Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):
Titel | Title: Syngespil for den Danske Skueplads : [Den Gyldendalske Samling].
Bindbetegnelse | Volume Statement: Vol. 6
Udgivet år og sted | Publication time and place: Kiøbenhavn : Gyldendal, 1776-90
Fysiske størrelse | Physical extent: 8 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

55.-3.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130021686299

Syngespil

for den

Danske Skueplads.

Siette Bind.

Kiøbenhavn, 1783.

Trykt paa Gyldendals Forlag.
hos M. Hallager.

Singspiel

für den

Neuen Europäer.

Erster Band.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Syngespil

som indeholdes i det siette Bind.

1.) Cicile oversat ved Pram,

2.) Skovhuggeren eller de tre Ønsker, oversat ved Knudsen.

3.) Feen Ursel, ved Wessel.

4.) Hyrdinden paa Alperne, ved Pram.

5.) Landsbye-Pigen, ved Knudsen.

6.) Julie, ved Wessel.

Inhalt.

1.) Von Schlangen, Eidechsen, Salamandern, Kröten, Fröschen und Molchen. 1

2.) Von Fischen. 13

3.) Von Würmern. 21

4.) Von Insecten. 25

5.) Von Spinnen, Scorpionen, Krebsen und Muscheln. 31

6.) Von Schnecken. 35

Cecilia.

Et

Syngespil

i

tre Optog,

med Musik af Hr. Dezedes.

Til samme Musik oversat

af

C. Pram.

Personerne.

Greven.
Cecilia, hans Broderdatter,
Baronen, Grevens Ven.
Hr. d'Orville, Cecilias Elsker.
Lisette, Cecilias Pige,
Frands, Cecilias Tiener.
Peter, d'Orvilles Kammertiener.
Mette, Bondekone.
Lisbeth, Bondepige.
Jørgen, Grevens Bonde.
Ane, hans Dotter.
Hans, hendes Kieresie.
Jeppe, Færgemand.
Mads, Morten, } Bønder.
Dorthe, Maren, } Bønderpiger.
Bønder og Bønderpiger.
Jægere og Jagtbetiente.

Første Optog.

Skuepladsen forestiller Cecilias Værelse, ved den ene Side er et Natbord, ved den anden et Bord, hvorpaa man seer Beger, Skrivertøi o. s. v.

Første Optrin.

Cicilia (alene)

(Hun sidder ved Bordet med en Bog i Haanden, og synes uroelig og bedrøvet.)

Ingen Efterretning fra ham — syg — farlig syg — og medens jeg frygter for hans Liv, er man grusom nok til at ville paanøde mig en nye Forbindelse — man vil at jeg skal glemme — ak d'Orville!

Aria.

Det Hiertes Frihed er ei meer,
Som Elskovs Magt engang erkiendte,
Og intet kan udslukke der
De Luer, Kierlighed antændte.
Selv troeløs den omsonst vort Bryst
Sin tabte Frihed gav tilbage,
Som vidste Hiertet at indtage;
O Elskov, grusom er din Lyst!
O hør min Klage!

Og skal din Grusomhed
Et saaret Bryst fortære,
Jeg dig vil lydig være.
Til Løn for al min Kierlighed,
Du redde dog paa Gravens Bred
Ham, som forvolder al min Plage.
Hvem jeg — jeg sukke end — og Grumme
og for dig,
For dig, som har opfyldt med Smerte
Den Barm, som kun ved dig var lykkelig,
Som knuset har et omt, et saaret Hierte!

Nei Tanken blot om dig skal tænde
En slukt, men alt for billig Harm,
Ei meer skal Elskovs Luer brænde,
Bliv kold som hans oprørske Barm!

Men

Men kierlig Uroe end opliver
Den ilde slukte Brand.
O grumme Tvivl du sønderriver
Et Bryst, som ham ei glemme kan.

Andet Optrin.

Cecilia, Lisette.

Lisette.

Her kommer mange Fremmede i Dag. De vil dog vel ikke bie længer førend De klædes paa?

Cecilia.

Lad mig være — — for hvem skulde jeg pynte mig?

Lisette.

Endnu denne Melancholie! ah, hvor De bedrøver os allesammen med dette mørke Lune. Ingen Ting slaaer Dem an, ingen Ting kan adsprede disse bestandige Bekymringer, som De nu i to Aar stedse har overladt Dem til.

Cecilia.

Jeg? Bekymringer? Du tager Feil.

Liſette.

Troe De mig Freken! der er ingen af os, ſom jo veed det, De forgieves ſøger at ſkiule for os alle — — d'Orville elſkede Dem, og De elſkede ham — — man veed ikke ſaa den hele Sammenhæng, hvorfor han, juſt da De ſkulde været forenede med hinanden, forſvandt, for at gaae hen at ægte den unge Cloe.

Cecilia.

Ah Himmel!

Liſette.

Det er ſandt, det var kun et Øieblik, Cloe nød Ægteſkabs Lykſalighed med ham — hendes Død har ſat hendes Gemahl i Frihed igien: og jeg frygter, at Deres alt for følſomme Hierte maaſkee ſørger over hans Tab, og danner ſig nye Forhaabninger, til Trods for Deres Morbroders Anlæg i Henſeende til Baronen.

Cecilia.

Liſette! — hold dog op med dette —

Liſette.

Kun to Ord endnu, og jeg nævner det ikke mere. — — Allerede for en Tid ſiden er d'Orville angreben af en farlig Sygdom — ah — nye

— nye Bedrøvelser! — De frygter for hans Liv. — —

Cecilia.

Hvad! jeg?

Lisette.

Som sagt. Er ikke Frands meget hemmelig, men dog efter Deres Befaling, gaaet hen for at sperge til ham?

Cecilia.

Ah — ja, jeg elskede d'Orville — jeg kan ikke skiule det for mig selv — men jeg maae for meget blues ved hans Ubestandighed, til nogensinde at ville see ham mere — nei aldrig —

Lisette.

Aldrig — det gad jeg seet — der er Greven.

Tredie Optrin.

Greven, Cecilia, Lisette.

Greven.

Hvordan? Endnu ikke færdig?

Cecilia.

Jeg vilde strax kommet ned, min Farbroder.

Greven.

Jeg har først to Ord at sige dig. Lisette! lad os være alene et Øieblik. — — Nu mit Barn! omsider ere vi da komne til Enden paa alle de Opsættelser, du har giort i mine Anslag med dig. — Mere end sex Maaneder har jeg nu foreslaaet dig, at forene dig med Baronen. I Førstningen har jeg baaret Ærbødighed for en Erindring, som vist nok maatte være smertelig; men, som Tid og Fornuft omsider burde have dæmpet — — Baronen er kommen. Nu forlod jeg ham. Han venter paa, at jeg forestiller dig ham, og at han kan forsikre dig om, at han, naar han modtager din Haand, ønsker at fortiene dit Hierte.

Cecilia.

De veed, min Farbroder, at jeg vil ikke have nogen anden Villie end Deres, men efter alt det, jeg har udstaaet — — saa haabede jeg, at De tillod mig, slet ingen Forbindelse at indgaae.

Greven.

Blive ugivt — nei mit Barn! en saadan Beslutning vilde udgiøre mit Livs Plage. Jeg

har

har giort alt, for at giere dig lykkelig. Som Enkemand i mine beste Aar kunde jeg gierne give mig paa nye; jeg kunde ønske mig Børn, som efter mig kunde nyde got af de Midler, jeg eier — men jeg har opofret alt, jeg har ikke havt uden dig, uden din Lykkalighed for Øine — — Nei Cecilia! jeg vil ikke tabe Frugten af al den Omsorg.

Cecilia.

Min Farbroder, fordrer De? — —

Greven.

Nei, jeg fordrer intet — — jeg vil have alting af din Fornuft og af dit Venskab for mig — Jeg vilde aldrig tilgive mig, om jeg skyldte Myndighed noget. Men troer du, at jeg selv ikke lider noget ved den Tilstand, jeg seer dig i? — — Bekymret, uroelig, at søge Ensomhed midt iblandt Fornøielser. — Du bedrøver mig virkelig, min Cecilia! Du bedrøver mig.

Cecilia.

Ah! i det mindste spar mig for Bebreidelser —

Greven.

Bebreidelser? — Gier jeg dig nogen! nu, saa er ogsaa blot Venskab Aarsagen.

Duet.

Greven.	Cecilia.
Stræb Elskte! Lænkerne at bryde,	
Og vær som for min Alders Lyst,	Undskyld, tilgiv et saaret Bryst,
O stræb al Tanke at udrydde	Kan jeg al Tanke reent udrydde
Om ham, som knuset har dit Bryst,	Om ham, som knuste dette Bryst.

Greven.

Modtag en varig Elskovs Glæder,
Som Skiebnen blid tilbyder dig;
Og glæd din Ven, bliv lykkelig,
Det er min Bon — din Ven dig beder.

Da Capo.

Greven.

Giør dette sidste Forsøg, og vi skal alle blive lykkelige.

Cecilia.

Jeg overgiver min Skiebne i Deres Hænder — og adlyder Dem.

Greven.

Du henrykker mig min Cecilia! — omfavn mig — og vær vis paa, at det er blot din Lykke, jeg

jeg seer paa — jeg vil bringe Baronen denne Tidende; og om et Øieblik bringer jeg ham til dine Fødder. (han gaaer.)

Fierde Optrin.

Cecilia. (alene.)

Hvilke forskiellige Følelser stride i mit Hierte — og det er mig — mig, som har kunnet sige — men har han ikke selv brudt sine Eeder; ja jeg bryder de grumme Baand, som bandt mig til ham; jeg vil glemme en Elsker, hvis Utroeskab — — —

Femte Optrin.

Cecilia, Lisette, Frands.
(som kommer først lidet efter.)

Lisette.

Froken! — Froken godt Nyt — Frands er kommen igien.

Cecilia.

Nu vel!

Lisette.

Liſette.

Han kommer ſig — er uden Fare — i fuld Bedring.

Cecilia.

Hvem?

Liſette.

Jh, Hr. d'Orville.

Cecilia.

D'Orville? — (for ſig ſelv) Men jeg maae ſkiule mine Følelſer, hvis jeg kan.

Liſette.

See der er Frands.

Cecilia. (ſætter ſig ved Natbordet.)

Liſette! hæft denne Blomſt — —

Liſette.

Godt — — vi faae da Lyſt til at pynte os igien. Aah! Tilſtanden er ikke reent fortvivlet.

Cecilia.

Frands!

Frands.

Frøken!

Cecilia.

Cecilia.

Hvem har han talt med?

Frands.

Det første jeg kom Frøken, saa stod jeg af Hesten, og saa gik jeg hen til Gartneren. Saa sagde jeg til ham, at jeg kom for at erkyndige mig om Herr d'Orvilles Sundhed. — Saa sagde han mig nok, at det var bedre med ham — men intet fuldstændigt — ingen Omstændigheder. Disse Folk, de veed nu saa lidt. —

Cecilia.

Derpaa.

Frands.

Og da jeg saae det, saa gik jeg op paa Herregaarden.

Cecilia.

Paa Herregaarden?

Frands.

Ja vist Frøken! — siden jeg ingen mødte, saa gik jeg endogsaa lige ind i Forgemakket — og da Folkene saae mig, saa omringede de mig allesammen — det var ligesom jeg bragte deres Herres hele Cuur med mig. — Jeg fik fat paa

Peter,

Peter, hans Kammertiener; vi sagde god Dag til hverandre — — — og derpaa saa fortalte han mig den hele Sygdom — han har været saa syg — saa syg. —

Cecilia.

Han har seet Peter?

Frands.

Ja men og sandelig har jeg seet ham! det er ham som har sagt mig, at Herr d'Orville i sin Sygdom bestandig har talt om Frøkenen — at han nævnte Dem alle Øieblikke. Derpaa sagde han mig, at han nu var ganske uden Fare, at han alt i mange Dage havde gaaet ud — og med det samme saa gik han ind, at melde mig.

Cecilia. (hæftig.)

Hvordan? melde ham? — Hvorfor? — For hvem? — i hvis Navn?

Frands.

For Herr. d'Orville — Frøken! og i Deres Navn.

Cecilia.

Hvorledes? Han sagde ham? — Jeg begriber neppe — bliv ved!

Frands.

Frands.

Jeg sagde ham, at De havde sendt mig hen, bare for at høre, hvordan det var med ham — at Frøkenen var i den yderste Utaalmodighed, for at faae det at vide — og desforuden, at Frøkenen, lige siden man fik at vide, at han var syg, var overmaade bedrøvet og uroelig.

Cecilia.

Hvilken Fremfusenhed! — hvem havde sagt ham, at han skulde gaae hen til d'Orville? vise sig for ham? — Havde jeg ikke tvertimod sagt ham, at han skulde blive i Nærheden, og underrettede sig om hans Tilstand, uden at lade sig see?

Frands.

Jo det er sandt nok — men hans Folk — men Peter, som bragte mig frem, uden at jeg vidste deraf. — For Resten saa var jeg bange, for ikke at faae ret Beskeed, og saa tænkte jeg, at det var det sikkreste Middel, at gaae hen til ham selv.

Cecilia.

Hvilken Uforsigtighed! — og hvad vil d'Orville tænke om denne Maade, at gaae frem paa?

Frands.

Frands.

Herr. d'Orville, Freken! — oh han er saa glad! — saasnart han saae mig, saa saae han saa munter, saa fornøiet ud. — Hvad! sagde han til mig, saa vil Cecilia da endnu tænke paa mig! — hun har taget Deel i det, jeg har lidt. Jeg troede, han var aldrig bleven træt, af at lade mig igientage, at jeg kom blot fra Dem, at De havde sendt mig.

Cecilia.

Med hvilken fornøiet Mine bifalder han ikke sin Taabelighed. — Saavidt har jeg da bragt mig selv —. (gaaer.)

Siette Optrin.

Lisette, Frands.

Lisette.

Jo! det kan man kalde, at giøre sine Sager vel.

Frands.

Og hvad Ondt har jeg da giort?

Lisette.

Liſette.

Sperg Frøkenen! hun er ret vel fornøiet.

Frands.

Meget bedre, end du troer, kanſkee.

Liſette.

Som om han ikke vidſte, at d'Orville — —

Frands.

Oh hvad! — en lille Utroeſkab — Bagatel —

Liſette.

Hvad Bagatel — naar han, i det ſamme han ſkal have Frøkenen, uden at man er i Stand til at giætte hvorfor, bliver borte, og otte Dage efter giøter ſig med Cloe.

Frands.

Det veed jeg nok — baade dette og meget mere har Peter ſagt mig; — ja adſkilligt, ſom ikke var, ſyntes mig, ſaa lidt til hans Fordeel. — Men hør! Endnu i Dag, kanſkee, kommer d'Orville her; og han venter du ſkaffer ham Leilighed til at ſee Frøkenen.

Liſette.

Jo ſee om jeg ikke lovte ham det.

Frands.

Men hvorfor ikke? Hvad ſkulde der vel endnu være i Veien? — Han har ſiddet Enkemand i et Aar.

Liſette.

Og om han havde ſiddet i to Aar, er han derfor mindre ſtraffkyldig?

Frands.

Og naar han nu ikke kunde giere det anderledes.

Liſette.

Nei, nu troer jeg han bliver gal.

Frands.

Men vil du da ikke høre! Cloe, Valfordts Søſter, var forliebt i d'Orville, raſende forliebt. Men det var han ikke i hende.

Liſette.

Hvorfor giftede han ſig da med hende?

Frands.

Det skal jeg sige dig. En Aften var d'Orville og mange andre unge Folk samlede hos Valfordt paa Landet. — Hans Søster var munter og opremt, og hun var Vertinde ved Aftensmaaltidet.

Lisette.

Siden? — Jeg gad vidst, hvor dette sigter hen?

Frands.

Et Øieblik — overgav man sig ret til Fornøielsen. Man drak megen Champagne-Viin. — O! den Dievels Champagne-Viin.

Lisette.

En stor Allarm.

Frands.

Vidste du bare, hvor den gior os kiælne. —

Lisette.

Nei, nu troer jeg Menneskет raser.

Frands.

Ofte er den Aarsag i, at man, uden derfor at være ubestandig eller troeles, følger den lille carnalieske Gud. Fornuften er i Forplum-

ring. Fornsielsen trakker os længere end vi gad kommet, og efterlader sig Spor, som maae udslettes. — Kort sagt. —

Lisette.

Kort sagt. Sladdre du saa meget, du lyster, saa vil denne skammelige Opførsel aldrig blive tilgivet.

Frands.

Det er just det, vi vil faae at see; — men dig kalder jeg reent ud grusom, dersom du nægter ham at see Cecilia.

Lisette.

O ja vist. Man er grusom, barbarsk, naar man ikke gior alt, hvad de Herrer bede os om.

Frands.

Saa meget kiender jeg til ham, at jeg tør vædde, hvor heit du vil, at han ikke vil blive utaknemmelig. — Hør kun — at du desbedre kan bestemme, hvad Time du vil, at han maae tale med Frøkenen, og at du selv ikke skulde tage feil af Klokkeslettet, saa har d'Orville sagt til mig, at jeg kunde kun tilbyde dig dette Uhr.

Lisette.

Liſette.

Atter en Dumhed. — Du har giort meget ilde i at paatage dig denne Commiſſion.

Frands.

Det vidſte jeg, at hun for det første maatte blive vred. (for ſig ſelv.) Men jeg veed ogſaa, at den Vrede ikke vil blive gammel.

Liſette.

Det er dog ret et artigt et. — (tager Uhret.) Der er jeg da bunden — imod min Villie. — Men, hvordan ſkal jeg kunne ſkaffe ham? — —

Frands.

Ingen Ting er lettere, naar du kun vil paatage dig det.

Liſette. (ſtammende og betragtende Uhret.)

Jeg veed aldrig; — men — jeg ſkulde ſnart falde paa at troe — virkelig — at —

Frands. (for ſig ſelv.)

At Uhret virker.

Liſette.

Om jeg fik Frøkenen til at ſpadſere et Stykke i Nærheden af Gaarden. — —

Frands.

Brave. —

Lisette.

Og at d'Orville blev underrettet, og indfandt sig der — som af en Hændelse.

Frands.

Bravissimo.

Lisette.

Ja, hvor? — Det vil vi snart finde paa. — Der kommer nogen. Pas paa, saa skal jeg komme, og vi skal overlægge, hvad her er ved at giøre.

Frands.

Men skynd dig, og kom snart.

(Gaaer.)

Syvende Optrin.

Greven, Baronen, Lisette.

Greven.

Kom, kom! saa skal vi snart curere den Mistroe. Jeg har sagt Dem, at hun i Øieblikket

blikket har givet mig sit Ord. (til Lisette.) Er min Broderdatter ikke her?

Lisette.

Jeg troede hun var hos Herren. Nu skal jeg sige hende, at Herren er her.

(Gaaer.)

Ottende Optrin.

Greven, Baronen.

Greven.

Jeg forsikkrer Dem, min kiere Herr Baron, at det er saa. De kan uden Frygt sige Cecilia de Tanker, De har til hende. Hun har Agtelse og Ærbødighed for Dem; og De har kun et Skridt at giøre, for at blive elsket.

Baronen.

De kan ikke tvivle om den Glæde det vilde være mig, at kunne troe Dem. Men smigrer De dem ikke? Der er ofte meget langt imellem Agtelse og Kierlighed. Den Længsel, De har efter at see Deres Broderdatter givt, den Umag De giør Dem, for at bringe hende til at glemme

alt det Forbigangne, kunde dette ikke bedrage Dem? — Jeg synes, man ikke burde haste for meget.

Greven.

Virkelig, Herr Baron! er det ogsaa en besynderlig Kulde. Men, hvorvidt feiler De ikke? Har jeg ikke sagt Dem, at hun havde taget sin Beslutning; — med eet Ord, at hun vil give Dem sin Haand? —

Baronen.

Deres Forsikring fornøier mig inderlig; men for at giøre min Glæde endnu større, vilde De da ikke tillade, at min Omhue, min Opmærksomhed —

Greven.

Saadant keeder jo til Døden —

Baronen.

Jeg troer det Modsatte. — Hidindtil skylder jeg alene Dem den Beslutning, De siger mig, at hun har fattet; og jeg tilstaaer Dem, at det vilde meget smigre mig, om hendes egen Mund — —

Greven.

Greven.

Meget vel. Det er paa anden Dansk, at De igien vilde udbede Dem en Opsættelse — —

Baronen.

De fornærmer mig ved at troe det; men De veed, om jeg elsker Cecilia, er det alene for hendes egen Skyld; hendes Lykke er det eeneste jeg søger, min egen Skiebne er mig ikke magtpaaliggende —

Greven.

Og jeg da — har jeg nogen anden Længsel, end efter at see hende lykkelig?

Baronen.

Men tillad mig dog at høre hendes Tanker, angaaende dette Ægteskab — — og om mine Følelser — min Ærbedighed.

Greven.

Med den evige Ærbedighed. — I Elskovs-Sager, min Herr Baron! er den Ærbedighed en ussel een.

Aria.

Lidt mere rask, lidt mere Ild!
Troe mine Ord, jeg kiender Kionnet.
Hvad skal det kolde Væsen til?
Det blier dog vist ei ret paaskionnet.
Man ansees den Erbodighed
For det den er, for bare Kulde.
De kommer ingen Vei dermed.
Nu, jeg har sagt Dem, hvad de skulde.

Greven.

Jeg vil, at der i Dag bliver giort Ende paa Sagen — at Cecilia — men der er hun.

Niende Optrin.

Greven, Cecilia, Baronen, Lisette.

Cecilia.

Ah, min Farbroder! tilgiv, om — —

Greven.

Kom, min Cecilia! — men, hvordan? Jeg finder dig mere opmuntret. Den Soelhat er nydelig, og klæder dig fortreffelig.

Baronen.

Baronen.

Frekenen forstiønner det, som pynter andre.

Cecilia.

Min Herre siger aldrig andet end Forbindtligheder.

Greven.

Jeg har sagt ham Indholden af vor sidste Samtale. Han elsker dig, og er utaalmodig som en Elsker. — Det staaer nu kun tilbage at bestemme Bryllups-Dagen; i Dag kan vi underskrive Contracten, og saa paa Mandag holde Bryllup. — Hvad siger du dertil?

Cecilia.

Paa Mandag. — Skulde det være nødvendigt at haste saa meget?

Greven.

Jeg seer aldrig snart nok det Øieblik, som skal giøre dig lykkelig.

Cecilia. (til Lisette.)

Ah, Lisette!

Lisette.

Lisette. (til Cecilia.)

Siig ikke Ja Frøken! De maae finde paa noget Middel til Opsættelse — for visse Aarsager Skyld.

Cecilia.

Og kan jeg?

Baronen. (til Greven.)

Hun er forvirret.

Greven. (til Baronen.)

Det maae saa være min Ven. Det klæder en Pige vel at være forvirret, naar hun seer den, som skal være hendes Brudgom. (høit.) Kom, min Cecilia! vi vil begynde at smage de Fornøielser, som jeg vil tilveiebringe, og som skal foregaae Bryllups-Fornøielserne. I Morgen har vi stor Jagt. Vi vil begynde tilig; vi vil komme her tilbage, og spise til Middag. I Morgen Eftermiddag anstille vi Fiskerie i Canalen. Det vil fornøie min Cecilia troer jeg. —

Cecilia.

Befaler min Farbroder, saa er jeg med. Men De veed, at Jagten — —

Greven.

Greven.

Vel, saa bliv hiemme. Enhver maae have sin fulde Frihed, det er det høieste Gode; og jeg vil aldrig misbruge nogens Fortielighed. Men — Men ingen Bekymring mere! kun Fornøielsen vil vi tænke paa.

Aria.

Vi Glæden daglig vil indbyde,
Bekymringer skal kastes hen!
Hver Dag skal glad og blid henflyde,
Og ingen Skye formørke den.
Men Elskov ei vor Fryd afbryde,
Han komme blid, som Glædens Ven.

Alle.

Vi Glæden daglig vil indbyde, o. s. v.

Greven.

Den Livets Fryd skal aldrig smage,
Som trodser Kierlighed.
Ei Sorg i Livets muntre Dage
Forstyrre vor Lykksalighed.
Naar mørke Sorg tungsindig Plage
Forstyrrer vor Lykksalighed,
Da er det dig, o Kierlighed,
Som skal fornye Glædens Dage.

Alle.

Vi Glæden daglig vil indbyde, o. s. v.

Andet Optog.

Skuepladsen forestiller paa den ene Side Indhegningen om en Dyrehave med aaben Indgang; paa den anden Side nogle Bønderhuse, og inderst en Flod.

Første Optrin.

d'Orville og Peter.

Peter.

Men Herren sætter mig i den yderste Forundring. Hvad? De kommer alt her. Jeg synes dog De havde ikke foresat Dem at komme saa tilig.

d'Orville.

Han var ikke saasnart gaaet herhen, førend Utaalmodighed, understottet af Haabet, drev mig til at gaae samme Vei. — Alt det Frands sagde mig i Gaar — den emme Bekymring, hun havde viist for mit Liv. — — Men, hvad har Han bestilt her, siden Han kom? Har Han talt

talt med Kammerpigen? — Faaer jeg hende at see?

Peter.

O! det er ikke det, der er Vanskelighe-den. — Jeg frygter meget, at der torde være andre Ulve i Mosen. De vred, at en vis Baron, som Greven har megen Agtelse for, og som Cecilia, siger man, ogsaa anseer med Ærbødighed. — —

d'Orville.

Og Han? —

Peter.

Ja, han vilde gierne være elsket af Frøken; har Farbroderen paa sin Side, og ønsker meget dette Partie. — En Skytte, som boer der ved Enden af Dyrehaven, skal tage imod os — det er der, Lisette har lovet at komme til os. Men hun bliver stedse ved at paastaae, at Herren ikke maae lade sig see, førend hun — —

d'Orville.

Nei, Han har sagt mig for meget. — Denne Forsigtighed vil være spildt. — Nei, flye maae jeg — flye fra et Sted, hvor min Kierlighed alene har bragt mig, for at imodtage det grummeste Sted. — Kom! følg mig. —

Peter.

Peter.

Men hvad tager Herren sig for? — Det var jo at give Slip paa alt Haab. — Nei, vi maae gjøre, som de har sagt os. — Bie Herre! der kan aldrig nogen faae mig til at troe — —

d'Orville.

Cecilia! — O Cecilia! — Hvad skal jeg beslutte? —

Peter.

Der er nogen, Herre! lad os gaae; lad der ingen faae os at see.

Andet Optrin.

Dorthe, Morten, Lisbeth, Mette, Mads, Maren.

(De komme en efter den anden, i den Orden, som deres Navne ere satte.)

Dorthe.

Godt! Jeppe er her intet.

Morten.

Han veed dog ret godt, at jeg skulde til Byen.

Lisbeth.

Lisbeth.

Moster! har I seet alle disse Folk tage ud paa Jagt?

Mette.

O, ja vist har jeg seet dem. Det er mere end en Time, siden jeg var gaaet hen under den store Lind, for at see dem — det var en Hob Hunde og Heste — og Madamer i forgyldte Vogne.

Maren.

Der var een af dem, som sad endnu og sov.

Mette.

Ja de Folk ere ikke vante, til at reise dem saa tilig til Dags.

Lisbeth.

Froken Cecilia var der ikke.

Mette.

Nei, og jeg veed ogsaa nok hvorfor.

Lisbeth.

O! det er, fordi hun er god, og finder ingen Fornøielse i denne Jagen.

Mette.

O nei! det er ikke derfor; men hun har Sorg.

Morten.

Sorg? — — Og hvad kunde der være Aarsag i? — Hun vil dog saa gierne giøre enhver tilpas.

Mette.

Ak, det veed jeg jo nok — — er ikke Jomfrue Liſette og jeg meget gode Venner?

Dorthe.

Imidlertid kommer der ingen Jeppe.

Morten.

Ja, saa maae han vel være hiemme, man kan jo kalde paa ham. — —

Maren.

Lad os det da. Jeppe! Jeppe!

Alle.

Jeppe. Jeppe.

Tredie Optrin.

Jeppe, de forrige.

Jeppe. (i sit Vindue.)

Heida! hvem kalder?

Dorthe.

Det er os. Vil I ikke sætte os over Vandet?

Jeppe.

Hvordan? De kienne Pigebørn. Ih vist vil jeg det. Tov lidt, tov lidt. Nu kommer jeg.

Lisbeth.

Kom Moster! der er Jeppe.

Mette.

Og her er jeg.

Mads.

Lad os nu gaae hen, og stige i Baaden.

Jeppe.

Ja, kom mine gode Venner! det skal gaae rask. — — Ih! der er Mette-Moer. Skal I ogsaa over paa hin Side?

Mette.

Ja men skal jeg saa, min Søn! skal jeg ikke til Byen?

Jeppe.

Nu vel da. Det er jo brav.

Dorthe.

Hør Jeppe! vil I nu ikke synge os Peer Rødskiægs Vise for? Hvad?

Jeppe.

Ha ha, du lille Skielmsmester. — Lad det da være aftalt — — — Men saa skal I allesammen synge Omqvædet.

Lisbeth.

O det forstaaer sig, det forstaaer sig.

Barcarolle.

Første Vers.

Jeppe.

Klart skinner Solen over Skoven;
I Skyggen tripper Lam og Faar.
Skion Ane dristig og forvoven
Alene ud i Skoven gaaer.

Ho-

Horer, smaa Piger!
Smukt, hvad jeg siger:
Eensomhed altid undviger!

Alle.

Horer smaa Piger, o. s. v.

Andet Vers.

Saa kommer hun just til en Kilde;
Først stod hun der, og speilte sig;
Saa tænkte hun: " det var ei ilde,
" Om her engang du baded dig. "
Horer smaa Piger, o. s. v.

Tredie Vers.

Hun netop ned i Vandet stiger,
Saa viser Mester Jesper sig.
" God Dag, min Putte! Knægten siger,
" Hvorledes anstaaer Badet dig? "
Horer smaa Piger, o. s. v.

Fierde Vers.

Da blev Skion Ane vred, og skiændte;
Dog skiæmtes Jesper ei derved,
Han Pigers Hierter bedre kiendte,
Skion Ane blev ei længe vred.

Hører smaa Piger!
Smukt, hvad jeg siger:
Eensomhed altid undviger.

(Under det fierde Vers kommer Cecilia og Lisette ind paa Skuepladsen igiennem Dyrehave-Porten.)

Fierde Optrin.

Cecilia, Lisette, Ane, (som kommer siden til.)

Lisette.

Nu fortryder Frøkenen endnu, at have giort Spadseretouren saa lang.

Cecilia.

Nei. Jeg fulgte dit Raad saa meget desheller, siden Baronen ikke er med paa Jagt. Siden i Gaar mærker jeg, at han stedse søger Leilighed til at tale med mig; og jeg tilstaaer, jeg er bange for at høre ham. — Men hvem er alle disse, som fare over Aaen der nede.

Lisette.

Det er Bønderpigerne her oppe fra Landsbyen, som vil til Staden med deres Frugter. (Ane kommer.) See der er een, som kommer for sildig.

Ane.

Ane. (uden at see Cecilia eller Lisette.)

De ere alt langt borte. — — — De synge. — — De har ingen Bekymring. — — Nu saa vil jeg da bie her, til Jeppe kommer igien. — — Han vil see mig bedrøvet; han vil spørge mig om Aarsagen. — Hvad skal jeg sige ham?

Cecilia.

Hun synes ikke saa glad, som de andre.

Lisette.

Det er Ane, det er en Datter af een af Grevens Bønder.

Lisette.

God Morgen, lille Ane!

Ane.

Det er Jomfrue Lisette! jeg beder om Forladelse, jeg saae hende ikke.

Lisette.

Hvad feiler hende, lille Ane! hun forekommer mig saa bedrøvet.

Ane.

Ak Jomfrue! jeg har nok Aarsag.

Cecilia.

Kom hid, lille Ane! — — Hvad er da Aarsagen til denne store Sorg? — — Hun er da meget at beklage?

Ane.

Ja tilvisse at beklage.

Cecilia.

Nu vel! fortæl mig det altsammen. Dersom jeg kan, saa skal jeg adsprede hendes Sorg.

Ane.

De er meget god, Freken! men det er ikke mueligt — — og siden — Men der kommer Jeppe; jeg maae gaae.

Cecilia.

Et Øieblik, lille Ane! kun et Øieblik! — Hun vil over Floden, for at gaae hen til Byen at sælge sine Frugter. Jeg vil spare hende denne Umage. Jeg tager dem allesammen; men paa Vilkaar, at hun siger mig Aarsagen til denne store Sorg.

Ane.

Det er — — Freken — — nei, jeg tør ikke. — —

Liſette.

O! bryd hun ſig om ingen Ting. — — Jeg vedder der er en lille Kiereſte. — —

Ane.

O nei min Troe — nei. Det er ikke ham jeg beklager mig over.

Cecilia.

Ikke ham? Altſaa har hun dog een, lille Ane!

Ane.

Jeg forſikrer Dem, Froken! det er ikke min Skyld.

Romance.

I.

At mig min Hans, jeg ham udvalgte,
Det var bekiendt for en og hver.
Min Fader ſelv mit Valg bifaldte,
Og anſaae ham ſin Datter værd.

Omqvæd.

Et helligt Baand man ſønderriver;
Men ingen Tid adſporges vi.
Ah, naar uhældig Følgen bliver,
Forældre tidt er Skyld deri.

II.

Med reedeligt og troefast Hierte
Han svor mig evig Kierlighed,
Forstillelse jeg aldrig lærte,
Glad jeg modtog min Elskтes Eed.
Et helligt Baand, o. s. v.

III.

Vor Egn erfoer mit Held med Glæde,
Af Hiertet man lykonskte mig:
Vor Brylluns-Dag man alt beredde,
Ah jeg mig troede lykkelig.
Et helligt Baand, o. s. v.

Cecilia.

Og hvorfor vilde hendes Fader da ikke, at hun maatte gives med Hans?

Ane.

Fordi jeg er bleven rig — — og derfor siger min Fader, at Hans passer sig ikke for mig mere. — — Men han har dog Uret. — —

Cecilia.

Og hvad er der da for Rigdom, som har ophævet dette Egteskab?

Ane.

Ane.

En af mine Faddere har givet mig tusende Daler. Det er alt det jeg veed. Jeg svarede derpaa, at han maatte gierne beholde sine Penge, og lade mig beholde Hans; men vist er det, at min Fader og Hanses Fader, de have været oppe at trættes; mig har man skiændt meget paa, og forbuden mig at see ham mere. Jeg maatte lyde dem ad; — — men han, som veed af ingen Ting — — han søger mig overalt — og siden jeg søger, at undgaae ham, saa meget jeg kan, saa troer han, at jeg lider ham ikke mere — han er utrøstelig, o! — det er det, som gier mig saa Ondt. —

Cecilia.

Nu vel da, lille Ane! jeg har lovet, at jeg vil være hende til Tieneste. — — Jeg vil ikke, at hun skal være bedrøvet mere. — — Hør! gaae hen og seg hendes Fader, og siig ham — — siig ham, at jeg vil tale med ham, at han maae komme strax.

Ane.

Men Freken! i det mindste maae De ikke sige ham. —

Cecilia.

Cecilia.

Frygt ikke. Gior kun, som jeg siger. — — Det er sandt, lille Ane! bie lidt. Der har Hun for Hendes Frugter. (giver hende Penge.)

Ane.

Mange Tak, gode Freken! og jeg gaaer hen at sige Hans det, førend jeg søger min Fader op. (hun hilser Liſette, og gaaer.)

Cecilia.

Liſette! tag og bring denne Kurv op paa Gaarden.

Liſette.

Godt, saa faaer jeg Leilighed til at see, om d'Orville er kommet.

(Gaaer.)

Femte Optrin.

Cecilia. (alene.)

Hvor smaa Ting beroer dog ikke ofte Lyksalighe-den paa. — — Ja — jeg skal giøte min lille Bondepige. — I den Stand Himlen har sat dem, kiendes ikke Letsindighed, Ubestandig-hed,

hed, Troeloshed — Troeloshed lig — ah — jeg skal jo giøre to lykkelige, og det er den sande Glæde.

Aria.

Her Elskovs Gud det Baand bør knytte,
Som aldrig løses kan.
Her Hiertet ei bør være Sorgens Bytte,
Den ringes Hytte,
Den elsker han.
Naturen sig pryder
For følende Bryst;
Hvor mildt indbyder
Dens Vink til Lyst?
Af Fuglens Sang
Den Elskende bør lære
At lyde Elskov uden Tvang,
Og stedse troe sin Elskede at være.
Sødt om Elskovs Glæder
Lyder deres Røst.
Elskovs Yndigheder
Fylde deres Bryst,
Og Skovens Gienlyd igientager
Kun Glæders Sang ei Klager.
O! er det her, alene er,

At Elskov uforstyrret er,
Og aldrig Aarsag gav til Klager.

Siette Optrin.

Cecilia, Baronen.

Baronen.

Hvad? Frøkenen er her. — Hvor langt var jeg fra at vente mig den Lykke at finde Dem her.

Cecilia. (for sig selv, ærgerlig.) Virkelig, jeg havde heller ikke giort mig Regning derpaa. (høit.) Herr Baronen er ikke med paa Jagt?

Baronen.

Nei; og De, min naadige Frøken! er Aarsagen. Jeg gjorde mig det Haab, at jeg, hvis jeg blev tilbage, skulde finde Leilighed, til et Øieblik at udbede mig af Dem Oplysning over en væsentlig Omstændighed — som har lige Indflydelse paa Deres og paa min Skiebne.

Cecilia.

Cecilia. (for sig selv, med Hæftighed.)
Just det vilde jeg undsige.

Baronen.

Færdig til at forenes med Dem, og for stedse burde jeg ikke tænke paa andet, end den Lykksalighed, jeg skal nyde. — Men en Ahnelse forstyrrer mig Sødheden af denne Følelse. — Jeg frygter, at Deres Hierte langt, fra at tage nogen Deel i Deres Herr Farbroders Iver — — maaskee — — en Ulyst — —

Cecilia.

Hvad, min Herre! De skulde troe — —

Baronen.

De kan selv domme om, hvor vigtigt det maae være mig, intet at troe, ja endog at mistroe mig selv, i Hensende til alt det, jeg seer. Men tillad mig imidlertid, at forsikkre Dem, at jeg aldrig vilde tilgive mig selv, hvis jeg skulde stride imod en Tilbørlighed — —

Cecilia.

Jeg kan ikke beskrive Dem min Forundring. — Hvad, min Herre! min Farbroder har da ikke nok som forklaret Dem — —

Baronen.

Baronen.

Indtil Deres egen Mund havde bekræftet den dyrebare Gave, man vilde give mig — —

Cecilia.

Hvad behøver De den Tilstaaelse? Jeg synes alting taler til Deres Fordeel.

Baronen.

Men om Deres Hierte hemmelig taler for en anden.

Cicilia. (noget opmuntret.)

Hvilken Vildfarelse — og hvoraf slutter De — —

Baronen.

Af alt det jeg seer — af den Uroelighed jeg i Gaar blev vaer — af nogle Rygter, som udspredes — af den Forvirring, som De nu forgieves vil skiule.

Cicilia. (med Hæftighed, og forvirret.)

Jeg forvirret. — Det er jeg ikke — og har, troer jeg, ingen Aarsag til at være det. — Men var det endog saa, at mit Hierte havde kunnet gjøre andre Anslag — troe mig, det er os nu paa begge Sider lige vigtigt, at udslette indtil den ringeste Tanke derom — i det

i det mindste beroer derpaa vores Roelighed.

Baronen.

Jeg seer det, De vil endogsaa betage mig Midlerne, til at fortiene Deres Agtelse.

Cecilia. (for sig selv.)

Den Halsstarrighed er ubegribelig. (høit.) Men sig mig dog, min Herre! hvad kan De beklage Dem over?

Baronen.

Deres Taushed?

Cecilia.

Naar jeg intet har at sige Dem, fordrer De da — —

Baronen.

Ah, Cecilia! De troer, at jeg henrykt ved min egen Lykke, ikke tænker paa andet; at jeg ikke tager i Betragtning, om den Forbindelse, man foreslaaer mig, ogsaa vil giøre Deres Lykke. — De troer, hverken at jeg har Opmærksomhed eller Følelse nok til — —

Cecilia.

Hvad? — Bebreidelser?

Baronen.

Ah, med alt dette, naadige Freken! anklager jeg ingen uden mig selv. — Det er en Feil af mig, uden Tvivl, at have villet søge at opdage en Sandhed — (for sig selv.) som kun er alt for let at opdage. — (høit.) Jeg giør ingen videre Paastand. — Jeg veed, at jeg bør bedrage mig selv; og jeg gaaer, bekymret over, at De har ikke fundet mig værdig, i det mindste til Deres Fortroelighed.

Syvende Optrin.

Cecilia. (alene.)

Hvad vil han sige? Skulde han have opdaget, at det Hierte, man tør love ham, er intet mindre end roeligt og fri? — Jeg skulde nydt et Øieblikks Fornøielse — og den kom han at forstyrre — Men bort med disse Griller. Kun min lille Ane vil jeg tænke paa. — Der kommer hun netop med sin Fader.

Ottende Optrin.

Cecilia, Jørgen, Ane, og Hans.

(som kommer først lidt efter.)

Jørgen. (til Ane.)

Nei, nei — — det nytter ikke til noget — —

Ane.

Men, min Fader!

Jørgen.

O ja! du har vel en Smule Eventyr at fortælle mig — — lad mig kun være — du skal see —

Cecilia.

Hvem er det han skiænder saa paa, min gode Mand! Han forekommer mig meget vred.

Jørgen.

Vred — — Det skulde saa men giøre mig Ondt. Ane sagde mig, at Frekenen spurgte efter mig; og saa løb jeg saa gesvindt som jeg kunde — —

Cecilia.

Det var just hans Datter, jeg vilde tale om. Man vil sige, at han sætter sig imod hendes Giftermaal med Hans.

Jørgen.

Jh nu! og det vil De da here paa?

Cecilia.

Har han da noget at sige paa denne Hans? Man har sagt mig, at det var en skikkelig og arbeidsom Karl, og at hans Datter vilde blive lykkelig med ham.

Jørgen.

Ja! hvad saa den Sag angaaer, saa er Knosen flink nok, og blev sagtens en brav Husholder; men jeg har nu mine Aarsager — det er nok.

Cecilia.

Men det var dog maaskee mueligt, at forekomme disse Aarsager.

Jørgen.

Det skulde jeg dog vel neppe troe.

(Hans kommer inderst paa Skuepladsen.)

Ane. (sagte.)

Ah! der er Hans. Jeg skiulver —

Jørgen.

Jørgen.

Saa meget er det — siden De vil da vide det, saa vil jeg ogsaa sige Dem det. — — Lars og jeg vi vare blevne eenige om, at give vore Børn sammen; og det var da afgiort. — — Kort og godt jeg var fornøiet; nu skal De kun høre. — — Kommer der mig ikke saa en Herre her af Naboelauget — siden han har været Fadder til min Datter — og giver han hende ikke rene tusende Rigsdaler til at formeere hendes Medgivt.

Cecilia.

Og, hvad er det for en Herre?

Jørgen.

Godt! De kiender ham nok. Det er Herr d'Orville.

Cecilia.

D'Orville — — han har været Anes Fadder?

Jørgen.

Ja men har han det; det er en fix Mand — De er nu saa godhiertig, som den lyse Dag — — men han er ogsaa næst Dem det beste Herskab, nogen kan have. Ja min Troe er han det.

Cecilia. (noget forvirret.)

Bliv ved, min gode Jørgen.

Jørgen.

Ja, saa sagde jeg Dem da, at han havde givet hende disse tusende Daler. Nu vel da, saa gik jeg derpaa hen, og søgte Lars op, og sagde ham dette her, og fortalte ham, at han nu ogsaa maatte give sin Hans mere i Medgivt. — Det var jo dog ikke mere end billigt. — — Men see det vilde nu han intet. — — Han sagde som saa, at et Ord var et Ord, og en Mand var en Mand; og at han gjorde det ikke om — — og nu jeg — hvad havde saa jeg at giøre? Jeg bred aldingeſt over tvers, og forbød Ane at komme oftere til Hans; og jeg vil nu ikke engang, at hun maae see til ham.

Cecilia.

Et Øieblik, min kiere Mand! jeg har sagt ham, at det gik nok an, at forlige alt dette. Her nu! naar jeg giver Hans de tusende Daler i Medgivt, som han kræver af hans Fader — er han da dermed forneiet.

Ane.

Himmelk

Hans.

Hans.

Hvad hører jeg!

Jørgen.

Ja ja, Freken! — Det lettede sagtens en Hob Vanskeligheder af Veien — i det mindste — —

Ane.

Ah, Freken! hvorledes skal jeg betyde Dem al min Erkiendtlighed?

Hans.

Af Freken — min Ane! — gode Faer.

Jørgen.

(Han omfavner ham.)

Jørgen.

Ih! Ih! hvordan er det? Jeg troer, saa min Troe, han har staaet, og hørt paa os.

Cecilia.

Jeg venter, min kiere Hans! at han vil giøre Ane lykkelig, og stedse elske hende.

Hans.

Ah Freken — — Naar man kun seer hende — —

Qvatuor.

Hans. } Mit Løvte jeg dig giver,
Ane. } Jeg troer du troefast bliver.

Cecilia.

Ingen Lykke
Lad Baandet sønderrykke.

Ane. og Hans. } Naar du kun elsker mig,
Saa er jeg lykkelig.

Jørgen. og Cecilia. } Elsk uforanderlig,
Saa er du lykkelig.

Cecilia.

O, hvor de mig indtage!

Ane. og Hans. } Jeg har dig da tilbage!
Naar var et Bryst
Saa fuldt af Elskovs Lyst?

Cecilia.

Skyer Ubestandighed, lad intet undertrykke
Saa reen en Kierlighed, som jeg hos eder seer.
Det Hierte føler aldrig Lykke,
Hvis Troskab een Gang brækket er.

(De igientage.)

Mit Løvte jeg dig giver, o. s. v.

Cecilia.

Cecilia.

Hør! gaae hen og søg Lars op; gior nu alting af med ham; spild ingen Tid; jeg vil, at Brylluppet skal være endnu i Dag. Jeg skal lade Musikantere tilsige; og i Aften skal de danse oppe paa Gaarden.

Jørgen.

Ih saa min Troe, for mig gierne — — desuden, hvem kunde vel giøre anderledes, end De vil have det — — nu skal jeg strax gaae hen til Lars; og siden vil vi lave os til at danse.

Niende Optrin.

Cecilia. (alene.)

De skal blive lykkelige — — Ah! i lang Tid har jeg ikke nydt uden andres Lykke.

Tiende Optrin.

Cecilia, Lisette, d'Orville. (langt borte.)

Lisette.

Her har jeg et Brev, Frøken! som een af Deres Folk har givet mig, for at flye Dem.

Cecilia.

Har hun ikke spurgt, hvor det kommer fra?

Lisette.

Man har ikke sagt mig mere end det samme.

Cecilia. (betragter Udskriften, og aabner Brevet.)

Jeg kiender ikke denne Haand — — men ligefuldt — Himmel! hvad seer jeg?

Lisette.

Hvordan?

Cecilia.

Hvad har jeg giort? —

Lisette.

Hvad da? —

Cecilia.

Det er d'Orville — —

Lisette.

Som skriver Dem til?

Cecilia.

Hvilken Dristighed! at laane en fremmed Haand, for at skrive Udskriften. — Han vilde erholde af min Nysgierrighed det, som min Stolt-

Stolthed ikke skulde tilladt mig — — Torde han foretage sig, at retfærdiggiøre sig — den Utaknemmelige — o! jeg maae dog læse dette Brev.

(Hun læser.)

„Cloe — det uskyldige ulykkelige Of-
„fer — —
„Alt for skyldig i mine — i hendes —
„i hele Verdens Øine. — Nei; jeg har
„ikke kunnet imødstaae min Pligts by-
„dende Stemme. Jeg maatte miste
„Dem — Men hvis fra dette Øieblik
„af mine Øine aabnede for Taarer.

Han har fældet Taarer — ah! troer han maaskee, at han alene har fældet Taarer —

(Hun læser igien.)

„Jeg har ikke kunnet imodstaae min
„Pligts bydende Stemme.„

Hvad vil han sige? (I det Øieblik d'Orville er færdig at kaste sig for hendes Fødder, hører man Lyden af Valdhorn, og han gaaer bedrøvet bort. Cecilia er ikke bleven ham vaer; men hun bliver selv bestyrtset ved Lyden af Valdhornene, og siger:) Men der kommer Jagten hiem. Gud! lad mig skiule min Forvirring for alles Øine.

Ellevte

Ellevte Optrin.

Greven, Cecilia, Lisette, Jægere.

Greven.

Tyo, Tyo — — ah, der er min Cecilia! og ved hvad Hændelse alene, og saa langt fra Huus.

Cecilia. (noget forvirret.)

Jeg skulde have ondt ved at sige, hvad der har bragt mig herhen. — Men mu er jeg ret vel fornøiet med, at jeg er her. — Min Farbroder har forneiet sig vel?

Greven.

Ah, mit Barn! aldrig har der været saa afvexlende, saa glimrende en Jagt.

Cecilia.

Og jeg har her giort et Giftermaal.

Greven.

Et Giftermaal!

Cecilia.

En vis Ane gives med en Søn af een af min Farbroders Bønder; jeg har paataget mig, at giøre Brylluppet; og dersom min Farbroder tilla-

tillader, saa har vi Aftensmaaltid, og derpaa Bal i den Sal, som vender ud imod Floden.

Greven.

Bal! det er yppertig. Men jeg vil forbedre dine Anlæg. Maſker maae dertil, for at giøre Høitiden ret flink. Alle vore Naboer ſkal bedes. Maſkeerte eller ikke maſkeerte, enhver er velkommen.

Cecilia.

Nu, saa gaaer jeg ind at tillave vores Høitid. —

Greven.

Gaae, mit Barn! Vi andre komme ſtrax efter.

Tolvte Optrin.

Greven, Jægere.

Greven.

Vi maae komme til Gaarden, ſom retſkaffne Jægere. Friſk, mine Venner! lad os ſynge Jagt-Sangen.

Jagt-

Jagt-Sang.

I, som vil Glæden smage,
I Skovens Skygge søger den.
Hvo Deel i den vil tage,
Han følge os, han er vor Ven:
Vi Elskovs Ild oppuste,
Og kiende ei til al dens Qval.
Nei, lad hans Pile ruste
Om Sorg de koste skal
Naar Dagen bræker,
Vi storme alt til Skoven hen.
Mørket bedækker
Alting, for vi forlade den.
Naar Vildtet trætter
Og byder al vor Raskhed trods;
Og naar dets Flakken driller os,
O! hvor forletter
Da Valdhornets Klang,
Og muntre Jægers raske Sang.
Med blandet Skurren denne Lyd
Indgyder Kraft og Fryd.
Blot Glæder aandes her;
Vi kiende ei Bekymringer,
Som let af os kan hemmes,
Den Sorg let glemmes,
Som Kierlighed var Aarsag i,
Og ei fornemmes

Af

Af Jægeren Melancholie.

Ifald det hender,
At Lykken sender
En Pige hid, som staaer os an;
Nu vel, vi vandre
Den Vei, som andre,
Og sladdre væk om Elskovs Brand,
Og i en Hast vi Maalet har,
Et Diekast gior Sagen klar.
Raske Drenge
Kan ikke længe
Udholde kiælen Elskovs Tvang;
Men Raskhed finder
Kun sielden Hinder,
Og Veien for lang.
Elskovs Lænke,
For vi tænke,
Er paa deres Hierter lagt.
Raske Drenge
Skal ei længe
Sukke under Elskovs Magt.
Elskovs Love
I vore Skove
Stedse holdes skal i Agt.

Tredie Optog.

Skuepladsen forestiller en lang Gang med Træer paa begge Sider. Inderst er en Bygning, som inden fra begynder, at blive oplyst i det andet Optrin. Det øvrige af Skuepladsen er mørkt, indtil det femte Optrin.

Første Optrin.

d'Orville. (alene.)

Aria med Echo.

Dig elskte Sted jeg seer igien,
Hvor Dyden selv mit Bryst til Elskov tændte;
O! dette Syn opliver den,
Saa varm som nu den aldrig brændte.
Her saae du mangen Gang,
Du stille Skov, mit Hiertes Lykke,
Gientag, o Echo! nu min Sang;
Min elskte du, som for henrykke.

O,

O, at hun nu maae vores ved
Den kiendte Rost paa disse Steder!
O hør min Bon! o hør min Eed!
Elsk mig — jeg evig dig tilbeder.

Peter kommer ikke tilbage — Lisette lader mig intet sige — jeg er yderlig utaalmodig — og min Frygt — o da jeg kom her til hende, hvor var mit Hierte da paa eengang bange og bevæget — den afskyelige Jagt forstyrrede det alt — jeg vilde just kastet mig for hendes Fødder — maaskee hun havde bleven bevæget ved mine Taarer, rørt ved min alvorlige Fortrydelse — jeg hører nogen, som kommer her ved denne Side — om det var men det er Bønderfolk her fra Landsbyen. Jeg maae gaae tilside.

Andet Optrin.

Mette, Lisbeth og d'Orville
(skiult.)

Lisbeth.

Men Moster kom dog. Nu skal I see, vi komme bag efter.

Mette.

Du har ogsaa saadan en Hast. Brudefolkene ere ikke færdige endnu.

Lisbeth.

Der tænder de dog Lys henne paa Salen. Har I seet Frøkenen. Oh! hvor hun ikke saae glad ud.

Mette.

Men Brudgommen! ham gad jeg have seet.

d'Orville. (kommer sagte frem, og taler afsides.)

Tager jeg feil, man taler om Cecilia, om en Brudgom! — hvad vil dette betyde.

Lisbeth.

Vist nok er det. Efter alt det foregaaende, kunde han mindst ventet sig det.

d'Orville. (kommer ganske frem.)

De kiender mig ikke — jeg maae give mig i Snak med dem — (gaaer hen til dem) hør, et Ord min kiere Kone.

Mette og Lisbeth. (forskrækkes og raabe) Aah, aah. —

d'Orville.

d'Orville.

Ih min Gud, hvad er I bange for?

Mette.

Ah Herre, bliv ikke vred! — men her er saa mørk — og saa to eenlige Fruentimmer — og her i Dyrehaven —

d'Orville.

I har intet at frygte for. Den, som her møder Jer, skal intet ondt giøre Jer — hvad er det for en lille Pige? —

Mette.

Ah Herre — det er ikke noget, det er vor Søsterdatter.

Lisbeth.

Ja Herre, det er Lisbeth til Herrens Tieneste — Herren kommer nok til Brylluppet.

d'Orville.

Til Brylluppet — hvilket Bryllup, maae jeg spørge —

Mette.

Hvordan — ikke at vide det.

d'Orville.

Tilforladelig ikke. Men fortæl mig dog — jeg beder —

Lisbeth.

Oh! der er saadant et Bryllup paa Herregaarden der oppe — ja det er et Bryllup —

d'Orville.

Paa Herregaarden?

Mette.

Ja men er der saa — nu strax skal de til at danse; det er Freken Cecilia.

d'Orville.

Cecilia! hvad siger I mig —

Lisbeth.

Ih men, hvordan er det med Herren?

Mette.

Ah men sig mig dog engang — tager Herren det saa ilde op?

d'Orville.

Jeg er forvirret.

Lisbeth.

Men hvem kunde dog have noget imod det, at en Pige faaer en Mand?

d'Orville.

d'Orville.

Men jeg beder, fortæl mig dog —

(En Røst uden for Skuepladsen raaber, Mette, Mette.)

— Lisbeth.

Moster! der er nogen, som kalder paa Jer.

d'Orville.

Et Øieblik, sig mig dog, hvad er dette for et Bryllup?

Mette.

Men hører Herren da ikke? det er Freken Cecilia, oh, Brudgommen, han er saa glad, og saa forliebt — Aah det maae Herren selv see — Brylluppet er i Aften, og hele Byen, og hele Naboelavet er buden.

(Røsten raaber igien: Mette, Mette.)

Lisbeth.

Men, kom dog Moster, de kalder paa os.

Mette.

Her er jeg da. Farvel Herre, til vi sees igien.

Lisbeth.

Godnat Herre! kommer Herren ikke at dandse?

Tredie Optrin.

d'Orville. (alene.)

Jeg veed ikke hvor jeg er — det er dog sandt — saavidt bedrog Lisette mig da ikke — ah Cecilia — og just da hun var bekymret for mit Liv.

Fierde Optrin.

d'Orville, Peter.

Peter. (for sig selv.)

Oh got, der er han (høit) Omsider Herre har jeg faaet Sammenhængen at vide — Lisette.

d'Orville. (som ikke seer Peter.)

Den troløse Lisette forlader mig imellem tusende Uvisheder —

Peter.

Det har ikke været mig mueligt, at stille dem før —

d'Orville.

Hun kommer ikke.

Peter

Peter.

Oh! vist ikke Herre. Hun giør hvad hun kan, det forærger jeg Dem til.

d'Orville.

Hun bedrager mig.

Peter.

Nei siger jeg Dem. Jeg kommer just, for at sige Dem —

d'Orville.

Der er han da omsider — har han unladet mig bie længe nok.

Peter.

Jeg kunde ikke komme snarere — men jeg skal giere Dem Regnskab for —

d'Orville.

Det jeg maaskee veed bedre end han — gaae — slip mig —

Peter.

Hvad F. — vil han da?

d'Orville.

Jeg har ved en Hændelse faaet dette afskyelige Bryllup at vide.

Peter.

Men hvorfor er det saa afskyeligt — og om tvertimod det er til Deres Fordeel.

d'Orville.

Hvordan Forræder! du vil jeg med kaldt Blod skulde see Cecilia holde et Bryllup —

Peter.

Og det bringer Dem saa reent ud af Deres Fatning?— De erkiender ikke hendes gode Hierte, hendes Ædelmodighed, hendes Godgiørenhed. —

d'Orville.

Snak! — er han fra sin Forstand? Hvad vil han sige? —

Peter.

Fordi hun giver en af sin Farbroders Bønderpiger — Deres Guddatter.

d'Orville.

Hvad dette Bryllup. —

Peter.

Er den lille Anes.

d'Orville.

Anes? ikke Cecilias? —

Peter.

Peter.

Forlad mig Herre! det er Cecilia, som —

d'Orville.

Som giver sig? —

Peter.

Nei Herre, for tusend Pokker, nei. Vi forstaae ikke hverandre, og Deres Spørgsmaale galloperer saadan oven paa hinanden, at jeg kan umuelig svare paa dem.

d'Orville.

Oh jeg dør af Utaalmodighed. Nu saa tael da, forklar dig.

Peter.

Saa maae De da vide, at Freken Cecilia har faaet at vide, at De har givet Aue den Foræring, og siden hun vil ligne Dem i Ædelmodighed, saa har hun giort Hans, som ægter hende, en Foræring af samme Værdie, og oven i Kiøbet gier hun deres Bryllup — enten maae jeg meget tage Feil, eller det spaaer ikke endda saa ilde for Herren.

d'Orville.

Ah Peter! du giver mig Livet igien. Men Lisette, hvad tænker hun.

Peter.

Hun kommer, for at give Herren Deel i et Anslag, som hun studerer paa; og hvoraf hun lover sig god Virkning.

d'Orville.

Og Baronen.

Peter.

Ja det er da en anden Sag. Det venter De Dem ikke, at han arbeider for Dem med saa megen Varme.

d'Orville.

Siden skal jeg da i det mindste dog faae ham at see?

Peter.

Han gaaer ene og spadserer her lidt neden for Gaarden. Jeg nærmede mig sagte hen til ham, og sagde ham, at en Person, som nys var kommen, udbad sig et Øiebliks Samtale med ham.

d'Orville.

Og saa —

Peter.

Syntes ham først forundret — hvem er det? — Hvad vil han? — Hvorfor saa hemmelig? — Hvad veed jeg — omsider lovede han, at

at indfinde sig om et Øieblik paa det bestemte Sted. Men hverken han eller Liserte kommer, for at søge dem her. —

d'Orville.

Jeg løber da —

Peter.

See der er hele Brudeskaren, som kommer for at gaae der op til Salen. — Skynd Dem Herre! lad os komme bort.

Femte Optrin.

Alle Personerne undtagen d'Orville, Peter og Baronen.

Chor. (som Marche)

Vor Høitids hele Fryd,
Og vore Sanges Lyd
Til Elskovs, Hymens Ære,
Skal helligede være.
Enhver af os sin Sang frembære.
Lykken er allene til
Ved deres Ild.

Hos

Hos en kierlig, elsket Mage,
Glemmes Livets Plage,
Hymens Elskovs Lyst,
Fylde vores Bryst.

Ane og Hans til Cecilia tilligemed Choret.

Hver Dag os noksom kunde lære
At Deres Fryd er andres Vel,
I Dag befæste De vort Held,
O lad os nu vor Tak frembære,
Den reneste Erkiendtlighed,
Vi kun ved Ønsker kan udtrykke.
Hvo Lykken at udbrede veed,
Fortiener Livets Lykke.

Cecilia.

Jeg takker hende min kiære Brud! — men jeg havde lovet hende, at hun skulde ægte sin Hans, og jeg gier ikke andet end at holde mit Løfte.

Greven.

Hun er ret smuk, det er sandt — men Cecilia! deres Lykke er Dit Værk; og jeg brænder af Længsel efter at giøre det for dig, som du gier for dem.

Frands.

Frands.

Herre. Her ere en heel Hob masqverede Folk komne, som bede om Tilladelse til at bivaane Baliet.

Greven.

Masqver, ypperligt — det forstaaer sig — bed dem komme ind, og vi, vi maae hen at tage imod dem; Ballet maae begynde.

(Brudeskaren gaaer tilbage til Salen syngende.)

Siette Optrin.

Greven og Baronen.

Greven. (mærker at Baronen nærmer sig til ham, i det han vil gaae ind i Salen.)

Nu hvor er De henne? Man har søgt efter Dem en heel Time. Kom dog, kom! Ballet skal begynde. Det vil gaae fortreffeligt. Vi have Masqver.

Baronen.

Tillader De, saa vil jeg tale med Dem om en Sag af større Vigtighed.

Greven.

Greven.

Oh med den haster det ikke saameget, at man jo kan opsætte den. Gaae hen og masqver Dem. Imellem os; det vil være godt, om De masqverer Dem. De vil da faae lidt mere Dristighed. Det er mit Raad. Betien Dem af Leiligheden. Cecilia vil ingen Mistanke fatte om — —

Baronen.

Nei, jeg tilstaaer Dem, at jeg ikke vil benytte mig af denne Fordeel, og lægger til, at jeg fornemmelig i dette Øieblik vil vise mig for Deres og Cecilias Øine, saadan som jeg er, Behag, at here mig —

Greven.

Hvad, skal det slet ikke kunne opsættes?

Baronen.

De vil selv domme — d'Orville er her.

Greven.

Han er her? — D'Orville?

Baronen.

I Øieblikket forlod jeg ham. Men De vil forundre Dem saameget mere, naar jeg siger Dem,

Dem, at han har betroet mig sin hele Sorg, at han har bedet mig formaae Dem, til at tillade ham at see Dem, at kaste sig for Deres elskværdige Broderdatters Fødder.

Greven.

Jeg vil vædde, De har paataget Dem Commissionen.

Baronen.

Jeg kunde ikke nægte ham det.

Greven.

Og jeg siger ham reent ud Nei — jeg hører ham ikke. Hvad vil han?

Baronen.

Men naar hans Feil ikke er, som man formoder.

Greven.

Bravo. Det feilte ogsaa kun, at De skulde paatage Dem hans Forsvar.

Baronen.

Af to Grunde handler jeg i denne Sag. For Cecilias, for hendes Lykksaligheds Skyld maaskee, og for hendes Elskers Uskyldighed.

Greven.

Greven.

Hans Uskyldighed.

Baronen.

Ja min Herr Greve — d'Orville var i en Alder, i hvilken Fornuften sielden afholder os fra en farlig Tilbøielighed, som saa let forleder os. Han blev forledet ved et Øieblikks Vildfarelse — dyrt har han bødet derfor, men billig gjennemtrængt af den unge Skiønnes Taarer, som var Offeret derfor, saae han denne ulykkelige, færdig til at blive tegnet med udslettelig Vanære — han ovofrede alting — og hastede, ved det hvitideligste Baand at udrydde endog Mistanken om en Feil, hvis Følger han burde oprette. Det han har giort — det havde De selv giort — og det er Dem, som dømmer med saa megen Strenghed.

Greven.

Min Forundring er uden lige.

Baronen.

Giv ham Herr Greve! giv ham Deres forrige Bevaagenhed igien — lad os forene os — —

Greven.

Og De — De, min Ven! skynder mig til at see ham! har De glemt det Løfte, jeg har givet Dem?

Baronen.

Baronen.

Vær forsikkret paa, jeg foretager mig intet, som jo har til Hensigt, at behage deres elskværdige Broderdatter — jeg vil være fuldkommen lykkelig, hvis hun er fornøiet — men der kommer hun ud af Salen — hun kommer til denne Side. Jeg holder det for vigtigt, i det mindste for nogle Øieblikke at undgaae hendes Nærværelse.

Syvende Optrin.

Cecilia. (alene.)

Dette Bal, dette Bryllup, hvis sande Aarsag, jeg saa omhyggelig søger at skiule, lader mig ikke eengang nyde et Øieblikks Frihed. — En Masqve — ganske viist Baronen — beleirer mig, forfølger mig stedse — Jeg maatte flygte for at undgaae den — men jeg troer den kommer der — hvad! endogsaa hid! — virkelig, den nærmer sig — nu den Adfærd er ubegribelig.

Ottende Optrin.

Cecilia, Lisette og d'Orville, masqveret.

(d'Orville nærmer sig langsom til Cecilia, uden at tale til hende. Lisette giør stumt Spil med d'Orville, og opmuntrer ham til at følge Cecilia.)

Cecilia.

Jeg havde smigret mig, min Herre, med det Haab, dog her et Øieblik at være i Roe. Jeg forlader Ballet, for at være ene — og De bliver ved at forfølge mig.

d'Orville.

(sukkende og halv sagte.)

Ah Cecilia.

Cecilia.

(for sig selv.)

Hans almindelige Svar! — et dybt Suk — oh det er dog Tid at giøre Ende paa denne Efterfølgen.

d'Orville.

Dersom det ømmeste — det følsomste Hierte —

Cecilia.

Nu, min Herr. Baron — hvad har De endnu at forlange? —

d'Orville.

(for sig selv.)

Hvilken Feiltagelse! hun troer at tale med Baronen.

Cecilia.

Cecilia.

Jeg havde troet Dem mere eftertænksom, og Deres Forlegenhed for at vide det, som foregaaer i mit Hierte, forundrer mig ligesaa meget, som det vilde koste mig at tilstaae det, jeg føler — men desuagtet —

d'Orville.

Gud! hvad vil hun sige mig.

Cecilia.

Eftersom det Øieblik nærmer sig, som skal forene os med hverandre — —

d'Orville.

(for sig selv.)

Ah jeg Ulykkelige!

Cecilia.

Da De endnu, hvor nødig De veed jeg hører det, beklager Dem over min Taushed — saa vil jeg afbryde den — ja min Herre, De er den Mand, som jeg ærer fremfor alle. En Kone kan, ved at imodtage Deres Haand, ikke andet end blive fuldkommen lykkelig.

d'Orville.

Jeg fortiener min Qval.

Cecilia.

Men vid — at dette Hiertes Inderste er knust — knust af et meget bittert — meget kiært Minde, et Minde, som intet kan udslette —

d'Orville.

(tager Maskven af.)

Hvad hører jeg? — Hvilken Lykksalighed — Cecilia!

Aria.

d'Orville.

Hør en forvildet Elskers Eed!
Erfar hans Kiærlighed!
Fald De nu om sloder
Det sidste Haab, han trygler om,
Han da — afsig hans Dom —
Vil doe for Deres Fodder.

Duet.

Cecilia.

De elsker mig,

d'Orville.

O kiend mit Hierte!

Cecilia.

De elsker mig —

d'Orville.

Dom af min Smerte!
Eet Ord af Dem kun redder mig.

Cecilia.

Nei flye mig, flye — og frygt et Hiertes Vrede! —

d'Orville.

d'Orville.

Hav med min Qval Medlidenhed.
Bestandig skal jeg Dem tilbede,
O giv endnu Undskyldning Sted.

Cecilia.

Og Du, Du glemmer da de Taarer,
Din Troeloshed har kostet mig!
Du glemmer, at det Bryst du saarer,
Var omt, og, Grumme, elskte dig.

d'Orville.

Hav med min Qval Medlidenhed!
Mit Hiertes Lue altid brændte
Ah hvis De kun min Skiæbne kiendte,
De gav endnu Undskyldning Sted.

Cecilia.

Jeg føler ei Medlidenhed,
Nei aldrig Kiærlighed du kiendte.
Du blot min Vrede har at vente.
Bedrager, flye og und mig Fred.

d'Orville.

Ah Cecilia! dersom Ære, dersom Pligt har fordret —

Cecilia.

Hvad tør De sige —

d'Orville.

Er min Kiærlighed — Deres — vores Eeder — alt forglemte?

Cecilia.

Utaknemmelige!

d'Orville.

Ah De sønderriver, men kiender ikke mit Hierte.

Niende og sidste Optrin.

Greven, Baronen, Cecilia d'Orville. Lisette.

Cecilia.

Min Farbroder! Himmel, flye, flye.

Greven.

Hvorfor twinge ham til at flye —

Cecilia.

(for sig selv.)

Baronen er med ham — ah hvad Redning.

Baronen.

(tager d'Orville ved Haanden og leder ham til Cecilia.)

Stil denne Uroelighed, min Frøken, og nægt mig i det mindste ikke Tilladelse, til at bringe Dem en Elsker —

Cecilia.

Hvad hører jeg! De min Herre — —

Baronen.

Baronen.

Naar Kierlighed bringer ham tilbage til Deres Fødder, tillad da, at Venskab foreſtiller Dem ham.

Cecilia.

Hvorledes? det er Dem, ſom — —

Greven.

Ja det er Baronen, det er mig, det er alle dem, ſom ere om dig, ſom ønſke, at ſee dig lykkelig. Du elſker ham, han tilbeder dig — du maae tilgive alt det gamle —

Cecilia.

Hvad? Jeg! min Farbroder! De vil, at jeg ſkulde glemme — —

Greven.

Jeg er underrettet om alting — kom — han er endnu min Cecilia værdig.

Baronen.

Smukke Cecilia — med et Ord kan De giøre Ende paa alting —

Cecilia.

Ah min Farbroder! De ere alle imod mig.

Greven.

Nu mit Barn! vi vil intet andet end din Lykke.

Cecilia.
(vender sig til d'Orville.)

Ah d'Orville.

d'Orville.

Cecilia!

Chor.

Elskov vandt, Elskov vandt,
Trofast Elskov kan tilgive,
Varigt evigt Baandet blive,
Som oprigtig Elskov bandt.
Elskov, Elskov Seier vandt.

Cecilia og d'Orville } Ach hvor sødt svandt Sorgen hen!
Hymens ønskte lette Kiæde
Skal befæste Elskovs Glæde
Jeg dig har igien.

Alle.

Elskov vandt o Glæde! Glæde!
Sorgen glemt skal svinde hen,
Elskovs Gud er Glædens Ven.

Skovhuggeren

eller

de tre Ønsker.

Et Syngespil i een Act

af Guichard,

hvortil Musiken er componeret af Philidor.

Oversat af

Lars Knudsen.

Personerne:

Ole, Skovhuggeren.
Berte, hans Kone.
Lene, hans Datter.
Niels, en ung Urtegaardsmand, Lenes Kiereste.
Simon, en gammel Forpagter, forelsket i Lene.
Birkedommeren.
En Møllerkone.
En Kromand.
En Sladderstøster.
Mercurius.

(Scenen er i en Landsbye.)

Skovhuggeren
eller
de tre Ønsker.

(Theatret forestiller paa den eene Side en Skov, og paa den anden nogle Bønderhytter, som lade til at være Enden af en Bondeby. Dybt inde i Skoven høres Øxehug, hvis dæmpede Lyd giver tilkiende, at den, som der arbeider, er langt borte. Denne Lyd bliver alt mere og mere tydelig, og kommer nærmere.)

Første Scene.

Niels (søgende efter Lene) og Lene (som kommer syngende ud af Skoven, med en Kurv i Haanden.)

Lene.

Glad Else sprang i Skoven, og
Sig Nødder plukked'. Arme Pige!
En Snog hun saae; hun hastig Flugten tog.
Johan sig efter monne snige.

Nyt Eventyr:
O! Taabelige!
O! sledske Fyr!

Niels. (nærmer sig.)
Hvor uskyldig — og hvor yndelig!

Lene.
See! Er Du der? Niels!

Niels.
Og Du ogsaa? lille Lene!

Lene.
Som Du seer mig; men jeg maae snart gaae fra Dig igien.

Niels.
Jeg beder Dig saa meget, bie et lille Øieblik.

Lene.
Nei, det tør jeg ikke for aldrig det. Jeg har været henne med Frokost til min Fader, som arbeider der inde i Skoven, og min Moder bød mig strengeligen, at være strax hos hende igien, og kommer jeg ikke i Øieblikket, saa faaer jeg saa mange Utak, som jeg kan bære.

Hvad blev, i Gaar, ei for Allarm,
For den Boket, Du mig forærte!
Som venlig Du begiærte.
Jeg sat' den i min Barm;
Men jeg snart andet lærte.
Hvor blev min Moder harm!

Vreed,

Vreed, skreeg hun: Hvad Boketter!
Har Tosen Kiereste,
Som dem i Barmen sætter?
Kom mig kun tiere!
Strax! giv den hid! Du Dukke!
Jeg troer: hun alt tor mukke?
Og Maal, og Syn, alt var Forbittrelse.
Af Angst jeg skielvede!

Hun frittede mig over alle Maader; men, for at stille hende tilfreds, saa blev jeg fast ved, at jeg havde giort den selv. Jeg vil ikke tiere lyve, Niels! lad mig derfor gaae.

Niels.

Men min søde Lene! Kan Du —

Lene.

Nei, nei, siger jeg Dig. Kom min Moder her i det samme, og hentede mig, saa blev det sidste endnu værre end det første, og for alting nu, siden hun har sat sig i Hovedet, at givte mig med Mosio Simon.

Niels.

Hvem? Simon?

Lene.

Ja, denne rige Forpagter, som er hendes gamle Ven, og boer her i Naboelauget, som er Enkemand, og saa gammel, som jeg veed ikke selv.

Niels.

Lene! Hvad fortæller Du mig.
Ak! Ynk den Sorg, mit Hierte nager,
See Ilden, som fortærer mig!
Jeg elsker Dig. Du mig indtager.
Skal da en Anden eie Dig?
O! Naar jeg mine Dage,
Hos Dig, som jeg mig onskede,
Kun maatte glad fremdrage,
Jeg bytted' ei med Kongerne.

Lene.

Du gior mig ganske bedrøvet.

Niels.

Og Du gior mig ganske trøstesløs.

(man hører Slagene af Øxen nærmere.)

Lene.

Hører Du? Min Fader kommer herhid ad, lad os løbe!

Niels.

Aa Lene! Jeg har Dig saa inderlig kier.

Lene. (urolig.)

Jeg ogsaa Dig, Niels!

Niels.

Men denne Mosie Simon.

Lene.

Lad ham kun komme; jeg bliver bestandigen ved at vise ham af, og saa finde vi vel paa Raad siden. Skynd Dig! Skynd Dig! Lad os løbe.

(Niels stiæler sig til at kysse hende paa Kinden, og de gaae hver sin Vei.)

Anden

Anden Scene.

Ole.

(med sin Øxe paa Nakken og en Flaske i Haanden; han sætter begge Deele fra sig paa Jorden, og tørrer Sveden af sin Pande med sit Ærme.)

O! bittre Kaar!
Fra Soel opstaaer,
Med Øxen paa min Nakke,
Jeg maae, til den nedgaaer,
I Skoven, hugge, hakke,
Træer fælde maae,
Vedd slaae,
Hugge smaae,
Haa! Haa!
Som en Træl jeg slæber,
Knap jeg Brødet naaer,
Af en liden Taar
Mod jeg faaer, og stræber,
Af en liden Taar
Jeg dog Kræfter faaer.
Fortiener jeg mig noget,
Jeg strax paa Halsen har
Skovrider, Skat og Foged,
Det dog at taale var;
Men hiemme, der
En Diævel er,

Som mig pirrer,
Og opirrer.
For Mad, jeg Had hos Qvinden faaer.
O! bittre Kaar!

Uf! jeg staaer i et Skum. Jeg maae puste lidt. Er der nogen mere at ynke, end saadant et usselt Slæb, som jeg? Nu har jeg trællet, siden jeg kunde gaae paa Jorden, og endda er og bliver jeg en Prakker. (han caresserer sin Flaske.) Ah! min deilige Trøst! Uden dig maatte jeg — (det tordner pludseligen.) Bevar os! Hvad er dette?

Tredie Scene.

Ole, Mercurius (som kommer ned paa en Skye.)

Ole.
(som bliver ham vaer.)
Hvad seer jeg!

Mercurius.

Mercurius.

Ole. (paa Knæe.)
O! Jeres høie Naade! Hav Medlidenhed med mig! Jeg er en elendig Orm! Jeg ønsker mig kun til Livets Ophold —

Mercurius.
Ole! giv dig tilfreds! Viid! Tordners Herre

Er

Er vort; og al din Nød skal være
Til Ende nu. Bliv lykkelig!
Din bedre Skiebne han dig selv vil
overgive,
Han, her ved mig, forpligter sig:
At, Gange tre, det skal opfyldes dig,
Hvad først du ønske vil. I hvad det
end maae blive.

Benyt dig af Jupiters Naade — med Forstand.
(han farer op igien.)

Fierde Scene.

Ole. (reiser sig.)
Tre Ønsker, som alle tre strax skal opfyldes —
(han ponser.)
Men — hvad nu dromme?
Er det Forblindelser?
Mon jeg og vaagen er?
Nei, jeg maae dromme.
Ole! gnik Øinene!
Frisk! muntre dig! og see!
Nei, det er ingen Dromme.
Ducater skal,
I Hobetal,
Til mig nedregne.
Jeg Velstand her
Alt stromme seer,
Fuldt allevegne.

Nu bort med Sorg! vi høit skal leve,
Omsonst blir alt mig bragt.
Det staaer nu i min Magt,
At blive til Baron og Greve.

Tre Ønsker — men hvorfor ikke lige saavel fire? — Tys! Guderne har Lov at giøre, hvad de ville, og vi andre skal smukt stikke vores Pibe i Sæk. Hei! Kuraſt! Nu skal jeg ikke længere have nødig at bejamre min Elendighed. Men — hvad jeg nu skulde ønske mig? See! Det bliver en haard Nød at bide. (han ponser.) Hum! Det kunde være artigt nok — nei! der maae mere til — om jeg ønskede mig vor Herremands Penge? — Fias! Det var jo ikke stort andet, end at saae noget af sit eget igien. — At være vor Skolemeſter? — Daarlighed! Han er paa sin Viis ikke bedre faren, end jeg — men Birkedommer? — Ja, hilledød! Juſtiſen, det er dog en ganske moersom Haandtering — jeg har alle mine Dage havt en egen Lyſt til dette Dommerie; — men der skal saa megen Kratten til, det hører mig ikke, jeg skiotter ikke om noget, som forspilder mig min gode Mageligbed — Tre Ønsker! — var det ikke tre? (lystig.) Jo, den og Karle! var det saa, og jeg har, Himlen skee Tak! ikke giort det første endnu. Lad see! lad see! En Karet? — Men, saa ville vist nok alle Byefolkene lee sig ihiel, naar de saae mig med Glas for — Kunde jeg da ikke først ønske

mig

mig et andet Positur, saa de ikke skulde kiende mig? — Ja, men saa maatte jeg endelig sige: hvis? og jeg synes, sandt at sige, ingens bedre om, end mit eget. Dette sætter mig allerede Skrul-ler i mit Hoved. Ei! for Pokker! (han rysten Flasken.) Jeg troer, den er paa sit Yderste. Jeg maae have den Draabe med, det skærper Forstan-den. (han klurker af Flasken.)

Femte Scene.

Ole, Berte.

Berte.

Saadan skal jeg komme over Dig, Fyldehals!

Ole.

(bliver ved at klurke reent ud.)

God Morgen! lille Kone! god Morgen.

Berte.

Hvordan? God Morgen! Er det saadanne, at Du arbeider? Dagtyv!

Ole.

Jeg har vundet mere i Dag, en Du tænker.

Berte. (hoirøstet.)

Hvor er da denne store Gevinst? Hvor er den?

Ole.

Naa, naa! Kone! Du skal ikke ivre Dig.

Berte.

Hvad? Jeg skal ikke ivre mig? Din dovne Lømmel! Jeg skal ikke ivre mig?

Ole.

Ole.

Jh! nu! Saa ivre Dig da. Hvis Du gier det for Din Plaseer.

Berte.

For min Plaseer? Du Dogenikt! Synes Dig ikke, at jeg har mere end Aarsag?

Slæb og Moie
Maae jeg doie,
Tumles, færdes, passe paa,
Snart jeg spinde, snart jeg vinde,
Koge, bage, brygge maae,
Feie, skure, ude, inde.
Alt staaer, som blæst, her i mit Huus.
Jeg dumme Qvinde!
Mit Drog kun tænker paa sin Ruus.

Ole. (af fuld Hals.)

Kone!

Berte.

Din Kone? Du bryder Dig ligemeget enten om Kone eller Børn. Tænk engang! Er det paa den Maade Du agter at styre Din Datter ud. Mosis Simon, vor gamle oprigtige Ven, har begiert hende, og —

Ole.

Py — t! Paa det Lav!

Berte.

Veed Du vel, at han er en hovedriig Knast?

Ole.

Ole.

Ja, lad ham det.

Berte.

Nu da! og saa —

Ole.

Aa Lapperie! (trækker paa Skuldrene.) med Din Simon.

Berte.

Hvordan? Lapperie? Hvem kunde Du give hende, som var bedre?

Ole.

En Greve.

Berte.

Er Du fuld?

Ole.

Og en Baron maaskee?

Berte.

Han maae være ugleseet.

Ole.

En Konge, om jeg vil.

Berte.

Er Du bleven ellevild?

Ole.

Det koster mig ikke mere end eet Ord.

Berte.

Ei! Daarekiste-Snak.

Ole.

Kort og godt! Jeg er for nærværende Tid den lykke-

lykkeligste Mand paa Jorden, og dersom Du vil føre Dig smukt fornuftig op, saa gier jeg Dig til den lykkeligste Kone. Der seer Du Spillet.

Berte. (sagte.)

Skal jeg troe, at han har mistet Forstanden?

Ole.

(henrykt af Glæde,)

Berte!

Berte. (sagte.)

Men i Morges lod han til at være ganske klog. (høit.) Ole!

Ole.

Hør mig!

Berte.

Nu!

Ole.

Du troer mig ikke.

Berte.

Hvilke Omsvøb.

Ole.

Hørte Du det stærke Tordenslag nu nyligen?

Berte.

Hvad bryder jeg mig om Tordenen.

Ole.

Jeg spørger: om Du har hørt det.

Berte.

Ja, ja, hvad saa?

Ole.

Ole.

Godt! (han tier lidet, for at forsøge om hun vil falde ham i Ordet.) Godt! Her paa dette Sted, hvor vi nu staae; ganske udmattet af mit strenge Arbeide i denne Morgenstund, stod jeg og forbandede min elendige Tilstand, og af det allerbeste Hierte ønskede Dit forbistrede Sind Fanden i Vold.

Berte.

Hvad! Du ublue Løgnhals! Har Du vel eingeste Aarsag til at beklage Dig?

Ole.

Det kan nu staae ved sit Værd. Mercurius —

Berte. (sagte.)

Nu bliver han reent gal.

Ole.

Af Medynk over min Veeklage —

Berte. (sagte.)

Hvor Droren! faaer han al den Sladder fra?

Ole.

Kom selv herned, for at forkynde mig —

Berte. (sagte.)

Det bliver det beste at jeg snakker ham efter Munden. (høit.) Naa da! Saa forkyndte han Dig —

Ole.

At det stod i min egen Magt, at giøre mig til Ønsker —

Berte.

Berte.

Ikke andet. Jeg gier vel hundrede om Dagen, jeg. Som for Exempel: at jeg maatte see Dig engang som en fornuftig og ædru Mand, er eet. At Du vilde arbeide bedre, i Stedet for at fulentse, er to. At Du vil drikke mindre, og spare Dine Penge til noget bedre, det var tre. Og at —

Ole.

Og at den store Jupiter —

Berte. (sagte.)

Men i alt dette, har jeg dog aldrig endnu hørt ham spotte med Guderne. (høit.) Nu da! Ole! at den store Jupiter —

Ole.

Strax paa Øieblikket vilde bonhere dem.

Berte.

Men taler Du alvorligen? Ole!

Ole.

Den reene skiere Sandhed. For den ledige Ufærd! Nu gad jeg nok spørge Dig: om man, efter saadan Passase, ikke havde Aarsag til at giøre sig lidt tilgode. (han suer paa Halsen af sin Flaske.)

Berte. (mildrer sig.)

Tre Ønsker? min allerkiereste Mand!

Ole. (lidt mut.)

Saa ongefær.

Berte.

Berte.

Om tre forskiellige Ting — at forstaae?

Ole.

Det var et Under?

Berte.

(meget levendes.)

Skam fare efter Dig! Du har Ret, min Søn! at du giør Dig lidt tilgode. Det er knapt, at jeg kan troe det, det var jo forfærdelig galant. Min kostbare Ole!

Ole. (giør sig til.)

Jo men, en Fyldehals!

Berte.

Aa intet.

Ole.

En doven Lommel?

Berte.

(holder ham for Munden.)

Lad nu den Fugl flyve.

Ole.

En Dogenikt, som bryder sig feil om sin Kone —

Berte.

(loggrer for ham.)

Jo vist min Nus.

Ole.

Eller sine Børn.

Berte.

For en Ufærd! Jeg vedste jo ikke af nogen n
Ting — nu! min Oledreng! Lad det nu fare.

Ole.

(rækker hende Haanden.)

Tag fat! Berte! Der er min Haand. Vel-
stand forsoner Fiendskab.

Berte.

Du har dog intet Ønske giort endnu?

Ole.

Bitterdød! Det er ikke saa let en Sag.

Berte.

For Himlens Skyld! betænk dig vel, min Ven, n
førend Du ønsker. Tre Ønsker, seer du vel: Det
er ikke med tre, som det var med hundrede.

Ole.

Saavidt har Du Ret.

Berte.

Og din lille Berte kunde maaskee ogsaa saae
et godt Indfald, om saa skulde være —

Ole.

Ja, ja, jeg forstaaer Dig; men siden to Ho
veder spekelerer mere end eet, saa vil jeg gaae hen
og see til, at jeg faaer fat paa vores Hr. Birke
dommer. Han er slet ikke hoffærdig, vi har endda
nogle Gange været til Kroes sammen, han kan
maaskee snareſt finde paa, hvad der er os tienligt.
Gaae Du nu ind og lav lidt tilrette, til jeg kommer
igien.

igien. Jeg vil med det samme tale med vore Gieldnere, at de lade os have Roe, saa længe.

Berte.

Viselig tænkt, min Honningkage! Gaae kun! min beste Ole! Gaae kun!

(Ole gaaer bort, og Berte ind.)

Siette Scene.

(Theatret forestiller Oles Stue.)

Berte.

(kommer ind og sætter tilrette.)

Det er neppe, at jeg kan komme til mig selv igien. Det bæres mig fore, med alt dette, ligesom det var kuns en Drøm. Nu! Saa farvel! Du uselige Landsbyelevnet! for denne Gang! O Himmel! Hvor forandret jeg nu skal blive.

Ingen Hue meer!
Kniplings Sætter
Og Manschetter,
Ei Vadmel meer jeg bær.
Kiole, som svinker,
Fiin Silkedragt,
Med Perlepragt,
I Øret Bandelok, som blinker.
Ah! skeer det
Ah! Ole! snart min Snut?
Glad, for hun endnu seer det,
Hopsa? Hopper din Glut.

Naar jeg slig Stads kan giøre,
Jeg taaler ei, at høre:
Berte-mig her, Berte-mig der
Fy, fy, gemeent det er.
Men skue,
Hat i Haand,
Som Frue
See det naadigt an.

Syvende Scene.

Berte, Simon.

Simon.

Saa lystig? min kiere Berte! I Dag treffer jeg Jer i et ret fornøieligt Hymør.

Berte.

(spodsk.)

Som Han seer, Mosie Simon.

Simon.

Maae man vel sperge: hvorover?

Berte.

Han kan vel tænke, at det har sin Aarsag.

Simon.

Men lad mig da ogsaa —

Berte.

(taler for sig selv.)

Jeg vil saae den hele Bye til at sprække af Misundelse.

Simon.

Simon.

Er der hændtes Jer nogen Lykke.

Berte.

(inmer uden at høre efter ham)

Ja, hele Byens Folk, og Fruen paa Gaar-
den, for dem alle.

Simon.

Fanden heller!

Berte. (som tilforn)

Jeg leer alt i Forveien, over al denne Stoi
her vil blive.

Simon.

Og jeg med — men min kiere gode —

Berte. (som tilforn)

For al den Fornøielse!

Simon. (for sig selv)

I det mindste, synes mig: saa kunde man
høre godt Folk, (meget høit) Moer Berte!

Berte.

Hvad feiler ham, Mosis Simon!

Simon.

Siden at Hun er i saadant et kosteligt Hymør,
saa fornøier det mig ret, at jeg —

Berte. (fornem)

Jeg takker for Hans Høflighed, min kiere
Ven!

Simon. (for sig selv)

Jeg troer, at Fanden rider den forhærdede Kielling; men Lene er smuk, jeg faaer at give efter. (høit) Nu da! min kiere Veninde, og snart tilkommende Svigermoder —

Berte.

Hvad for noget, Mosie Simon.

Simon.

Naar jeg nu giver mig med den lille Lene.

Berte.

Hvem? Han Mosie Simon? Ha, ha, ha!

Simon.

Ja, ret jeg. Og jeg er just egentligen kommen her for at — —

Berte.

For at give sig med min Lene? Ha, ha, ha!

Simon. (vrængende)

Ha, ha, ha, tilsidst taber jeg al min Taalmodighed. Er det ikke Jer selv, som har tilbudet mig hende.

Berte. (koldt.)

Det kommer mig for, som jeg drømte det engang.

Simon.

I drømte det? Med Jeres gode Tilladelse, min kiere Berte. Det klæder Jer slet ikke, at I vil giøre Jer saa fornem. I Gaar holdt I

Jer

Jer lykkelig, og mere end lykkelig, naar jeg vilde gifte mig med Jeres Datter. —

Berte.

I Gaar? Ja, det er muelige Ting. I Gaar kunde jeg holde det for en stor Ære, at Mosis Simon vilde begiere vor Datter, men —

Simon.

Men saa hør mig da, jeg tænker: uden Skryderie—

Berte.

Men, man er ikke alletider, den eene Dag, som den anden.

Simon.

Hvordan? Er I ikke den samme Ole Skovhuggers Kone, som I var i Gaar, og er jeg ikke den samme Simon, een af de rigeste Forpagtere paa Godset.

Berte.

Jo, hvad Ham angaaer, saa er og bliver Han alletider den samme Mosis Simon, som jeg gier al den Høitid af, som ham tilkommer; men hvad mig anbelanger, saa tænker jeg ikke ret længe, at blive slet og ret Berte, eller at min Datter længere skal hede Lene.

Simon.

(for sig selv, bestyrtset.)

Mon hun snakker over sig?

Berte. (for sig selv.)

Hvor blev han slukeret, ha, ha, ha!

Ottende Scene.

Berte, Simon, en Mollerkone, en Kroemand.

Mollerkonen.

(til Kroemanden i det de træde ind.)

Vi faaer nok ligesaa meget denne Gang?

Kroemanden.

(til Mollerkonen.)

Ja, saa er jeg Mand for at pandte mig selv.

Mollerkonen. (som før.)

Det siger jeg med: Pandt eller Penge.

Simon.

(for sig selv, i det han bliver dem vaer.)

Ha, ha! Nu vil nok Piben faae en anden Lyd.

Mollerkonen. (studs.)

God Morgen! min gode Berte.

Kroemanden. (ligeledes.)

Hendes Tiener, min gode Moer Oles! Hendes Mand er ikke hiemme, som jeg seer, men naar jeg kun treffer Hende, saa kommer det paa et ud.

Berte.

See, see! Hvor lige I ere blevne parrede. Det seer ganske pudseerligt ud.

Simon. (sagte.)

Nei, dette gaaer over min Forstand.

Berte.

I kommer nok, for I vil have Penge?

Moller-

Mollerkonen.

Justement.

Kroemanden.

Akkerat truffet.

Berte.

Med Jer, min gode Øl-Prælat! har det slet ingen Hast. Kroehuus-Gield gaaer mig intet an. Ole er alt selv henne til Jeres —

Kroemanden.

Ja, for at drikke paa en frisk. For til at betale, er han ikke saa tidlig paa Færde; men gid jeg maae drukne i mine egne Vare, om han skal faae en Draabe, at lædske sin Tunge paa, førend han klarerer mig, paa skikkelig Maneer; og jeg skal snart vise Jer, hvilken af Jer, der skal betale mig.

Berte.

Vel betænkt! ha, ha, ha!

Simon.

Jo, I har nok Aarsag til Latter?

Berte.

Hvorfor ikke? Saasnart jeg kan betale?

Simon.

Ja saa. For mig gierne.

Mollerkonen.

Naar saa er, saa har jeg her mit Register.

Berte.

Et Register? Malene har slaaet sig til Pennen!

Mollerkonen.
(til Kroemanden.)
Jeg troer, hun spotter os?

Kroemanden.
(til Mollerkonen.)
Det lader næsten ligesaadan.

Berte.
Lad os da faae at see dette Regiſter.

Mollerkonen.
(blader i ſin Regnſkabs-Bog.)
Nei, det er ikke her. Dette er vor Herremands Regning. (hun blader længe frem og tilbage.) Her! — Nei! det er hans, Moſie Simon.

Simon.
Ja, ja! Jeg huſker den nok.

Mollerkonen.
Her har jeg det.
Item:
Vor Naboes Kone faaet
Ti Skiepper Meel, anſlaaet —

Berte.
For dem?

Mollerkonen.
I alt, det fem Rixdaler er.
To Aar det ſkamloſt er at bie —

Berte.
Kan I tie?
Jeg ſkal fornøie Jer.

Kroe-

Kroemanden.

Ladt Ole faaet Drikke
Paa Kridt, et Fierdingaar,
Betale gior han ikke;
Paa den Maneer jeg altid Nø-
ring faaer.

Møllerkonen og Kroemanden.

Vi kun Tiden drive.

Berte.

Vil I Agt kun give!
Ha, ha! Det er for galt.

Møllerkonen og Kroemanden.

Og hun leer?

Berte.

Ha, ha, ha! Hor Malene!

Møllerkonen.

Meelet eene —

tillige

Kroemanden.

Min Drikke mig betalt.

Simon.

Forrykt hun vist nok er?

Møllerkonen og Kroemanden.

Strax her contant!
Hvis ikke? Pandt!

Berte.

Pandt ogsaa? Ha, ha, ha!

Møller-

Mollerkonen og Kroemanden.

Bister, galen maae man blive.

Berte.

Denne Kiv,
Er Tidsfordriv.

Simon.

Hvem kan vel blive klog herpaa?

Berte.

Hør Børn! dersom I vil tage imod Reson.

Kroemanden.

Den Myndt kan jeg ikke neies med.

Mollerkonen.

Jeg maae have rede Penge.

Berte.

I skal faae, I skal faae! Og I skal være de allerførste, det er ikke mere end honet og skikkeligt.

Mollerkonen og Kroemanden.

Men, naar da?

Berte.

Hør mig kun! En Skat, som —

Simon.

Nu lugter jeg Lunten.

Kroemanden.

(til Mollerkonen.)

En Skat! Malene!

Mollerkonen. (til Berte.)

Hvad! Har I fundet en Skat?

Berte.

Berte.

Saa omentrent.

Simon. (for sig selv.)

Nyt Visvasserie.

Kroemanden.

Hvi kunde hun ikke sagt os det først.

Mollerkonen. (nysgierrig.)

Fortæl mig dog engang, min kiere Naboeske!

Berte.

Inden seie Tid er Ole en fornemme Herre, og det er nok.

Kroemanden.

Det vil just ikke klarere Regningen.

Berte.

Han er allerede selv henne, for at søge Jer op.

Mollerkonen.

Det var en anden Sag.

Berte.

Det er sandt! Pandtet, I vilde have?

Kroemanden.

Aa hvad! Det gier kun Uleilighed. Det er ikke Pinen værd.

Mollerkonen.

Det bruger jeg aldrig, uden naar jeg selv er i Trang.

Berte.

Gaae kuns! Bornlille! Og slaaer Jer til Roligbed.

Simon.

Simon. (for sig selv.)

Der maae alligevel være noget andet under —

Kroemanden.

Hendes Tiener, min kiere Moer Berte! Jeg vil ikke vente, at Ole gaaer min Der forbi, han skal alletider være mig kierkommen.

Mollerkonen.

Uden Forstrydelse! min kiere Naboeske!

Berte.

(med et pent Væsen.)

Farvel! Farvel!

Kroemanden.

(til Mollerkonen i det de gaae.)

For en Ufærd! En Skat!

Mollerkonen. (ligeledes.)

En Skat! Hille den Dag!

(de gaae.)

Niende Scene.

Berte, Simon, Lene.

Lene.

O! min hierte Moer! Er det vist, at vi skal blive saa rige som min Far fortalte mig.

Berte.

Hold Munden! lille Sladder-Gaas, det er ikke Din Sag, hvilket det er. Det er mig ellers kiert, at Du kom saa tilpas, at jeg kan lade Dig vide, med eet Ord, saa godt som hundrede, at

Du

Du ikke længere gior Dig nogen Tanke, om Mosio Simon, Du der seer.

Simon.

Men min kiere Veninde!

Berte.

Men min kiere Ven! — Lene! vil Du være mig lydig?

Lene.

Ja, heller end gierne, min kiere Moer!

Berte.

Naa; det sorneier mig.

Lene.

Mosio Simon har saa aldrig kunnet behage mig.

Berte.

Destobedre!

Lene.

Det er den rene Sandhed, det forsikrer jeg Jer.

Simon.

Der behøves jo ikke saa mange Forsikringer.

Berte.

Det er da kant og klart, Mosio Simon! (til Lene.) og Du! min Datter! Kom og kys mig, for Din Lydighed. Jeg skal selv søge Dig en Mand ud, som Du skal finde Dig langt mere fornøiet med.

Lene.

Aa, min Moer! Hvor megen Tak skal jeg ikke skylde Jer. Der er den unge Niels, han,

maae I troe, er den vakkreste og smukkeste Mandsperson, som jeg vilde ønske mig.

Berte. (seer suurt.)

Hvad! Den unge Niels? Hvad vil det sige?

Simon. (for sig selv.)

Ha, ha, ha!

Lene.

Det er den unge Urtegaardsmand, oppe paa Gaarden.

Berte.

Hvordan?

Lene.

Det er saa smukt, velskabt og ungt et Menneske —

Berte.

Seer man!

Lene.

Og han elsker mig saa inderligen —

Berte.

Himmel! og Jord!

Simon. (til Berte.)

Vil I ikke kysse hende een gang endnu for hendes Lydighed.

Lene.

Var det ikke Niels, I meente? min kiere Moer!

Berte.

Skam! og Last! Du tør nævne dette Navn —

Lene.

Lene.

Ja, Moer! Med den inderligste Forneielse.

Simon. (for sig selv.)

Den uskyldige Glut! Jeg elsker hende endnu høiere, end tilforn for hendes Oprigtighed.

Berte.

Ha, ha! Nu begriber jeg Historien med Boketten. Kommer jeg kun ikke efter det, som er verre — men det er mig det samme. Strax i Øieblikket, slaae mig denne velskabte Niels, som elsker Dig saa høit, af Dine Tanker, og det paa Timen.

Lene.

Ah! Hvor jeg gierne Jer adlod!
Min Moder! det min Pligt tilskynder;
Men, hvis I mig som Datter ynder,
Kan I forvolde da min Død?
Hvad vil det Niels for Smerte blive?
Naar sig, forraad af mig, han seer.
Nei, det ei med mit Minde skeer.
Ham elske, er det Synd bedrive?

Berte. (haardt.)

Man deer ikke just, for den Sags Skyld.

Lene.

Ah! Niels! — —

Berte.

Endnu tør Du tænke paa Din Niels?

Lene. (haardnakket.)

Jeg lader ikke af, at tænke paa ham, saa længe, jeg lever.

Berte.

(løber efter hende, for at slaae hende.)

Bie! bie! Du trodsige Taske! Jeg skal lære Dig.

Simon.

(gaaer imellem.)

Naa, naa! Sagte! Sagte! (han faaer et Ørefigen, som Lene undviger.) Fanden havde den Kiælling! (han lægger Haanden paa Kinden.)

Berte. (til Lene.)

Jeg skal lære Dig, at lystre mig, det skal jeg love Dig fore. (for sig selv.) Men jeg glemmer det som ligger allermeest Magt paa! Faren er i Stand til at begaae een af sine sædvanlige dumme Streger, dersom jeg ikke er paa Raad med ham. Jeg maae strax see, jeg finder ham. (til Lene) Bliv her! (for sig selv.) Jeg kan ikke have hende bestandigen i Øinene, og saa seer jeg heller, at hun bliver hos den Gamle, som hun ikke kan lide, end at hun søger den Unge op, som staaer hende an. (til Lene.) Giør som jeg siger! (hun gaaer.)

Tiende Scene.

Lene, Simon, derefter Niels.

Lene.

Det fortryder mig hiertelig, Mosie Simon.

Simon.

Hvilket? mit smukke Barn!

Lene.

Dette Hrefigen — —

Simon.

Aa, det er ikke værdt, at tale om.

Lene.

Som J fik for min Skyld.

Simon.

Det var dog bedre, min lille Kylling! at det traf paa min Kiæve, end paa denne lille rødmussede Kind. (han kniber hende i Kinden.)

Lene.

Min Moder falder nok lidt tung paa Haanden?

Simon.

Saa temmelig.

Lene.

(rækker sin Haand uformærkt til ham.)
Giorde det meget ondt?

Simon. (kysser den.)
Ah! Nu er det godt igien.

Lene.

(trækker Haanden til sig.)

Sikkendan, Mosis Simon! I kysser min Haand, uden at bede mig om det først.

Simon.

For, saa sagde Hun mig vist nok Nei.

Lene.

Skal I derfor kysse den alligevel? Fy! Mosis Simon! Niels er ikke nær saa dristig, som I engang.

Simon.

Det volder, at jeg elsker Hende bedre end han, min Putte!

Lene.

Bedre end Niels? Nei, Mosis Simon! Det er tvertimod, det forsikrer jeg Jer.

Simon.

Ja, ja, dersom Hun vilde blive min lille søde Kone, saa —

Lene.

Saa vilde Niels snart dø af Sorrig, Mosis Simon.

Simon.

Ei! hvad kunde det hindre mig.

Lene.

Og Lene vilde snart følge efter ham.

Simon.

Simon.

Hør eengang, min lille Engel! Jeg er riig, Hun skal faae al den Stads, Hun peger paa, og al den Fornøielse, Hun vil ønske sig.

Lene.

Jeg ønsker mig intet uden Niels, Mosis Simon!

Simon.

Da er det mig ogsaa en forbistret Knos, denne Niels. Men hvad er der da ved denne Krabat, som er Hende saa behageligt?

Lene.

Nielses Øine, Stierner liig,
Tindre, naar han mig betragter,
Jeg for Mandfolk frygter mig;
Men hos ham mig sikker agter.
Seer I? Der I selv det seer:
At elske Niels, hvor sødt det er!
Om I hørte kun hans Sang;
I hvor smukt en Vise klinger
Hører jeg den ei engang,
Dersom Niels den ikke synger.
Seer I? Der I selv det seer!
At elske Niels, hvor sødt det er!
Niels, i alt, er eene min;
Naar vi Blomster gaae at sanke,
Han min Arm taer under sin,
Jeg hans Hierte føler banke.

Seer I? Der I selv det seer!
At elske Niels, hvor sødt det er!

Simon. (for sig selv.)

Moeren vil ikke vide af mig, og Datteren vil ingen have uden sin Niels. Det er en god Dag, siden jeg var i den Alder, som man kalder Ungdom. Om jeg nu ogsaa kunde giøre dem Hiertesorg, at skille dem ad, hvortil vilde det vel nytte mig. (til Lene.) Hør! min lille Lene!

Lene. (yndigen.)

Hvad behager? Mosis Simon!

Simon.

(for sig selv, stirrende paa hende.)

Med alt dette, bliver det en haard Dyst.

Lene.

Hvad var det I vilde? Mosis Simon!

Simon.

Jeg vilde — jeg vilde gierne fornøie Hende, min Glut!

Lene.

Vil I da hente Niels herhid.

Simon.

Ikke just hente ham, men —

Lene.

Siig da! Siig mig det dog.

Simon.

Jeg skal snakke lidt med Hendes Fader om denne lykkelige Klauert —

Niels.

(kommer ind uden at sees af dem.)

Hendes Faer er i Skoven, og nu gik Moeren ud.

(han bliver dem vaer og holder sig tilbage.)

Simon.

Og jeg tænker nok, at dreie Sagen saavel, at —

Lene.

(springer ham om Halsen.)

O! Hvor skal jeg holde af Jer, min kiereste Mosis Simon!

Simon. (for sig selv.)

Ah! Den lille Hiertetyv!

Lene.

(bliver Niels vaer.)

Aa, see der! Der kommer Niels.

Niels.

(bag i Theatret, bedrøvet.)

Hielp nu Himmel!

Lene.

(kalder paa ham.)

Niels! Niels!

Niels.

Hun er i alt for godt Selskab, hos Mosis Simon.

Simon. (for sig selv.)

Han er jalu over mig, det er endnu det artigste.

Lene.

Kom hid! Kom hid! Jeg er dog meget bedre, naar jeg er hos Dig.

Niels.

Men nu i dette Øieblik —

Simon.

Jeg ynkes over Dig, min gode Ven! Det var af Kierlighed til Dig, at hun tog mig i Favn.

Lene.

Ja, Niels! Du maae ogsaa omfavne Mosis Simon, og takke ham, han vil tale med min Faer for Dig, og for mig —

Niels.

O! Er det mueligt! — — Ah! — jeg veed ikke — hvad jeg — Lene! — — Mosis Simon! — Ah! —

Lene.

Han kan ikke engang faae Ordene ud. Der kan I see, hvor heit han elsker mig.

Niels.

Ah! Hvormed skal jeg giengielde Jer? —

Simon. (for sig selv.)

Det koster — men det faaer ikke hielpe.

Niels.

Lad os da strax —

Simon.

Bie! Der har vi Manden, det gielder om.

Ellevte

Ellevte Scene.

Lene, Simon, Niels, (alle tre afsides) Ole, Birkedommeren (i dybe Tanker.)

Ole.

Alle giør mig Krumlorentser,
Den smisker mildt, ved Haanden denne taer;
Min rare Mand! Vor Naboe-Faer!
Hver pudsig mig kredentser.
Min Moller Meel mig byde lar,
Kroemanden færdig Flasken har;
Hver sit mig byder hen,
For at faae mit igien.

Hvilken kostelig Sag, at være riig, eller at kunde blive det, naar man vil. Barkedød! Om ikke hele Byen kappes om, hvem der kan giøre meest Høitid af mig, siden det rygtedes, hvad Lykke der er vederfaret mig; men de taer mærkeligen feil, hvis de tænker, at jeg er deres Nar.

Niels. (til Simon.)

Tael nu! Mosis Simon!

Simon.

Paa Timen, paa Timen.

Ole.

Nu da! Hr. Birkedommer! Vil I da være saa god, og staae mig bi med et godt Raad?

Simon.

(som Niels stöder frem.)

Faer Ole!

Birkedommeren.

(stedse gravitetisk.)

Forlad Jer paa mig! min kiere Ven! Forlad Jer kuns paa mig!

Ole.

Men det maae være af Kiernen.

Birkedommeren.

Vær kuns uden al Bekymring.

Ole.

Det er, skal jeg sige os, en vovelig Sag vi har fore. Bittermen! Nu undrer jeg mig ikke længere over, at de rigeste Folk ere altid i det sletteste Humør, naar den blotte Længsel, jeg har efter at blive det, kan giøre mig saa korumpert.

Birkedommeren.

Vær kun uden al Bekymring! siger jeg: at give Raad, deri er det egentligen at jeg har min Styrke; og den hele Verden har befunden sig vel holden ved dem, jeg har meddeelt — af Aarsag — — vil jeg forklare Jer — at de ere — mine Raad — de ere extra gode.

Ole.

Saa meget desbedre da!

Birkedommeren.

Der er ingen Prokurater, Advokat, eller Notarius,

tarius, som har brændt sig saa heedt, at kiæmpes med mig.

Ole.

Seer man vel!

Birkedommeren.

Jeg siger, de fleste Gange kuns et Ord; men dette eene Ord sagt: saa er Punktum klaratum.

Ole.

Desbedre! Desbedre! (han bliver Lene og Simon vaer.) See! Er I ogsaa her, mine Børn! God Dag! min gode Simon. (Niels skiuler sig bag ved ham.) Nu! Hvad feiler Dig? Lene! (til Simon.) Du holder dog immer en Klat af min Lene?

Simon.

Ja, meer end det; dersom der kuns ikke var en vis ung Knos i Veien, som hedder Niels.

(han stoder Niels forved sig, hen til Ole.)

Ole.

(betragter ham.)

Som ogsaa holder af hende? ikke saa? Herhid Lene! (han fører Lene imellem sig og Birkedommeren, som skaatter forlibt til hende.) min gode Mosis Niels! I skal have mange Tak for Jeres Uleilighed.

Lene.

Min Faer!

Niels.

Kiereste Faer!

Simon.

Simon.

Saa min Troe! Mig synes, at Niels passer sig allerbest for hende.

Ole.

Det kan vi siden tale om. Nu har vi vigtigere Haandteringer at bryde vores Hoveder med, jeg og Birkedommeren, som du skal faae at høre, ret strax. Jeg har desuden noget gandske andet i Sigte for Lene, siden Du ikke mere vil have hende.

Niels.

Ah! Gior mig lykkelig!
Min Siel da stedse sig
Om, kierlig, kun attraaer,
Opofret Jer og Lene,
Slig Godhed at fortiene,
Stadfæst vort Kaar!
Jeg doer, naar Lene jeg ei faaer.
Hun ene har mit Hierte,
At miste den, os kier
Og alt vort Onske er.
O! Hvilken bitter Smerte!

Niels og Lene.

Ah! Gior mig lykkelig!
Min Siel da stedse sig
Om, kierlig, kun attraaer,
{Opofret Jer og Lene,}
{Jer to opofret eene, }

Slig

Slig Godhed at fortiene,
Stadfæst vort Kaar!
Jeg doer, naar { Lene jeg ei / Niels jeg ikke } faaer.

Ole. (bevæget.)
Hvad raader I mig? Hr. Birkedommer!

Birkedommeren.
Ja, — saavidt jeg kan skienne, saa ere de contraherende Parter temmelig sammenstemmende.

Lene.
(meget kielen og smigrende.)
Min lille søde Faer!

Ole.
Min lille søde Faer! — Nu vel! Giv Dig tilfreds! Du skal blive Madamme Nielses — dog, med saa Skiel, at Din Moder ogsaa gier sit Minde; for seer I vel —

Lene.
Paa den Maade bliver jeg det aldrig.

Niels.
Ah! Nu er Haabet ude.

Ole.
Naa, naa! Jeg skal nok faae bugt med hende, I behøver kun at komme igien ret nu, gaaer kun bort saalænge, (til Simon.) bliv Du her Simon, vi faae saa neppe alting i Stand i Dag.
(Lene og Niels gaaer.)

Tolv-

Tolvte Scene.

Ole, Simon, Birkedommeren.

(stedse ponsende)

Simon.

Men, hvordan hænger det sammen? Naboe! Man siger: at Du skal — hvad jeg siger; at I skal blive til en fornemme Herre.

Ole.

Ganske rigtig min Ven! Det er justement det, jeg har i Sinde, at fortælle Dig; det staaer kun til mig alene, og det er det, som jeg og Birkedommeren nu skal i Færd med at sætte i Værk. Det kan nok gjøres nødig, at Du tar en Haand i med.

Birkedommeren.

Et Øieblik! Et Øieblik!

Simon.

En Skat, som — —

Ole.

Meener du, at jeg skulde ønske mig en Skat? Lad see! Det kunde maaskee ikke være saa galt.

Simon.

Hvad behøves det, naar Du alt har faaet den?

Ole.

Endnu ikke, det jeg veed, men det beroer kun paa mig selv.

Simon.

Simon.

Din Kone sagde dog, om jeg husker ret, at —

Ole.

Min Kone er en Fiante.

Simon.

Mig synes endelig, der feiler ikke meget. —

Trettende Scene.

Ole, Simon, Birkedommeren (pønsende.) Berte.

Berte. (til Ole.)

Takker mangfoldig. (til Simon.) Er I her endnu? Gamle —

Ole.

Hvorfor ikke det? Kone! Simon er en vittig Mand, og vi kan nok have hans Hielp nedig med. Nu har Hr. Birkedommeren brudt sit Hoved over en Time, og endnu er der ikke kommet noget ud. Du veed jo selv, at —

Birkedommeren.

Koldsindighed! mine Børn! Koldsindighed! Tre Ønsker, siger I?

Ole og Berte.

Ja, Tre Ønsker.

Simon.

Hvad vil det sige? Hvad betyder disse tre Ønsker? Er dette maaskee Skatten, som — Berte.

Berte.

Ret op.

Ole.

Hør kun! Saa skal jeg forklare Dig det tydeligere (han hvisker ham i Øret.)

Berte.

(til Birkedommeren, mens Ole forklarer Simon Sammenhængen.)

Hr. Birkedommer? Kier Han sig ikke en Smule efter, hvad Ole siger, det er en taabelig Giæk, som veed hverken ud eller ind med nogen Ting. Hør engang, jeg er kun et Fruentimmer, som Han seer mig, men naar jeg ikke har mere Vid i min mindste Finger, end han i sin hele —

Birkedommeren.

(veiende hvert et Ord.)

Hu! — Hu! Hvilken Fremfusenhed. Jo, jo! Tænker ikke! at Sagerne lade sig behandle med saadan Ilfærdighed —

Simon. (underrettet.)

Potstausen! Hr. Ole!

Ole.

(til Birkedommeren.)

Nu da!

Simon. (for sig selv.)

Det skal forlange mig, hvordan dette vil spænde af.

Birkedommeren. (til Ole.)

Tys! Forvir ikke mine Konsepter.

Ole.

Ole.

Kom! Hr. Birkedommer! Lad os sætte os her ved denne Bord-Ende, der slasker det sig maaskee bedre for Jer, end naar I staaer. Og du Berte! Spring du! og giv os den Botelle Viin, jeg lod sende hiem.

Simon.

Det Indfald var ikke saa galt.

Ole.

Og tag os saa det Par Sild herind, som Du veed. (Berte gaaer.)

Simon.

Vinen gier Vittighed.

Birkedommeren.

Undertiden treffer det sig, men undertiden ogsaa — treffer det sig ikke — man falder tvertimod undertiden — i visse Kasus — og man kommer — i saadanne Omstændigheder, hvori Vinen — endog af beste Sortement — ikke absolimang — ihvormeget man — end drikker — men jeg haaber dog —

Ole.

(som seer Berte komme med det Forlangte.)

Saa! Det var bra!

Simon.

Vaer Jer! Vaer Jer! Lad os hielpe Madamen.

Berte. (brystende sig.)

Madamen! Det maae jeg lide.

Ole.

(til Birkedommeren, som vil flytte sig.)

Bliv kun! Bliv siddende, Hr. Birkedommer.

(Der bredes en grov Dug paa Bordet, hvoraf enhver tager i sit Hiørne, og trækker til sig, for at faae den udbredt. Birkedommeren, Ole, og Simon sidde ved Bordet. Berte bliver staaende, og gaaer snart til en, snart til en anden.)

Ole.

Jo nærmere Øieblikket kommer, jo mere benauet bliver jeg.

Birkedommeren.

Det er almindeligt.

Ole og Simon.

Lad os drikke.

Birkedommeren.

(snapper Flasken fra dem, og skiænker for sig selv.)

Koldsindighed! mine Venner! Koldsindighed.

Simon.

Mig synes! Hr. Birkedommer, at I har nok for os alle.

Berte.

Men, saa lad det ogsaa faae Ende engang.

Birkedommeren.

(efterat han i en Snup, har drukket sit Glas ud.)

Jeg expederer mig saa hurtig, som mueligt.

Simon.

Det er den hurtigste Mand, jeg kiender, naar det gielder om at bruge sig.

Birke-

Birkedommeren.

Det er ei Bagatel,
Tre Ønsker at besinde.

Berte.

Hvad meer Betænkning vel?
Lad mig, lad mig opfinde.

Ole.

Tie dog! Tie dog! Hold inde!

Birkedommeren.

Ei Hastværk gielder her;
Raad opbier!
Det tienligst er.
Saa tier!

Berte.

Nu jeg maae
Passe paa,
Om det, han foredrager,
Er det, som mig behager.

Ole.

Tie! Berte! Da!
Du siden sladdre maae.

Berte.

Kun snart begiert,
Alt er os kiert.

Birkedommeren.

Ei! saa bier!

Ole.

Hr. Birkedommer! kan —

Berte.

Tys! Ei for hastig, Mand!
Paa dette Nu, alt kommer an.

Birkedommeren.

Saa lad være!

(Der ties længe ganske stille, imidlertid bryster Simon ud i en høi Latter. De andre give ham Tegn med Fingeren, at han skal være tavs.)

Birkedommeren.

(begynder igien, til Ole.)

Først da: min Kiere!

Berte.

(lystig og fornøiet.)

Nu treffer han. Nu treffer han.

Birkedommeren.

Altid med Viin, Jer Kielder fyldt, begiere!

Berte.

Nei, stedse skion, at Berte maatte være!

Ole.

Ole.

Langt fra! Langt fra!
Min Lykke min skal blive;
Den Konens Skionhed os kan give,
Gaaer mindre Manden an,
End hendes Kortisan.

Birkedommeren.

Sandt! min go Mand!

Ole.

Med al denne Snakkerase, saa ere vi endnu lige nær.

Berte.

Det synes mig ogsaa.

Simon.

Lad os drikke Flasken ud, det beste Raad er maaskee paa Bunden.

Ole.

Saa meget, som I lyster, naar vi bare kunde finde det. Men det duer ikke, at drikke paa en tom Mave, vi maae have os noget at bide paa. Vær saa god Hr. Birkedommer! og tag til Takke, med denne lille Sild, det er den beste, vi har — Jeg vilde gierne traktert bedre, men bi kun til i Morgen. — I Morgen, mine Venner! —

Birkedommeren. (ædende.)

Det er ret godt, ret godt.

Ole.

Havde jeg kun havt Hr. Birkedommerens Liv-Ret, som jeg veed, I er saa grumme meget efter, saa gierne, som jeg undte Jer den. Gud give! Jeg havde kun saadan en steegt, nydelig, og ret lækker Aal, som —

(der kommer strax en steegt Aal paa Fadet.)

Berte.

Hvad! En Aal kun?

Ole.

Ja desvær?

Simon.

Hvordan?

Birkedommeren.

Stegt, og tillavet.

Berte.

Der blev jeg ret begavet.

Simon.

Den deilig er
Lækker, kraftig,

Birkedommeren
(slikker Fingerne.)

Sod og saftig.

Ole.

Ole.

Jeg briſter.

Berte. (til Ole.)

Ha! dit Drog!

Simon. (til Berte.)

Smag den dog!

Berte. (til Ole.)

Uſle Kræ!

Ole.

Berte! See —

Berte.

Hvilket Fæ!

Birkedommeren.

(efterat han først har drukket.)

Nu! Ei saa biſter!

Berte.

For Aalen Ønsket miſter.

Ole.

To Ønsker end til Reſt —

Berte.

Dumme Bæſt!

Birkedommeren.
(lidt rusendes.)
Ei! Ei! kun ei saa bister!
Et eene Raad jeg nu kun veed:
(de høre alle agtsomme efter.)
Kommer! spiser med!

Berte.
Ah! en Aal!

Ole.
Ah ja! Desvær!

Simon.
Vunderværdig!

Berte. (til Ole.)
Var jeg ei saa spagfærdig
Prygl du fik af mig,
Strax jeg qvalte dig.

Simon.
Det fromme Hierte!

Birkedommeren.
Værer koldsindige!

Berte.
Dosmer. Du god Lyst skal see.

Ole.

Ole.

O! Nu blir hun rasende.
Min søde Berte!

Berte.

(ganske opbragt med Næverne i Siderne.)
Hu!

Birkedommeren.

Koldsindighed! Moer Berte! Koldsindighed.

Berte.

Ei! Lad mig i Roe.

Simon.

Jeg har aldrig smagt saadan himmelsk Aal.

Birkedommeren.

Vores Vert har ogsaa betalt den i dyre Domme.

Ole.

Jeg nægter ikke, Berte! At jeg har baaret mig ad, som en Fusentast. Men vi har jo endnu to Øxter tilbage.

Berte.

To Diævle om din Hals, din Bengel! —

Ole.

O vee?

Birkedommeren.

(med Munden fuld af Mad.)
Om I nu skriger nok saa meget, saa bliver dog Sagerne in Statu qvo.

Berte.

Pas han sit eget, Hr. Birkedommer! (til Ole.) Æd Du nu din Aal! din Flegel! Æd den nu!

Birkedommeren.

(immer ædende.)

Saa maae han skynde sig, at begynde.

Ole. (for sig selv.)

Havde jeg bare ønsket mig Enkemand.

Berte.

Og gid den første Bid, Du smager, maatte qvæle Dig.

Ole.

Din Djevelinde!

Berte.

(hæftigen forbittret.)

Har jeg seet i mine livsøde Dage? Naar han kunde ønske sig et heelt Keiserdømme, hele Guldbynger, og jeg veed ikke hvad, saa gaaer det Fæehoved hen, og ønsker sig en steegt Aal. — Gaae Fanden af Syne! Du skal aldrig mere blive værdig, at — jeg vil ikke sige, hvad jeg mener —

Birkedommeren.

Naa, naa! Der er lidt for yderligt —

Berte.

Gid jeg kun havde et eeneste Ønske, at giøre! Du skulde see Kujon! Du skulde see!

Ole.

Ole.

Bandsatte Skiendegiest! Edderblændte Tunge! Gud give! at Du var stum!

Simon.

Det kunde være snurrigt nok.

Birkedommeren.

Og meget usædvanligt.

Berte.

(vil blive ved at skiende.)

Bah! bah! bah!

Ole.

(kaster sig paa Armene over Bordet.)

O! Jeg elendige Mand!

Birkedommeren. (seer op.)

Hvad nu? Hvad nu?

Simon.

(støtter sig med Hænderne paa sine Knæ, og leer af alle Kræfter.)

Der ere de to fleiten! ha, ha, ha!

Birkedommeren.

Koldsindighed! Børn! Der seer I, hvad det er! naar man ikke bruger Koldsindighed.

Berte.

(kaster i Galenskab Bænken over Ende, vil slaae Birkedommeren, Simon og Ole, og løber tilsidst rasende bort.)

Fior-

Fiottende Scene.

Ole, Simon, Birkedommeren.

Birkedommeren.

(efterat han har leet sig træt tilligemed Simon, imens Ole har sat ganske fortabt.)

Vil I saaledes blive ved, saa er min Nærværelse ikke ret længe nødvendig. Imidlertid veed jeg nu intet andet Raad at meddeele Jer, min kiere Ole! End at I paa staaende Fod —

Ole.

(stamper imod Gulvet.)

Gaaer hen og hænger mig.

Birkedommeren.

Nei, holdt! det hører Justitsen til.

Ole.

To Huſker gik saa skammeligen i Løbet.

Simon.

I det mindste skal Din Kone ikke ostere forstyrre Hovedet paa Dig, saa meget er dog profiteert.

Ole.

Jeg er en ubesindig Fusentast.

Birkedommeren.

Koldsindighed! Kiere! Havde I brugt den, og givet mig den behøvende Tid. —

Femtende Scene.

Ole, (som viser sin Græmmelse ved forskiellige Gebærder, indtil han begynder at tale.) Simon, Birkedommeren, Lene.

Lene. (grædende.)

Hi, hi, hi!

Simon.

Hvad Fortræd er der hendet Hende? mit smukke Barn!

Lene.

Min Moder, hi, hi, hi!

Birkedommeren.

Har dog, formodentlig, ikke skiændt paa Hende?

Lene.

Jeg mødte hende, og, uden at jeg havde forseet mig det allermindste, gav hun sig til at banke mig, og da jeg spurgde hende hvorfor; saa begyndte hun paa nye igien, uden at sige et eeneste Ord.

Simon.

Det vil jeg gierne troe.

Birkedommeren.

Naar man ingen virkelige Motiver har til at tale, saa er det fornuftigst giort, at man tier.

Lene.

Ja, ja! Jeg haaber nok, at min Faer gier mig de Slag godt igien. — Er Niels ikke kommen endnu.

Ole.

Ole. (for sig selv.)

Jeg har kun ønsket alt dette, i Ubetænksomhed.

Lene.

Hvordan det? Mosis Simon! Har I forglemt, hvad I lovede os?

Ole.

Hvad skal nu det sidste blive.

Birkedommeren. (ravende.)

Lad kun mig styre Jer. —

Ole.

Jeg havde dog to igien, og saa skulde hendes fordømte Sladder —

Simon.

Det vil nu ikke hendes tiere

Lene.

Ingen hører efter mig. — Min søde Faer! — Mosis Simon! — Hr. Birkedommer:

Birkedommeren.

(ponsende, giver hende Tegn, at hun skal tie stille.)

Simon.

Min lille Lene! Hun kommer her i et farligt Øieblik. Den slemme Aalen —

Lene.

Aalen, hvad kan den giøre mig?

Simon.

Meer end Hun tænker, mit Barn! For en Ufærd! Aalen har vi til Livs, men det har kostet Hen-

Hendes Faer eet af hans Ønsker. Hendes Moer, Berte, har mistet Maal og Mæle for det andet; og det tredie —

Lene.

Og det tredie skal være: at jeg snart maae faae Niels til min Mand.

Sextende Scene.

Ole, Simon, Birkedommeren, Lene, Niels.

Niels. (til Simon.)
Faaer vi det Samtykke, som —

Simon.
(viser ham til Ole.)
Der er han, spørg ham selv.

Niels. (til Ole.)
Har I havt den Godhed for os at —

Ole.
Den forhærdede Berte!

Niels.
Hvad siger hun?

Birkedommeren.
Ikke et Ord mere.

Ole.
Det er just det, som fortryder mig.

Simon.
Da er det ogsaa den første Gang.

Niels.

Niels.

(til Lene, som afstrøer nogle Taarer.)

Min deilige Lene! Du græder? Maatte jeg dog alene ste saae at vide Aarsagen. —

Simon.

See! See! Der har vi Madame Berte, hun vil vist forklare Jer Sagen med Eftertryk, ifald hun kan.

Syttende Scene.

Ole, Simon, Birkedommeren, Lene, Niels, Berte, en Sladdersøster.

Sladdersøsteren.

Det vil vi faae at see; det vil vi snart finde paa. Hvordan? Min kiere Far Ole! Hvad skal saadant noget betyde. Den arme Berte, som jeg bringer her med mig, kan ikke tale et Ord, og det er Jer, som er Mester for dette smukke Arbeide. Fy! For en Skamfærd! det er en skammelig Streeg af Jer, min gode Farlille! Det kan jeg sige Jer, og dersom min Mand havde spillet mig saadant et Puds? For en Verdsens Pest! Jeg skulde —

Ole.

Saa hold dog Sladderen til engang, i Fandens Skind og Been! Kommer I her maaskee, for at drille mig til, at ønske Jer det samme med,

og

og giøre Ende paa hele Klatten. — Dog nei, denne Gang skal jeg tvinge mig, (han seer til Birkedommeren.) og bruge mere Koldsindighed.

Birkedommeren.

Det er just det Raad, jeg hele Tiden har skreget mig hæs paa, at I skulde bruge.

Ole.

(ærgerlig til sin Kone som giør Gebærder.)
Alle dine Geglefagter ere spildte —

Sladdersøsteren.

Men I maatte dog ikke ærgre hende oven i Kiebet, det er ogsaa alt for haardt.

Simon og Sladdersøsteren.

Hvor grumt, min Kiere!
Sligt Kors at bære?

Ole.

Er Skylden min dertil?

Lene og Niels.

Lad os dog røre Jer.

Berte.

Bah, bah!

Ole.

Jeg Konge være vil
Siig: vil Du Dronning være?

Birkedommeren.

Dronning, og ei tale meer? nei, nei!

Berte.

Ei! Ei!

Sladderføsteren.

Betænk! min Kiære!
Ei tale mere?

Simon.

Det er uhørligt,
Og aldrig giørligt.

Berte.

Ei! Ei!

Alle.

Hende tilgiv!

Ole.

Nei! Nei!
Det let er, at begiere;
Her Beden hielper ei,
Et Ønske kun —

Simon.

I Latter jeg
Snart briste maae, ved hendes Mine.

Alle.

Alle.

See hende an!

Birkedommeren.

Jeg indseer let, det er en Pine.

Ole. (for sig selv.)

Med Ynk jeg hendes Nød dog seer.

Simon.

For Venskabs Skyld jeg beer.

Alle tre.

Lene og Niels.

For {Nielses / Lenes} Skyld.

Ole.

en maallos Qvinde,
Hvor mangen ønsked' den at finde.

Simon.

Sladre kan
Hun galant,
Det moerer dog iblant.

Birkedommeren.

Ja, ganske sandt.

Ole.

Hun skulde sladdre længe,

For jeg fik Skat betalt,
Til Gielden maae der Penge,
Hvis ei, det gaaer os galt.

Berte.

(falder paa Knæ for Ole; men Sladderlæsteren løfter hende hastigen op, og trækker paa Skuldrene, over hende.)

Ei! Ei!

Ole. (for sig selv.)

Ha den Politske!
Hvor godt hun nu kan smiske.

Alle.

Hende tilgiv!

Ole.

Nei! Nei!

Berte.

(hæftigere end tilforn.)

Ei! Ei!

Ole.

Nei! Nei!

Berte.

(af Forbittrelse vrider og vaander sig.)

Lene.

Min allerbeste Moer! Giv Jer tilfreds (Berte
om

omfavner hende, og fører hende for ved sig, hen til Ole.) Min søde Fæer! I har dog alletider været saa from og god.

Ole.

Ja, det maae jeg bekiende, men i denne Skyndding, gielder ingen Fromhed. Betænker kun, saa mange, som I ere: Kun et eneste Ønske tilovers? Jeg bliver jo den samme elendige og usle Ole, lige til Dommedag.

Simon.

Og Berte den samme Berte, det er hele Ulykken!

Sladdersøsteren.

Ei, for en Skamfærd! Jeg tænker! at disse Navne holde alle Dage, de andre ud.

Lene.

For min Deel, saa forlanger jeg aldrig bedre, min hele Livstid, end at blive den samme Lene, naar jeg kun maae faae Niels til min Mand.

Niels.

(med Fyrighed.)

Min dyrebare Lene.

Ole.

Tre Ønsker? Og ikke et eeneste til vor Nytte.

Sladdersøsteren.

Hvad vil I vel have mere? I faaer Fred og Roligbed i Jeres Huus! Jeres Kone vil elske Jer, af alle Kræfter, og vil herefter giøre alt, hvad I

vil forlange, naar det baresten er noget, som hun selv synes om.

Ole. (til Berte,)

Er det sandt, hun siger.

Berte.

Bah, bah, bah!

Sladdersøsteren.

Hun siger! Ja. Nu frisk Mod, Ole!

Ole (nødigen.)

Nu vel, da! Jeg ønsker —

Sladdersøsteren.

Nu, bliv ved! Bliv ved!

Ole.

Jeg bliver tumelomsk.

Birkedommeren.

Havde I kuns benyttet Jer af mine Raad.

Simon. (ipottende.)

Det var et sandt Ord. — Men hør nu min kiære Ole! Paa det, at den eene med den anden, kan blive forneiet; saa ønsk hende sit Mæle igien, paa de Vilkaar, at hun samtykker Giftermaalet imellem Niels og Lene ——

Lene og Niels (hæftigen.)

O ja! kiere Faer!

Ole. (til Berte.)

Gier Du dit Samtykke?

Berte.

Bah! Bah, Bah!

Ole.

Ole.

Hvad for noget? Skal det være Ja?

Sladdersøsteren.

Ja, ja! Hvilken en underlig Kompen.

Ole.

(endnu nødtagen.)

Jeg ønsker da — at min Kone igien — maae blive min Kone.

Sladdersøsteren.

Ei hvad! Det er ikke nok med det. I herer jo selv, at hun gier ikke et Qvak mere, for saadant et Ønske.

Birkedommeren.

Der maae specificeres tydeligen in Partibus.

Ole.

Nu da! Jupiter! Jeg ønsker da — jeg ønsker at Du vil give min Kone sit Mæle igien (han drager et dybt Suk.) Uf!

Berte.

(dragende ligeledes et dybt Suk.)

Uf! — Ah! min allerkiereste Ven! min beste Ole! min lille sede Mand! Lad mig omfavne Dig! — Endnu engang! Og Jer, min gode ærlige Simon; og Dig min gode Niels! Og ham, Hr. Birkedommer! Og Dig min lille Lene! Og, for alting, Dig, min trofaste og ærlige Medsester, og mig igien. Jeg samtykker i alle Ting, jeg sætter mig ikke imod det allermindste; men Du lod

Dig bede temmelig længe, min gode Ole! Jeg havde ret Lyst at ringe for Dine Øren, saa Du skulde huske mig; men vi vil nu intet Keglerie mere have imellem os, alting skal være tilgivet og forglemt. (til Ole.) Giv mig Din Haand! (til Lene og Niels.) Kommer ogsaa hid med Jeres! Elsker hverandre bestandigen, mine Børn! Jeg har tilforn forbudet Jer det, men nu er det mig selv, som tillader det —

Ole.

Bevar os naadelig!

Birkedommeren.

Det gaaer! som det var prentet.

Simon.

Faaer vi da ogsaa et Ord i Lauget med?

Berte.

Lad mig dog tale ud! — Hvad var det nu, jeg vilde sagt? — Nu førte I mig ud af det.

Simon.

Nu vel! Saa sig noget andet i Stedet.

Ole.

Mig synes det er mere, end nok.

Sladdersøsteren.

Meener I da at I har givet hende Maalet igien, fordi hun skal ikke bruge det? I maae dog følge Ret og Justitse.

Birke-

Birkedommeren.

Haa! Det forstaaer sig. Justitsen bør have sin Respekt.

Ole.

Men —

Berte.

Ganske rigtig, min Søn! Du taler som en Salomon. Det skal være i alle Maader, som Du har sagt: Du veed desuden, at jeg er en Kone, som staaer ved mit Ord, og at jeg ikke gaaer hen, og giør min kiere gode Medsøsters Ord til Tant. Hun har svaret i mit Sted, og det er det samme og det samme, og altsaa er jeg vel fornøiet med det eene, saavelsom det andet, for Du kan dog sagtens vide —

Simon.

Lystig!

Ole.

(bider sig i Neglene.)

Saa Bloxbierg i Vold! — Men det er min egen Forseelse, nu er der ingen Redning mere. (med Venlighed.) Vilde Du kun et Øieblik høre?

Berte.

Tael! Min Prinds! Tael! Det er jo Din Ret som Mand, at Du skal føre Ordet. Hvem vilde vel forsøge paa, at formeene Dig det. Det skulde lade artigt, om nogen vilde negte Dig at

tale; for en Ufærd! Det taalte jeg ikke for aldrig det. Tael! min Søn! Tael kun Du!

Ole.

Men, saa tie Du da.

Berte.

Ole! kan Du være saa haardhiertet? Jeg beder Dig, at Du skal tale, og Du beder mig, at tie?

Simon.

(leer af fuld Hals.)

Ha, ha, ha!

Ole.

Al denne Grin, og Latter, betaler ikke min Gield. Passeerte jeg for en riig Mand, saa bred jeg mig Fanden om, hvad jeg skylde bort.

Simon.

Det er paa Moden.

Birkedommeren.

Nu vel! Kom an! Her maae fattes en endelig Slutning i Sagen! Eftersom I ikke har vidst at føre Jer mine Raad til Nytte, saa vil jeg see til, om jeg kan befordre Jeres Lykke, paa en anden Maade. Jeg paatager mig, at formaae Jeres Kreditorer til at forunde Jer den fornødne Tid, til Afbetalning. Arbeid! Ole! Det er godt for Armod.

Simon.

Simon.

Det Raad var, saae mig Skam! Endnu det beste.

Ole.

Ei! Berte! Lykken er en Nar.
Som for, vi i vor Hytte blive,
Frisk! uforsagt! jeg Arme har;
De skal al vores Nød fordrive.
Glad Sind, en liden Taar,
En vakker Hustru savne,
God Helbred, hvor det gaaer,
Naar jeg ei det maae savne,
Og saa lidt Huusfred faaer,
Er Resten ei en Avne.

Lene.

Min kiere Moer! Naar bliver nu Bryllupet.

Birkedommeren.

Ha, ha!

Berte.

(med sin sædvanlige Hurtighed.)

Saasnart, som mueligt. Lad kun mig raade. Jeg har nu seet baade Dit og Nielses Hiertelav til mig, og det har bevæget mig. Det er en kiek og skikkelig Karl, han staaer Dig an, og mig hover han ogsaa overmaade vel. Saa gaaer hen og omfavner hverandre! Ret saa! Jeg blev ikke til nogen stor Frue den Gang, og Ole heller ingen fornemme

nemme Herre, og der er maaskee ikke saa meget tabt ved det, som vi bildte os ind.

Mænd! I, som knurre allevegne!
I kun opirre Konerne.
Kierlig, lempelig, os begegne,
Vil I os efter Ønske see.
Frygter Hevnen! Den paa Jer bier,
Koner, for alting, den attraaer. —
:,: Fusentasterier
Bagsmæk faaer. :,:

Simon.

Gamle! Som Eder varme tænke
Af Ilden, som er snart uddød,
Troer dog ei: Pige eller Enke,
Eder af Elskov Haanden bød.
Søde Ord, Stads og Fantasier
Til Ægtestanden ei forslaaer —
:,: Fusentasterier
Bagsmæk faaer. :,:

Sladdersøsteren.

Hvor søde vore Ungdoms Dage!
Naar Kierligheds Tillokkelse,
Og Fortryllelser os indtage
Hvor bittre de paafølgende!

Glæden

Glæden knap vores Foraar bier,
Græmmelsen kun tilbage staaer.
:,: Fusentasterier
Bagsmæk faaer. :,:

Birkedommeren.

Man finder ei, i Glubskhed, Lige
Til Rabulist, og Skikanør.
Graadigen, de, forsultne, hige
At faae jer fat i deres Kloer.
Støier, praler, og aldrig tier,
Med Skamme de tilsidst dog staaer.
:,: Fusentasterier
Bagsmæk faaer. :,:

Lene.

Naar opbragt Moder strengt befaler,
At elske den, hun har udseet;
Døttre! Tiden da kuns forhaler,
Og dølger, hvem I elske ret.
Kun taalmodigen lider, tier,
I derved best Jert Ønske naaer. —
:,: Fusentasterier
Bagsmæk faaer. :,:

Niels.

Niels.

Vil I haardhiertet Skionhed vinde,
I Elskere! da passer paa
Tid, til Sukke bequem, at finde,
Og dolger, hvad I heldst attraae;
Tidt opnaaer vaersom, bange Frier,
Hvad den forvovne man afslaaer —
:,: Fusentasterier
Bagsmæk faaer. :,:

Ole.

Guld-Pupper, som vil Opsigt giore,
Her sig i mig Exempel seer;
Jeg Fornusten ei lod mig fore,
Blir derfor Staader, og ei meer.
Klogskab os kun for Trang befrier,
For Uforstand ei Guld forslaaer —
:,: Fusentasterier
Bagsmæk faaer. :,:

Ende.

Feen Ursel,

eller

hvad der behager Damerne.

Et

Syngestykke

i

fire Acter

til

Duny's Musique.

Oversat

af

J. H. Wessel.

Personerne.

Feen Ursel, først som
Marton, siden som
En gammel Kierling.
Robinette.
Therese.
Robert, vandrende Ridder.
Berthe, Dronning.
General Advocatinden.
Gamle Raadsfruer i Elskovs-Retten.
Dørvogterfken.
La Hire, Roberts Vaabendrager.
Philinte, Hyrde.
Licidas, Hyrde.
Oberjægermesteren.
Denise, Bondepige.
Lisette, Hyrdinde.
Herrer, Damer og Tienere, af Dronning Berthes Følge.
Nympher, Feen Ursels Terner.
Adskillige Raadfruer, af Elskovs- og Skiønheds-Retten.
Vandrende Riddere, Roberts Venner.

Feen Ursel,

et Syngestykke.

Første Act.

(Skuepladsen forestiller et meget smukt Landskab; man seer langt borte Kong Dagoberts Slot.)

Første Scene.

Marton, Robinette.

Marton.

Han tog Veien her hid; han er her i Øieblikket.

Robinette.

Han kan ikke undgaae Deres Øines fortryllende Kraft; men hvad er Deres Hensigt?

Marton.

Hvordan? kan Du spørge derom? Robert er Maalet for alle mine Ønsker.

Nei, nei, jeg mig maae overgive,
Jeg har min ædle Helt for kiær;
Ah! kunde vort hans Siæl kun blive
Da min, for evig min han er.
Du vil omsonst mig overtale;
Jeg forud alt min Seier seer,
Lad Guld, lad Byrd, lad Rang befale,
Ad deres Bud kun Elskov leer.

Robinette.

Hvad! De tænker at ægte ham!

Marton.

Ja vist.

Robinette.

Men betænker De den Forskiæl — —

Marton.

Kiærlighed kiender ingen; nei, den har sine egne Rettigheder.

Robinette.

Frue!

Marton.

Jeg har befalet dig, at du ei maae nævne mig saa; jeg tilgiver dig dette Ord for sidste Gang.

Robinette.

Men i denne Bondepigedragt.

Marton.

Desstørre Ære vil det være for mig, om jeg vinder Seier; denne Ridder, der er saa stolt af sine mandige Bedrivter, vil jeg bringe under mit Septer; ja, jeg vil ikke lade mig noie dermed; jeg vil prøve hans Bestandighed, giøre ham mit Valg værdig, bruge Smildhed og List, og faae ham til at troe, at han har en Medbeiler.

Robinette.

Det er tredske Paafund.

Marton.

Dersom jeg heri ikke just handler, som jeg burde,

burde, saa maae Kiærlighed undskylde mig.

Robert. (uden at sees.)

La Hire!

Marton.

St! jeg hører hans Røst.

Robert.

La Hire!

La Hire. (uden at sees.)

Herre.

Anden Scene.

Robert, La Hire, Marton, Robinette.

(Robert kommer til Hest inderst paa Skuepladsen; stiger af og leverer La Hire sin Lanse.)

Robert.

La Hire! bind min Hest ved et af disse Træer; jeg vil opholde mig i denne behagelige Egn; Den milde Luft, som man her aander, gior at jeg her vil tage mig nogen Hvile.

Marton.

Lader os gaae lidt tilside, for at komme tilbage igien i rette Tid.

Tredie Scene.

Robert. (allene.)

Stolt uden Mage
Er vandrend' Ridders Stand,

Hvers Nød og Klage
Han taer sig gunstig an;
Hans Vaaben sigte kun for Ære
Og hævne Rets Foragt;
Seierherre vil han være,
Som Svage frier fra Voldsmands Magt.
Med Lovemod.
Han frelser skyldfrie Blod;
Frier det fra Vold,
Fra Stimands-Vold,
Bryder Kiæmpernes Skiold,
Hans Lov
Er Kiækheds Lov,
Hans Vei
Er Ærens Vei;
Han da tilsidst
Ved Feidefærd
Priis vinder vist,
Som Helten kun er værd.

Fierde Scene.

Robert, La Hire, (med en Pillegrimskrave af Læder, og en Kurvflaske ved Beltet.)

La Hire.

Min gode, min bedste Herre, De puster lidt ud i dette behagelige Grønne; De maae altsaa være meget træt, og det er mig hiertelig kiært.

Robert.

Robert.

Hvorfor?

La Hire.

Fordi jeg holder af mig selv. Fordi naar jeg er udmattet, og De da ikke ogsaa er det, saa farer De frem med en forunderlig Hastighed; De sætter i Galop, naar jeg maae lade mig slæbe frem i Skridt; det nytter mig intet, at jeg lader Dem see min Misfornøielse. Vi reise ud om Morgenen tilig, komme sildig i Qvarteer, og De tager slet ikke i Betragtning min svagelige Helbred.

Robert.

Jeg ynkes over den arme Skranting.

La Hire.

Mine Lemmer ere blevne gandske møre af denne lange Reise; men dette Sted behager mig; jeg forfriskes ved at see mig om her; hvilken deilig Udsigt! man seer tydelig Kong Dagoberts Slot.

Robert.

Hvilken Forste! Ham bør man regne blant, de Konger, som ere elskte af deres Undersaattere Italien fremviser de fuldkommeste Kunststykker; men en elsket Monark, begavet med Viisdom, er en meere kostbar, en meere sielden Skat. Hans Rige, befolket af hans Tilbedere, som har en eneste Mands Dyder at takke for dets Lykksalighed, misunder ikke Rom dens Sieldenheder. Disse ere for Øiet, hine for Hiertet.

La

La Hire.

Himmelen ſkee Tak, nu ere vi da komne tilbage fra vore Streiferier; det var ogſaa paa Tid, ſiden det er paa Heldingen med os; Deres Ruſtning, Deres Heſt og 20 Daler i Deres Vadſæk; ſee der er Deres heele Hab und Guth; thi i diſſe vanſkelige Tider har ingen anden Penge, end ſaadanne Folk, ſom —

Robert.

Tie!

La Hire.

Jeg er keed af min Poſt, og jeg vilde min Troe —

Robert.

Kan Du ſaaledes tabe Lyſten til at indlægge Dig Ære, at Du vil forlade Seierens Triumfvogn, og fraſige Dig en Skiolddragers ædle Embede? Du, ſom engang i Tiden kan vente at blive hvad jeg er —

La Hire.

De ſeer alting fra den ſmukke Side; men nu ſkal jeg beſkrive Dem dette vort bedrøvelige Haandverk.

Snart Field, ſnart Dal prøves maae,
Et Minut ei Hvile faae,
Snart hid,
Snart did,
Nye Lykke friſte

Snart

Snart heed, snart kold sin Huld og
Helsen miste.
Æske Folk til Striid,
Og at dræbes vove;
Slig Lon for vor Fliid,
Ridderspil os love.
Den skionneste Glut man saae,
Rore kun med Handsker paa;
Forfulgt
Af Sult,
Leve af Ære,
Hver Nat ligge paa lidt Straa;
Om Dagen torstig være
Alt sit Gods i Striid,
Ja sin Elskte vove.
Slig Lon for vor Fliid
Os Ridderspil kun love.

Robert.

Snak! jeg troer mine Ahnelser, min kiære La Hire, og jeg spaaer at der inden kort Tid hender mig noget lykkeligt.

(I en heftig men hemmelighedsfuld Tone.

Ah jeg har seet i denne Egn et vist Pigebarn —

La Hire.

Godt.

Robert.

Med en saa uskyldig Mine; saa from, saa skielmske Øine, og en Legems-Bygning! —

La Hire.

Og, hvor gammel?

Robert.

16 Aar.

La Hire.

For Pokker! ak min Herre!

Robert.

Dette velskabte Been.

La Hire.

Ak min Herre!

Robert.

En nydelig lille Foed — —

La Hire.

Ypperlig.

Robert.

Den første Ungdoms Yndigheder — — Hun plukkede Blomster ved en Bæk; jeg saae hendes tillokkende Skienhed igien i Vandet — hendes lette Klædedragt — —

La Hire.

Mig synes, at jeg seer hende allerede.

Robert.

Jeg løb hen for at tale med hende; hun gik ind i en Lund, men skient at mine Øine ikke meere kunde see hende, bær jeg dog hendes Billede i mit Hierte; jeg bier her for at faae hende at see igien.

La

La Hire.

Desbedre, og De elsker hende allerede?

Robert. (letsindigen.)

O! det er et Indfald.

La Hire.

Har hun noget Fruentimmer med sig?

Robert.

Ja.

La Hire.

Er hun smuk?

Robert. (ligegyldigen.)

Ja.

La Hire. (heftigen.)

Smuk! her vil vi paa min Ære blive.

Robert.

Jeg har saa i Sinde; les min Rustning af mig.

La Hire.

Vil De sætte Dem paa denne Græsbænk.

Femte Scene.

Marton, Robinette, de forrige.

(Imedens Robert og La Hire gaae til den eene Side inderst paa Skuepladsen, kommer Marton og Robinette frem fra den anden.)

Marton.

(med en Kurv fuld af Blomster.)

Hvem kiøber her?
Her Blomster er,

De

De friske er.
Skynder jer i Dag er Tiden
I dem disne finde siden.
Skionhed haver
I dem Billede,
De er Gaver
Af Elskende.
Saasnart udsprungne Blomst bi skue,
Saa maae bi strax den plukke af;
Saa kort og blusser Elskovs Lue,
Sit Skin kun stakket Tid den gav.

(Imedens denne Arie synges, løser La Hire Hielmen og Harnisket af sin Herre, og da han under denne Forretning er nødt til at vende Ryggen til Marton, saa hindrer han Robert fra at blive hende strax vaer.)

La Hire.
(i det han vender sig om.)
See, hvilke vakre Landsbye-Børn.

Robert. (reiser sig.)
Der er hun.

La Hire.
Er det Dem?

Robert.
Ja det er just Dem.

Robinette. (sagte til Marton.)
Han har seet dem.

Marton. (sagte til Robinette.)
Ja. (høit.) Følg strax med mig.

Robi-

Robinette. (høit.)

Kommer du ikke tids nok til Byen; aldrig har jeg seet dig have saadan Hast før, Marton.

Marton.

Jeg er en Gang saa hurtig, som ellers naar jeg er hierteglad. Du veed jo nok, hvad jeg har at haste hiem efter, jeg skal jo i Aften have Trolovelse med Colin.

(her viser Robert sig uroelig.)

Saasnart jeg har solgt mine Blomster, gaaer jeg paa Øieblikket hiem igien; jeg vil give godt Kiøb, at jeg desfør kan blive af med dem; Colin venter paa mig.

Robert. (visende Jalousie.)

Colin!

Marton.

Colin —— Det er nok; kan jeg kun komme et Qvarteer før hiem, saa er der allerede meget vundet.

Robert.

(nærmende sig Marton.) (høit.)

Den Colin er efter mit Tykke en lykkelig Person.

La Hire.

Og De ville nok komme hans Giftermaal til at gaae overstyr?

Robert.

Ja, jeg vilde give alt hvad jeg eier.

Marton.

Marton.

Hvordan, De lytter efter hvad Piger tale?

Robinette.

Ja min Herre, det er ikke kiønt at opdage Familiers skiulte Anliggender.

Robert.

Jeg vil ønske at Marton kunde giette mine.

La Hire.

Hendes Selskabssester, min Herre, er ligesaa meget værd at beundre; det søde Fiæs har ikke den ringeste Lyde.

Robinette.

Kom mig ikke nær, jeg bliver bange.

La Hire.

Naar saa er, saa er jeg just Hendes Mand.

Robert.

Hvor hun er Deilig.

La Hire.

Det er et lykkeligt Møde.

Marton.

Ak, Robinette! nu seer jeg hvad Ulykke vi ere i; jeg frygter for, at disse Herrer, som vi have den Ære at tale med, ere Revere.

Robinette.

Jeg frygter selv derfor.

Robert.

Da kiender De os slet.

La Hire.

Hav bedre Tanker om os; min Herre ligner mig, og er en skikkelig Mand, vi ere begge indtagne af Deres Yndigheder, og vi forstaae os paa de Ting; vi ere to Liebhabere nyelig ankomne fra Rom.

Robinette.

Jeg forstaaer ikke, min Herre, hvad det er, De siger.

Marton.

Lad os gaae.

Robert.

Bliv et Øieblik.

La Hire.

Tillad at vi beundre Dem.

Robert.

Lad os tale lidt om Deres Kiæreste; det er vel en Bondekarl? De fortiente tusinde Gange bedre Skiebne.

Marton.

Nei, Collin er alt hvad jeg ønsker mig; vi ere fattige, men vi finde Forneielse i at arbeide; og Arbeide er vor Arv og det er os nok; vi bryde os ikke om den Dag i Morgen, og vi have god Lyst til at elske, spise og sove.

Robert.

Elske!

La Hire.

Elske! Robi-

Robinette

Ja, hvad behøver man meer.

La Hire.

Det Ord spaaer godt. (til Robinette.) Elsker hun ogsaa?

Robinette.

Nei! men min Tur kommer nok.

Marton.

Ah! Kiærlighed!
Hvor kan den indtage!
Ved Kierlighed
Gaaer Livets Dage,
Uden man det veed.
Hør paa Træernes Greene
Hvor sig til Kierligheds Priis
Skovens Sangere foreene,
Igientage vexelviis:
Ah! Kiærlighed ꝛc.

Han fra Sovnen tit mig kalder,
Naar en Slummer mig paafalder,
Redebon at glæde mig.
Venlig til mig nærmer sig
Og saa sagte hvisker!
Ah! Kierlighed! ꝛc.

Robert.

Smukke Marton, De bringer mig paa samme Tanker; man behøver kun at see Dem for

for at begribe og føle, at man ikke kan være lykkelig uden at elske.

La Hire. (til Robinette.)

Lad Dem være sagt det samme fra min Side.

Marton. (til Robert.)

Hold os ikke længere op! Collin tæller hvert Øieblik som han venter paa mig, og hvert Øieblik, jeg ikke seer ham, er spildt for mig.

Robert.

Jeg vil spare Dem Deres Gang til Byen; jeg kiøber alle Blomsterne, saa har De dog det vundet, og jeg giver Dem 20 Daler for dem, paa Vilkaar, De giver mig et Kys paa Kiebet.

Marton.

Nei vist ikke.

Robert.

Tillad — —

Marton.

Nei,

Robert.

At jeg omfavner Dem.

La Hire. (til Robinette.)

Jeg vil følge min Herres Exempel.

Marton.

O, lad dog være.

Robinette.

(efter at have faaet Kysset.)

Jeg beder — —

Marton.

Ah! der rive De mine Blomster ned og træde paa dem.

Robert.

St, sagte!

Marton.

Min Moder Blomsterne tilhøre;
Min Kurv var fuld, og hun er streng;
Ah hvad skal jeg arme giøre,
Kysset var bestemt Colin.

(Under denne Arie samler La Hire og Robinette Blomsterne op, og lægger dem i Kurven igien.)

Robert.

Jeg skal erstatte Dem det Tab.

La Hire.

Ah Herre, gesvindt, gesvindt, Deres Hest løber Pokker i Vold op ad Gyden.

Robert.

Lad os strax løbe efter den.

Marton.

Mine tyve Daler — —

Robert.

Min Vadsæk.

Marton.

Han gaaer fra mig! det var det beste, som kunde hendes mig; han skal aldrig undgaae mig, og jeg skal snart vide at finde ham igien.

Siette Scene.

Marton, Robinette.

(Man hører følgende Chor, som i Begyndelsen synges bag Skueplædsen.)

Chor.

Ah! hvor vi traf skiønt Veir!
Hvilken Lyst for vor Jagt det er!

Marton.

Dronning Berthe kommer hid; jeg har et Anlæg; hun vil nok høre mit Anliggende.

Robinette.

Ah, den stakkels Robert! vil De give ham an?

Marton.

Det er et Middel til at komme til at ægte ham.

Syvende Scene.

(Dronning Berthe kommer frem i Jagt-Habit med Falken paa Haanden i Følgeskab af Herrer og Damer af hendes Hof, hendes Tienere, Oberjægermester og andre Betientere ved Falkejagten.

Chor.

Ah! hvor vi traf ꝛc.

Berthe.

I Skyggen under denne Bøg
Gier paa mig Agt smaae unge Piger!

Troer Kiærlighed altiid er Høg,
Som Fugle han jer efterhiger;
Ved jer Sang og kiælne Spog
Lokkes han, og sig fremsniger,
Han svæver, svæver omkring,
Dysser jer med sine Vinger;
Men med Lynildsnare Sving,
Grum Jer i sin Kloe bortbringer.

Marton.

Store Dronning, det er alt for sandt; en bedrøvelig Erfaring har til min Ulykke nylig overbeviist mig derom.

O! Dronning ah! for Vold bevar mig?
Med Graad om Ret jeg beder Dig.
Forsvar mig, forsvar mig, forsvar, mig,
Ah! ynk dog en ulykkelig!

Berthe.

Staae op mit Barn; (sagte.) alting taler for hende, (høit.) hvad er Aarsag til Hendes Bedrøvelse?

Marton.

Jeg gik i min roelige Uskyldighed syngende med nogle Blomster til Bhen, da en uhøvisk Ridder uformodentligen kom til mig; han var saa meget meere farlig, som han saae saa from og øm ud, jeg blev ganske underlig da jeg saae ham; jeg var strax betænkt paa at hytte mig for ham; jeg vilde

vilde løbe fra ham, men han holdt paa mig; han vilde kysse mig paa Haanden, men jeg tillod det ikke; jo meere jeg stod imod, jo meere dristig blev han; hans Øine vare brændende, men saae dog kiælne ud; jeg viiste mig forgieves vred, og mod min Villie — —

Berthe.

Mod hendes Villie?

Marton.

Omfavnede han mig; det nyttede ikke, at jeg stred og skreg. Kurven med alle mine Blomster faldt paa Jorden, og saa var alt det spoleret, som jeg skulde sælge i Byen. Deraf kan man dog see, at jeg havde min Ære meere kiær end mine Blomster.

Berthe.

Hun skal strax faae Erstatning, og denne Forvovenhed skal blive straffet; — Men er det ogsaa sandt hvad hun siger?

Marton.

Ah, De behøver kuns at spørge min Søster Robinette.

Robinette.

Jeg frygtede, at hun skulde rive Øinene ud paa den stakkels Ridder. —

Berthe. (til Robinette.)

Da hun saae hendes Søster var i Fare saa burde hun have forsvaret hende. —

Robinette.

Ah! naadige Dronning, han havde jo sin Vaabendrager med sig.

Berthe, (til nogle af sit Følge.)

Søg mig denne Ridder op, og bring ham til mig.

Oberjægermesteren.

Strax, Deres Majestæt. (til Marton.) hvad Vei tog han?

Marton.

Den der.

Oberjægermesteren.

(til sine Underhavende.)

Forsikrer jer hans Person; løber det fasteste I kan, og gior han Modstand, saa bruger Magten.

Marton.

Uden at gisre ham nogen Skade.

Oberjægermesteren. (til Marton.)

Hun er alt for god. (til sit Følge) Jeg vil gaae op paa denne Hei for at see om man rigtig efterkommer min Ordre. (Han gaaer.)

(Det forrige Chor tages igien.)

Ah! hvor vi traf ꝛc.

Ende paa første Act.

Anden Act.

(Foreſtillingen er den ſamme.)

Førſte Scene.

La Hire. (alene.)

Hvor foer det Dyr afſted!
Hvor jeg har havt Fortred!
Det Beeſt, ſaaſnart det ſaae mig,
Det ſprang ta ta ta ta;
Jeg raabte ho ho ha,
Staae Dræng! ſtaae Dræng! ſaa ſtaae!
ſtaae ſtille!
Straxſtoed den der;
Men da jeg kom den nær,
Den ſpanſke Springer ſtolte
Blev vrinſk foer ta ta ta
Ho ha ho ha ho ha.
Hver Mand, i Marken, holdte
Ung, gammel, Ribl og Krat,
For ham i Haanden Hat;
Han med ſparkop dem ſvarer,
Bort ſom en Lynild farer,
Vips! ſaa er han derfra.
Jeg faaer ham fat, han mig undviger,

En kulsort Tyv ham strax bestiger,
Og flyer i Gallop derfra.

Jeg løb gesvindt efter ham, da jeg saae, hvad han foretog sig, og kom just i Øieblikket, som han viiseligen gav sig ifærde med at eftersee Vadsækken, saa jeg lykkeligviis frelste heele Klatten.

Anden Scene.

Robert, La Hire.

Robert.

Kunde jeg vel have ventet mig en saa grusom Ulykke.

La Hire.

Ulykken er alt forbi.

Robert.

O, ulyksalige Møde.

La Hire.

Han vil ikke høre mig; ah, min Herre —

Robert.

Hvilken sort Siæl!

La Hire.

Min Herre — Hesten — —

Robert.

Hvilken afskyelig Tildragelse!

La Hire.

Deres Hest — —

Robert.

Robert.

Jeg er fortvivlet.

La Hire.

Det beroer allene paa Dem selv at faae denne stolte Ganger igien at see.

Robert.

Hvor kunde jeg vente mig saadant? umenneskelige Marton!

La Hire.

De behager saa at sige; men hør mig dog.

Robert. (bliver La Hire vaer.)

Det er Dig, det er Dig, La Hire. Marton er smuk.

La Hire.

Ja.

Robert.

Men hun har et grusomt Hierte.

La Hire.

Da er dog det imod Naturen; den synes alene at frembringe Skionhed for at giøre Folk lykkelige. O, min kiære Herre, det er et herligt Indfald af Naturen.

Robert.

Naar Du faaer min Ulykke at vide — — jeg skal døe.

La Hire.

Saa vil jeg saa men ogsaa døe; De er den eeneste paa hele Jorden, som jeg bryder mig om;

og naar De holdt op at leve, vilde Tiden her falde mig bestialsk lang.

Robert.

Marton hader mig, og volder min Død. Da Du forlod mig for at søge min Hest, bragte min ulykkalige Skiebne mig til at lede efter den paa en anden Side, hvor jeg stødte paa nogle bevæbnede Folk, som toge mig fangen, og bragte mig for Dronning Berthe.

La Hire.

Hvordan? for Retten?

Robert.

Den bestaaer alene af Fruentimmer.

La Hire.

Ah, saa er Faren vel ikke saa stor, og De kan gierne vinde Deres Sag; det smukke Kiøn er ikke saa strengt.

Robert.

Min Forbrydelse er halsløs Gierning. Vi bør ikke anvende Mod og Styrke uden for at beskytte Skiønhed og Dyd. Det er under Skyggen af vores Glavind at de bør leve trygge. Her handhæves ivrigen Kiønnets Rettigheder, og at tage den mindste Gunst fra et Fruentimmer imod hendes Villie er en Forbrydelse, som bliver paa det haardeste straffet. Marton behagede mig; jeg har et følsomt Hierte; jeg tilstaaer, hendes Yndigheder fristede mig; Kiærlighed kom mig til at

at handle mod Ærens Love; og for denne Ret, som kaldes Elskovsretten, har den gruesomme Marton anklaget og indstevnet mig til Erstatning.

La Hire.

Hvad er De da dømt til?

Robert.

Til Døden.

La Hire.

Til Døden? det var en haard Jrettesættelse, men det var ogsaa Deres egen skyld.

Robert.

Hvordan?

La Hire.

Deres Kiærlighed var blandet med en ynkelig Ærbødighed; og De begik Deres Forbrydelse med Banghed. Der ere visse Tilfælde, i hvilke man bør ganske og aldeles have Uret.

Robert.

Det Kys, jeg tog,
Livsstraf mig da paadrager;
Marton saa sødt indtager,
Det mig undskylder dog.
Hos den, som vi tilbede,
Meer Straf ei ventes dog,
End døe af Glæde
Af Kys, man tog.

La Hire.

Handler de saa med Dem, hvad vil de da giøre med mig.

Robert.

Jeg har aldrig følet mindste Frygt for Døden; jeg har trodset den, som det anstaaer en Ridder, der er sin Ære, det smukke Kiøn og sin Konge troe. Marton har erholdet den gruesomste Dom over mig, og vil min Død. Dersom jeg endda døde i at stride for hende, vilde jeg ikke drage et Suk derved. Jeg føler, at det er mig umueligt ikke at elske hende.

La Hire.

Det beste og sundeste Raad, jeg kan give Dem for at slippe vel fra dette, det er, at De liister Dem bort.

Robert. (stolt.)

Nei, nei; jeg har ikke lært at leve beskiæmmet; jeg har givet mit Ord, derfor er jeg paa frie Fød og dette holder mig fastere end Baand og Lænker.

La Hire.

Men De vover alt, hvis De holder det.

Robert.

Der er en eneste Ting, som kan befrie mig fra Døden; det er Svar paa et Spørsmaal, som er givet mig at opløse, og som sætter mig i yderste Forlegenhed.

La

La Hire.

Og hvad er det for et?

Robert.

Det er at sige, hvad der til alle Tider behager Fruentimmeret.

La Hire.

See hvilket dumt Spørsmaal; naar man ikke er Barn mere, saa maae man sagte kunde svare paa det

Best Damerne behager,
Og Hierterne indtager
En friskfen Fyr af saadan Dei
Som jeg.
Mit Ansigt er Glæde,
Bekymring ei der
Faaer sit Sæde,
Hvor jeg er.
Om Elskov jeg saa liflig synger,
Hvert Hierte rores; sødt det klinger;
Selv Visdom jeg til Latter bringer,
Naar den er vranten Lune nær.

Robert.

Det er uforskammet af dig at giøre dig lystig, naar du veed i hvilken bedrevelig Forfatning jeg er. Jeg indseer at Fruentimmer allene kan besvare dette Spørsmaal.

La Hire.

Nu vel! spørg da dem til Raads.

Robert.

Robert.

Jeg har vel spurgt de tusinde til Raads; men lige nær er jeg. Den eene siger den anden imod. De vil ikke aabenbare det, saa det er vanskeligt at faae at vide — —

La Hire.

Troe hvad jeg siger; jeg har lidt Indsigt i de Ting, jeg veed noget nær hvad der gefaller dem, jeg har allerede i nogen Tid gaaet i den Skole; giv De mig kun Sagen i Commission.

(Man hører Musiken af Divertissementet.)

See der kommer just nogle, som see snorrige nok ud; lader os benytte os af denne Leilighed til at spørge dem ud: de tænke mindst paa at være Consulentere her.

(Man hører Musiken igien.)

See, Herre, Disse smukke Ansigter ere de sande Orakler; vores Daarligheder giøre dem mægtige.

Robert.

O, De vil giøre mig meere uvisse.

La Hire.

Men ferend vi spørge disse yndige Nymfer, lader os lidt eftersee hvad de tage sig fore. Man lærer bedst at kiende Fruentimmer, naar man seer dem paa deres egen Boldgade.

Tredie

Tredie Scene.

La Hire, Robert, Denise.

En Entree af pyntede unge Piger, som danse i Ring efter en lystig Musik og med største Lethed.)

La Hire.

(til sin Herre efter at Pigerne have dandset noget.)

Nu gaaer jeg hen at tale til dem, lad mig raade; (til Pigerne.) Skiønneste Møer, af hvis Ansigt Fromheden lyser; vi trænge til eders Medlidenhed, hielper min Herre snart og vel; han maae ellers døe.

Robert.

Ak jeg har intet Haab tilbage.

Denise.

Hvad begiere I?

La Hire.

Jeg beder; han er om en Hals, hvis De undslaaer dem.

Denise.

Hvad skal man giøre for at frelse deres Liv?

La Hire.

Noget, som De ganske vist kan; det, som vi vil spørge Dem om, er skrevet i deres Ansigter; De kiender Damernes Karakteer, Gemyt og Tilbøieligheder, og De veed hvad det er, som meest smigrer og indtager dem.

Denise.

Det kommer jo an paa enhvers Lune;

La

La Hire.

Men der er een Ting, dersom man ikke skammeligen har bedraget os, hvori de alle komme overeens.

Denise.

At elske os, uden at turde sige det, uden at forlange nogen Feielighed, endogsaa elske vores Haardhed, være lykkelig ved sine Plager; Ærbødighed og Kiærlighed, det er det, som behager os overalt.

La Hire.

Jo men?

Robert.

Hvad siger Du dertil, min kiære La Hire?

La Hire. (ryster med Hovedet.)

Det er just egentligen ikke det rette, (til Pigerne.) De kunde saa men nok have givet os lidt bedre Underretning.

(Dansen begynder igien, og alle Pigerne gaae Robert og La Hire forbi uden at svare.)

(La Hire, vil holde een af Pigerne tilbage, som gir ham et Ørefigen; naar Pigerne ere gaaet ud, seer man i deres Sted en gammel sammenkrympet Kiærling, som gaaer frem til Robert.)

La Hire.

Sagen har just ikke den bedste Vending; men jeg vil dog giøre fleere Forseg. (gaaer.)

Fierde Scene.

Kiærlingen, Robert.

Kiærlingen.

Skionne Ridder! hvad! taber De Modet? bør De vise Dem saa vankelmodig og svag? det er uanstændigt; De har Uret, thi paa Deres Alder —— har man Midler nok til at redde sig ud.

Robert.

Ah min kiære Moer, dersom I vidste —

Kiærlingen.

O! jeg veed det altsammen, uden at De siger mig det. Jeg finder Forneielse i at udspionere Folkes skiulte Anliggender; det er det beste man kan giøre, naar man bliver gammel. Jeg anvender mine ledige Timer paa at tale om Elskende, ikke for at laste eller misunde dem, men for at forfriskes i min kolde Alderdom, ved Tanken om de Yngres Forneielser.

Robert.

Saa veed I min ulykkelige Skiæbne.

Kiærlingen.

Jeg tænker ikke derpaa uden Skræk. Det skulde dog ikke have saa stor Fare, naar De selv vilde.

Robert.

Hvordan kan jeg undgaae Lovens Strenghed.

Kierlingen.

Alting beroer paa Deres Opførsel mod mig.

Robert.

Kan De tvivle om den. Jeg vil opofre Dem hver Dag af det Liv, De giver mig. Jeg skal hvert Øieblik velsigne den lykkelige Stund.

Kiærlingen.

Jeg vilde ikke staae inde derfor; jeg kiender Mandspersonerne ikke meere igien. Ah min Søn! de unge Mennesker i vore Tider ere meget uskionsomme.

Vore Cavallerer
Er' kun Lapperie,
Verden sig forverrer,
Ah! det er forbi.
Nei i mine unge Dage
Var' Elskerne
Indtagende,
Giorde alt for at behage,
Fyrig tvivlte de,
iilte de;
Fleer af det Slags er ei tilbage.
Man seer ei Galanterie,
Det er forbi.
Hver kaldte mig sin himmelsøde,
Og svor mig Troeskab, til han døde;
Men kom nu! nei, nei,
Jeg sligt meer hører ei,
nei.

Ei

Ei oprigtig Elskov meere,
Al Bestandighed forbi!
Verden sig forverrer.
Ah! det er forbi.
Stolt barnagtige;
Pragt, men intet skiænke;
Aldrig lystige,
Dmt ei sole, tænke;
Plump i Elskovs Lænke,
Elske de som Fæe.
Ah! Tid, jeg lever i!
Det er forbi.

Robert.

Jeg laster deres Letsindighed, og i Særdeleshed deres Utaknemmelighed.

Kiærlingen.

Erkiendtlighed er en Dyd, hvortil man ikke let vænner sig.

Robert.

Jeg har i tyve Aar lagt Vind paa at udøve den, og jeg ønsker intet heller end at give Eder Beviis derpaa.

Kiærlingen.

Det skal være mig saa meget des kiærere. De seer saa om ud, De er født til at røre vore Hierter, og det skulde giøre mig ondt, om en saa stolt Ridder skulde miste sit Liv for Tiden, alleene fordi han ikke vidste, hvad der behager Damerne.

Robert.

Erindrer I det?

Kiærlingen.

Vær kun roelig derfor, smukke Ridder! De kan være forsikkret paa, at der ere visse Hovedartikler, som Fruentimmer aldrig glemme.

Robert.

Jeg beder Eder uden at spilde mindste Tid, lad mig vide, hvad det er for en Hemmelighed.

Kiærlingen.

Men jeg vil have Sikkerhed for mig.

Robert.

Den skal I faae.

Kiærlingen.

Saa forbind Dem ved en hellig Eed, at paatage Dem og fuldende efter mit Godtbefindende det dristigste af alle Foretagender.

Robert.

Madam, De fornærmer min Tapperhed! jeg skal vinde Seier, hvad Farer jeg end omringes af, og hvad Uhyrer, jeg end skal stride imod. Der er min Handske. Det er det Pant, som vi give til Forsikring; og for at giere Dem endnu vissere, sværger jeg paa ridderlig Troe og Love.

(Han trækker sin Kaarde, og stikker den i Skeeden igien efterat han har svoret.)

Kiærlingen.

Dermed er jeg tilfreds; Lad os gaae hen for Berthes Domstoel. Berømmelige Helt, tag

mig

mig ved Haanden, det er mig en Glæde at kunne frelse Dem fra Undergang; jeg skal aabenbare Dem Hemmeligheden under Veis.

Robert.

Siig mig, hvad Løn?

Kiærlingen.

En meget skion.

Robert.

Nu da hvad Løn?

Kiærlingen.

Min Søn, min Søn!

Robert.

Siig mig det.

Kiærlingen.

Selv det giæt.

Robert.

Alt hvad Dem behager
Af en troefast Mand.

Kiærlingen.

Hvad jeg foretager,
Snart er bragt i Stand.

Robert.

Først lad mig lære,
Hvad det skal være,
De fordre til Løn.

Kiærlingen.

Giv Tid min Søn!

Robert.
Siig mig det
Siig mig det.

Kiærlingen.
Afsted!
Kom med!

Ende paa den anden Act.

Tredie Act.

(Skuepladsen forestiller den store Sal, hvor Elskovs- og Skionheds-Retten holdes. Dronning Berthe sætter sig paa sit Dommersæde. De gamle Raadsfruer sætte sig overst; De yngre paa Bænken neden for.)

Første Scene.

Berthe', General-Advokatinden, Raadsfruerne, Dørvogterſken.

Berthe, (til General Advokatinden.)
Advokatinde! tael og brug den Rettighed, som Deres Embede giver Dem, at tale for mig.

Advo-

Advokatinden, (til de Gamle.)

O! De, som har igiennemgaaet alle Klasser i Kiærligheds Skole; De, hvis Alder og Erfarenhed har lært Dem at kiende Elskeres Snedighed og Kunstgreb, kom os til Hielp med Deres Indsigter. Tag det fornemste Sæde ved denne høie Ret! præsiderer i vort Raad. (De sætte sig ved Siden af Dronningen — til de Unge) — Og De, som Gratierne dannede til, uden Hielp af Kunst, at behage og til at zire denne Ret; unge smukke Møer! Lad Mildhed tale fra Deres Domstoel; for Kiærligheds-Ret bør Sager sluttes ved Forlig. (De sætte sig ogsaa.)

Første Gamle.

Hos os skal Rabulisten forgiæves anbringe sine Rænker.

Anden Gamle.

Det skal bekomme enhver ilde, som understaaer sig at ville bestikke os.

Berthe.

Lader os nu afsige Dommene, eftersee Lov og Forordninger, og dømme uden Persons Anseelse! Lad Dervogterſken indkalde Parterne.

Dervogterſken.

Lisidas, Sagvolder! Philinte, Indstevnte!

Anden Scene.

Lisidas, Philinte. De forrige.

Lisidas.

Mig Annette gunstig er

Philinte.

Annette har jeg vundet.

Lisidas.

Min Krands man seer om hendes Hoved bundet.

Philinte.

Af hendes i mit Haar jeg hvert et Blomster bær.

Lisidas.

Sin Krands hun gav mig.

Philinte.

Min hun sees at bære

Begge.

Hvem af os to lykkalig er?

Berthe.

Det begge to og ingen ere;
Afstaaer Annette
Som en Coquette!
Hun efter vores Lov saa dommes her.
Velarted Pige,
Dydig tillige
Taer eller gier aldrig, hvad det end er.

Dor-

Dorvogterſken.
Liſette mod Lukas! Thereſe mod Blaiſe!

Tredie Scene.

Thereſe, Liſette.

Thereſe.

Der kom en Ulv min Hiord at giæſte;
Den toeg mit Lam, den toeg det beſte;
Og, ſkiont jeg ſkreeg, det med ſig bar,
Blot for ei Blaiſe hos mig var.

Liſette.

Nys mine Faar gik paa en Slette;
Vi ved en Kilde ſad ſaa trætte;
Jeg ſaae ei, mit Lam drukned' ſig,
Blot fordi Lucas var hos mig.

Thereſe.

Allene intet jeg udretter.

Liſette.

Naar jeg ham ſeer jeg mig forgiætter.

Begge.

Hans Skylden er, { for han der var. / han der ei var.

Berthe.

At ei Liſette
Sig ſkal forgiætte

Med Lucas strax hun sig foreene bør.
Paa det Therese
Tit kan see Blaise,
Saa er vor Dom, hun ham ei ægte tør.

Fierde Scene.

Robert, Dørvogterſken, Berthe, Raadsfruerne, de forrige.

Dørvogterſken.

Robert, indſtævnt af Marton!

Berthe.

Jeg ynkes over hans Skiæbne.

Een af Raadsfruerne.

Det ſkiær mig i Hiertet.

En anden Raadsfrue.

Jeg ſynes godt om hans Anſigt.

En anden Raadsfrue.

Han fortiener at benaades; det er en ſmuk Mand.

Berthe.

Kom hid, Ridder! Deres ædle og beſkeedne Mine kommer mig til at ſukke over, at jeg har været nødt til at afſige ſaa haard Dom over Dem. Ridder, der er et eeneſte Middel, hvorved De kan undgaae Deres Straf: Kan De opløſe et Spørgsmaal, ſom enten ſkal reiſe eller fælde Dem? Med eet Ord: har De udfundet, hvad der behager os?

Robert.

Robert.

Det, som best Damerne behager,
Er at beskrive ei saa let;
Dem Deres Hierte selv bedrager,
Og hvordan da udgrunde det?
Dem hvert Minut nye Lyster drive;
Kuns een Ting, ene den kan blive,
Den Ting, som dem behager ret;
Hvad kan det være?
Yndes, tilbedes, besnære,
Er deres Lyst i Ungdoms Aar,
Men alt beherske, alt regiere
Er deres Lyst, hvad Aar de har.

Berthe. (med Choret.)

Han Seier vandt, han kiendes frie!
For os stod Elskovs Gud ham bi.

Advokatinden.

Som en anden Oedipus har De i Dag frelst Deres Liv ved Deres giennemtrængende Forstand.

Berthe.

Stolteste af Riddere! vær herefter mit Hofses Zier.

Robert.

Jeg har min Friehed; jeg tager min Rustning igien; jeg vil anvende dem begge til at tiene Deres Stater. Jeg skal ved udmærket Tapperhed overbevise Dem om den meest levende Erkiendtlighed.

Femte Scene.

Kiærlingen. (de forrige.)

Kiærlingen. (til Robert.)

Tov lidt, behag!
Faer kun i mag!
Min Son, Din Sag
Du vandt med Roes i Dag.
Mig skylder Du Din Ære
Nu, som mig bor,
Da Du ei tor
Uskionsom være,
Som Ridder bor
Forære ing gior!
Hor mig!
Hor mig!
Huft hvad jeg har i Vente
Vær redelig,
Jeg, kommer mig min Lon at hente.

Advokatinden.

Hvad nu! hvad er det, dette gamle Tressur fortæller os.

Robert. (til Advokatinden.)

For alting, vær ikke uhoflig imod hende. (til Dronningen.) Store Dronning! Hun alene har voldt min Frelse.

Kiærlingen.

Ja, det er ved min Hielp, at han er sluppet ud af denne Fare. Advo-

Advokatinden.

Vi see ikke Marton her; Hun bør dog have Erstatning.

Kiærlingen.

Ah! Marton! Marton er forneiet. Jeg har hendes Fuldmagt til at fritage ham fra al Tiltale, og jeg møder her for hende.

Dørvogterfken.

Stille! hører til!

Kiærlingen.

Den første Hidsighed gaaer snart forbi. Da Marton anklagede ham, ønskede hun allerede, han maatte benaades; og hvem vilde ikke ønske denne stolte Ridder det samme? Ungdom er en gyldig Undskyldning; alting bør være glemt.

Robert.

Hvormeget skylder jeg Dem ikke, min kiære, min beste Veninde!

Berthe.

Fortæl mig, ved hvad Middel hun har kunnet frelse Deres Liv.

Kiærlingen.

Jeg vil sige Dem alting, uden mindste Forbeholdenhed. Jeg gidder gierne snakke, og det er al min Forneielse. Da jeg fik at vide den store Ulykke, som havde bragt denne Ridder til Fortvivlelse, gik jeg lige tæt hen til ham for at see ham desbedre; det er nu en Fordeel for dem, som

som ere nærsynede. Mit Hierte har altid været let at bevæge: hans Forvirrelse, hans fromme Udseende, hans behagelige Tale kom mig til at føle, at det var stor Synd, at en Ridder skulde døe, hvis Liv kunde giøre en andens Livs lykfalig. Han har giort mig en Eed, og en Ridders Eed bør være hellig; derved har han faaet mig til at sige, hvad jeg ellers holder skiult; og jeg kommer her for at lade ham opfylde sit Løvte.

Berthe.

Hvad har De at svare til dette smukke Andragende? tal, stolte Ridder!

Robert.

Den gamle Kone siger neiagtigen den reene Sandhed. Naar Hun lader mig vide, hvad Hendes Forlangende er, saa er det min Pligt og min Ære at opfylde det.

Kiærlingen.

Nu da; saa glæd Dem, min søde Ven, De skal blive min Mand.

Robert.

Hvor fælt!

Kiærlingen.

Dette Bryllupsvers er ikke saa tosset; men De skal see, at med Tiden kommer De til at elske mig. Tag nu Deres lille Kone ved Haanden — —

Robert.

Robert.

Naar jeg allene kaster Øinene paa dette fæle Billede, — Nei, jeg lader heller forblive ved den forrige Dom.

Berthe.

Min kiære Moer, Retten billiger Deres Fordring, og tilstaaer Dem Deres Paastand.

Robert, (i det han gaaer ud.)

Himmel! i hvad Ulykke er jeg bragt.

Kiærlingen, (som følger ham.)

Du skal ikke undgaae; den Gamle skal følge dig.

Berthe.

Det er nok; lad nu denne Session være forbi; og lad Høitiden begynde.

Divertissement.

(Under dette Divertissement seer man Robert gaae over Skuepladsen i Forvirring. En Samling af unge Piger omringer ham, for at ikke den Gamle, som tillige lader sig see, skal blive ham vaer. Den Gamle afbryder Lystigheden ved følgende Romance.)

Kiærlingen.

Har ingen seet min Elskede,
Ham, som min Siæl indtager;
Paa nye mit Hierte Følelse
Af Elskovs Flamme plager.
Ah! Fromme, Smukke, siger mig,
Har han blandt Jer ei skiulet sig?

Ah!

Ah! lad mig see
Min Kiæreste!
Jeg er hans Ægtemage,
Ah! lad mig see
Min Kiæreste;
Kun mig bør han behage.
I maaskee ham forlokke vil?
Men, var I nok saa mange til,
I dog ei skal
Det Velgefal,
Den Fryd ham kunne byde,
Han hos mig skal ene nyde;
Har ingen seet ꝛc.
Er han ei her,
Den jeg har kiær?
Er min udvalgte Ven ei her?
Det vist vil skee,
Naar I ham see,
Han Eder vil henrykke.
Ah! nei! ah nei!
Berov mig ei
Mit Lives Lyst og Lykke.
I hvert hans Smiil sees Tapperhed
Hans Læber ei af Falskhed veed,
Hans Ansigt sødt
Er rosenrødt;
Saa vist hans Bryst sand Ære driver
Som af mig han elsket bliver.
Har ingen seet ꝛc.

Hvad

Hvad skal den Spot og Latter til?
Det staaer ei smukt, I spotte vil;
Men snart igien,
At see min Ven
Det Haab min Siæl opliver;
Som Ridder Han,
Ei bryde kan
Det Ord, Han eengang giver.

(Ved disse Ord gaaer Robert hen til den Gamle; byder Hende Haanden og gaaer ud med Hende.)

(Lystigheden begynder igien.)

Ende paa den Tredie Act.

Fierde Act.

(Forestillingen er en ussel Hytte; man seer paa den eene Side et halv itubrudt Bord, og nogle brøstfældige Træestoele, og inderst er Sængested, hvorom hænger et usselt Omhæng.)

Første Scene.

Robert, La Hire.

(Robert sidder ved Enden af Bordet med Hænderne under Kinderne.)

La Hire.

Dette Huus er hverken prægtigt eller stort; og vores Gamle ber ikke frygte for at blive beskyldt for Overdaadighed.

Robert.

Hvor er dog min Skiebne haard.

La Hire.

Jeg kan ikke see, De er saa meget at beklage; jeg synes De er lykkelig, siden De ellers havde alting at frygte for. Frisk! viis Dem kiæk. Mange unge Mennesker vilde misunde Dem deres Lykke. En Hytte er et kongeligt Slot for den, som intet eier; og en Lampe er en prægtig Lysekrone. Man kan ikke alletider faae saadanne gamle Kiærlinger.

En Helt

En Helt af tapre Ridders Orden
Han Død og Fare trodse bør,
Og Uveir, Storm og Lynild, Torden
Ham stor Bekymringer ei gior;
Hans ædle Siæl sig høit opsvinger,
Og ved en Mandig Dristighed
Kiæk Lykken selv den undertvinger,
Og ei af Uhæld trykkes ned.

Robert.

Er jeg ikke ulykkelig nok, uden Du skal spotte mig?

La Hire. (rørt.)

Langt fra at spotte Dem, ønsker jeg kun at kunne trøste Dem. Der kommer Deres Brud. Jagttag deres Skyldighed; min kiære Herre, fat Mod!

Anden Scene.

Kiærlingen, Robert, La Hire.

Kiærlingen.
(som bær en Kurv paa Armen.)

Kom min Ven, vi her
Spise skal aleene;
Hvad Fryd vel er

For mig mod den!
Jeg paa Armen her
Dig et Maaltid bær,
Hver Ret
Er kun slet,
Og gier lidt
Apetit.
Men fattig Kost til Nod
Er altiid sod,
Naar Kierlighed den kryder;
Glæden kun byder
Behag
Med Smag,
Ha ha!
Ret bra,
See den Lille med lækker
Og kraftig Likor,
Som opvækker
Humor,
Naar man først er mæt;
Ikke ret?

Robert.

Madam — —

Kiærlingen.

Hvilken koldsindig Mine; skulde De vel være utaknemmelig? De, De som er saa om over Deres Ære!

La Hire.

Ah! dersom min Herre har ondt ved at tale, saa er det fordi han ikke kan finde stærke Udtrykke nok til at — — og naar han saa ingen kan finde — — saa er hans Erkiendtlighed for stor — — til at han kan tale.

Kiærlingen.

O! desmeere holder jeg af ham; men jeg vilde, at han bar sig anderledes ad. Man bør være glad paa sin Bryllupsdag. Vær lystig Ridder. (Den Gamle tager ud af sin Kurv Levnetsmidler og laver Bordet til.)

Robert.

Jeg er alvorlig af min Natur. (til La Hire.) La Hire! tag min Hest og min Rustning, det er Dig foræret.

Kiærlingen.

(som bliver ved at lave Bordet til.)

Et Træfad er ligesaa godt, som et Fad af Sølv.

Robert.

Forkynd mine Staldbrødre mine ulykkelige Tildragelser, og den ulykkelige Forfatning jeg er i.

Kiærlingen.
(som bestandig retter an.)
Og naar man er lykkelig, saa lider man ikke Nød.

La Hire.
Naar man troer at alting er forloret, kommer Lykken snarest.

Robert.
Min Ven! erindre Dig en Herre, som havde Dig kiær; Robert er ikke mere til.

Kiærlingen.
De sukker; jeg kan ikke vide hvorfor.

La Hire.
Jeg synes ikke, at denne er een af de fortredeligste Hændelser! De skal ikke lade Modet falde; jeg vil ikke være Dem i Veien; om et Øieblik skal jeg være her igien for at see, hvordan De befinder Dem. (gaaer.)

Tredie Scene.

Robert, Kiærlingen.

Kiærlingen.
Nu, min Ven, lader os sætte os til Bords. Saa, sæt Dem her ved min Side. Men, De vil jo ikke tale et Ord? Den Taushed kan jeg ikke fordrage, og jeg har, med Deres gode

gode Tilladelse, i Sinde at omstøbe Deres hele Charakteer.

Robert.

Det vilde være vanskeligt at faae Bugt med mig i den Alder jeg har.

Kiærlingen.

O! Deres Alder siger intet; kunde jeg saa sandt forandre min, saa vilde De nok blive mere lærvillig.

Robert.

Ja, deri troer jeg, De vilde giøre meget vel.

Kiærlingen.

Viid, at vi ere lige gamle, og at man er altid ung, naar man elsker. Man er ikke gammel, uden for saavidt man er kold, og den, som fødes uden Følelse, er født gammel. Men Kiærlighed, denne ædle Drivt, Himmelens bedste Gave, opvarmer vore Hierter, og giør vor Ungdom varig, den vedligeholder dens Munterhed og forbyder Aarene at giøre os gamle.

Robert. (for sig selv.)

Denne Lære er fremmed, men ikke urimelig; og man skulde troe den, naar man allene ikke saae hende.

Kiærlingen.

Dersom De tænker fornuftigt, saa vil De

være af min Meening. Hvad har De at sige dertil?

Robert, (mere mild.)

At De er meget ærværdig.

Kiærlingen.

En gammel Kone har altid megen Omhyggelighed for sin Mand; hun lader ingen Leilighed gaae forbi at forneie ham. Hun er flittig i sin Huusholdning. Hun sparer, naar Manden forøder. Hun søger ikke at behage andre, og da man er hende mindre pligtig end en ung, er hun ogsaa meere erkiendtlig.

Robert.

Ja, men jeg troer man vil skaane hende derfor.

Kiærlingen.

Jeg er heller ikke saa meget afskyelig.

Robert, (for sig selv.)

Jeg finder Forneielse i at høre paa hende. (høit med Følelse.) Man kan have det stærkeste Venskab for Dem.

Kiærlingen.

O, min Søn, det er alt hvad jeg forlanger. Det er det, man saa lidt veed at benytte sig af i de forliebte Aar; — Forneielsen blender vore Øine et Øieblik, og forsvinder; Man spilder ofte Tiden uden at kiende dens Værd, og naar man

man lærer at kiende det, er det for silde. Venskabs Alder er den, hvori man indhøster; den Alder, hvori vi nyde en Lykke, som intet kan berøve os. Tiden forøger den endogsaa, og den nydes uden siden at volde os Fortrydelse.

Robert.

Ja — men — —

Kiærlingen.

Deres Marton gior Dem forrykt i Hovedet. De vil opofre hende Deres Liv. Dersom jeg var ung og smuk, som hun, saa skulde de sværge paa, at De vilde tilbede mig for evig.

Robert.

Ah, ja, for evig, for evig.

Kiærlingen.

Men dersom disse Foraars-Roser falmede; Naar jeg kom til at bære Alderdommens Merker hvordan vilde det da gaae med Deres Eed?

Robert.

Saa — —

Kiærlingen.

Skulde Deres Kiærlighed da være lige heftig, og vilde De blive Marton lige troe, naar hun var bleven saa gammel og grim, som jeg? see paa mig.

Robert.

(seer paa hende, og vender Øinene strax bort.)

Det vilde være en grædselig Fristelse, der-

som Marton blev — men det er plat umueligt.

Kiærlingen.

Ah, jeg forstaaer Dem. Deres Kiærlighed stod ikke den Prøve ud. Saa blev da den stolte og retfærdige Ridder en letsindig Meeneder. Det vilde giøre Skaar i Deres Ære; men dersom De derimod elskede mig, betænk, hvor det vilde forøge den.

Robert.

Det er sandt — Men — —

Kiærlingen.

Alle De smukke Damer, som zire Dronning Berthes Hof, vilde indprente Dem i deres Hierter, og sætte Deres Billede i Kiærligheds-Tempel. Deres Troeskab skulde vidt og bredt berømmes, og De agtes for et Mønster for stolte Riddere. Hvad! forstaaer De mig, min Søn?

Robert, (reiser sig.)

Ak! min Bedste, hvorfor vil De nøde mig til at sige Dem, at Marton beholder Herredømmet over mit Hierte? jeg veed hvad hun har giort for at skille mig ved Livet; men, uagtet hendes grusomme Behandling, beholder hun dog sin Seier. De har frelst mit Liv; jeg lever kun for hende.

Kiærlingen.

Det gaaer forvidt; din Foragt er mig

utaa-

utaalelig. Jeg kunde stevne dig ind for Berthes Domstoel, hvor Du skulde faae Lønnen for Din Troeloshed; men jeg vil heller dee, end volde din Undergang.

Robert.

Nei, Deres Liv er mig kiært; men betænk — —

Kiærlingen.

Lad mig være.

(Hun gaaer hen og sætter sig paa Sengen.)

Følg mig ikke; gaae, jeg gier dig dit Løfte tilbage. Vær stolt af din Opførsel. Jeg vansmægter — — Dedens Mørke svæver alt for mine Øine.

Robert.

Mit gandske Hierte reres ved dette bedrøvelige Syn.

Kiærlingen.

Du seer snart for sidste Gang din gamle Veninde. Jeg ønsker, i Stedet for Hevn over dig, at en anden maatte elske dig meere.

Robert.

Hvad hører jeg?

Kiærlingen.

O, store Guder! straffer ham ikke. Han forkorter mine Dage: gierer hans mange og lykkelige. Farvel, Grusomme! farvel; Jeg dee, og tilbeder dig i det Øieblik du giennemboerer mit Hierte

Hierte. Jeg er endnu svag nok i mit sidste Aandedræt til at frygte for, min Død skal bringe Ulykke over dig. (Den Gamle trækker Sænge-Omhænget sammen for ikke at sees af Robert.)

Robert.

Lev, lev, ærværdige Veninde! Deres Død vilde koste mit Liv: bestem min Skiebne — Marton, som jeg forlader — Medynk, Pligt, Æren, Alting byder mig det. — Ja, jeg sværger — —

Kiærlingen.

Holdt.

Femte Scene.

Robert, Feen Ursel under Martons Skikkelse, Robinette, Nymphер af Ursels Følge.

(Skuepladsen forandres under Lyd af Torden. Hytten forandres til et prægtigt Slot, og Feen Ursel sees paa en glimrende Throne, omringet af Nymphер af hendes Følge.)

Robert.

O Himmel! hvilken Glands omringer mig!

Feen Ursel.

Troe Elskere, bliv lykkelig!
Din rene Troskab maae mit Hierte overtyde,

Mit

Mit Ønske kronet blev ved dig;
Deel i min Magt kom nu at nyde.

Robert.

Hvad seer jeg! det er Marton! O, I Guder! ved hvilket Mirakel! —

Siette og sidste Scene.

La Hire og Riddere, Roberts Venner. Feen Ursel som Marton, Robinette, de forrige.

La Hire.

(fulgt af de vandrende Riddere, Roberts Venner.)
Her bringer jeg Deres Riddere — — Hvor er jeg!

Feen Ursel, (til Robert.)

Jeg har alt for længe holdt dig i Vildfarelse: Den gamle Kone var Marton, og Marton er Ursel, som troeligen beskytter tappre Riddere. Jeg beundrede din Tapperhed, og blev snart vaer, at man elsker, naar man beundrer. Jeg vilde ikke have nogen at takke for din Kiærlighed uden mig selv. Derfor prøvede jeg dit Hierte under forskiellige Skikkelser, og skiulte for dig min Rang og min Høihed.

La

La Hire.

Dette kan man ikke kalde ulykkeligt.

Robert.

De har først ladet Dem see for mig i en elskværdig Skikkelse. Min Kiærlighed er stærkere end min Ærekiærhed. Jeg beundrer Feen og finder hende ærværdig; men jeg er mere glad over at finde Marton igien.

Feen.

Alting giver tabt for Skiønhed; men der gives meere smigrende Fordeele til at indtage Hierter. Forstand og Følsomhed have Fortrin for Deilighed. Frugten varer længere end Blomsteret.

Robert.

(giver Feen Haanden for at føre hende til sin Throne, og sætter sig ved hendes Side.)

Robinette.

La Hire! jeg er Robinette.

La Hire.

Ogsaa en smule Hex. Men hvad skader det, jeg forstaaer dig!

Robinette.

See der har du min Haand.

La Hire.

Nu er Historien fuldkommen.

Robi-

Robinette.

Ja, men I maae holde op at være vandrende Riddere.

Robert, Feen.

Lykſalige vi Glæden nyde,
Vort Ønſke kroner Elſkovs Gud.

Chor.

Lykſalige de Glæden nyde,
Vort Ønſke kroner Elſkovs Gud.

(De vandrende Riddere dandſe med Nympherne af Feen Urſels Følge, og gaae hen at giøre Feen og Robert deres Opvartning, hvilket udgiør en Ballet, ſom ender Stykket.)

Ende.

Hyrdinden paa Alperne.

Et Syngespil

skrevet paa Fransk

af

Herr Marmontel.

Musikken er componeret

af

Herr Concertmester Hartmann.

Oversættelsen af

Pram.

Personerne.

Adelaide af Sevile, som Hyrdinde.
Fonrose, først kiøbstædklæd, siden som Hyrde.
Herr Fonrose, Faderen.
Frue Fonrose.
Blaise, en Bonde.
Renette, hans Kone.
Guillot, en Bonde-Karl.
Jeanette, en Bonde-Pige.
La Fleur, Herr Fonroses Tiener.
Herr Fonroses Folk.

Handlingen foregaaer udi en Dal imellem Alperne.

Hyrdinden paa Alperne.

Første Optog.

Skuepladsen forestiller en Landegn. Foran seer man en gammel Eeg, og ved Roden af Eegen en Grav uden Zirater.

Første Optrin.

Fonrose, i Kiobsted-Dragt. Guillot.

Guillot.

Nei, nei, det er jo Galskab, Herre!
Og jeg vil ei bedrage Jer.

Fonrose.

Skal al min Bon omsonst da være?
Mon den saa tung at føie er?

Guillot.

Men hvorfor vil I Jer forklæde?

Fonrose.

Men skal jeg da forgieves bede?

Guillot.

Jer Galskab skal mig ei forlede.

Fonrose.

Guillot!

Guillot.

Nu vel!

Fonrose.

Hvad? Du vil gaae?

Guillot.

Jeg kan mig ei paa Jer forstaae.

Fonrose.

Skal al min Bon omsonst da være?
Du her min Lykke giore kan.

Guillot.

Nei, nei, det er jo Galskab, Herre!
Guillot vil være ærlig Mand.

Fonrose.

Skal al min Bon omsonst da være?
Du her min Lykke giore kan.

Guillot.

Jeg giere Jeres Lykke?

Fon-

Fonrose.

Ja, min Lykke, som jeg siger Dig.

Guillot.

Uden min Troie, min Hat og min Hytte, og min Hiord skulle I ikke være lykkelig?

Fonrose.

Nei Guillot.

Guillot.

Han er gal. Jeg anseer Jer for at være rig, og af Stand. Skulle vel I være skabt til at vogte Faar?

Fonrose.

Jh nu min kiere Guillot! det er min Lyst. Jeg elsker Hyrdevæsenet.

Guillot.

Men er det ikke Fremfusenhed, som bringer Jer til saadan at forklæde Jer?

Fonrose. (fortrydelig.)

Hvad siger du?

Guillot.

Jh om Forladelse! det var just ikke saa ilde meent.

Fonrose.

Nei min Ven! jeg kommer just, for langt fra Byen at nyde den Lyksalighed, som

Himlen lod falde i Eders Lod. Jeg elsker et skiult, uskyldigt og roeligt Liv, og den ringeste Stand er i mine Øine den behageligste.

I eensom Skov blev Elskov født.
Han elsker Skovens dunkle Skygge,
Og Hyrderne, som den bebygge,
Kun de erfare Livet sødt.
Lykkalige! jo Eders Dage
Den gyldne Alders Tid er lig,
I kiende Trost mod al Slags Plage
I Elskov, som gior lykkelig.

Guillot.

Jeg er nu Hyrde, men jeg bander paa, jeg har aldrig seet de Folk, I der staaer og snakker om. Vores Liv, siden I endelig saa vil have det, har nogle gode Timer, men ellers er det ogsaa haardt nok.

Naar jeg hist ved Bækkens Bred
Mig i Engen lægger ned;
Bækken surrer, alt er smukt,
Sød er alle Blomsters Lugt;
Skovens Toppe der udbrede
Deiligt Skiul for Solens Hede:
Hisset nede seer jeg Hiorden,
Græssende i smuk Uorden.
Lammet springer, Faaret bræger,
Dette Syn mig vedervæger,

Sligt

Sligt tilstaaer jeg yndigt er,
Intet kommer dette nær.
Men naar hule Stormvind hyler,
Regnen strømmevis nedskyller,
Skyer giøre Himlen mørk,
Egnen skabes om til Ørk.
Lynets Glimt, og Tordnens Brag
Mennesker og Dyr forskrækker,
Alle Vindes Anfald brækker,
Usle Hyttes svage Tag;
Faarene da krybe frem,
Regnen drypper ned af dem;
Hyrden selv forfrossen, vaad
Da de Staklers Brægen hører;
Og hvor meget det ham rører,
Finder han dog intet Raad.

Fonrose.

Jeg veed det, men ligefuldt —

Guillot.

Hvad vil I da mere?

Fonrose.

Paa Knæe beder jeg — —

Guillot.

Han gier mig til et Barn. Reis Jer op. Hvor kan man dog staae Jer imod?

Fonrose. (glad.)

Ah! Guillot! gier du mig lykkelig, saa kan du være vis paa min Gavmildhed. Lad os nu see, hvad du har for Rigdomme. Jeg vil betale Dig dem, som en ærlig Mand.

Guillot.

Min Hiord bestaaer af tyve Faar,
Den tung af Uld i Engen gaaer.

Fonrose.

Nu vel, en Hiord af tyve Faar —
See der er hundrede Rigsdaler.

Guillot.

For meget.

Fonrose.

Nei, o nei, hvad meer?

Guillot.

Jeg skamfuld er, men J befaler.

Fonrose.

Tie dog, tie dog — nu meer — nu meer!

Guillot.

En ganske vakker lille Hytte.

Fonrose.

Af den maae Du for min Skyld flytte.
Der altsaa. Hundrede Rigsdaler.

Guil-

Guillot.

For meget.

Fonroſe.

Nei, o nei. Hvad meer?

Guillot.

Jeg ſkamfuld er, men J befaler.

Fonroſe.

O tie, o tie. Nu meer. Nu meer.

Guillot.

En ſkionne Hund, foruden Lige.

Fonroſe.

For den — ?

Guillot.

Slet intet.

Fonroſe.

Lad dig ſige.

See der kun tredive Rigsdaler.

Guillot.

Nei, nei.

Fonroſe.

Saa tag! — Nu endnu meer.

Guillot.

Jeg ſkammer mig.

Fonroſe.

Snak.

Guillot.

I befaler.

Fonroſe.

Jeg af den Vægren bliver kied.

Guillot.

Nu Herren maae ei blive vreed.

Fonroſe.

Saa ſkal da altſaa Kiobet ſtaae?

Guillot.

Ja Herren ſelv jo vil det ſaa.

(gaaer.)

Andet Optrin.

Adelaide. (allene.)

Det eneſte Sted, hvor mit beklemte Hierte i at ernære ſin Sorg ſynes at finde Glæde. Alting erindrer mig her om min Ulykke. Her græder jeg, og det treſter mig. Der har jeg ſeet ham; der er det, han imodtog mit Farvel. Der er det, jeg kommer igien, for at oppebie ham.

Re-

Recitativ.

O smertende, o kiere Minde!
Endnu jeg troer at see ham her.
Jeg kan med taarefyldte Øie finde
Dig, ægte Ven! afmalet hvor jeg er.
Maaskee, o Tanke! o maaskee han hører mig,
O du, som jeg tilbeder!
Maaskee det end forlyster dig,
At svæve her paa disse Steder.

Arioso.

Min Dorestan! som jeg begræder,
Med Blomster jeg bestroer din Grav hver Dag.
O see, hvor tidt jeg den med Taarer væder,
Og see mit Offer an med Velbehag.

Tredie Optrin.

Jeanette og Adelaide.

Jeanette (for sig selv.)

Fordi han er rik, flyer han mig. Han, som i Gaar-Aftes elskede mig saa høit. Nu kiender han mig ikke mere, og jeg er saadan en Tosse,

Tosse, at jeg elsker ham endnu, Nei; jeg vil ikke see ham meer.

Adelaide.

Hvad beklager du dig over? Lille Jeanette!

Jeanette.

Over at jeg er skrøbelig nok til at elske en Uskionsom, som er mig utroe.

Adelaide.

Du maae glemme ham.

Jeanette.

Det er just Vanskeligheden.

Adelaide.

Det er en stor Ulykke at elske.

Jeanette.

Ah hvem veed vel det bedre end jeg?

Han ikkun Hiorden eiede,
Og var en fattig Hyrdes Son,
Da jeg ham først fik her at see;
Men Skalken var en Smule kion.
Jo gaae nu Skielm! ifald du kan,
Foragt kun mig og Hyrde-Stand.
Men min Guillot! det paastaaer jeg,
Gaae, hvor du vil, du finder ei
En Pige, som vil elske dig
Saa høit, som du det var af mig.

Ade-

Adelaide.

Paa din Alder er det en stor Lykke, at lære, ikke at indgaae nogen Forbindelse. Nu seer du Faren. Lær af Skade, at blive viis.

Jeanette.

Jo jeg skal ogsaa. Ligesom det var saadan let Sag.

Fierde Optrin.

Adelaide. (allene.)

Denne saa sode Følelse, som henriver Hierterne, gior den da allevegne ulykkelige? Forstyrrer den endogsaa de eenfoldige Hyrders Liv, hvem maae den da ikke være farlig for. Der kommer en Hiord, og Hyrden følger den. Jeg maae haste bort. (gaaer.)

Femte Optrin.

Fonrose. (allene i Hyrdedragt.)

Saa blev jeg da omsider Hyrde. Jeg er meget glad. Bliv ved Elskov! lad mig saae at see den, jeg skal forbindes med.

Smuk-

Smukke, yndige Adelaide! din bange Hyrde kalder dig. Kom, lad din Kummer stilles. Oh! du flyer den lille Gud — Kierlighed, som leder mig hid. Men jeg hører hende. Det er hende — ja det er hendes søde Røst. Jeg kunde let forvirre den uskyldige Pige. Jeg vil forsøge at giøre Bekiendtskab ved at blande hendes Sang med Lyden af min Fløite.

Siette Optrin.

Adelaide.

(allene, kommer tilbage.)

(Naar Adelaide tier, hører man Fonroses Fløite.)

Hvorhen jeg et Blik vil vende,
Jeg min Smertes Spor kan kiende,
Zephir aander Sukke frem.
Intet lindrer mine Plager,
Echo hører mine Klager,
Sorgelyd besvarer Dem.
Endog Skovens Fugles Stemme,
Naar de her min Graad fornemme,
Bliver om og sørgelig.
Bækken rasler ei med Glæde:
Jeg har lært og den at græde.
Blomstre visne rundt om mig.

Hvad

Hvad hører jeg? En Fleite spiller til min Sang. Hvad? skulde det være den Hyrde, som har bragt sine Faar i Græs ved Biergets Fødder. Hvilke rene kielne Toner han greb paa sin Fleite! Med hvilken Musik fulgte han min Stemme. En Fieldbygger — en Hyrde — nei her engang — det er forrykkende. Hvem skulde troe, at Følelse allene skulde være saa god en Læremester. Han er mesterlig — i en ubekiendt Kunst, uden Studeren. Ja man maae nu sige hvad man vil om at Smagen er en Frugt af langvarig Flid — nei det er Naturens Drivt, og saavidt bringer Kunsten det aldrig.

Syvende Optrin.

Adelaide, Fonrose, Renette.

Fonrose. (bærer Renettes Dragt Brænde.)

Men min gode Moer! er det for jeres Alder at belæsse jer med saa tung en Byrde?

Renette.

Oh jeg kan ikke meer.

Fon-

Fonrose.

Slip kun. Lad mig gaae med den.

Renette. (til Adelaide.)

Det er ret saa skikkelig en Karl som een kan være. Byrden blev mig for tung, og saa kom han løbende, saasnart han fik mig at see, og hialp mig.

Adelaide.

O! det gier mig ondt, meget ondt, at see Jer befatte Jer med saa besværligt Arbeid. Slaae Jer dog til Roe, og lad mig sørge for saadant.

Renette.

Mange Tak, min Son! læg nu kun Brændet der. Min Datter vil hielpe mig at bære det.

Fonrose.

Nei, der er jo Jeres Hytte nede? Jeg gaaer bedre end J. (til Adelaide) Vogt min Hiord saalænge. Nu løber jeg.

Renette.

Du er en god Dreng, Himlen velsigne dig.

Ottende Optrin.

Renette, Adelaide.

Renette.

Kiender du den Karl, min Datter? Det er en god Siel. Han har saa tækkeligt et Ansigt.

Adelaide.

Jeg har mødt ham allerførste Gang i Dag.

Renette.

Jeg har aldrig seet hans Lige.

Adelaide.

Det er sandt. Hans Mine maae man synes om.

Renette.

Om Himlen — — Men hvad siger jeg — Ak du fortiente bedre — Forlad mig.

Adelaide.

Kiereste Moder!

Renette.

Jeg holder af dig, som om du var min egen kiedelige Datter; og min gode Mand lige

saa, men du er saa ung, og vi ere saa gamle. Vilde du vel her allene forsmægte i Kummer. I Længden bliver en Hiord grumme kiedsommelig.

Allene er det tungt at være,
Kun een saa godt som intet er.
Man dog bestandig en behøver,
Som Ondt og Godt med os kan bære,
Og som os har oprigtig kier.
Vi trænge tit til Venskabs Prøver,
Allene gaaer det aldrig vel.
Nei Livet blier for tungt at drage,
Om nogen ei med os vil tage
I alle Kaar en kierlig Deel.

Adelaide.

Min Beste! tænk dog ikke mere herpaa.

Renette.

Naa — naa — Du kan dog overveie den Sag noget nærmere. Maaskee Du betænker Dig. (hun gaaer.)

Adelaine.

Ah. Jeg har alt for vel betænkt mig.

Niende Optrin.

Adelaide. Fonrose.

Fonrose. (pustende.)

Det er dog et temmeligt Stykke.

Adelaide.

Din Omhyggelighed, min Hyrde! er jeg dig meget forbunden for.

Fonrose. (med en ligegyldig Mine.)

Man maae sagtens, naar man kan, hielpe godt Folk lidt.

Adelaide. (sagte.)

Jo mere jeg seer — jo mere jeg hører — den Tvivl maae jeg have Oplysning om. Han vil gaae. (høit) Driver du dine Faar langt herfra?

Fonrose.

Jeg driver dem ikke. Min Hiord gaaer, hvor den lyster i Græsgangene.

Adelaide.

Du er da ikke fra dette Raboelav.

Fonrose

Nei.

Adelaide.

Men har Himlen ladet dig fødes til Hyrdestanden?

Fonrose.

Siden jeg er Hyrde, maae jeg vel være født til at være det. (sagte) Jeg veed ikke hvor jeg er.

Adelaide. (sagte)

Han forvirres — Han er bange for at røbes. (høit) Nei din Mine, dit Sprog, alting siger mig, at Himlen har sat dig paa et bedre Sted.

Fonrose.

Just det, du siger mig, har jeg troet om dig. Du har slet ingen Landsbye-Mine, og dog er du sat i de samme Kaar, som jeg.

Men Hyrden, Kongen og hans Slave,
Jo een tilfælles Moder have.
Har ei Naturens milde Haand
Tit valgt den frygtsomme Hyrdinde,
For al Fuldkommenhed at binde
Til hendes Bryst ved Dydens Baand.
Er munter Geist og Yndighed
Det skionneste, den har at byde,
Er det da ei med den, som med
De Blomster, hendes Fodspor pryde?

Det

Det Blomster, som paa Marken groer,
En Havedyrkers Haand undværer,
Og kun Naturens Stemme lærer
Den Sanger, som i Skoven boer.

Adelaide. (sagte)

Denne Hyrde forvirrer mig. (høit) Du bedrager mig; det vedbliver jeg. Den Kunst, du har lært, at giøre Fløiten levende, vilde være et stort Under ved en simpel Skovbygger.

Fonrose.

Lige saa stort Under som din Stemme. Det er alt, hvad jeg her hører, og alt hvad jeg seer, der maae forekomme mig som et Mirakel.

Adelaide.

Hvem har da underviist dig?

Fonrose.

Mit Hierte og mit Øre.

I.

Du synger og henrykker mig,
Lærvillig vil min Fløite være.
Saa godt, den kan, den svarer dig.
Den Kunst er ikke tung at lære.
O man kan let udtrykke det,
Som Hiertet engang følte ret.

2.

Nei Lærdom blev omsonst forsøgt
Paa den, hvis Hierte lod sig røre.
Man for at synge smukt og sødt
Har ikkun nødig dig at høre.
O man kan let ꝛc.

3.

Du sang og sødt fortrylled mig;
Min Fløite jeg da straxʼ forsøgte,
Den al sin Sødhed fik af dig,
Og mig mit Hiertes Ild forøgte.
O man kan let ꝛc.

Adelaide.

Men du udtrykkede jo Bedrøvelse?

Fonrose.

Ja den, jeg laante af dig. Min Fløite sukker, naar du sukker. Tag du en munter Tone, saa skal min blive idel Glæde.

Adelaide.

Nei, nei. Disse Steder ere ikke for den forsængelige kolde Glæde. Klager og Sukke afbryde her allene Roeligheden.

Fonrose.

Ah! jeg har Aarsag nok til Klage.

Adelaide.

Jeg er ganske hengiven til Sorgen. Suk er min eeneste Forretning.

Fonrose.

Vi have da begge en Tidsfordriv.

Adelaide.

Er du ogsaa ulykkelig?

Fonrose.

Om jeg er det?

Adelaide.

Nu vel! Himlen, som sender dig hid, foreener os, for at troste hinanden. Kom hid i Morgen i Dagbrækningen, saa vil jeg aldeles aabne mit Hierte for dig, og da kan du sige mig hvorledes Himlen allerede i saa ung en Alder har sendt dig i Landflygtighed til mit skiulte Opholdssted.

Fonrose.

Gud! hvad har hun at aabenbare mig? Min Utaalmodighed dræber mig, men jeg maa stræbe at skiule den.

Adelaide og Fonrose.

Det lindre kan et saaret Bryst,
Forsøde yndigt bittre Sukke,
Fortroeligen sig at oplukke
For den, som selv behøver Trøst.
Du ved Ulykken mig er lig,
Udtøm dit Hierte nu for mig.

Andet Optog.

Skuepladsen forestiller det Inderste af en Hytte.

Første Optrin.

Renette. Blaise. (siddende hos hende)

Blaise.

Jo jeg har seet ham; det er en ung Knes, og saa vakker, som om han var malet.

Renette.

Og det som mere er; han er venlig og god.

Blaise.

Jeg troer, hun skulde ikke være ilde faren, ved at tage ham. Vi ville give dem alt det vi har, baade Hytte og Hiord.

Re-

Renette.

Jeg har et Stykke nyt Lærred, det skal hun saa men have til Medgivt, for jeg elsker hende som min egen Datter.

Blaise.

Hvor hun er god! hvor hun er artig! Jeg seer hende aldrig uden Taarene staae mig i Øinene. Havde din Datter levet, saa havde de været Selskabs-Søstre. Det var ogsaa en deilig Glut.

Renette.

Ja, uden at rose mig selv, var hun den allerkienneste Pige her i Fieldet.

Blaise.

Hun var dig lig.

Renette.

Nu spøger du, min kiere Mand.

Blaise. (baade han og Renette reise sig.)

Nei, endnu paastaaer jeg, at naar du dandsede under Ulmetræet, saa var du den smukkeste og tækkeligste Pige i hele Egnen. Mindes du den Dag, da vi bleve gifte? Hvor alle Mennesker forgabede sig i dig, fordi du var saa kien; og jeg elskede dig, saa jeg var halvtosset.

Renette.

Du holder jo af mig.

Blaise.

Ja, men denne første Hidsighed har sagtens i et halvhundrede Aars Ægteskab havt Stunder til at kiølnes en Smule. Men jeg tænker dog endnu med Fornøielse tilbage paa den.

Endnu jeg stedse tænker paa,
Da vores Bryllup skulde staae.
Jeg saae, hvor i din Moders Skiød
Min kiælne Piges Taarer flød.
Mit Hierte blev som fyldt af Ild;
Jeg torde dig ei tale til.
Din Fader sagde; gaae dog hen,
Og trøst en Smule Kiæresten.
Jeg sagte sagte nærmed mig,
Som den Forelskte nærmer sig,
Saa sagde jeg, græd dog ei saa!
Din stakkels Blaise vil forgaae,
Du kan dog ikke være vred,
Paa den, du skal foreenes med.
Saa svandt de Taare-Skyer hen,
Da saae Renette til sin Ven
Med et saa kiælent Øiekast,
Som eene binder Hierter fast.

Begge.

Begge.

O hvor lykſaligt Øieblik,
Da jeg din Haand og Hierte fik!

Renette.

Hvor ſlog din kielne Piges Bryſt.

Blaiſe.

Mit klapped Klap i Klap af Lyſt.

Begge.

Hvor ſlog din kielne Piges Bryſt,
Mit klapped Klap i Klap af Lyſt.

Blaiſe.

Din Haand den ſkialv, jeg trykte den,
Og Glæden kom, og Frygt ſvandt hen.

Renette.

Min Haand den ſkialv, du trykte den,
Og Glæden kom, og Frygt ſvandt hen.

Renette.

Ah, om vi for vores Hyrdinde, førend vi døe, kunde fornye ſaa kier en Heitidelighed. Men nei! ingen Ting kan udſlette den Kummer, hun nærer hos ſig ſelv, og ſkiuler for os.

Blaiſe.

Det kan vi overlade Hyrden, ſom er kommen hid i Naboelavet. Men tys der kommer hun. Jeg hører hendes Faar.

Andet

Andet Optrin.

Adelaide. De Forrige.

Adelaide. (i Døren af Hytten.)

Kommer, kommer, mine Faar!
Solen daler, Ulven gaaer;
Kommer, Lunden er ei sikker,
Her for Eder Tryghed er!
Ulven frem af Krattet kikker,
Følger mig og kommer her.
Naar det dages, skal I faae
Frihed ud igien at gaae.

(Hun kommer ind.)

God Aften min kiere Hosbond; god Aften Moer.

Blaise.

Vi har længtes saa efter dig.

Adelaide.

Her har I mig. Nu ere Faarene i Stalden. Der er slet ingen borte. See nu vil ventelig Maden kunne smage vel. Kommer nu og sætter Jer til Bords.

(Hun dækker Bordet.)

Renette.

Nei, jeg kan aldrig vænne mig til at see paa, at hun varter op.

Blaise.

Blaise.

Lad' du hende kun giøre det. Jh hun giør det jo med Forneielse.

(De sætte sig til Bords.)

Det har været en smuk Dag.

Renette.

Ja ret smuk.

Blaise.

Du er tankefuld, synes mig.

Adelaide.

Jeg, nei slet ikke.

Renette.

O mit gode Barn! jeg vilde saa gierne see dig lykkelig.

Adelaide.

Men, det er jeg.

Renette.

Jeg tvivler, jeg tvivler. Jeg har saa tit sagt dig det.

Adelaide.

Hvem skulde ikke være lykkelig med saa gode Folk. Vi elske hinanden alle tre, og det ere vi alle tre forvissede om. Troe mig, Landlivets Forlystelser, ere de ikke de meest levende, saa ere de dog de reeneste.

1.

Den ægte stille Glæde
En Drøm kun er,
Om den ei har sit Sæde
Oprettet her,

2.

Ei Afvind her afbryder
Vor glade Tid;
Sødt hver en Dag henflyder,
Hver Stund er blid.

3.

Her Dagene oprinde,
Og glide frem,
Og intet bittert Minde
Forfølger dem.

4.

De beste Himlens Gaver
Tildeeltes os,
Alt hvad den Rige haver,
Alt Guld til Trods.

5.

Det Blomster, Marken pryder,
Er vores Pragt,
Den Uld, vor Hiord os yder,
Udgior vor Dragt.

6.

Ved det, vor Jord frembringer,
Ernæres vi.
Vor Tid med Stormens Vinger
Flyer let forbi.

Blaise.

Der banker nogen.

Adelaide.

Ah, det er een af Herr Fonroses Folk.

Tredie Optrin.

La Fleur. De Forrige.

La Fleur.

Min Herre er kommen her tilligemed Fruen.

Adelaide.

O det forneier mig.

La Fleur. (bedrøvet.)

Vidste de bare Aarsagen, hvorfore de ere komne hid tilbage. — Deres eeneste Søn er lebet sin Vei.

Adelaide.

Himmel!

La

La Fleur.

Siden han tog Veien til Frankerig, saa har de fulgt den samme Vei, for at finde ham der. — — Jo men — han er uden Tvivl død.

Blaise.

Hvad siger I?

Adelaide.

Hvilken Bedrøvelse —

La Fleur.

Vi saae nys en Rover med hans Klæder paa, som løb her over Marken. Han blev forskrækket, og feiede af ind i Fieldet. Man forfølger ham nu; og jeg, jeg kommer for at bede, om man i Nat, uden at giøre Uleilighed —

Renette.

Ja det forstaaer sig, vist tage vi med Fornøielse imod den arme ulykkelige Fader. Og den stakkels Moder! Aa hvor hun maae være bedrøvet. Vi alle velsigne vore fattige Kaar, kunne vi være dem til nogen Trøst.

Adelaide.

Kom, lad os gaae dem i Møde.

La

La Fleur.

Her ere de mig strax i Hælene. De opfylde Luften med deres Klager. Ah har de mistet deres Søn, saa troer jeg ikke De overlever ham.

Fierde Optrin.

Herr og Frue Fonrose. De Forrige.

Hr. Fonrose. (til sin Kone.)

Vi maae ikke reent lade Modet falde, men holde Maade med vores Sorg. Naar man frygter for Ulykken, troer man alt for tidt et Skin deraf.

Fruen.

Ak, langt fra at troste mig, forvisser alting mig om min Ulykkalighed — Og, hvad har jeg at haabe? Jeg ulykkeligste af alle Mødre. Nei, nei, jeg er ikke længer Moder. Forgieves Sorg! spildte Ønsker! Nei jeg er ikke længer Moder. Mit kiere Barn lever ikke mere.

Femte Optrin.

Guillot. Jeanette. Fonroses Folk. De Forrige.

Herr og Frue Fonrose.

Ah der er Roveren.
Skaf os vor Son igien!

Fonroses Folk.

Ah der er Roveren.
Skaf deres Son igien!

Blaise. Renette. Adelaide.

Oh vor Guillot det er.

Jeanette.

I min Guillot seer her.

Guillot.

O Naade! hor mig dog.
Guillot, du arme Skrog!
En ærlig Karl I seer,
Og hæng mig, om det er
Ei sandt, jeg siger Jer.

Folkene.

Ja vist du hænges skal.

Guillot.

Guillot.

Ah Blaise! frels mig! tael.

Folkene.

Nei vist du hænges skal.

Guillot.

Ah hor mig, hor mig dog.

Blaise. Renette. Adelaide.

Hor ham det arme Skrog
Hor ham, o hor ham dog!

Hr. Fonrose.

Vel, jeg vil høre dig.

Fruen.

Min Son han roved mig.

Blaise. Renette.

Ah! hor det arme Skrog.

Guillot.

Ah hor mig, hor mig dog.

Adelaide.

Hor ham, ah hor ham dog.

Hr. Fonrose.

Svar mig. Hvor har du faaet disse Klæder?

Guillot.

Jeg har byttet, jeg har kiøbt mig dem til, vist meget imod min Villie.

Hr. Fonrose.

Hvorledes da?

Guillot.

Ingen Ting kan være underligere. Men jeg har tiltusket mig dem ganske ærlig.

Hr. Fonrose.

Det er da fra en Rover, du har faaet dem?

Fruen.

Jeg skielver.

Guillot.

Nei i det mindste saae han ikke ud dertil. Det er en ung Fyr, slink og rask som Lynilden; men meget skikkelig, som det lader.

Fruen.

Hans Alder?

Guillot.

Han er en . . tyve Aar.

Fruen.

Hans Haar?

Guillot.

Guillot.

Lysebrunt.

Fruen.

Hans Øine?

Guillot.

Blaae.

Fruen.

Hans Udseende?

Guillot.

Deiligt. — Han lignede Jer. Kun en lidt fridskere Mine. Han har kiøbt mig alting af, dyrere end jeg vilde, baade min Hytte og min Hiord. Og da det Kiøb var giort, vilde han ogsaa have mine Klæder. For da ikke at gaae nøgen, maatte jeg tage hans. See det er den hele Historie.

Hr. Fonrose.

Og du lyver mig ikke noget for?

Guillot.

Nei, det er saa sandt, som jeg staaer her.

Hr. Fonrose.

Dersom det er saa, hvorfor løb du da, den Tid du saae os?

Guillot.

Hvorfor? Fordi man forfulgte mig, og jeg vilde være i Sikkerhed, og er desuden en Smule bange af Natur.

Hr. Fonrose.

Jeg skulde snart troe ham.

Jeanette.

O troe ham, troe ham. Det slemme I siger, har Guillot aldrig giort.

Hr. Fonrose.

Hans oprigtige Udseende gier mig roelig. Men hvor slap du da dette unge Menneske?

Guillot.

Han er i min Hytte; og skiønt han kun ligger paa Straae, troer han dog nok, det er en Herregaard, fordi han har faaet mig væk.

Hr. Fonrose.

Hvad, skulde min Søn være saa daarlig? Man maae strax uden Ophold følge ham, og see, om han bedrager os.

Adelaide.

Et Øieblik! det forekommer mig, som om han har sagt sandt.

Blaise.

Mig ligesaa.

Re-

Renette.

Ja, jeg synes det samme

Adelaide.

Har den unge Fonrose lært at spille paa Fløite.

Fruen.

Ja, han spiller fortræffelig.

Guillot.

Jh nu da. Er han ikke min Mand? I skulde kun hørt i Morges, hvor den lydede imellem Fingrene paa ham.

Hr. Fonrose.

Rigtig. Lad os ikke bie længere.

Adelaide.

Men hvad vil De vel foretage saa langt ud paa Natten? Om han nu i Forvirring troer at man er kommen over ham? Om han saa tager Flugten til Skoven?

Fruen.

Ah du kommer mig til at skielve.

Adelaide.

Uden at forhaste os, uden at forvolde ham nogen Bekymring, uden at staae i Fare for, at han skal løbe bort i Nat, saa lad mig bru-

ge ham frem. Jeg skal giøre det uden Støy, I Morgen skal jeg give ham sine sørgende Forældre tilbage.

Fruen.

Du kiender ham da?

Adelaide.

Ja, jeg har seet ham i denne Aften.

Hr. Fonrose. (munter.)

Ah! det er dig, han søger. See det er heele Hemmeligheden. Jeg har hundrede Gange seet ham bevæget ved dit Navn, og saavidt, som jeg desværre hører, har han ikke kunnet imodstaae sin Længsel efter at see dig. (til Fruen) Lader os være roelige. Hans Feiltrin tilkiendegiver en følsom Siel. (til Adelaide) Ved at see dig, undskylder jeg denne hans første Overilelse. Det er et Foretagende af et ungt Hoved, drevet af et got Hierte.

Hr. Fonrose.

Det er ham selv, min Søn det er.

Fruen.

Jeg Enden paa min Kummer seer.

Chor.

Fonroses Søn, ham selv det er,
De kom da, for at glædes her.

Herr

Herr og Frue Fonrose.

Hans Tab mit Hierte ville saare,
Med en mig alt for bitter Qval.
Dig Himmel! rørde mine Taare
Jeg ham endnn omfavne skal.
Jeg har den Søn, du rev mig hen;
O Held, jeg lever op igien!

Alle.

O Held, jeg lever op igien.

Tredie Optog.

Skuepladsen forestiller samme Land-Egn, som i første Optog.

Første Optrin.

Fonrose. (alene.)

Her er det jeg skal vente hende. Her er det, jeg vil faae Grunden til hendes Ulykker at vide. Gud! er det ikke Kierlighed, der afperser hende saa mange Taarer. Jeg brænder, jeg skiælver, for at høre det.

Kan jeg ei hendes Hierte boie,
O hvordan vil det mig da gaae?
Den ganske Nat jeg for mit Die
Alene min Tilbedte saae.
Hvor hun er skion! hvor tækkelig!
Ved mindste Raslen for mit Øre
Jeg troede hendes Røst at høre,
Jeg troede, at hun kaldte mig.

Hvad? hun hviler under et Straae-Tag, Halm er hendes Seng. O Hytte! som hun forskionner! ringe Tag, hvor Elskov skiuler det kostbareste, den eier. Hvor et Slot ved Siden af dig vilde være ringe i mine Øine! Der er hun. Hvilken Skionhed! hvilken rørende Ydighed! Gang, Mine, Diekast, alting fortryller mig.

Andet Optrin.

Fonrose, Adelaide, Jeanette.

Jeanette.

Nu vel. Er han i Frihed? (Hun gaaer Adelaide i Møde.)

Ade-

Adelaide. (sagte.)

Nu siger hun Fourose det altsammen. (høit.) Tie stille. Vi skal nok faae Sandheden at vide

Jeanette.

Hvad han er endnu ikke — — ?

Adelaide.

Stille, stille, som jeg siger, nu skal jeg jo strax befrie ham fra sit Fængsel.

Jeanette.

O giv mig ham tilbage,
O skynd dig dog, at mage,
At ei det Haab jeg finder,
Det søde Haab forsvinder!
Føel hvor mit Hierte slaaer.
Hvor skulde jeg vel glædes;
Naar min Guillot udstædes
For saa fortvivlte Kaar?
Hvor stor blev ei min Glæde,
Hvis jeg ham kunde redde
Fra det, som forestaaer.

Tredie Optrin.

Guillot. De Forrige.

Jeanette.

Ah Guillot! er du der?

Guillot.

Kiere Jeanette! glem et Øiebliks Daarlighed, jeg er tugtet nok derfor.

Jeanette.

Nu da; alting er glemt.

Guillot. (til Fonrose.)

Det var Jer jeg ledte efter.

Fonrose. (sagte.)

Ah gaae dog, jeg beder dig.

Guillot.

Nei giv mig først min Hund, min Hiord, min Troie, og altsammen tilbage.

Fonrose. (sagte.)

Ah du sætter mig i den yderste Forlegenhed.

Guillot.

Guillot.

Sagde jeg ikke nok, der var nogen Hokuspokus under.

Adelaide.

De kiende da hinanden?

Fonrose. (forvirret.)

Ja, jeg troer, at have seet ham.

Guillot.

Troer at have seet mig? Hvilken Pokkers Hukommelse. Troe ogsaa, om jeg maae bede, at jeg nok just her i Gaar har solgt Jer min Hiord og min Hytte; og det var allene Jer, og slet ikke mig, som vilde det. Og jeg kan sige Jer, at jeg skietter slet ikke om, at ansees for Skielm.

Fonrose.

Hvad har jeg dog giort dig, at du vil giøre mig fortvivlet?

Guillot.

Aa saa godt som ingen Ting. Og det er ogsaa ubilligt nok af mig, at beklage mig. Herren finder Fornøielse i at forklæde sig, og siden han er tosset, og siden han har begaaet en Narre-Streg, saa er det mig, som — —

Fonrose.

I er temmelig driftig.

Ade-

Adelaide.

Han har Aarsag til at være opbragt.

Guillot.

Synes I, at jeg, for at forneie Jer, skulde lade mig tage for en Rover?

Fouroſe.

Hvordan? En Rover?

Adelaide.

Det er et lille Vanheld. Men det er altsammen godt igien. Gaae du kun Guillot, og ſlaae dig til Roelighed.

Guillot.

Nei, jeg takker.

Adelaide.

Hør. Jeg paatager mig Sagen. Gaae kun du.

Guillot.

Naa. Farvel da. Men ſtig Jeres Kiøbſted-Folk, at det er ikke hos os, man lærer at reve. (gaaer.)

Fierde Optrin.

Adelaide, Fonrose.

Adelaide.

De seer her, at ingen af os maae længer forstille sig for den anden. Lad os nu kun tale aabenhiertig. Jeg vil ved mit eget Exempel opmuntre dem til at vise mig Fortroelighed. Mine Ulykker ere Dem Advarsler. Min Hyrde! see engang paa disse Græstorv. (Hun gaaer hen til Graven, og sætter sig ved Foden af Egen.)

Recitativ.

Ved denne Grav, hvor De mig seer bedrøvet,
Her hviler han, den bedste ægte Ven.
Og selv, ah selv har jeg mig ham berøvet,
Han var mig kier — men Himlen tog ham hen.
Den selv mig hver en Dag seer ved hans Grav at græde,
Jeg kiender ingen anden Glæde.
Til Striden foer hans seiervandte Fane,
Da han blev her tilbageholdt af mig,

Han

Han ved mit Bryst forglemte Ærens
Bane
Til Straf derfor han giennemboerte sig.
Hævn vores Kierlighed fortiener,
Jeg græder her, til Himlen os forener.
(efter en lang Taushed.)

Nu sig, af hvad Blod er De fød, og hvad bringer Dem i Hyrdestanden?

Fonrose.

O lad af at sporge mig. Det er tungt, at kiende et Onde, som man ikke kan afhielpe.

Adelaide.

Kan jeg vel, uden at vide, hvem De er, endnu længer betroe mig til Dem. Den Hemmelighed, De gier mig heraf, gior en Skilsmisse imellem os.

Fonrose.

O kan du nægte mig,
Hyrdinde, denne Lyst,
At hore her din Røst,
Og her at følge dig.
Det er dig jo dog let;
Du tids nok bliver,
Naar Døden rober det,
Hvem du indtaget har.

Adelaide.

Nei jeg fordrer af Dem den oprigtigste Tilstaaelse, saadan som jeg troer, at have fortient den. Jeg har talt med Dem uden Forbeholdenhed, og det staaer nu til Dem, at giøre ligesaa.

Fonrose.

De vil saa. Velan — Himmel, hvad udsætter jeg mig for? Jeg er — —

Adelaide.

Tael.

Fonrose.

Jeg er Fonrose. En Søn af de Reisende, som De har indtaget.

Adelaide.

De forlader de sørgende Forældre i Taarer?

Fonrose.

Ah vidste de Aarsagen til dette Skridt.

Adelaide.

O kom ihu
Hvor om en Fader
De dog forlader.
I Taare-Floder
Forlades nu
Den beste Moder,

Ja tænk kun paa,
Hvad Graad, hvad Smerter
Det volde maae,
De beste Hierter.
Gaae, flyv tilbage,
Og iil, og hem
Den Sorg og Klage,
De volder dem.

Fonrose.

Havde jeg ikke Aarsag til at forstille mig? Saae jeg ikke forud, at De vilde skiende paa mig?

Adelaide.

Skulde jeg bifalde Dem!

Fonrose.

De skulde i det mindste beklage mig, og betænke, om mit Hierte vel har kunnet andet end give efter. Har jeg efterladt mig dem, som gav mig Livet, i Taarer, saa har jeg til Undskyldning Deres Yndigheder, min Ungdom, min Kierlighed. Jeg skulde ikke see, ikke høre Dem. Ja Dem er det, jeg tilbeder, Deres Ulykker, Deres Yndigheder, og den ømmeste Medlidenhed have alle bestormet mig.

Det

Det er denne uovervindelige Tilbøielighed, som har tvunget mig til at reise bort. Et følsomt Hierte er min heele Forseelse, og jeg kan ikke fortryde den.

Adelaide.

De kan selv dømme, om jeg kan bifalde denne Overilelse. Flye mig, Fonrose! for evig flye, og glem mig.

Fonrose. (levende.)

Jeg flye Dem? For Deres Fødder sværger jeg, at følge Dem overalt, at elske Dem uden Opher.

Femte Optrin.

De Forrige. Herr og Frue Fonrose. Deres Folk. Blaise. Renette. Guillot og Jeanette.

Guillot. (Inde paa Skuepladsen.)

Der er han.

Fonrose. (seer sine Forældre.)

Gud!

Fr. Fonrose.

(løber at omfavne sin Søn.)

Min Søn!

Adelaide. (til Hr. Fonrose.)

Her opfylder jeg mit Løfte.

Hr. Fonrose.

Saa seer jeg dig da her, unge Ufornuftige!

Adelaide.

Min Herre! jeg giver Dem ham tilbage. Glem det Forbigangne.

Fonrose. (paa Knæe.)

O min Moder! min Fader! hvor forvirret seer De mig.

Fruen. (reiser ham.)

Du lever. Jeg faaer dig igien.

Hr. Fonrose.

Du har fortient min Vrede.

Fonrose.

Lad dens Heftighed falde. Jeg føler alt for vel, hvad jeg fortiener; min Kierlighed hevner en fortornet Fader; og Deres Søn er forloren.

Fruen.

Fruen.

Hvad? Min Søn!

Fonrose.

Jeg har vovet alt, jeg har forladt alt for hende. Kunde jeg elske nogen elskværdigere? Men det er forgieves. Hun er en øm og oprigtig Enke, som begræder en Mand, hvis Grav De her seer.

Hr. Fonrose.

Hvad? Det er da Aarsagen, hvorfor hun saa ung og skiøn har forladt Verden.

Adelaide.

For mig er den intet mere.

Hr. Fonrose.

Deres Mands Navn?

Adelaide.

Dorestan.

Hr. Fonrose.

Og Deres?

Adelaide.

Sevile.

Hr. Fonrose.

De ere meget vel bekiendte. Ja min Søn! Hendes Hierte var dig værdigt. Men du maae hereſter ære, og beklage hende. Og din Kierlighed er, saavidt jeg seer, en Ild, som du maae udslukke.

Fonrose.

Skal jeg forlade Adelaide, snart skal jeg da ogsaa forlade Livet. Jeg føler, at det samme Øieblik vil ende mit Liv og min Kierlighed.

Fruen.

De seer hans yderlige Smerte.

Adelaide.

Hvor jeg er ulykkelig.

Hr. Fonrose.

Jeg er selv bevæget. Kom, min Søn, kom, vi maae forføie os bort. (til Adelaide) Jeg twinger Dem ikke til at følge . . .

Adelaide.

Ah hvorfor kan jeg det ikke!

Fonrose. (inderlig bedrøvet.)
Farvel kiereſte Adelaide!

Adelaide.

Farvel, Fonrose!

Fon=

Fouroſe.

Forlade dig! o hvilken Qval!
Og jeg den overleve ſkal!
Eet — kun eet Ønſke end jeg gior,
Jeg Døden ønſker, Livet hader —
Velan, jeg dig og det forlader.
Farvel, min Elſkede! jeg doer.

Fruen.

Ah min Datter! er Deres Hierte føleſløſt? Har det ingen Medlidenhed med en Familie, ſom bærer ſaa meget Venſkab for Dem.

Adelaide.

Hvad fordrer De af mig?

Fruen.

At følge os. De ſeer det. Uden Dem kan vores Barn ikke leve. Det er ikke Kierlighed, han vil opvække hos Dem. Deres Vægren vil være Aarſag i hans Død, og ſnart, ſnart vilde min følge derpaa. Kom. Frels min Søn. Gior Vold paa Dem ſelv. See her en Moder beder paa ſine Knæe om Livet af Deres Haand. Deres Hierte rores. Juſt det er, hvad jeg ønſker. Kom. Kald ham tilbage til et Liv, han er færdig at forlade.

Blaise.

Du vilde giøre alt for mange ulykkelige. Du maae, min Datter! Du maae give efter. Du maae tvinge dig.

Adelaide. (seer til Graven.)

O Doreſtan! Dit Hierte var høit og ædelmodigt. Over saa hellig en Pligt kunde du ikke beklage dig. Fonroſe! kom til Live.

Hr. Fonroſe.

Din Adelaides Venſkab bringer hende til at følge os til Turin. Elſk for hendes Skyld i det mindſte det Liv, du faaer tilbage.

Fonroſe.

Jeg kaldes da tilbage
Fra Gravens Bred.

(til ſine Forældre.)

Hun har da med min Plage
Medlidenhed.

(til Adelaide.)

Du mig til Livet leder,
Dig Venſkab drev.

Ade-

Adelaide.

Ja, jeg vil følge Eder
Fonrose lev.

Fonrose.

Ja, du, som gav mig Livet,
Ja kun for dig.
Det Haab, du mig har givet,
Opliver mig.

Herr og Frue Fonrose.

Saa gav hun engang efter?

Fonrose.

Halv i min Grav
Nyt Liv, ny Siel, ny Kræfter
Din Røst mig gav.

Adelaide.

O Moder! beste Fader!
I elskte mig!
Jeg eder nu forlader
Gid lykkelig.
Hvor hoit jeg eder skatter!
I seer min Graad!

Blaise og Renette.

Farvel, reis bort min Datter!
Hvad andet Raad?

Fonrose.

Endnu har alting foiet
Min Kierlighed.

Guillot. Jeanette.

Jeg ogsaa er fornoiet
Ret vel herved.

Fonrose.

Af hvad jeg har at give,
Ei mangle skal.

Chor.

Vi alle vil fordrive
Al Sorg og Qval.

Adelaide.

Vil J med roeligt Hierte
Undvære mig?

Blaise og Renette.

Vi see jo i vor Smerte
Dig lykkelig.

Hr. Fonrose.

Du seer, jeg mig ei sætter
Imod din Lyst.

Fruen.

O Søn, o hvor du letter
Din Moders Bryst.

Fonrose.

Det Ord af dine Læber
Opliver mig.

Guillot.

Jeg nu alene stræber,
At tækkes dig.

Jeanette.

Jeg nu alene stræber,
At tækkes dig.

Chor.

Chor.

(Alle, undtagen Adelaide.)

Vi alle vil fordrive,
Al Sorg og Qval.
Lyksalige vi blive,
Fryd herske skal.

Blaise.

Seer du, min Datter, Rygtet om, at du vil forlade os, har allerede udbredt sig i Naboelavet. Der komme vore Naboer og Naboersker, for at tage Afskeed med dig.

Siette Optrin.

De Forrige. (Savoyarder af begge Kien, unge og gamle, som forsamle sig omkring Adelaide, og i en Pantominisk Dans udtrykke den Godhed, de bære for hende, og den Bedrøvelse, med hvilken de skilles fra hende. Adelaide selv er formeget rørt til med Ord at kunne udtrykke sin Følelse ved denne Skilsmisse, da een af Fonroses Tienere kommer.)

Fon.

Fonroses Tiener.

Vognene ere forspændte, og alting er færdigt til Afreisen, naar Herren befaler.

(Den Pantominiske Dans vedvarer, og afbrydes ved Choret.)

Chor.

Vi alle vil fordrive
Al Sorg og Qval.
Lykfalige vi blive,
Fryd herske skal.

Landsbye-Pigen,

et

Syngespil i tre Acter.

Hvortil

Musiken er componeret af Giovanni Paesello.

Oversat

af

Lars Knudsen.

Personerne.

Sophie, en Forpagter-Datter.

Orgon, Sophies Formynder, hemmeligen forelsket i sin Myndling.

Morten, en ung velhavende Møller, Sophies Kiæreste.

Junker Altibrand, forelsket i Sophie.

Froken Clare, Junker Altibrands Forlovede.

Lise, Datteren i Herberget, forelsket i Junkeren.

Troels, Junkerens Tiener.

Nogle Tienere
Nogle Karle
Nogle Bønder
} Stumme Personer.

Scenen er i en Kiøbstæd ikke langt fra Staden.

Landsbye-Pigen,

et Syngespil.

Første Act.

(Theatret forestiller en Plads, med Huse og Træer, som et stort Torv; paa den eene Side, et Herberg, med et udhengende Skilt; paa den anden Side, Orgons Huus.)

Første Scene.

Junker Altibrand, Troels.

(Junkeren kommer ud af Herberget, efterfulgt af Troels, og en anden Tiener, som har et par Støvle i Haanden.)

Troels.

Klokken, Herre! Ti maae være;
Hvis at reise De befaler,
Det da nu paa Tiden er.

Junkeren.

Lad os reise! Ret du taler. —
(for sig selv.)
Men mit Hierte hos sin Kiære,
Skiønt jeg reiser, bliver her.

Troels. (til Tieneren.)
Snart, ham Støvlene paadrage!

Junkeren. (for sig selv.)
Hvilken Smerte! Hvilken Plage!
(til Troels, som nærmer sig til ham.)
Pak dig bort! jeg vil ei høre;
Ei et Ord om Reise meer!

Troels. (for sig selv.)
Hvad Spektakler det vil giøre?
(til Junkeren.)
Kiære Herr-

Junkeren.
adlyd! tie stille!
Haaber ei, troer ei, at ville
Mig paa anden Tanke faae.

Troels. (for sig selv.)
Ei, for Pokker! Hvilken Grille!
Han forhexet være maae.
(han viser Tieneren ind.)

Men maae jeg sperge Junkeren, hvad der holder os her, da vi alt skulde holdt Bryllup i Staden i gaar?

Junkeren.

Ah! Troels! det er en deilig Pige, som holder mig. Der har du Aarsagen.

Troels.

Troels.

Det er saae mig Skam artigt nok! vi reise til Staden for at holde Bryllup, De skulde opholde sig her en Dags Tid, for at faae nogle Penge udbetalt, De forsømmer Pengene her, og Brylupet der, og saa gior De i det Sted en nye Mariase.

Junkeren.

Hold din Mund! naar Kierlighed befaler, kan ingen staae imod, det føler Du intet af. For alting, lad ingen vide, hvor jeg kommer fra, eller hvem jeg er; nu veed Du Aarsagen, hvorfor jeg endnu ikke har erkyndiget mig om Manden, som skal udbetale mig Pengene.

Troels.

Men Froken Clare —

Junkeren.

Er afskyelig, naar jeg seer den andens Skionhed; saae du hende, skulde du give mig Ret.

Troels.

Ja Herre! Men Froken Clare —

Junkeren.

Men Froken Clare, Dosmer! Jeg har slaaet hende ganske af mine Tanker.

Troels.

Det er rene Ord for Penge.

Junkeren.

Jeg elsker Oprigtighed.

Troels.

Men Bryllupet da? Deres Troe og Love, og Deres Kiærlighed, som De foer saa heit og dyrt paa —

Junkeren.

Hold Munden! siger jeg, med dine dumme Erindringer. Taler du et Ord endnu om Freken Clare, eller mit Bryllup, saa flækker jeg dit Næsebeen. (han holder Die med Orgons Huus.)

Troels.

Nei, for alting! Velbaarne Junker! Nu mærker jeg, at det er Alvor.

O! Hvor grumt! Min Næse flække!
For mit Ansigt hvilken Skade!
Hvor det hesseligt vil lade,
Skal jeg uden Næse gaae.
Hvor Indbildning kan forskrække!
Jeg den føler — mon den rette?
Reisen da — lad os opsætte.
Lad os, Herre! — ei fortrække,
Denne Næse — er dog vakker,
Froken Clare — hvad jeg snakker;
Kold af Angest, frygtsom, bange,
Uvis, hvad jeg skal anfange,
Jeg affindig blive maae.

(han gaaer ind i Herberget.)

Anden

Anden Scene.

Junkeren, derefter Orgon.

Junkeren.

Jeg maae lee over den dumme Knegt; men den Fiante, han er dog ærlig, og meener det oprigtigt. Der kommer nogen. Hvad er det for en gammel Biørn, som gaaer der og brummer for sig selv? Jeg vil gaae lidt tilside, og saa uformærkt holde Øie med hendes Vinduer.

(han gaaer op imod Orgons Huus.)

Orgon.

En Mark danske i Opgelt for en Ducat! Nei, det er for jødisk. Jeg dumme Fæ! skulde saa ubetænksomt gaae hen og forpligte mig til at betale Verelen i guld, og den fordømte Kornpuger skulde transportere den til en Land-Junker, som vor Herre kiender. Det er Takken man har for at tiene sin Næste. Hvad havde jeg gamle Nar nødig, at laane Penge for andres skyld, og hvorfor kunde den forbandede gamle Frue ikke ligesaavel spille sin Velfærd bort i gode ærlige Sølvpenge, som i Ducater. Sex Skilling for Stykket for at skaffe hende dem, see det var Christeligt, og den ene Billighed er den anden værd, men 16 Skill. og paa 500de saa liderligen tabe 52 Rdlr. 8 Skill. Nei! før sidder jeg paa Vand og Bred i et Aar. Jeg maae passe paa i Her-

berget, naar denne Junker kommer. Jeg haaber nok at formaae ham til Billighed. Det skal være en ung Fantast, forliebt i alt det, han seer; som øser Pengene ud ligesom han faaer dem, og saa kan det jo være ham ligemeget, om det er Guld eller Papiir. I mit Huus vil jeg ikke have ham; for det første: sparer jeg Komplimenter og Traktementer, og for det andet: kunde min stakkels Sophie, som er saa eenfoldig og uskyldig, let blive forført. Vel lader hun see største Afsky for Mandfolk, og er færdig at græde, naar jeg vil tale med hende om Giftermaal. Ja! Det gier de alle, og dog ønske de baade Dag og Nat, at det var saa vel. Men i hvor bange hun er for Navnet, saa skal den lille Taske, enten hun piber eller synger, dandse med mig i Brudefeng, ja, saa sandt jeg er en ærlig Mand! Ha, ha, ha, jeg er hendes Formynder, og Resten —

(han faaer Øie paa Junkeren, som synes at see efter noget, inden for Vinduerne, af hans Huus.)

Hvem mon denne Herre være? Hvad kan han have at kige efter i mit Huus? — Mon det skulde være ham? (til Junkeren.)

Min Herre!

Junkeren.

Min kiære Ven! Hvad vil De mig?

Orgon.

Ter jeg spørge Dem: hvem De vil tale med i dette Huus?

Junke-

Junkeren.

Hvem er De min Herre?

Orgon.

Mit Navn er Orgon.

Junkeren.

Hr. Orgon? Ei! De kommer i en lykkelig Tid. Jeg har just noget af Vigtighed, at tale med Dem om.

Orgon. (for sig selv.)

Jo, jeg traf rigtigt nok. Det er Ducaterne han vil have Fingre paa (høit.) Jeg er til min Herres Tieneste, naar De befaler.

Junkeren.

Hvor boer De.

Orgon. (sagte.)

Ja, see, om han giorde det (høit.) Jeg boer, saa godt som ingensteds min Herre! Jeg har solgt min Gaard her i Byen, siden jeg agter at sætte mig ned i Staden, imidlertid reiser jeg herimellem, og naar jeg er her, saa opholder jeg mig i dette Herberge.

Junkeren.

Destobedre. Men sig mig min kiære Hr. Orgon! Kiender De ikke dette deilige Pigebarn, i dette Huus, og hvem hun hører til?

Orgon. (sagte.)

Hvor mon dette vil hen? (høit.) Jo, min Herre! gandske vel.

Junkeren.

Ah! Jeg er dødelig forliebt i hende.

Orgon. (sagte.)

For en evig Ulykke! (høit) Har De da besøgt, eller talt med hende?

Junkeren.

Nei, desværre, min Ven! men, det er en Lykke, som jeg haaber, at De, som bekiendt her paa Stedet, kunde forskaffe mig. De kan igien fordre af mig hvad Tieneste, De vil.

Orgon. (sagte.)

Nu kunde vi komme til Accord om Ducaterne. (høit.) Jeg vilde gierne tiene Dem, men De veed ikke, at hun har en Formynder, som selv har i sinde at ægte hende, og faaer han mindste Nys om dette, saa bliver han rasende.

Junkeren.

Det siger intet. Forsikkre hende i mit Navn, at jeg elsker hende, at jeg begierer at ægte hende, og at, skiønt jeg har kun havt den Lykke at see hende en eneste Gang, har hun dog antændt en uudslukkelig Lue i mit Hierte.

Orgon.

Maae jeg spørge om min Herres Navn.

Junkeren.

Junker Altibrand.

Orgon.

Orgon. (for sig selv.)
Han svarer net op til sit Navn. (høit.)
Men, ifald at hendes Formynder —

Junkeren.
Dersom han gior mindste Mine til at forhindre det, saa lad mig det vide; jeg skal snart lære den Bavian at holde sig inden sine Grændser, eller det skal komme ham dyrt at staae.
(han gaaer ind i Herberget.)

Orgon. (efter ham.)
Det var ret velbaarne Junker. (for sig selv.) Nu, der kom jeg, som jeg var kaldet. Det var en Lykke! I tænker nok, min gode Junker, at Jeres Trusler kan skræmme Folk. Nei, min Sophie er ikke for saadan en Fyrsvamp, som fænger Ild, hvor han kommer. Nu bilder jeg ham ind, at jeg gaaer ham til haande, indtil jeg faaer ham til at tage sine Penge i hvad Myndt, jeg vil. Sophie skal give mig ud for en Bekiendter af hendes Formynder. — Jeg maae en Tuur ud i Skoven, for at see til mine Arbeidsfolk, og paa Veien kan jeg overlægge, hvorledes jeg best skal redde mig af alt dette. (han gaaer.)

Tredie Scene.

Sophie, Morten.

Sophie.

(kommer ud af Orgons Huus, og seer sig først om, derefter sætter hun sig paa en Bænk, ved Siden af Døren, binder en Boket og synger.)

Ydelige! unge Piger!
I dog at beklage er.
Stakler! Elskov Eder sviger,
I hvor sildig det end skeer;
Og saasnart I troe hans Smiger,
Eders Frihed borte er.

Ingen Lykfalighed overgaaer den, at nyde sin Frihed. Ah! Hvor lykkelig skulde jeg være, dersom jeg ikke stod under en utaalelig Formynders Tvang, som hver Dag plager mig, og vil tvinge mig til at ægte sig. Jeg maae stille mig eenfoldig og taabelig an, for at betage ham al Mistanke, og faae ham i den Troe, at han kan dreie og vende mig, ligesom han vil. Men der kommer den unge Møller, som jeg blev bekiendt med paa Bryllupet, uden Tvivl er det hans Ærende, at søge mig op; thi, skient han er eenfoldig og ligefrem, saa mærkede jeg meget vel, at han var dødelig forliebt i min Person.

Morten.

Morten.
(uden at see Sophie.)

At Amor os bedrager,
Er alt kuns, hvad jeg veed
Ei Jalousiens Plager
Endnu jeg fristes med.
At Fruentimmer lover
Kun Suk og Tvang, jeg veed;
Og dog jeg Stakkel vover,
Engang at elske med.

Sophie. (for sig selv.)
Han er munter, og staaer sig godt, og dersom han elsker mig, saa tør jeg forlade mig paa, at han har ingen egennyttige Hensigter.

Morten. (for sig selv.)
Hilleskam! Der sidder hun. Hvilken nydelig Putte! Turde jeg kun vove paa at tale til hende.
(han betragter hende, og hilser.)

Sophie. (sagte)
Jeg vil lade, som jeg tør ikke see paa ham.
(hun vender ham Ryggen.)

Morten. (for sig selv.)
Hvor hun er bly! — Jeg vilde nok sige hende: at jeg — men jeg er saa bange, at jeg bærer mig galt ad — jeg maae tage Mod til mig — Hem! Hem!

Sophie. (uden at see til ham.)
Er det paa mig han kalder.

Morten.

Morten.

Ja, lille Jomfrue.

Sophie.

Hvad vil han mig?

Morten.

Jeg vilde — men vær dog saa god, at see paa mig.

Sophie.

Nei, det maae han forlade mig, dersom han har noget at sige mig, saa maae han vende sig ligesom jeg.

Morten.

Skal vi da snakke sammen, med Ryggen til hverandre?

Sophie.

Ja, som jeg siger ham.

Morten. (for sig selv.)

Dette vil blive et pudseerligt Frierie.

(han sætter sig paa Enden af Bænken, og vender sin Ryg imod hendes)

Sophie. (sagte.)

Det er knap at jeg kan tvinge mig fra at lee (høit.) Nu, hvi begynder han ikke.

Morten.

Tør jeg spørge? — hvad heder Jomfruen?

Sophie.

Mit Navn er Sophie.

Morten.

Og Jeg heder Morten, min deilige lille Sophie.

(han vender sig lidt om til hende.)

Sophie.

Sophie. (reiser sig.)

Dersom han vender sig, saa leder jeg strax min Vei.

Morten.

Nei, nei! Jeg skal tage mig i agt. Lad os sætte os igien (De sætte sig ligesom før.) Nu seer vi ret ud, som den flakte Ørn — dersom hun vedste min deilige Sophie — hun er den skiønneste Pige, jeg nogen Tid har seet og —

Sophie.

O! Jeg Elendige! Er det Ord at sige til mig? Jeg, som er saa uskyldig og dydig. —

Morten.

Bliv ikke vreed, min Allerkiæreste! Jeg vil gierne sige at hun er hesselig.

Sophie.

Ja, saa er jeg fornøiet.

Morten. (for sig selv.)

Skal jeg troe, at hun er tosset?

Sophie.

Er han ikke den rige Møller, som boer en Miil her fra Byen?

Morten.

Jo vist, lille Jomfru! Jeg kunde gierne været høiere paa Straae, for min Fader var Forvalter, og han vilde absolut, at jeg skulde lære hans Profession, der feilede mig kun, at jeg kunde ikke lære ret at skrive; men som Møller kan

jeg

jeg meele min Kage ligesaagodt, som en Forvalter, og saa har jeg altid et fornøiet Sind; men er Jomfruen Datter her i Huuset.

Sophie.

Oh nei! Jeg er et stakkels Fader- og Moderles Barn, som staaer under en streng Formynder, mine Forældre vare Forpagterfolk, og fordi jeg har en skikkelig Arvepart, saa vil min Formynder tvinge mig til at ægte sig.

Morten.

O! Den arme lille Jomfrue!

Sophie.

Har han Medlidenhed med mig?

Morten.

Ja, jeg svær hende til, at det skiær mig i mit Hierte; men torde jeg ikke spørge Jomfruen — om hun har ingen Kiæreste —

Sophie. (springer hastig op.)

Jeg Kiæreste.

Morten.

Jeg beder om Forladelse, det var kun for Spøg.

Sophie.

Jeg har altid været en eenfoldig og uskyldig Pige, og aldrig endnu dromt om nogen Kiæreste engang — Ah!

Morten.

Hvorfor sukkede hun?

Sophie.

Sophie.

O Himmel! Jeg veed det ikke selv — Ah! Jeg blusser i mit Ansigt, som en Gled — han gier mig ganske skamfuld.

Jeg er en eenfoldig Pige,
Jeg ei kiender List og Ränker,
Fromt mit Hierte, ærligt tænker,
Ondskab veed jeg ei hvad er;
Men hos ham, jeg det maae sige:
Foler jeg, at Hiertet pikker,
Noget, som i Brand det stikker,
Jeg fornemmer — mig tilgive!
Jeg ham ei — det kan beskrive,
Ah! Jeg det nu — har udfundet:
Han i mig en lænkebundet,
En ynkværdig Fange seer.

(hun bliver Orgon vaer og løber ind.)

Fierde Scene.

Morten, Orgon.

Morten.

Jeg troer, faae mig Skam, hun blev forlibt i mig. Det var i en lykkelig Stund, at jeg traf hende her saa alene, nu maa jeg have at vide, hvem denne Formynder er, og saa smede paa, imens Jernet er varmt.

(ham vil gaae, men holder sig immer nærmere til Huset.)

Orgon. (sagte.)

Hvad gier den Mellerklods der, ved mit Huus? (høit.) Hei Morten! Hvorhen min Ven! Hvorhen!

Morten.

God dag! min kiere Ven! kiender I mig?

Orgon.

Oh ja, meget vel! hvorfor saa lystig?

Morten.

Aa, I kan aldrig troe, hvor lykkelig jeg er. Jeg er bleven forliebt i en lille Pige, som jeg var forleden til Bryllups med; jeg vidste, at hun skulde være her i Byen, og jeg har søgt med Længsel efter at see og tale med hende, og nu har jeg fundet hende; o! min kiere Ven! det er en rar og nydelig Pige.

Orgon. (sagte.)

Hille den Ulykke! der see vi Frugten af at lade dem gaae til Bryllups. (høit.) Fortæl mig det, min Ven! det fornøier mig.

Morten.

Hun heder —

Orgon.

Hvordanne? hvem hører hende til? hvor boer hun?

Morten.

Saa suttes. Hvor I staaer paa — hun heder Sophie, og hun boer i dette Huus.

Orgon. (sagte.)

Den lumske Taske! Jeg sveder af Angest.

Morten.

Hvad skader Jer? faaer I ondt?

Orgon.

Orgon.

Det er ikke af Betydenhed; hvad saa meere?

Morten.

Jeg har nu nyligen seet hende, og hun var saa venlig og høflig imod mig, saa jeg er gandske uden for mig selv.

Orgon. (sagte.)

Jeg bliver rasende.

Morten.

Men, jeg troer, at I feiler noget.

Orgon.

Ja, det er, som der vare tusinde Syle i min Mave.

Morten.

Drik jer en god Flaske Viin.

Orgon.

Hør min Ven! jeg kiender den Pige, I taler om, men veed I vel, at hun er i Huset hos hendes Formynder, og dersom han fik dette at vide. —

Morten.

Lad ham vide det, længe nok, naar Pigen kun elsker mig, og vil have mig til Mand, saa lad ham giøre mig en skiøv Mine, om han tør. I maae troe mig, at jeg skal saaledes svække ham, saa han med Kys Haand skal give mig hende.

Orgon.

For Himmelens Skyld, min kiære Ven!

gaae ikke hen, og styrt jer i Uleilighed. Jeg kiender Manden, jeg er hans Makker i Negotien, og han er min meget gode Ven; men jeg kan lade jer vide, at det er en haard Mand, og jeg kan sige jer forud, hvad han vil svare, dersom I forlanger Sophie af ham til ægte.

Morten.

Lad os engang høre da.

Orgon.

Ved Jer to at sammengive,
Jeg kun skam mig vil indlegge;
Fiantede og dumme begge,
Hvilket udsogt Ægtepar.
Dumme Born I fik i Tiden
Mens ei nok, hvad skeede siden?
Disse ogsaa giftes vilde,
Og man saae, skiønt alt for silde,
Fianter, Tosser, Flokke tykke,
Som af dem formeeret var.
Hvad blev Folgen? At fuldendte
Knap tre Generationer,
Verden fyldt man maatte vente
Af Pedanter og Poltroner
Og for slig en stor Ulykke
Jeg allene Skylden bar.

Morten.

Morten.

Ja lad ham sige hvad han vil, jeg gier dog hvad mig lyster, om han bliver nok saa bister, saa sætter jeg ikke min Melle for hans Skyld, og saa længe jeg har heel Vind, saa blæser jeg ad hans Ophævelser. Det kan I fortælle ham.

(Morten gaaer bort og Orgon ind i sit Huus, naar han er borte.)

Femte Scene.

(Et Værelse i Herberget.)

Troels, Liise.

Troels.

(kommer forbittret og har en Daase, hvori er hans Herres Portræt, i Haanden.)

Nei! nu er der ingen Redning meere. Jeg skal bringe hende Junkerens Portræt, nei om det ogsaa skulde koste mig en banket Trøie. O! Forbandede Verinde! Du ulykkens Daase! Jeg skal træde dig i tusinde Stykker.

Liise.

Hvad fattes ham min kiære Troels?

Troels.

Oh! er hun der min deilige lille Dukke.

(han staaer i Tanker og betragter Portrættet.)

Liise.

Seer jeg ret, saa er dette Junkerens Portræt. Hvor skal han hen med det?

Troels. (som før.)

Skal jeg vove det eller ikke?

Liſe.

(for ſig ſelv, betænker ſig.)

Kunde jeg faae ham lokket til at laane mig det en Times Tid, saa ſkulde Sophie ikke længe være mig til Hinder.

Troels. (som før.)

Men om Junkeren saa fik det at vide.

Liſe. (som før.)

Jeg vilde viſe det til Sophie, og bilde hende ind, at Junkeren havde foræret mig det, saa leed hun ham aldrig meere. Han holdt dog ferſt af mig, ſom det lod, førend han fik Øie paa hende.

Troels. (ſom før.)

Ja, det maae i Stykker.

(han legger Daaſen paa Gulvet, og vil træde paa den.)

Liſe. (ſnapper den op.)

Er han fra ſin Forſtand?

Troels.

Lad den ligge lille Jomfrue, lad min Daaſe være mit Barn.

Liſe.

Kan han ikke lade mig beholde den lidt, jeg vil kun ſee om det ligner Junkeren.

Troels.

Nei, for Pokker! det gier jeg ikke, for aldrig det.

Liſe.

Kuns en lille halv Time. Jeg ſkal giøre ham en anden Villighed igien.

Troels.

Jeg tør ikke vove det. Der kunde nogen faae den at ſee.

Liſe.

Frygt aldrig for det. Meener han, at jeg lod nogen ſee hans Herres Portræt, om han end ſelv havde givet mig det.

Troels.

Ja, ſaa fornøi ſig da med det en liden Stund, men ſaa maae hun ogſaa holde mig Ord igien.

Liſe.

Forlad ſig kun paa mit Løfte. Jeg har ikke ſaa ondt et Hierte, at jeg ſkulde volde ham Fortræd.

Vel er jeg Pige.
Men taus tillige,
Truen og Nøden
Ja Frygt for Døden
Mit Ord at bryde, dog ei formaaer.
(for ſig ſelv.)
Du arme Droget,
Toſſet og fioget
Du ſnart ſkal ſee, hvad jeg forſtaaer.
(hun gaaer.)

Siette Scene.

Troels, Freken Clare, og tvende Tienere.

Troels.

Disse Fruentimmer ere dog nogle snedige Kreature, naar de vil have deres Villie frem. — Men hvad er det? her kommer Fremmede. De staae af her. Mon det ikke skulde være Junkerens Kiæreste. Hille den Uferd! ifald saa er. — Hun kiender mig ikke, jeg maae see, at jeg faaer at vide, hvem det er, Mine Been ryste under mig. Gid jeg var vel ude af dette Hersens.

Frøkenen. (til Tienerne.)

Jeg bliver her, bær Tøiet ind. (Tienerne gaae.) (til Troels.) Hører han her til Huset, min Ven?

Troels.

Nei, Hendes Velbaarenhed! Jeg tiener hos en Junker, som loserer her.

Frøkenen.

Formodentlig Junker Altibrand?

Troels. (saate.)

Der kom hun. (høit.) Nei. — Det maae nok være den Junker, som loserte her i gaar, og som jeg troer reiste til Staden i Dag tidlig med al sin Pagas.

Frøkenen.

Som reiste til Staden? det er ikke mueligt, han har ikke saa hastig kunnet forlade den Mammeselle,

meſelle, ſom han har forgabet ſig i, her paa Stedet.

Troels. (ſagte)

Av, for Diævlen! Hun veed alt den heele Hiſtorie.

Frøkenen.

Men har jeg ſkiønt ingen Paarørende, ſom kan tage mig i Forſvar, ſaa har jeg Penge; jeg ſkal vove det yderſte for at hevne min Ære, og beſkiæmme den Forræder. Vi vil ſee, hvem af os to, der ſkal vinde Seier. Den nedrige Bedrager! Jeg ſkal med egen Haand qvæle den Troeløſe.

(hun tager Troels i Struben.)

Troels.

Sagte! for Himlens ſkyld, hendes Velbaarenhed! det er ikke mig.

Frøkenen.

Ah! Forlad mig, min Ven! jeg er uden for mig ſelv. Forvirret og forraadt. O! Grymſomme, tyranniſke Kiærlighed! Du forvolder al min Plage. Din Falſkhed dræber mig.

Kunde en Forladt, Forhaanet,
Men beſtandig Elſkerinde,
Omme Hierters Biſtand vinde;
Medynk man mig nyde lod.
Naar min Skiæbne man erfarte
I hvert Die Taarer ſtoed

Al min Uheld jeg forklarte
Hvis min Ære det tillod.
Man skal snarlig
Kiende klarlig,
Om til Hevn mig feiler Mod.
(hun gaaer.)

Troels.

Her trækker et Uveir op, som vil tage forfærdeligen afsted. Jeg maae ind og binde Folkene her i Huset nogle Løgne paa Ærmet, for at tysse dem, saa længe indtil jeg faaer sagt Junkeren Beskeed. (han gaaer ind.)

Syvende Scene.

Orgon, Junker Altibrand.

Orgon.

Mon jeg skal troe, at han er hiemme? Stakkels Sophie! jeg skiændte paa hende uden Aarsag. Denne Mellerknold har kun seet hende den eeneste Gang da jeg gav hende lov at gaae til Bryllup. Krabaten har nok faaet Lugt paa, at hun har arvet det par Skillinger, og derfor snuser han her omkring. Dette har jeg indprentet hende, og hun har lovet mig, fuldt og fast, at hun herefter aldrig vil see noget Mandfolk meere, men, for desbedre at udspionere disse Snushaners Hen-

Hensigter, saa skal hun ikke lade sig mærke med, at jeg er hendes Formynder. Ha! der har vi den eene. Nu maae jeg stræbe at faae min Sag i Rigtighed, for at blive ham qvit.

Junkeren.

See! her treffer jeg Dem meget beleiligt.

Orgon.

Og jeg ligesaa, Velbaarne Junker! nu kunde vi afgiøre vores Mellemværende.

Junkeren.

Strax, naar De behager. Jeg saae gierne, at De vilde udbetale Vexelen paa de 500de Ducater.

Orgon. (sagte.)

Nu er det Tid at snoe sig. (høit.) Men De lovede at tiene mig igien, naar jeg skaffede Dem den smukke Pige i Tale, og jeg udbeder mig intet andet af Dem, end at De vilde tage imod anden god gangbar Myndt.

Junkeren.

Men, nu behøver jeg ikke meere Deres Tieneste, min Ven!

Orgon.

Har De maaskee slaaet hende af Tankerne, siden De har faaet at vide, at hun har en dødelig Afskye for Mandfolk, og Giftermaal.

Junkeren.

Aa Slader! jeg troer I vil bilde mig ind, at jeg gaaer i Drømme. Jeg har siden talt med hende

hende i sit Vindue, hun beklagede sig over hendes stygge Formynders idelige Overheng, og paa den artigste og venligste Maade bad mig, at være hende behielpelig, til at slippe ud af hendes Slaverie.

Orgon. (sagte.)

Uh! den skinhellige Slange.

Junkeren.

Hør endnu videre.

Orgon.

Jeg gider ikke hørt paa det Lapperie.

Junkeren.

Gier mig dog den Tieneste, at høre mig. De har jo lovet mig, at gaae mig til Haande.

Orgon.

Nei, med dette befatter jeg mig ikke.

Junkeren.

Enten hør mig, eller betal mig mine Penge, i rene vægtige Ducater, og det strax.

Orgon. (sagte.)

Jeg bliver vist nok gal. (høit) Saa stig da frem, jeg hører Dem. (sagte.) Jeg laae ligesaa gierne paa Torturen. (høit.) Hvori kan jeg da tiene Dem.

Junkeren.

Nu taler De, som min Ven, og De skal erfare, at jeg er Deres igien, Hør nu!

Med de honningsøde Læber.
Med en venlig, yndig Mine

Sagde

Sagde Hun: forbliv min Ven.
Men, hvad nu?

Orgon.

Ah vee! hvad Pine!
I min Mave smerter den.

Junkeren.

Derpaa hun mig Haanden rakte

Orgon.

Av!

Junkeren.

Hvadnu!

Orgon.

Oh! sagte! sagte!
Smerter dobbelt kom igien

Junkeren.

Hermed jeg Forsikkring rækker
Hun mig sagde:

Orgon.

Av! Jeg sprækker.

Junkeren.

Vil I rasende mig giøre?

Orgon.

Jeg jo neppe mig kan røre

Junke-

Junkeren.

Alt for grovt er det, min Ven!

Orgon.

Det nok bliver godt igien,
Tal knn! Tal kun. Lad os høre!

Junkeren. (for sig selv.)

Kan man vel i Verden finde
Magen til saa stor en Nar.

tillige

Orgon. (for sig selv.)

Jeg forvirres, gaaer i Blinde
Ingen Raad, ei Hielp jeg har.

(Junkeren gaaer ind i et andet Værelse og Orgon gaaer ud af Herberget.)

Ottende Scene.

(Samme Gade, som før.)

Morten, Orgon.

(Orgon kommer ud af Herberget, og løber blindt paa Morten.)

Morten, Orgon.

Heida! hvor løber I saa hastig.

Orgon.

Jeg løber for Lynild, Torden, Uveir, for hele Helvedes Oprør og Plage.

Morten.

Er I fra jeres Forstand? hør! Jeg skal fortælle jer nogle artige Leier, som skal opmuntre jer.

Orgon.

Orgon. (sagte.)

Nye Historier maaskee. (høit.) Nu vel! fortæl mig det, min Ven! som skal fornøie mig.

Morten.

Jeg har været til Giæst, hos min rare lille Sophie, og hun har trakteret mig saa galant, og lovet mig baade sin Haand og sit Hierte.

Orgon. (sagte.)

Uf! En smuk Fornøielse (halv høit.) man kunde sprække af saadan Fornøielse.

Morten.

Det har jeg ikke fornummet til, men naar I hører det øvrige saa vil I vist sprække.

Orgon. (tvinger sig.)

Ja, af Latter meener I. (sagte.) Det fortnes for mine Øine; jeg troer at jeg styrter.

Morten.

Jeg kom gaaende uden for en Have, og det var just Sophies, hun vinkede ad mig; som en Ild var jeg over Plankeværket, hun bad mig blive i Lysthuset, for hendes Formynder var lige over for i Herberget, og saa trakterte hun mig med saadan en uydelig Lækkerbidsken, som hun sagde var alt for god for den gamle Ørn.

Orgon.

Hendes Formynder?

Morten.

Rigtig! jeg troer I kan spaae.

Orgon.

Orgon. (tvungen.)

Ha, ha, ha! (sagte.) vil da ingen forbarme sig over mig og skille mig ved mit usle Liv. (høit.) Men jeg kan aldrig troe, at det har været hende, jeg veed, at hendes Formynder har forbudet, og hun har svoret ham til, at hun aldrig vilde see eller tale med nogen fremmed Mandsperson.

Morten.

Nu, saa bie lidt, og skiul jer i denne Krog, saa skal I see, om jeg lyver, nu vil hun komme her ud ret strax. Her kan jeg bedre smutte bort, ifald Bussemanden kommer. I maae ikke røre jer af Stedet, for ikke at forskrække hende, men for alting maae I bare jer for at iee.

Orgon. (for sig selv.)

Gid Du hengte i en Galge.

Morten.

Det kommer I vist til.

Orgon.

Skynd jer kun, og giør det kort, og lad mig ikke vente for længe.

Niende Scene.

Sophie, de forrige.

(Orgon staaer saaledes skiult, at han ikke kan see Sophie.)

Sophie.

Hvor bliver han af? jeg har ingen Roe, naar jeg

jeg ikke seer min elskværdige Morten. Den Skalk! hans muntre og redelige Væsen har gandske indtaget mig.

Morten. (til Orgon.)

Hører I?

Orgon. (for sig selv.)

Ja, alt for vel.

Morten.

Min sødeste Siæl! hvem seer du efter?

Sophie.

Oh, Skielmsmester! Du veed nok, at det er efter Dig, som har stiaalet mit Hierte.

Morten.

Elsker Du mig?

Sophie.

Gid jeg kun maatte elskes saa heit af dig igien.

Morten.

O min Hiertens Allerkiæreste! for din skyld vilde jeg med Glæde lade mit Liv. (til Orgon.) Hvad synes jer?

Orgon. (for sig selv.)

Mig synes, at jeg lige saa gierne stoed i Ild til mine Øren.

Sophie.

Jeg troer dig, min ærlige Morten! havde vi kuns en troe Ven, som kunde hielpe os til at naae vort Ønske. Hvorledes behagede dig vores lille Maaltid? smagede det godt?

Orgon. (for sig selv.)
Den falske Crocodil!

Morten.
Ah! min nydelige Glut! det smager mig endnu, og den gamle Abekat maatte tygge Drøv, ha, ha, ha. (til Orgon.) Kan I bare jer nu?

Orgon.
Nei! nu er det paa det høieste.
(han kommer frem.)

Sophie.
(løber saasnart hun bliver Orgon vaer, men vender sig hastig i Døren.)
O Himmel! nu er jeg forloren.

Orgon.
God Dag, mine Venner.

Morten. (til Sophie.)
Kom kun herud, min Høne! denne gode Mand, han er min beste Ven, ikke sandt?

Orgon.
Jo vist!

Sophie. (sagte til Morten.)
Stil dig fremmed an imod mig.

Orgon. (sagte.)
Jeg brister, om jeg skal tvinge mig.

Sophie. (for sig selv.)
Jeg vil benytte mig af hans eget Forbud. (til Morten.) Min kiæreste Ven! —
(Orgon truer hende, saa Morten ikke seer det.)

Morten.

Morten. (fremmed.)

Hvad behager hende, min deiligste Rose i mit Hiertes Have.

Sophie. (frygtsom.)

Hans Kiærlighed og Venskab —

Morten.

Hvad feiler hende? (han bliver Orgons Trusler vaer.) Nu seer jeg det. Er det jer, som staaer her og kyser hende med jeres Grimaser? nu begriber jeg Meeningen; den gamle Nar misunder mig den Lykke, at høre nogle søde Ord, af den deilige Glut. Nu skal jeg, til Trods for jeres Misundelse, forneie mig med, at tale kiærligt med hende, om I saa blev rasende.

Staae lidt min Engel der!
Vend Dig og see paa mig.
Lad mig betragte Dig.
(til Orgon.)
Væk Du, af Veien her!
(til Sophie.)
Et lille Kniks mig giøre.
Hvor hun sig smukt kan føre!
Lad Øiet til mig smile.
Oh! hvilke Elskovs Pile!
Hvad Glæde! det mig fryder.

Hold op! Den Lyst, jeg nyder,
Mig reent fortumlet gior.
Hvad Taille! frie og færdig.
(til Orgon.)
Hvad stygt gesigt, som Fanden!
(til Sophie.)
Hvor yndig, hvor elskværdig!
(til Orgon.)
Der staaer han, Uglepanden.
Bliv rasende!
Tyg Læberne!
Men kny kun om Du tør.

(Sophie gier ham et Vink, at han skal gaae bort, og komme igien naar Orgon er borte, og han gaaer.)

Tiende Scene.

Sophie, Orgon.

Sophie. (for sig selv.)
Nu gielder det, at stille sig uskyldig an.

Orgon.

Himmel og Jord! hvilke Fruentimmer! hvad er det for Narre, som tilbeder jer, og hvilke Dosmere, som sætte Lid til jeres Løfter! Bestandighed eie I intet af, og Troskab kiende I ikke engang af Navnet.

Sophie.

Min kiære Formynder! mig synes, at De

er

er fortrydelig, hvem er det De taler med?

Orgon.

Med dig, Du listige Bedragerske, som er falskere, end Skum paa Vandet.

Sophie.

Himlen bevare os! hvordan De skiælder; da jeg er saa uskyldig, som et Barn, kan De giøre mig saadan en Uret? (hun græder.) Ja, ja, det skader ikke, plag mig kun for min gode Villie! De veed nok, at jeg er et stakkels forladt Pigebarn, som ingen Forsvar har. —

Orgon.

Hvad, for tusind Diævle! Tør du paastaae, at jeg giør dig Uret, naar du narrer mig lige midt for min Næse. Du kalder ham ind over Plankeværket, og trakterer ham med min Mad. Er det de Løfter, du har giort mig: aldrig at see Mandfolk? Var det vores Aftale?

Sophie.

O Himmel! hvilken Bagvaskelse! jeg kom her i Døren, ligesom han kom gaaende, og jeg kiender neppe denne Person uden af det, at jeg næsten hver Dag, seer ham komme ud af Havelaagen, der bag ved Herberget, og for det, at han kanskee er Lises Kiæreste, skal da jeg —

(hun hulker.)

Orgon. (for sig selv.)

Lise? skulde jeg have hørt feil (høit.) men

de deilige Kniks, og de søde Smiskerier, Du vedste saa vel at giøre —

Sophie.

Jeg maatte jo være ligesaa høflig, som han. De har selv over Snese Gange sagt, at jeg var alt for uartig, naar De talede til mig om Kiærlighed; hvad vedste jeg, at det var Dem imod, naar De stod og tang stille, og De havde udtrykkelig forbudet mig at lade mig mærke med, at De var min Formynder. Det var nok imod min Villie; men siden han sagde, at De var hans beste Ven, saa tænkte jeg, at jeg bar mig meget vel ad, for at forneie Dem.

Orgon. (for sig selv.)

Nei, jeg seer nu tydelig, at det er den reene Eenfoldighed.

Sophie. (grædende.)

Herefter skal jeg aldrig komme, hverken i Vindue eller Dør, eller tale med noget Menneske, i hvem det saa er.

Orgon.

Det var ret, min Høne! jeg beder dig om Forladelse, fordi jeg talte dig saa haardt til, det var den Knegt skyld i, som jeg var bange for, skulde forføre dit lille troeskyldige Hierte. Hør min Kylling! skulde een eller anden af disse farlige Snushaner giøre sig Ærinde her, for at give sig i Snak

i Snak med dig, saa snig dig strax fra dem, smæk Døren i for deres Næse, og dril dem, saa de blive bindefærdige. Forstaaer Du mig?

Sophie.

Ja gierne. (hiisser.) De skal see, hvor jeg skal drille den Fiante, som troer, at jeg er en Tosse.

Orgon. (for sig selv.)

O! Du velsignede lille Uskyldighed! imidlertid maae jeg dog holde Die med hende. (høit.) Nu gaaer jeg ud, at drive paa mine Arbeidsfolk, for at faae mit gamle Taarn snart færdigt, som jeg har kiøbt, og lader indrette til et Pakhuus. Lad mig nu see, at du gier, som jeg har sagt Dig.

Sophie.

Jeg gier det med god Lyst, hvad jeg gier, og jeg er vis paa, at det falder ud til mit Beste.

Orgon.

Du fortryller mig, Du lille Hex. Nu seer jeg, at jeg tør forlade mig paa Dig. Du har sat mit Blod i saadan Bevægelse — at jeg maae strax gaae min Vei. Far vel! min Kylling! Far vel. (han gaaer.)

Sophie.

Far vel! Far vel! — Den gamle Ugle bilder sig endnu ind, at kunde elskes, og troer, at blive min Mand. Men der seer jeg min Morten. Jeg troer ikke den gamle Lur, jeg vil løbe op paa Sa-

len, og tale med ham ud af Vinduet, det er meere sikkert om min Brumbart kommer bag paa os igien.

(hun gaaer ind.)

Ellevte Scene.

Morten, Sophie, Orgon.

Morten.

Tungen er altid tiest der, hvor Tanden værker, siger et gammelt Ordsprog. Det er ikke et Øieblik, siden jeg var her, og mig forekommer det, som en heel Dag. Jeg gaaer, jeg spekulerer, og jeg staaer stille, og uden selv at vide af det, saa er jeg her igien. Kunde jeg nu kun finde paa, at lade Sophie vide, at jeg var her — lystig! jeg seer Vinduet aabne sig. Der er hun, uden Tvivl — O! hvilken Lykke, mit Hierte hopper af Glæde — Kom min søde Engel. Her er din lille Morten.

Sophie.

(i Vinduet bliver Orgon var, noget borte.)

Strax bort herfra Huset! pak Dig i Øieblikket! pak Dig! (hun slaaer Vinduet hastigen i)

Morten.

Hvad den Ulykke er dette for Koglerie? Hun slaaer Vinduet i, og jager mig bort. Skal jeg troe, at den gamle Lurendreier, hendes Formynder, har faaet hende overtalt — O! arme ulyksalige Morten! alting løber rundt med mig, og jeg veed ikke selv, hvor jeg er.

Orgon.

Orgon.

(uden at Morten seer ham)

Ha, ha! Morten beklager sig, han er bister, og seer fortvivlet ud af Øinene. Jeg vedder, at han har villet giøre sig lækker for min Sophie, og hun har huſket den Lexe, jeg gav hende. O! hvor glædes mit Hierte. (høit.) Hvordan er det, min kiære Morten? hvordan befinder I jer?

Morten.

Lad mig i Roe.

Orgon.

Men, hvad feiler jer da?

Morten.

Jeg er splitter gal.

Orgon. (sagte.)

O, herligt! fornøieligt.

Morten.

Sophie.

Orgon.

Nu, hvad hun?

Morten.

Hun slaaer Vinduet i for min Næse, og siger, at jeg skal pakke mig.

Orgon.

Ha, ha, ha!

Morten.

Og det kan I lee saa hiertelig af, at jeg er ulykkelig.

Orgon. (for sig selv.)

Din taabelige Fiante! ha, ha, ha! min Sophie er ubetalelig.

Morten.

Men der er hun, den tyrkiske Siæl. Tag Mod til dig Morten. Jeg skal læse hende Texten, som hun har fortient, jeg maae give min Galde Luft. Hvem skulde ventet, at hun skulde spillet mig saa skammelig en Streg.

Falske! Du mig utroe bliver.
Siig mig dog, hvad det betyder,
At Du selv mig først indbyder,
Og slaaer Vinduet til for mig.

Sophie.

Vigtig Aarsag nok mig driver;
Men jeg den ei kan forklare.
Oftere Du vil erfare,
At jeg slaaer det i for Dig.

Orgon. (for sig selv.)

Ha, ha, ha! hvor flad han bliver
Hun ham driller lystelig

Morten. (til Orgon.)

Staaer I her, og spotter mig?

Sophie.

Hvis Du dig ei bort begiver,
Vil Du meere ærgre Dig.

Morten.

Morten.

Endnu meere?

Orgon. (for sig selv.)

Ha, ha, ha!

Morten.

Arme Morten! din Ulykke
Voxer alle Øieblikke;
Du er lokket i en Strikke,
Som, med Nød Du slipper fra.

Orgon. (som før)

Hvilke Løier, ha, ha, ha!

Morten. (til Sophie.)

Siig dog!

Sophie.

Tie dog! jeg ei hører,
En Presang, jeg her Dig fører,
Som Dig skal forskaffe Trost.

(hun kaster en Steen ned efter ham, hvorved er bundet et Brev, og lukker Vinduet.)

Orgon. (som før.)

Ha, ha, ha! jeg leer mig Hikke,
Snart jeg sprækker af god Lyst.

Morten.

Morten.

Hvad tusind Ulykker!
En Steen mig at sende?
(til Orgon som leer bestandigen.)
Siig dog, om en Ende
Jer Grinen snart faaer!
Hvis ei, jeg Presangen i Panden jer slaaer.
(han tager Steenen op, som Sophie kastede efter ham for at slaae Orgon den i Hovedet, og bliver Brevet vaer, som falder paa Jorden.)

Orgon.

Saa sagte! Ei slaae!

Morten.

Hvad var det? for Fanden!
Papiir jeg her saae.
(han tager Brevet op.)

Orgon. (for sig selv.)

Et Brev! Hun er herlig.
(til Morten.)
Jeg kan det alt giætte,
Din Kiærest Dig kiærlig
Afviser med dette,
Fixeer Dig,
Beleer Dig,
Og jager herfra.

Morten.

Saa læs det da for mig, maaskee at endda —

Orgon.

Jeg skal Dig fornøie, for Spog, ha, ha, ha.

Sophie. (i Vinduet.)

Nu Bladet har vendt sig, jeg moere mig maae.

Orgon. (læser.)

„Min Elskede! min kiære!„

(for sig selv.) Hvordan? min Elskede!

Morten.

O! søde Ord! nu meere.
Bliv ved! læs videre!

Orgon. (læser.)

„Mit Haab Du ene bliver„

Morten.

Ha, ha! meer, meer!

Orgon. (for sig selv.)

Jeg gyser.

(han læser) „Min Trøst i al min Smerte„

Morten.

Ha, ha, meer, meer!

Orgon. (for sig selv.)

Jeg fnyser.

(han læser) „Jeg skiænker Dig et Hierte„

Morten.

Morten.

Bliv ved! min Ven! lad høre

Orgon.

Forrykt Du mig kan giøre.

(han læser.) „Som trofast, sviger ei„

(han kaster Brevet paa Jorden og Morten tager det op.)

Morten.

Ha, ha, ha, ha, saa lee dog! lee dog saa-
velsom jeg.

Sophie. (i Vinduet.)

Ha, ha, ha, ha! hvor lystig er denne
Recomrei.

Orgon. (for sig selv.)

Ha! Galenskab og Ergrelse
Mig giennemborer Siæl og Sind;
Jeg dræbe maae den falske Qvind,
Skal man end hænge mig.

(han løber ud, indtil han seer sin Leilighed til at snige sig ind i Huset, saa Morten ikke seer der.)

Morten.

For Pokker! denne Rasende
Mig bliver frygtelig.

(han seer efter ham.)

Sophie. (i Vinduet.)

Nu er det Tid sit Hold at see,
Med Flugten redde sig. (hun lukker Vinduet.)

Morten.

Morten.

(som venter Sophie i Vinduet betragter imidlertid Brevet.)

Papiir! Du dyrebareste!
Som Sukker sodt, ja sodere.

Tolvte Scene.

Junker Altibrand, Morten.

Junkeren.

(uden at Morten bliver ham vaer.)

Hvad gior her den Uværdige,
Som er mig hinderlig.

Morten. (læser.)

„Min Elskede! min kiære!„
„Mit Haab Du ene bliver„
(henrykt.) Sophie min skal være!

Junkeren. (for sig selv.)

Fra hende tor jeg svære,
Et Brev det være maae?

(her sniger Orgon sig ind i sit Huus.)

Morten. (læser.)

„Min Trost i al min Smerte„

Junkeren.

(snapper Brevet fra ham.)

Det Brev tilhor mit Hierte.
Strax Tolper! bort herfra.

Morten.

Morten.

(vil tage det fra ham igien.)

Saa sagte da! det hører —

Junkeren.

Det mindste Du Dig rører,
Jeg slaaer Dig brun og blaae.

(han vil prygle ham.)

Morten.

Han ravgal være maae.

(han løber bort, op bag ved Orgons Huus)

Trettende Scene.

Troels, Junker Altibrand, siden Froken Clare, derefter Orgon.

Troels.

Hvad Forvirring! hvad Ulykke!
Oh! mit Veir! — mit Liv har Ende.

Junkeren.

Hvad har sig vel kunnet hænde?

Troels.

Froken Clare —

Junkeren.

Hvem da? svar mig!

Troels.

Troels.

Her med Posten —

Junkeren.

Snart! forklar Dig!

Troels.

Kom for Doren,
Steeg af forend,
Jeg Dem det fik meldet an.

Frøkenen. (kommer ind).

Ah! Forræder! Ah! Meeneeder!
Mig med Løfter Du opholder,
Jeg nu veed, hvad det forvolder;
Men din Løn, Du vente kan.

Junkeren.

Hvad Fortræd! jeg meer ei sandser.
Rædsler kun min Siæl opvækker,
Mig hvert Glimt, hver Lyd forskrækker.
Jeg ei længer holder Stand.

Orgon. (i Vinduet.)

Giennem Doren ud af Haven,
Har Hun maattet Flugten tage.
Faaer jeg Toiten kun tilbage
Skal hun treffe for sin Mand.

(han lukker Vinduet.)

Fiortende Scene.

Junker Altibrand, Froken Clare, og Troels, (paa den eene Side.) Morten og Sophie (paa den anden) derefter Orgon.

Sophie og Morten.

Naar hos Dig jeg kun kan være,
Jeg min Skat! paa Frygt ei tænker,
Hiertet sig i Dine Lænker
Sikkert troer, og glæder sig.

Troels. (sagte til Junkeren.)

Tal dog Herre! vil De tie,
Bliver aldrig her Forlig.

Junkeren. (sagte til Troels.)

Hun kan reise, Hun kan bie,
Mens Hun aldrig tvinger mig.

Frøkenen. (sagte til Troels.)

Siig mig dog, Forklar mig Kiære!
Hvi betænker sig din Herre?

Troels. (sagte til Frøkenen.)

Han staaer Fare,
Froken Clare,
Troer ham ei undskyldelig.

Morten. (til Sophie.)

Min Siæl med Fryd Du mætter

Sophie.

Sophie.

Mit Hierte Fryd betager.

Junkeren.

(som bliver dem vaer, for sig selv.)

Den Grumme, som mig plager,
Med Tolperen, jeg seer.

Frøkenen. (til Junkeren.)

Jeg haaber, De opretter
Og Deres Feil fortryder

Junkeren.

Gaae bort! ei meer mig bryder.
Jeg Blind og galen er.

Frøkenen. (til Troels.)

Hvad nu for nye Ulykker?

Troels.

Ham Kiærlighed forrykker

Sophie og Morten.

Lad see, hvad det betyder:
En fremmed Dame her.

Orgon.

(kommer listendes ind.)

Ha! Toiten her jeg finder.
(uformærkt til Sophie.)
Sophie! følg med mig.

Morten.

Hvad vil den Gale Dig.

Sophie.

Udsendt af min Formynder
Han tar mig bort med sig.

Troels. (for sig selv.)

Hvad Uheld! hvilket Mode!

Orgon. (som tilforn.)

Laptaske! vil Du høre.

Morten. (til Orgon.)

Herfra! Du stygge Jode

Sophie.

Hvad skal jeg arme giøre.

tillige

Junkeren, Frøkenen og Orgon.
Af Jalousie jeg nages,
Harm vil fortære mig.

Sophie, Morten, og Troels.
Af Frygt og Angst, jeg plages,
Min Sands forvilder sig.

Orgon.

(trækker Sophie til sig.)

Saa strax! følg med for Fanden,

Morten. (holder paa hende.)

Trods den, der Dig tør røre.

Junke-

tillige

Junkeren, Frøkenen og Orgon.
Hvad Strid, hvad Støi, og Banden.
Sophie, Morten, og Troels.
Hvad Oprør, Larm og Trætte.

Alle.

Et Vandheld, grumt, som dette,
Har aldrig hendtes sig.

(Junkeren staaer Orgon bi, i at rive Sophie løs fra Morten, og Orgon fører hende ind i Huset. Junkeren løber desperat ind i Herberget, og Frøkenen følger efter ham. Troels hvisker Morten i Øret, som giver sig tilfreds og gaaer bort, og Troels gaaer ind i Herberget.)

Ende paa den Første Act.

Anden Act.

(En Gade bag ved Herberget og Orgons Huus, med en Indkiørsel eller Bag-Port til Herberget.)

Første Scene.

Lise. (alene.)

Jeg forandrede mit Forsæt. Jeg viste Frøkenens Kammertiener Daasen, og sagde: at Junkeren havde givet mig den til Forsikkring paa sin Kiærlighed; han svor mig til, at saasnart hun fik det at vide, saa reiste hun strax hiem igien, og forskied ham for ævig. Og naar jeg først har hende af Halsen, saa skal det nok lykkes med Sophie.

Anden Scene.

Troels, Lise.

Troels.

Hvilken Troløshed! hvilken fordiævlet Dumhed.

Lise.

Hvad er paa færde?

Troels.

Hun lover mig, at tie, og saa viser hun min Herres Daase til Kammertieneren hos den fremmede Frøken.

Lise.

Liſe.

Hvad for ſtor Ulykke er der vel i det?

Troels.

Større Ulykke, end hun tænker, naar hun vedſte, hvad jeg veed. —

Liſe.

Oh! jeg veed meere, end han tænker, min kiære Troels; denne Beſøgelſe, giør en ſtem Streg i Junkerens Regning.

Troels.

Hvad for en Beſøgelſe?

Liſe.

Hans tilkommende Brud.

Troels.

Hvem Fanden har fortalt hende dette Eventyr?

Liſe.

Den der kunde det. Og vil han vide meere —

Troels.

For alting! tie ſtille; jeg beder hende. Jeg vil ikke vide noget —

Liſe.

Den ærlige Troels er bange for at faae Umagen betalt, naar Sandheden kommer for Dagen.

Man maae beklage ſig,
Man maae forſtille ſig,
Hvad forſt ſees tydelig,
Eenfoldige! troe mig,

Ei dolges kan ved Svig,
Nei, sikkerlig. (hun gaaer)

Tredie Scene.

Junker Altibrand, Troels.

Troels.

Det er noget forunderligt Kram, disse Fruentimmer.

Junkeren.

Her finder jeg Dig ret til pas. Siig mig i en Hast, Hvordan har Du forrettet dit Ærinde hos Frøkenen?

Troels.

Oh! Hun er forfærdelig vreed, og vil strax reise hen til Junkerens Fader, for at aabenbare ham det altsammen.

Junkeren.

Lad hende reise, hvor hun lyster. Jeg kan ikke leve uden jeg faaer Sophie.

Troels.

Men jeg søgte at stille hende tilfreds, og sagde at det fortrød Dem, at De havde fattet denne nye Kiærlighed. Nu kunde De sagtens, for ikke at gaae glip af dem begge, stille Dem an som De igien elskede Frøkenen.

Junkeren.

Det tillader mit Hierte mig ikke.

Troels.

Troels.

Men Deres Hierte tillader Dem nok, at bedrage hende.

Junkeren.

Slubbert! (han vil give ham et Øreſigen.) bie lit. Jeg ſkal betale Dig.

Troels.

Nei, jeg betakker mig. (vil gaae.)

Junkeren.

Bliv her! — (han betænker ſig.) Hør! jeg vil dog giøre, ſom Du ſiger. Hvor kan jeg finde hende.

Troels.

For Pokker! der kommer hun. Maae jeg melde Dem.

Fierde Scene.

Junker Altibrand, Froken Clare (kommer ud af Porten.) Troels.

Troels.

Velbaarne Froken! min Junker udbeder ſig —

Frokenen.

Hvor er han den? — ha! dær er den Uværdige. Jeg vil ſkye ham.

(hun vil gaae ind igien.)

Troels.

Aa, Velbaarne Froken! kuns et Øieblik!

Junkeren. (for ſig ſelv.)

Hvilken Pine jeg er i.

Troels. (til Junkeren.)
Siig dog et par Ord, Herre!

Junkeren.
Froken! De seer mig her, for at afbede min Forseelse.

Frøkenen.
Utaknemmelige! Barbar!

Junkeren. (for sig selv.)
Nei, det er utaaleligt.

Troels. (til Junkeren.)
Hold Stand, Herre! tving Dem.

Junkeren.
Men De seer jo, min smukke Frøken, at al min Forbrydelse er kuns en overilet Kiærlighed.

Frøkenen.
De er en Troeles. En Bedrager.

Junkeren.
(opbragt, vender sig til Troels.)

Troels.
Jo, saa vidt har hun Ret, Herre, betænk sig kun.

Junkeren.
Jeg vil ikke søge, at forsvare mig. Jeg tilstaaer, at min Vildfarelse har givet Dem gyldig Aarsag til at fortørnes; men jeg venter mig af Deres ømme og ædelmodige Hierte, at De tilgiver mig, og fornyer vores forrige Kiærlighed.

Froke-

Frøkenen.

Ah! hvor snart er man stillet tilfreds, naar man elsker. Ah! alt for indtagende Flygtling! hvad koster Du mit Hierte. Der er min Haand. Jeg tilgiver Dig. Der er min Haand. Jeg tilgiver Dig.

Troels.

Hei! lystig! Kurasi! Glæde og Fornoielse. Jeg ønsker til Lykke. Skynder Dem kun nu at knytte Knuden. Det andet finder sig nok siden.

Af Lyst, mit Hierte smager,
Det hopper som i Springedands.
Mig Glæden reent betager;
Jeg taber baade Vid og Sands.
Ved Dem at see foreente
Af Fryd jeg dandse maae.
(til Junkeren, som giver ham et Vink)
Hvorledes? De ei meente
Hvor skal jeg det forstaae?
(til Frøkenen.)
En Brudgom, som er denne liig, jeg
troer De ei kan faae.
(han gaaer.)

Femte Scene.

Junker Altibrand, Froken Clare.

Frøkenen.

Kan jeg da forlade mig til, min Elskede! at Deres Kiærlighed skal blive bestandig?

Junkeren.

Jeg svær Dem til, at den Ild, mit Hierte brænder af, skal aldrig aflade (for sig selv.) for min Sophie.

Frøkenen.

Denne søde Forsikkring opliver mit Hierte.

Junkeren. (for sig selv.)

Hvilken kiedsommelig Sludder.

Frøkenen.

Hvad siger De, min Elskede?

Junkeren.

At Deres smukke Øine ere Kiæden, som slutter mig. (for sig selv.) Jeg veed ikke, hvor jeg kan udholde denne Samtale.

Frøkenen.

Og naar jeg seer Dem, min Dyrehare, saa føler jeg, den Lue, som fortærer mig, alt meere og meere at blusse. Ja min Elskede! for Dem alene skal den brænde, og aldrig udslukkes.

Søde Navn af Ægtemage!
Du opliver Elskovs Lue.

Som

Som en eensom Turteldue,
Dode jeg, forladt af Dig.
Ja, Du ene mig behager,
Jeg min Fryd ei kan beskrive,
Hiertet roligt nu maa blive,
Da jeg seer mig lykkelig.
(De gaae ind i Herberget.)

Siette Scene.

Orgon. derefter Morten.

Orgon.

Aldrig er jeg, med al min Forsigtighed, bleven saa skammeligen taget ved Næsen. Den snedige Taske! hvor hellig hun kunde stille sig an. Men nu skal aldrig nogens Uskyldighed bedrage mig ostere. Nu har jeg Spillet vundet. Jeg har opfundet en Streg, som er det største Mesterstykke. Jeg har giort hende Helvede saa heedt, over den Fare, hun vilde styrte sig i, saa hun har begrædt sin Forseelse, og lovet, at lyde mine Raad. Jeg har, i største Fortrolighed sagt hende, at hun maatte gierne faae Morten, naar det kunde lade sig giøre, men at det var umueligt, saasom den Bedrager alt var gift og havde to Børn med sin Kone, som han havde forladt. Jeg har fortalt hende det saa omstændeligen, og beraabt mig paa Vidnesbyrd, saa hun

hun har troet mig, og er rasende forbittret paa ham. Det er det lykkeligste Puds, jeg har spillet i mine Dage. — Men tys! Her er Ugler i Mosen. Jeg vil gaae lidt tilsides.

(han skiuler sig.)

Morten.

Hvad den Kiærlighed fører en Heede med sig. Det er, som alt inden i mig stod i lysende Lue. Jeg arme Karl veed mig ingen Raad. Siden jeg blev forliebt i min Sophie, er jeg baade kogt, opkogt, og kogt om igien.

Orgon. (for sig selv.)

Nu er det Tid at begynde (til Morten.) Er I der min Ven! I er nok vreed paa mig, fordi jeg førte Jeres Kiæreste til hendes Formynder; men jeg giorde det for Jeres eget Beste: det var min Pligt, og jeg tænkte, siden at bringe alting i Rigtighed for Jer hos min gamle Ven! men nu maa jeg beklage Jer.

Morten.

Hvorfor da? min kiære Hr. Orgon!

Orgon.

Jeg er færdig at springe i Flint over slig Utroskab. Tænk engang! jeres Sophie, som I elskede og holdt saa uskyldig, og som bildte jer ind, at hun var dødeligen forelsket i jer igien, har nu for en Time siden, i min Overværelse, gaaet hen og giftet sig med sin Formynder.

Morten.

Morten.

Med sin Formynder? I jeres Nærværelse?

Orgon.

Jeg har selv været med at underskrive Contracten.

Morten.

O! hvor skal jeg finde en Strikke? hvor er der Rottekrudt?

Orgon.

Det smerter mig meest for jer, min Ven! (for sig selv.) hvilke lystige Optøger.

Morten.

Aa, laan mig, min Ven! laan mig en Kniv.

Orgon.

Ei! Hvad vil I med den?

Morten.

Jeg vil stikke hende ihiel.

Orgon.

For alting! min kiære Morten! betænk hun er et Fruentimmer.

Morten.

Det kommer mig paa eet ud. Hvad heder han, denne Formynder?

Orgon.

Han heder — han heder Baldrian Puf.

Morten.

Puf! — Oh! Den gamle Satan, han har ogsaa givet mig mit Hiertepuf. Jeg bliver

affindig. Jeg skyer hverken Ild eller Vand.

Orgon.

Tag Jer i Agt, min Ven! Hvad hielper det, at giøre sig gal? Fruentimmer ere Fruentimmer. Farvel! Jeg maae forlade Jer. Farvel!

(han gaaer.)

Syvende Scene.

Sophie, Morten (som staaer i dybe Tanker)

Sophie. (uden at see Morten.)

Arme, fromme, gode Piger!
Som paa Mandfolk sig forlader,
Horer ei paa deres Smiger,
Det er kuns Bedragere.

Morten. (uden at see Sophie.)

Stakkels Mandfolk! som forgabe
Sig i Fruentimmers Sladder,
Ret som jeg, som deres Abe,
I kun blive drillede.

Sophie.

Der er den Forræder. Jeg vil skye ham som en Pest. (hun vil gaae.)

Morten.

Der seer jeg min Krokodil. Jeg maae tage Flugten. (ligeledes.)

Sophie.

Sophie.

Nei, jeg briſter af Harme, derſom jeg ikke faaer ſagt ham, at han er en Bedrager.

Morten.

Jeg ſprækker, derſom jeg ikke faaer ydet min Forbittrelſe.

Sophie.

Jeg bluſſer af Arrighed.

Morten.

Jeg brænder af Hævngierrighed.

Sophie.

Herfra! herfra! Bedrager! Pak Dig fra mine Øyne, Nedrige Spidsbub! gaae hen, at fortiene Brødet til Din forſkudte Kone, og Dine nøgne uſkyldige Børn.

Morten.

Hvad Diævlen er det for Snak? Løber hun ſurr? Har jeg Kone og Børn?

Sophie.

Nægt det, om Du ter, Forferer! vi veed alt for vel Dine ſkarnagtige Streger.

Morten.

Det er moerſomt! Her troer jeg, at Tyven vil have Dommeren hængt. Du ſkamløſe Bedragerſke! Efterat Du har brudt Dine Løfter, og givtet Dig med Baldrian Puf, ſaa er Du endnu ſaa fræk at paadigte mig, at jeg har nøgne Børn, ſom har intet Brød, og en Kone, ſom

jeg har forskudt, og alle disse herlige Eventyr, som Du kan finde op.

Sophie.

Og Du tør komme frem med saa dumdristig en Løgn, at jeg har givtet mig med en Baldrian Puf. Hvilken ublu Skielm.

Morten.

Ja det tør jeg. En Mand, som er min oprigtige Ven, og har selv været tilstæde ved Underskriften, har fortalt mig dette smukke Giftermaal med Din stygge Formynder. Dette tog Du Dig ikke i Agt for.

Sophie.

Men, hvem har bildt Dig ind, at min Formynder heder Baldrian Puf.

Morten.

Og hvem har opdigtet for Dig, at jeg havde baade Kone og Børn.

Sophie.

Det har ingen digtet. Min Formynder vil bevise det med Folk her i Byen, at det er den reene Sandhed.

Morten.

Din Formynder havde fortient, at staae i Gabestokken.

Sophie.

Al denne Snak overbeviser mig ikke.

Morten.

Morten.

Tænk ikke heller at jeg lader mig føre bag Lyset med Din Formynder — bie lidt! — See, der har vi Manden, som har advaret mig, nu skal han sige Dig, om jeg farer med Løgn, og nægt det saa, om Du tør. — Hei! Hr. Orgon.

Ottende Scene.

Orgon, de Forrige.

Orgon. (for sig selv.)

Ha! fordømte Sammenkomst.

Sophie.

Det var fortrædelig, at han skulde træffe mig her.

Morten. (til Orgon.)

Kom nu, og sig hende lige i Skiægget, om jeg har opdigtet, at hun har givtet sig med Baldrian Puf.

Orgon. (for sig selv.)

Jeg er Dødsens! Hvordan slipper jeg fra dette?

Sophie.

Hvorledes? Er dette Manden, som har fortalt Dig disse Historier.

Morten.

Ja, just ham.

Sophie.

Nu vel! siden det er den samme, som har svoret mig til, at Du var gift og havde Kone og Børn, som leed Nød og Armod, saa lad ham nu nægte, at jeg siger Sandhed.

Orgon.

Jeg arme elendige Mand, kunde jeg komme til at snige mig bort.

Morten. (holder paa ham.)

Og dette har han sagt Dig?

Sophie.

Just han. Og oven i Kiøbet, saa maae Du vide, at det er ham selv, som er min Formynder.

Morten.

O! Du forbandede gamle Lux! Du forgiftige Sammensætter.

Orgon.

Saa sagte! om I behager. I seer vel begge to, at alt hvad jeg har sagt, har kun været for at gantes.

Morten.

Gantes eller fiantes! saa skal I betale mig dette Puds. Det lover jeg Jer.

Sophie.

Og jeg vil aldrig see Dem meere for mine Øine, efter saa skammeligt et Stykke.

Morten.

Morten.

O! min allerbeſte Sophie! Forlad mig min allerkiæreſte Hene.

Sophie.

O Du min allerbeſte Ven! Tilgiv mig, at jeg mistænkte Dig.

Morten.

Mit Hiertes Balſom! Dit milde Anſigt giver mig Livet paa nye.

Sophie.

Og jeg føler at mit Hierte ſlaaer igien med Lyſt, min anden Siæl.

Orgon. (ſagte.)

Og til alt dette, maae jeg nu holde Lyſet.

Morten. (til Sophie.)

Du ſkal være min Brud.

Sophie.

Og du min Brudgom. Han har ſelv tilladt mig det, naar Du var ugift.

Orgon.

Men I fortryde ikke paa, at det ſkeer nok ikke ſaa haſtigt.

Morten. (til Orgon.)

Ved Dig op af Skamfuldhed.

Orgon.

Viid hvem Du taler til, Du grove Knold.

Morten.

Ja, knv, om Du tør, Du gamle Luri-

fas! Jeg skal søge Øvrighedens Hielp, og vi skal see, om Du skal forholde mig hende. Slaae Dine lumske Øine ned, og skam Dig for den troeskyldige og ærlige Morten, eller jeg skal tumle Dig, saa baade Hørelse og Syn skal forgaae Dig.

Vov det kun oftere
Et Muk at lade høre.
Du snart, Filu! skal see,
Hvordan det Dig skal skal gaae:
Parykken skal jeg splitte,
Dit Bukkehoved flekke,
Dit Halsbeen skal jeg knekke,
Dig fiin som Suurkaal snitte,
Dig under Øvernen lægge;
Som Gryn Dig male smaa.
Lad Dig, mit halve Hierte
Ei Frygt forvolde Smerte
Vi snart forenede
Vort Ønske skal opnaae.
(han løber hastigen bort.)

Niende Scene.

Orgon, Sophie.

Orgon.

Hvad synes Dig, Du Teitt! Det er en Skam og Spot, jeg maae lide for Din Ubetænksomhed.

Sophie.

Sophie.

Over hvem beklager De Dem. Tænk aldrig at nogen skal twinge mig til, at bære Hoiagtelse for et Menneske uden Troe og Love. Naar De farer med Løgn og Bagtalelse, saa er De en Bedrager, som jeg maae søge at undflye jo før jo heller. (hun gaaer ind.)

Orgon.

I sig selv har hun ikke saa stor Uret. Det var et Fandens Puds, at jeg saa skammeligen skulde rebes. Nu gielder det, at finde paa Raad, inden Kuegten faaer hende maaskee fra mig med Magt. Rigtig. — Der er intet andet Middel. Mit gamle Taarn, herude i Skoven, er alt saa vidt i Stand. Nu stiller jeg mig meget sielig an, og samtykker alleting, og for at faae hende til at følge mig, saa bilder jeg hende ind, at jeg selv vil gaae med hende for at søge Krabaten op, og saa skal Fuglen være i Buret inden Aften. Saasnart det bliver Nat, saa tager jeg nogle troe Folk med mig, og saa føre vi hende fiire Miile herfra hen til min Broder, der skal hun faae Lov at holde Trop, indtil hun forglemmer alle sine Galaner, og bequemmer sig til at ægte mig

(han gaaer ind.)

Tiende Scene.

Junker Altibrand, Lise, og Froken Clare (afsides.)

Junkeren.

(forfulgt af Lise.)

Men, hvad vil Hun mig da?

Lise.

Jeg udbeder mig, at Junkeren vil høre mig. Kuns to Ord.

Junkeren.

Hvori kan jeg da tiene hende? Jeg har ikke et Øieblik tilovers.

Lise.

Jeg vil alene erindre Junkeren de Løfter, De gjorde mig, førend De fik Sophie at see, som jeg forsikkrer Dem, hverken har eller nogentid vil elske Dem. Hun har nu nyeligen forlovet sig med sin Møller i sin Formynders Overværelse, og siden jeg veed at Deres Kiærlighed til Frøkenen er kun forstilt —

Junkeren.

Hvad vil hun sige?

Lise.

At jeg elsker Dem med den heftigste Kiærlighed, og da De strax den første Gang, De saae mig, gav mig den Forsikkring, at De ønskede intet hellere — jeg beder Dem forskaan min Skamfuldhed. Froke-

Frøkenen. (kommer ind.)

(afsides.) Der er han. Uden Tvivl er det Teiten, som har forrykket hans Hierne. Lad os høre.

Junkeren. (for sig selv.)

Formodentlig er dette et oplagt Kort, imellem hende og Frøkenen, som har sat hende ud paa mig, for at udfritte mine Tanker.

Liſe.

De svarer intet. Det synes vel dristigt af mig, at giøre mig Tanker om Deres Person; men Deres egen Forsikkring til mig, den Gang De tilbød mig Deres Hierte, at Kiærlighed lod sig hverken twinge af Rang eller Stand, kommer mig til at bekiende, at, i hvor fiær jeg stillede mig an, saa har dog Deres første Diekast Dødeligen saaret mig.

Junkeren. (gandske forliebt.)

Jeg ynker hende, mit Barn, (bliver Frøkenen vaer.) at jeg ikke kan betage hende disse underlige Griller. Min Haand og mit Hierte tilhører en Skiønhed, som overgaaer mig baade i Rang og Midler. Hun veed jo at Frøken Clare er min forlovede Brud, og dette var hende meere end Underretning nok, om jeg maaskee lidt for ubesindigen har spøgt med hende.

Liſe.

Det var langt fra ikke Junkerens Spøg, ligesaa lidet, som det er Deres Alvor at ægte Frø-

kenen, som er hverken smuk eller indtagende nok i Deres Øine til at berøve mig Deres Hierte; men jeg skal sige Dem Aarsagen —

Junkeren. (heftig.)

Behag at forseie sig herfra, førend hendes Uforskammenhed driver mig til det yderste.

Frøkenen. (kommer frem.)

Uforskammende Tøs! Tør I være saa forvoven, at sætte jer i Ligning, med en Person, som jeg.

Lise.

Ah! Hvilken forsmædelig Skiændsel! Hun har hørt det altsammen. O! Forbandet være al Kierlighed; og alle Mandfolk. (hun løber bort.)

Frøkenen.

Fortryd ikke, min Skat! At jeg har tilsneget mig denne overtydende Prøve paa, hvor høit, De elsker mig. Jeg skal ævig fortryde min Mistanke, og stræbe at erkiende Deres Bestandighed.

Junkeren.

Jeg har kun handlet efter min Pligt, min Deilige, og fortiener langt fra ikke Deres Erkiendtlighed. Den Lykke, at besidde Deres Hierte er mig saa angenem, at — (for sig selv.) Hvilken keedsommelig Person. (høit.) De er og skal stedse forblive min eeneste Herskerinde.

I!

J! hvis Smiil min Siæl antænder!
J! hvis søde Ild mig brænder!
Smukke Dine! Haab mig sender,
Det mit Hiertes Vellyst er.
(for sig selv.)
For Alvor hun det tager,
Den Gaas sig selv bedrager!
Hun Afskye foraarsager,
Med Skræk jeg hende seer.

(han følger hende ind i Herberget.)

Ellevte Scene.

(En tyk Skov, paa den eene Side sees et gammelt, noget istandsat Taarn; med en Dør, for hvilken henger en stor Hengelaas, og Jernstænger i Vinduesaabningerne. Ved Siden af Taarnet er en liden Hvelvning, næsten skiult af Græs og Buske, hvori er en Nedgang under Jorden. Paa den anden Side en gammel forfalden Bygning, uden Vinduer og Dørre, som altsammen tilhører Orgon.

Morten, Troels.
(hver med en Spade og Hakke.)

Morten.

Min kiære Ven! Jeg skal aldrig forglemme det Venskab, Du beviser mig. For alting lad os nu gaae forsigtigen til Værks, og være bestandigen paa Udkik.

Troels.

Ja, det var en Lykke, at jeg saa uforvent-

tet

tet sik at høre den Aftale han giorde med disse Snaphaner, som skal hielpe ham i Nat, at føre hende bort. Saasnart han er gaaet herfra, saa maae vi begynde at rydde Steene og Gruus af Veien, som sylder Nedgangen under Jorden; derfra kan vi lettelig komme ind i Taarnet, og befrie hende. Hører jeg ikke nogen?

(De kaste Spader og Hakker ind i Hvelvningen.)

Morten.

Der har vi nok Varulven. Gesvindt Troels! Skiul Dig paa den Side, jeg vil blive paa denne, og saa kan vi, uden det ringeste at røre os, lure efter, hvad han har i Sinde.

Troels.

Ja, lad os bruge Tiden, mens vi har den.

Morten.

Her vil jeg skiule mig.

Troels.

Og jeg vil krybe i dette Smuthul herinde.

Morten.

For alting! Vær mig troe.

Troels.

Vil Du kun ikke frygte for nogen Ting.

(De skiule sig.)

Tolvte Scene.

Orgon, Sophie, Morten, og Trocls.
(de tvende sidste skiulte.)

Sophie.

Men sig mig dog, for Himlens Skyld, hvad det er for Omveie, De fører mig, saa sildig paa Aftenen. Hvor gaae vi hen?

Orgon.

Sagte! Jeg fører Dig til Dit eget Beste.

Sophie.

Ah! Jeg Elendige! Jeg skiælver og bæver af Angest for hvert et Blad, som rører sig.

Orgon.

Vær kun ikke bange, siger jeg. Du er sikker nok, saa længe Du er hos mig.

(han nærmer sig til Taarnet.)

Sophie.

Men hvad skal vi herinde i dette tykke af Skoven.

Orgon.

Vi ere komne for langt af vor Vei; men her er just mit gamle Taarn, der kan Du være i Sikkerhed, til jeg faaer giort Anstalter til at hente Dig af, uden Fare. Jeg har just Nøglerne hos mig. Forskræk Dig kun ikke, jeg kommer snart igien, og saa skal Du takke mig til.

(han lukker Laasen op og aabner Døren.)

Sophie.

Sophie.

Vil De slutte mig inde i ét Taarn? Hvad har jeg forbrudt, at De tør bruge saa grum og barbarisk Omgang imod mig.

Orgon.

Det skeer for Dit Beste, og for at redde Dig fra disse glubende Rovdyr, som sanse efter Dig. (han gaaer lidt op imod Taarnet.)

Morken. (i Skiul.)

Ha, ha, ha! Nu maae jeg lee.

Orgon.

(som troer, at det er Sophie.)

(for sig selv.) Leer du Taske! Ja saa kan Du sidde herinde og lee til Du brister.

Sophie.

Men, kan da hverken min Bøn, eller mine Taarer bevæge Dem. (hun græder.)

Orgon.

Ha, ha, jeg tænkte, Du vilde lee. Hvi leer Du ikke nu.

(han gaaer igien op imod Taarnet.)

Troels. (i Skiul.)

Ja, ja, ad Dig, din Taasse!

Orgon. (vender sig hastig.)

Hvad Ufotskammede! O! for en Ulykke! Jeg bliver keed af dette Drillerie (med Myndighed.) Strax herind!

Sophie. (seer sig omkring.)

O! Hvad er det for en Rest. —

Orgon.

Orgon.

Det er dens Røst, som Du skal lyde, det er mig, som befaler.

Sophie.

Min allerkiæreste Hr. Orgon! Kom mig ikke til at døe af Angest. O! var min Morten her.

Orgon.

(gaaer foran og vil trække hende efter sig op til Taarnet.)

Morten. (i Skiul.)

Her er Din Morten, min Putte.

Sophie.

(som troer, at det er Orgon.)

Kan De ovenі Kiøbet spotte mig. Bie kun! Taalmodighed.

Orgon.

Det var ikke mig. Hvem Fanden var det, som talede her? (han gaaer som tilforn.)

Troels. (i Skiul.)

Gaae Drukkenbolt! Sov Rusen ud.

Orgon. (til Sophie.)

Næsvise! Tør Du skiælde mig. Jeg skal lære Dig at bruge Respekt.

Sophie.

Jeg svær Dem til —

Orgon.

Ingen Sladder mere. Flux herind i Taarnet. Her hielper ingen Lamenteren. Vil Du ikke, saa skal Du.

Sophie.

Sophie.

O! Barmhiertige Himmel! Kom dog et armt uskyldigt Barn til Hielp.

Ah! Hvorhen? Hvad Sted er dette
Hvilken Angst? — Af Skræk jeg bæver.
Grue og Rædsel om mig svæver
Fæle Skygger jeg kun seer.
Hiertet tisner, Magt ei haver;
Foden skiælver — Hielp mig nægter.
Blodet standser — mat jeg raver,
Aandelos og død jeg er.
Du! tro Elskendes Forfegter
Himmel! Min Beskytter vær.

(Til og fra, under Arien, trækker Orgon Sophie til Taarnet, og hun giør ham Modstand, men tilsidst taber han Taalmodigheden, og med Magt, saa godt som bærer hende ind)

Trettende Scene.

Orgon, Morten og Troels. (de tvende sidste skiulte.)

Orgon.

(efter at han har slaget Hængelaasen for Døren.)

Det var en haard Pust! Nu mit Hierte! Slaae Dig nu til Roelighed. I hvor det gaaer, saa har jeg nu ikke nødig at være i Frygt for, at de skal belure mig. Hvor vil den forliebte Tolprian see suurt, naar han faaer at vide det Puds,

jeg

jeg har spillet ham. Ha, ha, ha! Min gode Meelsæk! Nu kan Du, naar Du lyster, gaae hen at henge Dig.

Morten. (Skiult.)

Gaae hen at henge Dig.

Orgon.

Hvad er det for en Rest? Jeg troer jeg hører Fanden selv; han snakker.

Troels. (Skiult.)

Fanden paa hans Nakke.

Orgon.

Paa min? Du lede Diævel?

Morten. (Skiult.)

Paa Din, Du lede Diævel!

Orgon.

Hvad skal alt dette Abespil betyde? Troer man her at Orgon er en Nar?

Morten. (Skiult.)

Orgon er en Nar.

Troels. (ligeledes.)

Orgon er en Nar.

Orgon.

Hvad Diævlen, er dette for noget Koglerie? Ei hvad! Jhvem Du ogsaa er: Nisse, Varulv, Lygtemand, Gied, Buk, Ugle, Mand eller Qvinde, Natravn eller Skovtrold! saa kom herud, jeg skal lære Dig at gegles. Jeg bliver bindegal.

Morten. (skiult.)
Lad Dig binde.

Troels. (ligeledes.)
Bliv gal.

Orgon.

Nei, for en Ulykke! Det gaaer for vidt. Jeg taber al min Taalmodighed. Jeg skal spøge med Dig, faaer jeg Dig fat, saa Du skal huske det, til Du faaer Lyst at lege Spøgelse igien.

Skiult, Du Dig saa kiæk tør giøre
Kom kun! snart Du Mod skal tabe

Morten. (skiult.)
Abe!

Troels. (ligeledes.)
Abe!

Orgon.

Paa Din Stemme, man kan høre
Du er af de skygge Fugle.

Morten. (som før.)
Ugle!

Troels. (ligeledes.)
Ugle!

Orgon.

Hvis Du her Dig see kuns lader

Morten. (som før.)
Sladder!

Troels. (ligeledes.)
Sladder!

Orgon.

Orgon.
Skal Dit Overmoed ei voxe

Morten. (som før.)
Oxe!

Troels. (ligeledes.)
Oxe!

Orgon.
Uden Tvivl var den Din Fader.
Plump, og grov er den Dig liig

Morten. (som før.)
Dig liig.

Troels. (ligeledes.)
Dig liig.

Orgon. (leer hiertelig.)
Oh! for Pokker! Det derinde, Echo er, som
svarer mig.
O! hvad Fornøielse!
Det Løier var,
Echo her spøgende
Min Lyst forøgende
Selv med mig skiemter, leer.
I Fryden, som det seer,
Moerskab sig søgende,
Deel med mig taer.
(han gaaer.)

Fiortende Scene.

Morten, Troels. (Leende af alle Kræfter.)

Morten.

Oh! nu kan jeg ikke mere. Lad mig puste lidt.

Troels.

Oh! Jeg leer mig fordærvet.

Morten.

Nær havde vi faaet ham til at blive Daarekiſtegal.

Troels.

Bie nu! — Der faldt mig noget ind, ſom ſkal giere ham reent forrykt, og forſkaffe Dig Tid til at komme i Sikkerhed. Jeg maae forlade Dig et Øieblik. Begynd Du imidlertid at arbeide.

Morten.

Vil Du forlade mig her alene, kiære Troels?

Troels.

Jeg ſkal ſnart være her igien. Du ſkal ſee nogle artige Optøger.

Morten.

Hvad har Du i Sinde?

Troels.

Jeg fik et ſmurrigt Indfald, ſom jeg vil ſtrax ſætte i Værk.

Morten.

Hvad ſkal det være.

Troels.

Jeg maae, i en Hast, hiem i Herberget, og see, at jeg faaer fat paa Jomfruen.

Morten.

Paa Lise? Hvad skal vi med hende?

Troels.

Vil Du kuns høre: Hun er rasende forliebt i Junkeren. Nu vil jeg bilde hende ind, at min Herre aldrig har i Sinde, at gifte sig med Frøkenen, med sin gode Villie, som sandt er, og at der er ingen, som gier hende Hinder i Junkerens Kierlighed, uden Sophie. Jeg betroer hende da, at Du vil føre Sophie bort, og gifte Dig med hende, dersom hun vil overtale sig til at gaae herind i Taarnet, i hendes Sted, og, for at give jer Tid, godvilligen fælges med Orgon, naar han henter hende af i Nat, men ikke tale et Ord, for ikke at røbe sig. Det vil blive ævige Løier, naar den gamle Hr. Urian, med al sin Forsigtighed, seer sig narret, og maae bringe hende tilbage igien. Og hvad hende angaaer, saa er jeg vis paa, at hun for at faae Sophie af Veien, og igien vinde Junkeren, gierne giorde det, som var verre. Lad mig kun raade.

Morten.

Lad mig kysse Dig, min trofaste Staldbroder og ærlige Ven.

(de omfavne hverandre.)

Troels.

Her er ingen Tid at spilde. Jeg maae strax afsted. Farvel! saalænge; jeg skal være her igien saasnart som mueligt. Natten falder snart paa os, og vi kan ikke vide hvad Forhindring der kunde møde. Du maae imidlertid efterse Nedgangen inde i Hvelvningen, og rydde tilsides, alt hvad Du kan. (han gaaer.)

Femtende Scene.

Morten, Sophie. (i Taarnet.)

Morten.

Det kan man kalde en ærlig Tiener, og en oprigtig Ven. Men jeg maae dog troste min Sophie, og lade hende vide vores Forsæt, hun kunde ellers forskrække sig, naar hun hører at vi brække ind til hende. (han kalder.) Sophie! Sophie.

Sophie.

(inden for Jernstængerne i Vinduet.)

Morten! Ah! Min beste Ven! Er det Dig? Her seer Du, den ynkværdige Tilstand, vores ulykkalige Kiærlighed har bragt mig i.

Morten.

Ah! Mit Hierte er færdig at briste af Smerte over din Nød; men fat Mod, min Engel! og grem Dig ikke, inden en Time skal Du være forløst af det forbandede Udyrs Slaverie.

Sophie.

Sophie.

Paa hvad Maade, min Beste!

Morten.

Her er en Nedgang under Jorden, her i denne Hvelving, som Troels har opdaget mig, den skal vi rydde op, han kommer strax igien for at hielpe mig at forløse Dig af Dit Fængsel, og saa skal Din Morten saalænge han lever, min Skat! være din Fange igien.

Sophie.

Ah! Du skiænker mig Livet paa ny, jeg var næsten Død af Fortvivlelse.

Morten.

Hør min deilige Glut! Endnu mere, for at hevne os tilstrækkeligen over din Tyran, og giøre ham reent gal, saa har Troels fundet paa et herligt Puds. Han vil overtale Lise, til at gaae i dit Sted, og blive i Taarnet, til Biørnen kommer. Jeg er vis paa, at han styrter af Betuttelse.

Sophie.

O min søde Ven! Du glæder mig ligesaameget, som jeg før var bedrøvet. Ved at see Dig forglemmer jeg, hvor jeg er; men jeg beder Dig: skynd Dig med at aabne Indgangen, jeg længes inderligen efter Dig.

Morten.

Nu gaaer jeg ind, at begynde mit Arbeide.

Sophie.

Hvert Minut, jeg pines i dette græsselige Sted, er mig en Evighed.

Morten.

Jeg svær Dig til, min Engel! at det skal ikke vaere længe før Du skal see Dig i mine Arme. Kiærlighed skal fordoble mine Kræfter.

Sophie.

Snart, min Ven! og skiul Dig, mig synes, at nogen kommer. Skiul Dig.

(Morten gaaer ind i Hvelvningen.)

Sextende Scene.

Junker Altibrand. En Bondekarl.

Junkeren. (til Bonden.)

Bliv kun her Kammerat, jeg vil ikke gaae længere. (han gaaer nærmere op til Taarnet.) Her maae Stedet være, her seer jeg Taarnet, som man har beskrevet mig. Den forbandede dumme Knegt. Det er over en Time siden, at han skulde møde mig ved Indgangen af Skoven. Ah! Hvor ønskede jeg, at tale med Sophie, dersom jeg ikke frygtede for at røbe mit Anslag. Det dumme Best, jeg ogsaa skulde betroe mig til. (til Bonden.) Kom Landsmand og følg mig tilbage igien (Bonden gaaer noget foran.) Jeg maae have udspioneret, hvad Tid, Orgon vil afhente hende

og

og see, om min Dosmer ikke er gaaet hiem igien, og om han har beserget alt, hvad jeg har befalet ham. (han gaaer.)

Syttende Scene.

(Det begynder at blive mørkt.)

Morten, Troels, Liſe.

Troels.

Nu gaaer Sagen herlig, og jeg haaber, at det skal falde lykkeligt ud. Liſe var strax færdig, som jeg tænkte, hun kiender Stedet, og for ikke at give Mistanke, saa lod jeg hende gaae noget efter mig, hun vil snart være her. For Junkeren er jeg sikker, han venter vist efter mig, hvor jeg satte ham stevne; jeg har maattet skaffe ham tre a fire haandfaste Karle, som han gav mig Ordre til, saasnart han fik at vide at Sophie var her i Taarnet, med dem vil han passe Orgon op, i Nat og tage hende fra ham med Magt; men der er Liſe, kom min nydelige Dukke! Hun erindrer sig, hvad jeg har sagt hende. For alting taal ikke et Ord, naar Orgon kommer, men Suk og klynk, saa meget, som hun vil.

Liſe.

Jeg har al den Underretning, jeg behøver, lad mig kun sørge for Resten.

Troels. (ind i Hvelvningen.)

Morten! Morten! Hvor er Du?

Morten. (kommer frygtsom ud.)

Hvem kalder mig skal jeg troe? (høit.) Ah! Min ærlige Ven! Er det Dig?

Troels.

Ja! Her har Du mig.

Morten.

Kommer Lise?

Troels.

Her seer Du den Prindsesse, som for at huspale din Kiærlighed, gaaer selv i Fangetaarnet.

Morten.

Gid jeg engang maatte blive saa lykkelig at kunde tiene hende igien, ved samme Leilighed, min søde Jomfrue! Men veed hun nu Beskeed.

Lise.

Vær kun uden Frygt paa min Side.

Morten.

Saa meget desto bedre.

Troels.

Nu, lad os skynde os. Hvor nær er du med Aabningen.

Morten.

Vi har mindre Arbeid end vi tænkte; naar Du vil hielpe mig at vælte nogle store Steene bort, saa ere vi derinde om et Øieblik.

Troels.

Gierne; vi maae være hurtige. Junkeren venter efter mig, for at faae Beskeed, men han veed

veed ikke, at jeg har fortalt Frekenens Tiener hans Anslag, saa hun, uden Tvivl, vil i Nat komme ham i Veien, om dette skulde slaae os feil.

Morten.

Det forbyde Himmelen.

Lise.

Det skulde inderlig fortryde mig.

Troels.

Lad os ind at fuldende vort Arbeide. Jeg frygter, at nogen kunde overrumple os. Kom med Jomfrue Lise, kom kun dristig herind.

(De gaae ind i Hvelvningen.)

Attende Scene.

(Det bliver uformærkt mørkere og mørkere, indtil det bliver ret Nat.)

Junker Altibrand (med Bondekarlen.) Derefter Troels.

Junkeren. (til Bonden.)

Jeg troer nok, Kammerat! At Du veed ligesaa godt Veien som jeg. Hvad det bliver mørkt! jeg troer at man kunde gaae i denne Uorken af Skov i en heel Time, uden at finde Menneske eller Dyr. Til Lykke, her ere vi paa samme Sted igien. Jeg skimter Taarnet, afsted til Byen, skynd Dig! Det bliver Nat, førend vi komme hiem.

Troels.

Troels. (ind i Hvelvningen.)

Saasnart I kan, saa forfei jer herfra. Det er snart den merke Nat, nu maae jeg see, at jeg finder Junkeren.

Junkeren. (standser.)

Mig synes, at jeg herte Munden, paa min Troels! Heida! Hvem er der? Er det et Menneske, eller en Trold.

Troels. (for sig selv.)

Paa Resten er det Junkeren. Hvor faaer jeg ham bort herfra?

Junkeren.

Hvem er Du? Svar mig.

Troels.

Jo, rigtig! Det er Junkeren. Hvad gier han her Velbaarne Junker!

Junkeren.

Det er Troels. Er dette Stedet? Din Knegt. Hvor Du skulde møde mig.

Troels.

Men, hvi Pokker bier ikke Junkeren hvor han sætter Folk Stevne. Jeg har været gandske forvildet, for at søge ham, og har næsten rendt min Hals i tu.

Junkeren.

Hvor har Du været? Hvad har Du bestilt?

Troels.

Alting er paa rede Hænder. Vore Folk bie

bie efter os. For Himlens skyld, lad os i en Hast komme til Herberget.

Junkeren.

Hvorfor saa hastig?

Troels.

Jeg troer, at Orgon er allerede færdig. Paa Veien skal jeg fortælle Dem det øvrige. Kom! Kom!

Junkeren.

Og Sophie!

Troels.

Aa Stakkel! Lad os skynde os, at befrie hende. Jeg tænker, at er hun ikke allerede hvor hun skal være, (han skaatter til Taarnet.) saa vil det ikke vare længe.

Junkeren.

O! Jeg ulykkalige! Lad os skynde os. Du bringer mig til Fortvivlelse. Lad os faae Folkene bevæbnede. Lad os bryde Laase og Dørre. Ingen Ting skal hindre mig. Lad os løbe! Jeg veed ikke selv hvad jeg gior — (han gaaer forvildet med Bonden)

Troels.

Det troer jeg gierne, alt dette Filterie kunde bryde et Hoved, om det saa var af Steen og Staal. (han gaaer.)

Nittende

Nittende Scene.

Sophie og Morten (komme frygtsomme ud af Hvelvningen.) Derefter Orgon (med fire Bønderkarle bevæbnede med Prygle.)

Morten.

(til Sophie seende sig om.)

Kom min Skat! vær kun frimodig,
Du al Frygtsomhed forjage.
(ind imod Skoven.)
Heida! Troels! kom tilbage!
Men jeg hører ingen meer.

Sophie.

Som en ængstet Hind i Fare,
Mat, afmægtig og forjaget,
Mig omringet og opdaget
Af en Hundeflok, jeg seer.

Orgon. (til Bønderne.)

Kommer hid, troefaste Venner!
Her I vise maae Jer Styrke
Her er Stedet, Nattens Mørke
Til vort Forsæt hielpsomt er.

(De nærme sig hen til Taarnet, og Orgon lukker Hengelaasen fra.)

Sophie. (til Morten.)

Mærker Du det?

Morten.

Alt jeg hører.

Sophie.

Sophie.

Er det Manden?

Morten.

Ham det bliver.

Sophie.

Hør, hvad Ordre han dem giver

Morten.

Stille! rør Dig ikke meer.

Orgon.

(efterat han har aabnet.)

Nu er aabnet, kommer hurtig

(til to af Bønderne)

I! Paa Døren tager vaere.

Og det mindste I erfare

Saa slaaer til, gier ei Qvarteer.

(han gaaer ind i Taarnet, med de andre to Bønder.)

Morten.

Hvor den Taasse narret bliver.

Sophie.

Men hvad Skiul skal os beskytte?

Morten.

Denne gamle, øde Hytte

Os et sikkert Fristed er.

(De gaae ind i den forfaldne Bygning.)

Tyvende Scene.

Junker Altibrand (med fire Karle bevæbnede med Prygle.) Sophie og Morten (oppe i Vinduet af den gamle Bygning.) Orgon med de to Bønder (inde i Taarnet) (og de to andre uden for.) Troels (med en Blindlygte som er dæmpet.)

Junkeren. (til Karlene.)
Sagte! Sagte!

Troels. (ligeledes.)
Triner lette!

Junkeren.
Er det Taarnet?

Troels.
Just det rette.
Men jeg neppe skimter meer.

Sophie. (i Vinduet, til Morten.)
Hvilken Nat! hvor fæl og skummel

Morten.
Frygt Dig ei for nogen Tummel

Junkeren. (til Troels.)
Jeg kan neppe Veien finde.

Troels.
Jeg her gandske gaaer i Blinde.

Sophie. (til Morten.)
Oh! Jeg hør en Røst, min Kiære!

Morten.

Morten.

Det kan Vindens Suſen være.

Sophie, Morten, Junkeren og Troels.

Ræd- og ſkrækſom Mørket er.

Een og tyvende Scene.

Orgon (med ſine Bønder førende) Liſe, (ſom har et Slør over Anſigtet, ud af Taarnet) og de Forrige.

Orgon. (til Liſe.)

Ah! ſkamløſe! frække Toite!

See! hvortil Du ſelv mig driver

Sophie. (til Morten.)

Det er Orgon.

Morten.

Spøg her bliver

Junkeren. (til Troels.)

Troels! Hør Du?

Troels.

Vi ham giække

(for ſig ſelv.)

Jeg af Latter ſnart maae ſprække;

Hvilket Puds, vi ſpille her.

Orgon. (til Liſe.)

Kom! følg med mig!

Liſe.

Kiære Herre!

Orgon.

Tys! Jeg troer, her Folk maae være?

Junkeren. (til Troels.)

Ha! Sophie!

Troels.

Med vor Nisse

Junkeren. (til Karlene.)

Staaer Jer brave!

Sophie og Morten. (i Vinduet.)

Her tilvisse

Grusomt Mord og Manddrab skeer.

Junkeren. (til Orgon.)

Staae stille! Stratenrover!

(til Karlene.)

Kom Karle! griber dem!

Orgon. (til Bønderne.)

Snart Venner! snart herfrem!

Junkeren.

Taer fra ham min Gudinde!

Troels. (til Karlene.)

Frisk Moed! vi Seier vinde.

Orgon. (til Bønderne.)

Slaaer dræber! Ingen spare!

Junkeren. (til Karlene.)

Paa hende tager vaere!

Sophie og Morten.

Hvad Tumlen!

Hvilken Mumlen!

Jeg frygter meer og meer.

Junke-

Junkeren.

Slaaer! skaaner ingen fleer.

Troels. (for sig selv.)

Det alt for moersomt er.

Orgon.

Nu Flugten tienligst er.

(Efter et kort Angreb forjager Junkeren og Troels med deres Karle Orgons Bønder. Orgon tager hemmelig Flugten med Lise. Imens Karlene forfølge Bønderne, mærker Junkeren at Lise, som han troede at være Sophie, er borte, og løber med Troels, som aabner sin Blindlygte ind i Skoven, for at opsøge hende.)

To og tyvende Scene.

(Nat.)

Sophie og Morten (komme ud af den gamle Bygning.) Derefter Orgon (fra Skoven) med Lise.

Morten.

Nu, den søde Roe, vi nyde,
Støi og Tummel har forjaget;
Du, som har min Siæl indtaget,
Kom og følg nu glad med mig.

Sophie.

Troefast elskende, min Kiære!
Jeg bestandig Dig vil følge;
Dig skal ei mit Hierte dølge,
At det eene slaaer for Dig.

Orgon. (med Lise.)
Nu, jeg ingen mærker meere
Hvilken Nat! bequem for Tyve.
Morten. (til Sophie.)
I vor Tilflugt, lad os blive!
Sophie.
Jeg hor Orgon nærme sig.
(De gaae hen til Bygningen igien.)
Orgon.
Her vist skal en Bygning være,
Dersom jeg den ikkun finder;
(han søger efter Hytten.)
Morten. (sagte til Sophie.)
Fandt en Elsker større Hinder?
Sophie.
Gior som jeg, og lyd kun mig.
(De postere sig, en paa hver Side af Døren til Hytten.)
Orgon. (til Lise.)
Saa afsted dog.
Sophie.
(paa den eene Side af Døren.)
Qvi va la?
Orgon. (forskrækket.)
En Fransos!
Morten. (paa den anden Side.)
Zurück da! Fort!
Orgon. (som før.)
Der en Tydsker!

Sophie.

Sophie.
Veer Du bort,
Orgon.
Det var Sællandsk,
Morten.
Hier er A.
Orgon.
Og en Jyde! Men hvorda,
Kommer disse Landsmænd fra?
(Han skynder sig bort fra Hytten.)
Sophie og Morten.
Jeg ei større Fryd kan føle,
End den Nar at drille saa.
Orgon. (til Lise.)
Lad os her ei længer nole,
Vi igien til Taarnet gaae.
(Han vil gaae hen imod Taarnet med Lise; men mødes af Junkeren og Troels, som har Blindlygten aabner.)

Tre og tyvende Scene.

Junker Altibrand, Troels, de forrige.

Junkeren.
(griber Orgon i Brystet.)
Jeg traf Dig Forræder!
Orgon.
For Diævlen! Lad være!

Junkeren.
(til Liſe, ſom han vil tage fra Orgon.)
Min Elſkte! min Kiære!
Orgon.
Lad hende med Fred!
Junkeren.
(tagende fat paa Orgon.)
Arreſt jeg befaler!
Orgon.
Dog lidet forhaler!
Junkeren.
I Guld mig betaler!
Hvis ikke affted.
Orgon. (for ſig ſelv.)
Hvad Pine! hvad Plage!
Sophie og Morten (i Vinduet.) Junkeren, Liſe og Troels.
Hvad Glæde for Smerte!
Orgon. (ſom før)
Hvor nages mit Hierte!
De Andre.
Jeg frydes derved.
(imedens Junkeren og Troels vil trække Orgon og Liſe med ſig, kommer Frøkenen.)

Fire og tyvende Scene.

Froken Clare (med tvende Tienere, som bære Fakler.) og de Forrige.

Frøkenen. (til Junkeren.)
Bliv her! Du Falske!
Saa Du mig lønner,
Troskab saa skionner,
Du Nedrige!

Junkeren.
Ah! hvilket Mode!

Lise. (for sig selv.)
Best, jeg mig dølger

Junkeren.
Ah! mig forfølger
Nag, Spot og Spee.

Orgon. (for sig selv.)
O! hvilken Glæde!
Hvor han blev drillet!

Sophie og Morten (i Vinduet.) Troels (for sig selv.)
Lad os paa Spillet
Agtsomme / Udfaldet } see.

Frøkenen.
Strax her den Toite
Sloret fradrager!

Orgon.

Jeg mig paatager
Den Tieneste.

(han vil tage Sløret af Liſe, ſom vegrer ſig.)

Frøkenen og Junkeren.

Lynilden ſtraaler,
Nu brage Tordnerne,
Nu hvine Vindene,
Mig {hevnende. / ſkrækkende.

Sophie, Morten, Liſe, Troels.

Af vor Taarngiemmere
Vi ſnart vil lee.

(Orgon faaer Sløret af Liſe, og fører hende hen til Faklerne.)

Frøkenen, Junkeren, og Orgon.

(da De faae Liſe at ſee.)

Hvilken Skræk! Hvad Syn er dette?
Hvad Poſtyr er det, jeg ſeer?

Sophie, Morten, Liſe og Troels.

Hvilken Gruppe! Den med rette
Værdig nok, at male er.

Frøkenen, Junkeren, og Orgon.

Hvem har ſeet til dette Mage?
Trolde ſikkert ſpøge her.

Sophie og Morten.

(hemmelig ned til Liſe og Troels.)

Vi os lidt Forfriſkning tage
Her i diſſe Vinduer.

Liſe.

Liſe og Troels.
(ſom blive dem vaer, hemmelig til hinanden.)
Vore godt Folk Luft vil drage,
Og med Lyſt paa Legen ſeer.
Frøkenen, Junkeren, og Orgon.
Men lad os dog faae at vide,
Hvordan Liſe her vi finde?
Sophie og Morten. (i Vinduet.) Liſe, Troels.
Hun af Taarnet viſt } derinde.
Jeg af dette Taarn }
Frembragt og undfanget er.
Frøkenen, Junkeren og Orgon. Sophie, Morten, Liſe og Troels.
Jeg } forvirres, Steen { Jeg bliver
De } { De blive.
Al min Sands af { Skræk } forblindes.
{ Fryd }
Meer { fortvivlet } ingen findes.
{ lyksalig }
Nu mit Haab, jeg { ude } ſeer.
{ vore }

(Frøkenen gaaer forbittret, geleidet af Fakkerne, Junkeren følger fortvivlet efter. Troels med Liſe følger efter dem, og Orgon frygtſom efter dem alle. Sophie og Morten forblive i den gamle Bygning.)

Ende paa den Anden Act.

Tredie Act.

(Det er Dag.)

(den samme Gade bag ved Herberget, og Orgons Huus.)

Første Scene.

Junkeren, (som vil dræbe sig med en Hirschfænger,) og Troels, (som holder ham.)

Junkeren.

Lad mig skille mig ved dette forhadte Liv.

Troels.

Men lad sig dog sige.

Junkeren.

Slip mig, jeg beder Dig, min kiære Troels! Slip mig!

Troels.

Nei Junker! Troels er ingen Nar.

Junkeren.

Slip mig, siger jeg, eller jeg myrder Dig paa Stedet.

Troels.

Ja, myrd mig kun, saa længe, De vil, naar kun jeg beholder Hirschfængeren.

Junkeren.

Jeg er i den yderste Fortvivlelse.

Troels.

Troels.

Hvad vil De tage sig det saa nær. Nu er det giort. Lad mig faae Hirschfængeren.

Junkeren.

Tag den. Umenneske! Følesløse Klods!

Troels.

Jeg kan aldrig begribe, hvor Junkeren kan tage saaledes affted for et Fruentimmer.

Junkeren.

Du kan ikke begribe det! Grove Siæl! Du er vel undskyldt. Døden er kun et fiint følende, og ømt elskende Hiertes Trøst. Det er mig umueligt at leve, uden Sophie.

Troels.

Da takker jeg Himlen, at jeg er hverken fiin, følende, eller øm; (for sig selv.) mig synes at denne Fiinhed er et halvt Galenskab.

Junkeren.

At negte mig sit Hierte, da jeg tilbyder hende, at ægte hende; og give det hen til saadan en Tølper, en grov gemeen Karl.

Troels.

Ja, det har hun rigtig giort, det svær jeg Dem til.

Junkeren.

Jeg vil endnu vove det yderste. Jeg vil tale med Orgon, og dersom dette sidste Anslag ikke lykkes, saa skal jeg, for at hevne mig over den Utak-

Utaknemmelige — af puur Desperation, gifte mig med Frøkenen, og strax reise herfra.

Troels.

Det var ret, Junker! (for sig selv.) Det er nok ogsaa den første Gang at Desperation har hiulpet for Galskab.

Anden Scene.

Orgon, de Forrige.

Orgon.

Hvor, den Ulykke; kan de have forstukket sig? Jeg har ladet søge om dem i tre heele Timer. Kan jeg kun blive saa lykkelig, at faae dem opspurgt, jeg skal lære det Pak, at holde mig for Nar. Ikke ringeste Barmhiertighed. Min heele Reputation er spildt, hvis jeg ikke hevner mig paa det yderste.

Troels. (for sig selv.)

Der har vi vor Blindebuk.

Junkeren.

Heida! Orgon!

Orgon.

(tør ikke gaae nær til dem.)

Staae, hvem I er! Ikke af Stedet!

Junkeren.

Hvad vil I?

Orgon.

Hvad er I for Folk?

Junke-

Junkeren.

Er I blind, eller forrykt? Kiender I mig ikke?

Orgon.

See, er det Dem, min gunstige Junker! De har taget Dem et herligt Arbeid for. Det var mindst af Dem, at jeg havde ventet saa voldsom og uforsvarlig Medhandling, og De fortryder ikke paa, at jeg seger Erstatning.

Junkeren.

Ingen vidtleftig Snak. Jeres Trudsler leer jeg kun ad. Kort og godt, hør mit Forslag: Jeg elsker Sophie, og jeg staar aldrig fra mit Forsæt, at blive Eier af hendes Person, saalænge jeg seer det mindste Haab tilbage; men samtykker I godvilligen, at hun ægter mig, og vil være mig behielpelig til mit Diemeed, saa skal de 500de Ducater, som I skylder mig, være jer skiænkede. Her seer I jeres Vexel.

Troels. (til Junkeren.)

Lad os nu høre. Nu er han i Knibe.

Orgon. (for sig selv.)

Her er den visse Gevinst for den uvisse. Her nytter ingen lang Betænkning. (høit.) Nu vel! Jeg indgaaer Kiøbet; men jeg kan ikke aldeles tvinge hende til at ægte Dem. Og om hun siger Dem nei?

Junkeren.

Junkeren. (forbittret.)

Saa strax mine Penge, eller jeg lader jer sætte ved jeres Vingebeen.

Orgon. (for sig selv.)

En herlig Forklaring! Jeg arme Stymper! Hvordanne skal jeg dog redde mig ud, af alt dette forbandede Mikmak.

Tredie Scene.

Sophie, Morten, de Forrige.

Morten.

Kom, min Glut! Vi behøve nu ikke længer at skiule os. Vi har Øvrigheden paa vores Side; og han skal hverken forbyde vort Giftermaal, eller forholde Dig din Medgift.

Sophie.

Nu vel! min beste Ven! Saa lad os overlægge, hvorledes vi snart kan stadfæste vort Ægteskab; jeg kan ellers ikke, uden Skaar paa mit Rygte følges med Dig.

Orgon. (til Junkeren.)

Lystig! Nu har vi dem.

Junkeren.

Tael nu! Nu er det, I skal bruge jeres Myndighed.

Sophie. (til Morten.)

Lad os strax gaae hen til min Tyran, og dersom

dersom han bliver ved, at negte os sit Samtykke, saa ville vi vende os til Øvrigheden igien, som har lovet os sin Bistand.

Orgon.
(griber fat paa Sophie.)
Nu er Du fangen, din Taske.

Sophie. (forskrækket.)
Vold! Vold!

Morten. (giør Medværge.)
Hvad? Stratenrøver!

Junkeren. (til Morten.)
Rør Dig ikke af Stedet, Tølper. Hei Troels!

Troels. (til Morten.)
Af Veien! siger jeg. (sagte til Sophie.) Siig dristigen nei. (høit til Morten.) Tør Du giøre Modstand. (sagte.) Hold Dig frisk Morten, frygt intet.

Orgon.
(med Myndighed til Sophie.)
Strax her paa Stedet, Du Landstrygerske! Saa kiær, som Du har dit Liv, vælg eet af to: enten giv mig din Haand, eller lov at ægte Junkeren, som elsker Dig høiere, end Du fortiener.

Sophie.
(stiller sig frygtsom an.)
Hvorledes! O Himmel!

Orgon.
Ingen vidtløftig Sladder!

Sophie.
Men hvad tænker De?

Orgon.

Orgon.

Saa skal det være. Det er mig, som har Magten.

Junkeren. (sagte til Orgon.)

Husk paa de halvhundrede Ducater.

Orgon. (til Junkeren.)

Jeg fortiener dem alt for suurt. (høit.) Nu strax! Siig frem! Hvad vælger Du?

Sophie.

Naar der var slet intet andet Middel til at redde mig fra min grumme Formynders Strenghed, saa erklærer jeg, at Junkeren skulde have Fortrinnet —

Morten. (forskrækket.)

Hvorledes?

Sophie. (til Morten.)

Vær roelig, din Giæk.

Junkeren.

O! lykkalige Øieblik!

Sophie.

Men først, maae De tillade mig, at erklære min Meening tydelig.

Orgon. (bitter.)

Siig! Siig! i Pokkers Skind og Been.

Junkeren.

Alt, hvad De ønsker Dem, min Uskatteerlige.

Sophie.

Jeg maae da sige Dem: At jeg allerede har

har forskaffet mig Friehed for min Tyrans Vold og Overheng; at jeg derfor anseer Deres ædelmodige Tilbud, som uanstændigt for Dem, og bær en ævindelig Afskye for ham, at jeg med Øvrighedens Bifald har skienket min lille elskværdige, skiønt ringe og foragtede Morten min Haand og mit Hierte, og fuldt og fast besluttet at ægte ham.

Orgon.

Hvorledes? For Diævlen!

Sophie.

Ingen vidtløftig Sladder.

Orgon.

Men, hvad tænker Du?

Sophie.

Saa skal det være. Det er mig, som har Magten.

Junkeren. (rasende til Orgon.)

Strax paa Øieblikket, mine Penge.

Orgon. (til Sophie.)

Bie kun! Du skal betale Gildet.

Morten. (forundret.)

Jeg er som jeg var henrykt.

Orgon. (til Sophie.)

Jeg skal dræbe Dig med min egen Haand.

Sophie.

Før dræbes af Dem, end ægte Dem.

Troels. (for sig selv.)

Nu trækker Uveiret op.

Orgon. (for sig selv.)
Jeg bliver gal af Ærgernis.
Morten. (for sig selv.)
Jeg er gandske forbauset.
Junkeren. (for sig selv.)
Jeg qvæles af Harme.

Jeg foragtes og beskiæmmes,
Jeg mig Hevn tør ikke tage,
Tusind Pinsler Sielen plage,
Hiertet brister i mit Bryst.

(om Orgon.) **Troels.** (om Junkeren.)

Trusler der — og denne raser,
Farligt Uveir sig vil reise;
Langt fra grumme Bolger kneise.
Jeg seer ingen Raad, ei Trost.

Orgon.

Af Brodullie, Skræk og Tummel,
Or og gal, alt for mit Øre
Trommeslag mig synes høre:
Dom, dorum, dom dorum dom.

Sophie.

Kierlighed og rædsom Gysen
Hiertet ængster og forskrækker,
I mit Hoved, som en Vækker,
Stedse klinger: Deng- dreleng.

Morten.

I mit Hierte Strid jeg foler.
Haab det lindrer, Tvivl det nager.

Som

Som min Glæde meer tiltager,
Blir min Sorg alt mere streng.

(Morten gaaer ind med Sophie, til den Side bag Herberget, og Orgon gaaer til sit Huus.)

Junkeren. (uden for sig selv.)

Troels! Hvor er Du?

Troels.

Her, Junker! Her er jeg.

Junkeren.

Gaae strax ind i Herberget, og lad Frekenen vide, at jeg staaer færdig, at reise med hende til Staden, for at fuldbyrde vores Ægteskab, og lad i Øieblikket spende for. O! Himmel! Gaae, Dosmer! Gaae! (han gaaer.)

Troels.

Jeg flyver, jeg flyver. Aa! Hvilken Glæde! Jeg er saa forneiet over dette lykkelige Udfald, saa det er et stort Mirakel, om jeg ikke gaaer fra min Forstand. (han gaaer springende af Glæde ind ad Bagporten til Herberget.)

Fierde Scene.

(Et Værelse i Herberger.)

Sophie, Morten, Orgon.

Orgon.

Nu da! Siden der er intet andet for, saa lad os tale sammen, som Venner, og imens de andre Forlovede forlige sig igien med hverandre,

saa lad os giøre det samme, at alting kan gaae af i Mindelighed. Men siig mig dog oprigtig, Du skielmske Tøs, om det ogsaa er dit Alvor, at Du vil have Dig en Mand?

Sophie.

Er det saa forunderligt, at det synes Dem utroeligt.

Orgon.

Nei, jeg troer det gierne; men saa ung, og saa hiertelig eenfoldig paa din Alder.

Sophie.

Jeg maae da aabne Deres Øine, min kiære Formynder! Og tilstaae Dem, at denne Eenfoldighed var kun en List, jeg betiente mig af, for at giøre Dem troeskyldig, og være frie for Deres Overheng,

Morten.

Kan I nu begribe hvad hun siger?

Orgon.

Jeg behøver ikke Dig til Dolmetsker. Men Du, go Karl! Siig mig, hvad Eiendom har vel Du, at Du tør tænke paa at gifte Dig og formeere en Familie. Din smule Melle alene vil ikke giøre ret megen Stohei!

Morten.

Min Melle? Den lar jeg løbe, som det blæser til; men saa fattig og daarlig, som I seer mig an, saa maae I vide at jeg er Karl paa mine 4000de gode Rixdaler. Orgon.

Orgon.

Hille en Ulykke! Hvor kommer de fra?

Morten.

Jeg arvede dobbelt saa meget efter min Fader, og siden jeg hverken havde Lyst til at bryde mit Hoved eller mine Fingre med hans Klakkerie, saa sat jeg mig for at blive Møller, og at leve roelig og fornøiet.

Orgon.

Det havde jeg ikke ventet. Jeg seer, at jeg i alle Ting, maae give mig tabt, og — —

Femte Scene.

Troels, de Forrige.

Troels.

Hr. Orgon! I dette Øieblik.

Orgon.

Hvad nu? Hvad er paa færde?

Troels.

Min Junker bier paa Dem. De maae komme ind til ham, han venter Dem med Utaalmodighed. (Troels gaaer.)

Orgon.

Ulykke over Ulykke! Hvor faaer jeg nu den forbistrede Junker af Halsen, jeg ulykkalige Mand! Midt i alle disse Forhindringer, har jeg ikke kun net forskaffe mig de 500de Ducater. Han er i

Stand til i sin Hidsighed, at giøre Arrest hos mig, for at tortere mig, og hevne sig.

Morten.

Femhundrede Ducater? Giv jer tilfreds, inden en Time skal I faae dem hos mig.

Orgon.

O! Min ærlige Morten! Hos Dig? Og uden Opgelt?

Morten.

Hvad? Opgelt? Tænker I, jeg er en Aagerkarl?

Orgon.

Min allerbeste Ven! Der har Du min Sophie. Bie mig her et Øieblik. Jeg skal strax være hos jer igien. Fornøier jer med hverandre. Jeg giver mit Samtykke til jeres Giftermaal. (for sig selv.) Himlen skee Tak! Jeg slap uden Skade, og vinder endda paa Byttet.

(han gaaer.)

Morten.

Ah! Hør Du? Min Veninde!

Sophie.

Har Du hørt det? Min Kiære!

Morten.

Ah! Nu af Glæde, min Aand jeg snart opgiver.

Sophie.

Ah! Jeg besvimmer, af sød Henrykkelse.

Morten.

Morten.

Elskte!

Sophie.

Jeg elsker.

Morten.

Hvor hoit?

Sophie.

Kiær jeg Dig bliver?

Morten.

Kiær, som mit Syn, og mere.

Sophie.

Dig, som mit Hierte.

Morten. (vil kysse hende.)

Forste Kys! Elskede!

Sophie. (vegrer sig.)

Jeg det ei giver,
Formynderen maaskee —

Morten. (opbragt.)

Hvem da? O Smerte!
Nu forst begriber jeg, at Du bedrager;
Langt meer end jeg, Din Orgon Dig behager.
Er det da Kierlighed? Den Eed, Du giorde?
Men gaae kun, Du Trolose! Du Falskeblakke!
Alt hvad jeg har det skal — Huus, Molle, Jorde,

Strax skal paa Auction; jeg fra Dig drager,
Den heele Verden rundt, jeg om vil flakke,
For slig en Troloshed mig at unddrage.

Sophie.

Gaae kun! Giør hvad Du vil!
Reis! Jeg Dig ønsker Lykke;
Mig Skiæbnen kan nedtrykke,
Men sukke skal jeg ei.

Morten.

Vel da! Mamsel! Jeg gaaer!
I fremmed Land at drage;
Mig Længsel tar af Dage,
Men aldrig græder jeg.

Sophie. (for sig selv.)

Han Lysten snart vil stille.

Morten. (ligeledes.)

Den Grumme mig kan drille!

Sophie.

Hiertet —

Morten.

Hvorhen!

Sophie.

Ham sviger.

Morten.

Far vel! Far vel da! Tiger!

Sophie.

Hvi gaaer han ei sin Vei?

Morten.

Morten.

Naar Seilene flyve,
Naar Vindene foie,
Dit spillende Øie
Mig holder ei meer.

Sophie.

Kun snart! Lad dem fare,
Til Tyrken Tyrannen;
Med Bart og Turbanen,
En Dag jeg ham seer.

Morten. (for sig selv.)

Hun spotter, Bedrager?
Jeg strax reiser fort.
(han gaaer langsom bort.)

Sophie.

Mig Skræk han indjager,
Jeg troer, han gaaer bort!
Pist! Pist!

Morten.

Er det mig?

Sophie. (for sig selv.)

Hvad det mig vil koste?

Morten. (uformærkt.)

Hem! Hem!

Sophie.

Nu, hvem kalder?

Morten.

Mamsel! Jeg har Hoste.
For Brystet! Den falder.

Sophie. (fier.)

Først, forend I reiser,
I hiem mig maae lede.

Morten.

(fornem, uden at see til hende.)

Min Arm er tilrede,
Saa Reisen gaaer an.

Sophie.

(spøgende, tager hans Haand.)

Hvad Arm, ikke Armen,
Det Haanden skal være.

Morten. (glad.)

Desbedre! Min Kiære!
See! der er min Haand!

Sophie. (omfavner ham.)

Nu Skielm! Er Du bundet,
Som Flugten vil tage.

(hun kysser ham.)

Morten. (forundret.)

Har nogen seet Mage?
Min Pige har vundet.

Sophie.

Sophie. (skalkagtig.)

Du foielig bliver.

Morten.

Ja, ja! Kiob jeg giver.

Begge.

Med Fryd uden lige
Vi, Dagen fremstige,
Lykkalige see.
Kiole Vinde!
Kan I finde
Til vor Elskovs søde Lue?
Kiole Vinde, som den skue;
Skiænker Hiertet Lettelse!

Siette og sidste Scene.

Orgon, Junker Altibrand, Froken Clare, Troels, Lise. De Forrige.

Orgon.

Nu Lystighed og Fornøielse! Her er Junkeren og Frøkenen, mine Børn! og ville selv ønske jer til Lykke, inden de reise. Alting er faldet bedre ud end vi ventede.

Junkeren.

O! min kiære Orgon! Nu er det først, at jeg føler til Glæde.

Frøkenen.

Frøkenen.

Denne Forandring, min Elskede! er min høieste Lykksalighed.

Lise.

Det, som trøster mig, efter at mine Griller bleve til intet, er det, at Sophie bliver ikke større Frue, end jeg.

Troels.

Jeg kan ikke bare mig for at græde af lutter Glæde.

Junkeren.

Og De, min smukke Sophie! Saavelsom min lykkelige Rival.

Sophie.

Vi gifte os, Velbaarne Junker.

Junkeren.

Det glæder mig. Gid De blive saa lykkelige, som jeg ønskede Dem.

Frøkenen.

Jeg tager Deel i Deres Glæde, min Skat! Og ønsker Dem det samme.

Orgon.

Kom! Min ærlige Mørten! Og lad mig tage Dig i Favn, som min oprigtige Ven.

Morten.

Tak! Hr. Orgon! Jeg vil stræbe efter at behage jer, og jeg beder at I vil forlade mig, at jeg — —

Orgon.

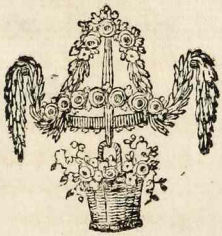
Orgon.

Tys! Tys! Intet mere om det forrige. Lad os nu slaae alt det, som har forvoldt os Fortred, reent af vore Tanker. Nu ville vi alene tænke paa Fornøielse, og herefter leve sammen, som oprigtige Venner. Naar man lader Fornuften regiere sin Kiærlighed, og tæmmer sine Passioner, saa kan man altid giøre sig Haab om et fornøiet Sind, og dette er den sande Glæde.

Alle.

Ingen Sorrig, ingen Rænke,
Skal hos os meer have Sted!
Paa den Sodhed vi kun tænke,
Som opnaaes i Kiærlighed.

Ende.

Julie.

Et Syngestykke

i

Tre Acter.

af

Hr. Monvel.

Oversat til Hr. D. Z. Musique.

Personerne.

Herren af Marsanges.
Julie, hans Datter.
Saint Alme, hendes Elsker.
Marquisen, Hr. Marsanges Tante.
Greven, Julies forlovede, stammer og er dev.
Louise, Julies Kammerpige.
Grevinden.
Præsidenten.
Baronen.
Michaut, Bonde.
Catau, hans Datter.
Lucas, hendes Mand.
Hr. af Marsanges Domestiquer.
Bønder af begge Kiøn.

(Scenen er i Hr. af Marsanges Palais.)

Julie.

Comoedie i tre Acter.

Første Act.

(Theatret forestiller et Gemak i Hr. af Marsanges Palais; Stolene ere bedækkede med Tøier, Fruentimmer-Klæder og Brudegaver til Julie. Handlingen begynder Klokken mellem 6 og 7 om Aftenen.)

Første Scene.

Louise (til Siden.)

Nu, nu! jeg kommer paa Øieblikket igien. O! jeg tænkte nok, at de vare komne med dem. See, hvilke smukke Tøier! hvor de brillere! dette er det prægtigste. Hvor vil Frøkenen ikke see deilig ud i denne Klædning! see! det kan man kalde Brudegaver.

I Morgen skal jeg mig fornøie!
Jeg da et Bryllup faaer at see,
Hvor vil ei Hiertet derved lee.
Jeg skal saa føres, larme, støie,

At man ei hører Ore Lyd!
Lidet tænke, mindre sandse,
Hvor man seer mig synge, danse,
Hvilken Glæde! hvilken Fryd!

Men det er dog ikke ret giort af mig at føle en Glæde, som jeg siden fortryder, at jeg har følt; siden min Frøken, som jeg saa inderlig elsker, græder, og er fortvivlet, fordi hun skal vies til den fæleste Bavian, der er i hele Landet.

Anden Scene.

Julie. Lovise, Julies Kammer-Pige. Julie er frisert, for Resten i Morgen-Habit.

Julie, (da hun kommer ind, til sine Piger.)

Ah! giv mig dog Tid at puste! lad mig dog have et Øieblik for mig selv! jeg kiender Eders Troskab og Kierlighed for mig; jeg veed, at det er af Venskab for mig, at I besvære mig med denne usle Stads, men jeg beder indstændig, lad mig dog nogle Øieblik være allene! (til Lovise, som vil gaae med de andre) bliv Lovise! hvad! forlader Du mig ogsaa?

Lovise.

Nei Frøken — jeg var bange for at min Nærværelse —

Julie.

Bliv Du! vi ere opfødte og opdragne sammen, og din Hengivenhed for mig har giort Dig

værdig

værdig til min Fortrolighed og mit Venskab — Lovise! har ingen seet Saint Alme?

Lovise.

Nei, jeg er ikke bleven ham vaer.

Julie.

Ah! Lovise! er der intet Middel til at frelse mig fra at bindes til hans Rival, fra den gyseligste Ulykke i Verden? Ach dersom jeg lod mig forlede af min Fortvilelse — Er han her? Har Du seet ham?

Lovise.

Hr. Greven? Ja jeg saae ham gaae ind til Herren af Marsanges; han spurgde mig, hvordan hans Julie levede, han længes meget efter at faae Dem i tale. Jeg svarte ham, og da han efter sin priselige Sædvane efter 30 eller 40 Hvad? havde bragt mig til at igientage hundrede Gange mit Svar, forstod han mig endda ikke, og derpaa skiltes vi ad. — Men jeg hører nogen kommer. Frisk! Frøken! man maae finde sig i sin Skiæbne.

Tredie Scene.

Julie, Greven, Lovise.

Greven (stammende)

Nu, nu, nu, vel da, nu vel da!

Julie.

Ach Himmel! jo neiere jeg betragter ham, jo meere føler jeg, hvor afskyelig min Forfatning er.

Louise.

Hvilken hæslig Karl! hvor jeg hader ham!

Greven.

Er De snart fæ—fæ—fæ—færdig med Deres — med Deres Toilette, man venter vi—vi —vi—visselig paa Dem.

Julie.

Min Herre —

Greven.

Hvad?

Julie.

Hvad skal jeg sige til ham?

Greven.

Hvad?

Julie.

Er Notarierne komne? Er vores Familie paa begge Sider derinde?

Greven.

Hvad?

Louise.

Freken! tal ikke til ham; det er forgieves Umage.

Greven.

J—i—i Sandhed, De—De—De er deilig, hvi—hvil—hvilke smukke Øine, hvil—hvilken smuk Haand, hvilken blye—blye— blye—færdig Mine.

Julie.

Julie.

Ach Loviſe! — ægte denne Karl i Morgen? Hvor er det gyſeligt?

Greven.

Jeg burde ky—ky—kyſſet Deres Haand. Ah—ah—ah, je—jeg lader mig det ikke ſige to—to Gange — De trækker Haanden tilbage; (beſtandig ſtammende) Skylden er hos mig, jeg paſſede ikke paa den rette Tid, jeg er meget frygtſom, men jeg ſkal nok blive driſtigere, i Morgen ſkal denne Haand, denne Arm, ja alle diſſe Yndigheder ſkal here mig til.

Min Ca—ca—ca—Caracter,
Dumdriſtig er,
Fo—fo—fo—forvoven at være,
Det er min Ca—ca—Caracteer.
Ja; troe mig Skio—Skio—Skionheds Speil!
Som of—of—ofteſt er min Feil
Fo—Fo—Forvoven at være.

Men Sie—Sie—Siel og Sind
Af Deres Dines Ski—Ski—Skin
Dyb Ærbødighed indſkydes,
Af de—de—det mig forbydes.
Med Fynd og Klem
At lære dem
Mit Hiertes Fo—Fo—Folelſe.

Men ak! ak! ak! jeg brænder!
Jeg ikke er af—af—af—af Jis,
O Naade, Naade viis!

Diekaſtet De mi—mi—mig ſender,
Al min Dumdriſtighed antænder.
Ja troe mig Skionheds Speil
Som of—of—ofteſt er min Feil,
Fo—fo—forvoven at være.

(ſtedſe ſtammende) Diſſe Prøver paa Deres Kierlighed ere mig overmaade kiere, min elſkværdige Kone! ſiig mig hundrede Gange, at De elſker mig: overbeviis mig tydelig derom. De bliver rød, det er et godt Tegn, nu nu da?

Julie.

Min Herre! jeg er alt for oprigtig til, at jeg ikke ſkulde aabne mit Hierte for Dem.

Greven.

Hvad?

Julie.

Min Fader befaler, at jeg ſkal give Dem min Haand.

Greven.

Hvad?

Julie.

Jeg vil adlyde ham — men det vil koſte mit Liv.

Greven.

O nei! det ſkal ikke koſte Deres Liv, man doer ikke deraf.

Fierde Scene.

De Forrige, en Lakei.

Lakeien.

Min Herre! de er alle gaaet ned i Haven; Herren af Marsanges lader Dem bede, at De vilde komme derned med Frøkenen, hvis hun er paaklædt; de ere i det store Lysthuus.

Greven.

Hvad? Hvad er det Du siger?

Lakeien (med høiere Stemme.)

De venter Dem og Frøkenen nede i Haven.

Greven.

Kan Du ikke see Frøkenen der? Din Dosmer! tal med hende, om Du har noget at sige hende.

Julie.

Min kiere Lovise! hvilket Menneske! hvor er jeg ulykkelig?

Lovise.

Jeg skal nok faae ham til at forstaae mig, jeg; lad mig kun raade. (hun skraaler Greven i Øren af al Magt) Min Herre! Selskabet er i Haven, i det store Lysthuus og venter paa Dem. Herren af Marsanges beder Dem komme derned. Forstaaer De mig?

Greven.

Ja overmaade vel; jeg vil gaae paa Øieblikket. Adieu min Allerdeiligste! jeg seer, at min

Fraværelse vil bedrøve Dem. Kierlighed vil snart igien bringe mig for Deres Fødder. (han gaaer)

Femte Scene.

Julie. Loviſe.

Julie.

Saa er det da ude med mig! og inden en Time ſkal jeg underſkrive min Deds Dom.

Tillukket findes intet Hierte
For Haabets Stemmes Liſlighed;
Ved den, imod befrygtet Smerte,
Beſtyrkes vor Standhaftighed.
Endog naar Engſtelſe omſpender,
Man i Forhaabning ſmager Lyſt,
Ach kun for mit beklemte Bryſt
Har Himlen nægtet denne Troſt!

Loviſe.

Hvor jeg beklager dem Frøken. — Men der kommer nogen — der er han: det er Hr. Saint Alme.

Julie.

Jeg har ikke Mod til at tale med ham, Loviſe! formaae ham til at overleve vores Ulykke, og for Eftertiden aldrig at ſøge Leilighed til at faae mig i Tale.

(hun gaaer.)

Siette

Siette Scene.

Loviſe. Saint Alme.

Loviſe.

Hvordan ſkal jeg bære mig ad for at ſige ham dette? Hvilken græſſelig Tidende bringer jeg ham!

Saint Alme.

Ach Loviſe! min Skiebne er da beſtemt! jeg miſter Julie for evig — det er i Dag — hvor er hun? Jeg maae tale med hende — jeg maae dee for hendes Fedder. Hvor er hun?

Loviſe.

Hendes Forfatning er ligefaa bedrøvelig ſom Deres. — Hun græder, er fortvilet; men Ulykken kan ikke afværges: kald al Deres Standhaftighed til Hielp, min Herre! Frøkenen faaer Dem ikke mere at ſee, og denne er i alle hendes Ulykker den allerſterſte; hun beder dem indſtændigen at leve i den Forſikring, at hun aldrig ſkal glemme Dem; men hun fordrer tillige af Dem, at De ſtrax forlader Huuſet, og aldrig giør noget Skridt for at ſee hende, eller tale med hende.

Saint Alme.

Ach Loviſe! jeg har kun eet Ord at ſige hende. Jeg veed, at min Ulykke, desværre, er alt for vis, og at jeg ikke har meer at haabe, men lad mig faae hende i tale — kun et Die-

blik

blik — det gielder mit Liv. — Siden hun værdiges endnu at byde mig leve, saa kan hun ikke afslaae mig et Øieblik's Samtale; jeg døer, hvis hun nægter mig denne sidste Gunst.

Louise.

Bliv her! giv dem tilfreds; jeg vil giøre alt, hvad mig er mueligt, for at overtale Frøkenen til at komme her ind for et Øieblik.

(hun gaaer)

Syvende Scene.

Saint Alme allene.

Julie! Du bliver,
Den Død og Liv mig giver,
Jeg er for evig din;
Du kan kun være min.
Den Ømhed, Du gav Sæde,
Var al mit Livets Glæde;
Ach! Troskab svoer Du mig,
Og jeg var lykkelig.
Din Fader det bliver,
Som dig fra mig river;
Ja, ved hans grumme Haand,
Oploses nu vort Baand.

Ottende Scene.

Saint Alme. Julie. Loviſe.

Julie (til Loviſe.)

Jeg vil da føie dig — (til Saint Alme) Hvad vil De Saint Alme! hvad vil De?

Saint Alme.

Hvad jeg vil? jeg vil dee ved Deres Fødder, det er da forbi! De forlader mig — De underſkriver min Deds Dom — og De ſpørger, hvad jeg vil.

Julie.

Har jeg ikke nok i mine egne Plager — er jeg ikke ulykſalig nok.

Saint Alme.

De elſker mig, og De forlader mig.

Loviſe (under denne Scene ſeer ud af det Vindue, ſom gaaer ud til Haven.)

See der kommer nogen udaf Lyſthuuſet.

Julie.

Ach Saint Alme! flye!

Saint Alme.

Jeg ſkulde forlade Dem!

Julie.

De maae — det koſter mit Liv — men lad det ikke forkorte Deres.

Loviſe.

Skynd Dem min Herre! hele Selſkabet er i den ſtore Allee, og gaaer op til Huuſet,

Saint

Saint Alme.

Jeg dør!

Julie.

Lev! jeg befaler Dem det — flye, men glem mig aldrig.

Saint Alme.

O min Julie! hvilken grusom Skiebne.

(han gaaer.)

Niende Scene.

Julie. Lovise.

Julie.

Jeg maae give tabt for min Ulykke. — Det er da for evig! for evig! ach gode Gud!

Lovise.

See der er det hele Selskab, Grevens og Deres Familier og Notarius.

Julie (forskrækket.)

Notarius?

Lovise.

Ja! Notarius — han har et sammenrullet Papiir i Haanden, det er uden Tvil Contracten.

Julie (med megen Standhaftighed.)

Nei han skal aldrig blive min Mand — Fortvilelsen giver mig Mod. — Ach Lovise forlad mig ikke.

Lovise.

Louise.

Hvad forlanger de?

Julie.

Din Fader —

Louise.

Han er her.

Julie.

Har Du Nøglen til Dyrehaven?

Louise.

Der er den.

Julie.

Natten nærmer sig — jeg behøver kun en halv Time.

Louise.

Hvordan?

Julie.

Jeg iler hen at kaste mig for min Fasters Fødder, som elsker mig saa høit, og som for sin svage Helbreds Skyld ikke kan komme her i Dag, hendes Herre-Gaard ligger ved Udgangen af den Skov, som grændser til vores Dyrehave.

Louise.

Ach Frøken!

Julie (med Hastighed.)

Bliv her, man vil savne mig — Du kommer til mig — din Fader, som vil hielpe mig at udføre mit Anlæg, skal underrette Dig om alting, han skal sige Dig, hvad Du skal svare.

Jeg

Jeg har intet Øieblik tilovers — din Forstand og din Taushed vil frelse mit Liv. (hun gaaer)

Tiende Scene.

Loviſe, allene.

Men hvad — hvad mon hun vove vil?
Hvem jeg — jeg giore mit dertil?
Jeg hielpe hende til at flygte?
Forſvare hendes Navn og Rygte? —
Ach! mine Ord dog troedes ei;
Nei, nei!
Det gaaer ei an,
Jeg Hiertet fole kan,
Af Skræk i Barmen ſlaae;
Men kom! lad gaae!
Jag Skræk og Nædſel hen,
Her Elſkov Seieren,
Over Æren vinde maae.

Ellevte Scene.

Herren af Marſanges, Greven, Marquiſen, Præſidenten, Grævinden, Baronen, Loviſe, Notarierne.

Grevinden (prægtig paakląd, kaſter ſig i en Lehnestoel, og ſiger til Baronen.

Ach hvor det er utaaleligt, hver det er dræbende! det er en evig Allee, flet planeret, ſaa lang

lang som herfra til Paaske. Ach! havde jeg ikke havt Dem under Armen, havde jeg vist været der endnu.

Baronen (sætter sig ved Siden af Grevinden.)
Mig syntes Veien meget kort.

Grevinden.
Ja det er sandt; vi har sladdret endeel; men hvor er det lille Pigebarn?

Marquisen (meget Hæftig.)
Ja det kiere Barn, hvor er hun? Hvor er min lille Julie? Lad hende strax komme ind, at jeg kan omfavne hende.

Præsidenten (gravitætisk tager Marquisen under Armen.)
Ja det er en guddommelig Skionhed — Hun er Extracten af alle Fuldkommenheder.

Marquisen (i det hun aabner Døren til Cabinettet)
Nu vel! nu vel! hvor er hun da? — Her er ingen — hist er ingen — min Julie! hvor er du mit Barn?

Herren af Marsanges (i det han kommer ind med Grøven, talende med Hidsighed.)
De fordrer paa min Ære alt for meget. Min Datters Person fortiener nok, at De ikke skulde giøre saa streng Overregning.

Greven (stammende.)

Jeg giver ikke en Hvid efter af hvad, jeg har paastaaet; jeg tager ellers mit Ord tilbage, og de skal betale for Opslaget.

Herren af Marsanges (afsides.)

Ach! hvorfor har jeg indladt mig saavidt med ham?

Marquisen (sagte til Herr af Marsanges.)

Har jeg ikke sagt Dem, at De vilde komme til at fortryde det; det er det daarligste Giftermaal af Verden! Himmelen veed, det er mod min Villie, at det skeer. Et Parti med St. Alme var mere passende. Han har ikke stor Formue; men De har nok baade for Deres Datter og for ham.

Herren af Marsanges.

Tante! nu er det for seent at anstille Betragtninger — Sagen er allerede kommen forvidt — hvor er dog Julie? — Lovise! hvor er min Datter?

Lovise.

Herre! da hun saae dem alle komme, paakom der hende en Zittren — en forskrækkelig Angest, hun havde nær faaet ondt — hun sagde til mig: jeg gaaer et Øieblik ned i Haven, jeg behøver at tage frisk Luft; bliv du her, kom ned og hent mig, naar min Fader befaler det.

Herren

Herren af Marsanges.

Gaae Lovise, og sig hende, at vi vente allene paa hende.

Tolvte Scene.

De Forrige uden Lovise.

Sextuor.

Hr. af Marsanges.

Vid! De maae være mere billig!

Greven.

Giv hvad De bor, sa-sa-saa er jeg villig.

Marquisen.

De har den største Uret her,
Min Niece ung og deilig er;
Herr Præsident! han gaaer for nær.

Præsidenten.

Ja! sikkerlig gaaer han for nær;
Han har den største Uret her,
Hvo nægter det, hvo nægter det.

a 4.

Hr. af Marsan. Han gaaer for nær, har jeg ei Ret?
Greven. Ne-ne-ne-nei, jeg har den største Ret.
Præsidenten. Ja! sikkerlig, hvo nægter det?
Marquisen. Han gaaer for nær, hvo nægter det?

Hr. af Marsanges.

For min Død, mit Gods at miste,
Er ei mindste Billighed.

a 4.

Hr. af Marsan. Jo, sikkerlig, saa har jeg Ret.
Greven. Jeg si-si-sikkert har den største Ret.
Præsidenten. Jo sikkerlig, hvo nægter det?
Marquisen. Han gaaer for nær, hvo nægter det?

a 2.

Grevinden. Mit arme Hoved snart vil briste,
Baronen. O hvilken Støi!

Baronen. Forstaaer De dem paa dette Tøi?
Penge Egennyttighed,
Een vil have, een ei miste —
Vil det arme Hoved briste?

Greven.

De—de—det er den største Billighed.

Grevinden.

De—de—det er den største Skamløshed.

Greven.

Hvorfo---fo---for skal min Ret jeg miste?

Grevinden.

Ach! mit Hoved snart vil briste!

a 3

Greven. Grevinden og Baronen. Thi Pe-Pe-Penge gaaer jo dog for alt,
Det er pøbelagtig talt.

Hr. af Marsanges.

Hoiere jeg dig da skatter,
Fordomte Rigdoms Yndighed!
End som min Ømhed og min Datter!

Marqui-

Marquisen (til Greven.)

I Alder De meest Tiden naaer;
Er af Skabning styg og leed,
Kort sagt, den sande Hæslighed
Just som den staaer og gaaer.
Min Niece knap er atten Aar,
Et Underværk af Deilighed,
Ret Naturens Mesterstykke,
Og for lidt mindre eller meer,
Kan De frasige Dem slig Lykke?

Greven.

At hun er ung og yn—yn—yndig,
Jeg me—meget kla—kla—klarlig seer,
Men Guld er meere fy—fy—fyndig,
Af de-de-den faaer Deilighed si-si-sin Værd;
Fo-fo-foruden den, de-de-den intet er,

Alle.

Herren af M. Marquisen og Præsidenten.
O hvilken skamløs Gierrighed!
Egen Fordeel kun betragte,
Ungdom Deilighed ei agte,
Slig Trodsighed et Galskab er.

Greven.
Ungdom, Skiø-Skiø-Skiønhed ei betragte,
Men pa-pa-paa egen Fordeel agte,
Sl-sl-slig Trodsighed jo Klo-Klo-Klogskab er.

Grevinden og Baronen.
O hvilken sød Veltalenhed!
Hvor lidet man paa den dog agter!
Hvilken Skabning, hvilke Sagter!
Hans Trodsighed en Galskab er.

Trettende Scene.

De Forrige, Lovise, som seer meget forskrækket ud.

Lovise (til Hr. af Marsanges.)

Ach min Herre!

Hr. af Marsanges.

Nu da?

Lovise.

Freken Julie maae være flygtet.

Marquisen og Hr. af Marsanges.

O Himmel! hvordan? — Stig frem — tal.

Lovise.

Man finder hende ingensteds, og oppe fra Terrassen, som ligger ved Veien til Paris, saae jeg et Fruentimmer løbe — løbe af alle Kræfter, jeg havde en Mistanke om, at det kunde være hende — Men —

Hr. af Marsanges.

Videre — gode Gud!

Lovise (med største Hæftighed.)

Jeg gik ned igien — jeg løb hen til Porten — en ung Bonde-Karl fra nærmeste Bonde-Huus kom mig i Mode — han var næsten ud af Aande — han sagde til mig: Freken Julie har vist taget Flugten — hun er allerede et langt Stykke borte. Der holder en Postchaise der neden under Bierget — den er uden Tvil til hende. — Endnu kan hun nok ikke være langt derfra — giv Herren af Marsanges

strax

strax Underretning derom. — Ach! løb sagde jeg, løb efter hende, stræb at faae hende fat, Herren giver jer vist en god Douceur derfor — Saa reiste han; og saa gesvindt som han løb, troer jeg vist, han naaer hende, førend hun naaer Vognen.

Hr. af Marsanges.

O Himmel! lad os løbe der hen, allesammen: Greve! — Mine Venner — lad os fordele os. — Vi maae følge Landeveien. — Vi maae ogsaa søge i Dyrehaven.

Lovise (forskrækket, visende Roglen til Dyrehaven.)

O nei! nei! ikke der, paa Landeveien, paa Landeveien.

Hr. af Marsanges.

See dette er Betalning for min Haardhed. (til Greven) For Deres Skyld mister jeg min Datter, og jeg bliver nok straffet for min daarlige Ergierrighed. — Gesvindt lad os faae Heste.

Greven.

Hvad er dog alt dette for en Støi; hvor ere I ikke allesammen i Bevægelse; (til Hr. af Marsanges) nu, lad Julie komme, og lad os underskrive Contracten.

Hr. af Marsanges.

Jh! forstaaer De slet intet af hvad man siger.

Greven.

Hvad?

Marquisen (Frigende Greven i Øret.) Julie, dette kiere Barn har taget Flugten.

Hr. af Marsanges.

Man har seet hende paa Veien til Paris, vi har ikke langt derhen; (til Marquisen) hun har vanteligen taget sin Tilflugt til Dem, hielp mig dog ud af den Forlegenhed, hvori jeg er — skynd Dem. En Vogn, Heste. Ach Julie! det er et dødeligt Stød, du gir din Fader. (han gaaer)

Marquisen.

Lad os skynde os. Gravitætiske Præsident! hvor kan man saaledes nøle? Hurtig! nu gesvindt! gaae. (hun tager ham i Skuldrene og støder ham ud af Værelset.)

Grevinden (til Baronen, næsten paa samme Tid som Marquisen.)

Tag mig under Armen, lad os følge dem; kom! kom! (de gaae)

Greven (gaaer frem og tilbage uden at begribe hvad der gaaer for sig, bliver allene paa Scenen.)

Hvad fa—fa—fattes eder da?
Mon man Giek med mig vil spille?
Hver gaaer sin Vei og ti—ti—tier stille.
Hor dog! lad mig Fo—Fo—Forklaring faae,
Hvad her pa—pa—paa Færde være maae.

Men

Men hvad kan denne Tu-Tu-Tummel volde?
Po-Po-Posthæste, Vogne fæ-fæ-færdig holde!
De—de—de reise bort, og jeg staaer her,
Troer de—de—de jeg deres Portner er?
De—de—det er et Garn, de mig vil spinde;
Me-me-men de mig alt for sn-sn-snue skal finde;
Jeg ikke deres Po—Po—Portner er,
De reiser bort og je—je—jeg staaer her.

Anden Act.

Første Scene.

Theatret forestiller en Skov; paa den eene Side seer man nogle nedhugne Træer, og paa den anden et Bondehuus, uden for hvilket man seer en Løvsahl. Dagen er næsten forbi. Michaut inderst paa Theatret optager det Brænde, han har hugget.

Michaut.

1ste Vers.

I Krattet Lise Hvile tager,
Een Arm laae hist, den anden her,
Paa Græsser Sovnen sødest smager,
Den beste Seng man finder der;

Med hende Lucas holder Bie,
Han siger: kom! hun vaagnes maae;
Han løser sagte hendes Troie;
Hun vaagnes maae, hun vaagnes maae,
Men sovende end Lise laae.

2det Vers.

„ Den lade Pige sødt at vække,
„ Kast Blomster hist, kast Blomster her"
Men skiønt de hende ganske dække,
Er Sovnens Magt dog endnu der;
„ Om jeg at kysse hende prøver,
„ Maaskee at det meest kraftig blev. "
Et Kys han hende snedig rover,
Det kraftig blev, det kraftig blev;
Fra Lise Sovnen det fordrev.

3die Vers.

Forfærdet Lise i det samme,
slaaer Øiet hist, slaaer Øiet her,
„ Fy! Lucas, du bør dig ret skamme.
„ Sligt ikke smukt, ei artigt er. "
Han svarer! ingen saae jeg sove,
Saa nydelig, som dig, min Ven;
Ach sov du kun! paa Troe og Love,
Læg du dig hen, Læg du dig hen;
Dig Lucas vaagner vist igien.

Men hille haarde! det er jo næsten Nat. Oh! oh! det Brænde kan jeg ikke bære allene — hvor mon de ere henne? — Hei! hei! Lucas, Catau!

tau! ach! — jo! — jomænd! — kald mig her og kald mig der — hvad bryder de Galninger sig derom! — jeg ter vedde paa, at de ere der — Lucas paa den eene Side — Catau paa den anden — hvor du er et kiønt Pigebarn! — ach hvor du er en vakker Dreng! — jeg holder saameget af dig — og jeg ogsaa af dig. — Men for en Ulærd! her staaer jeg — og dette er mig for svært at bære. Catau! hei Catau — Lucas — ah i Kieltringe Pak! Jeg skulde ikke saa hastig ladet Jer komme sammen, dersom jeg havde erindret mig, at forlibte Folk tænke paa ingen uden dem selv.

Anden Scene.

Michaut. Lucas. Catau.

Lucas (i Bondehuset. Det er Nat.)

Det er ham — han raabte: Lucas.

(Lucas og Catau komme udaf Huuset, og løbe hist og her omkring.)

Catau.

Hvor mon han dog være? Her er jo kulmørkt.

Michaut (inderst paa Theatret.)

Catau!

Catau.

Min Faer! hvor er I?

Lucas.

Lucas.

Faer Michaut, kald engang endnu, jeg veed ikke, hvor jeg skal søge jer.

Catau og Lucas (blive Michaut vaer, og gaae imod ham.)

See, er I der kiere Faer!

Michaut (gaaer mod dem.)

Ja, til syvende sidst fik I mig at see. I ere, marre, nogle artige unge Folk.

Lucas.

Har I længe kaldt paa os, min Faer?

Michaut.

Det troer jeg, jeg er ganske hæs.

Catau.

Vi hørte kuns den sidste Gang.

Michaut.

Ach! Catau! Catau! hvad havde Du at bestille?

Catau.

Min Faer! jeg lavede Aftensmad.

Michaut.

Men jeg veed dog, at det betager ikke Folk Hørelsen.

Lucas.

Og jeg, jeg lagde i Orden paa Loftet det Brænde, I huggede i Gaar.

Michaut.

Ha Lucas! Lucas! — saa — kom og hielp mig — nei, lad os begynde paa dette, det er

er nærmest ved Huuset — det, som ligger der henne, skal jeg bære hiem i Morgen. (de tage Brændet op) Jh nu! hvad er der paa færde? I staaer jo som to Klodser; I siger jo ikke et eneste Ord til mig.

Catau.

Det kommer af det, at vi ere bedrevede, fordi I er vred — min Faer.

Lucas.

En anden Gang skal jeg høre bedre til.

Michaut.

O! mine Børn! I ere min Troe nogle Tosser, pleier jeg være vranten — hei frisk lystig — jeg vil heller, at I ikke hører, naar jeg kalder, af denne Aarsag, end jeg vil høre Jer skiændes.

Lucas og Catau.

O! den gode Faer —

Michaut.

Lad os tage fat! lad os tage fat!

Terset.

Michaut.

Kom! griber Værket glade an!
Min Arm er stærk, mit Mod ei mindre;
Om end vor Kaar os Moie volder,
Og tit besværlig synes kan,
Os Helbred skadeslos da holder,
Os muntert Sind er Rigdoms Stand,
Og Haabets Trøst al Nød kan lindre.

Catau.

Catau.

Ach kiere Lucas elsk Du mig!
Til dig mig trofast Ømhed binder,
Naar Dagens Byrde, Du maae bære,
Et Øieblik forsinker dig;
Jeg ingensteds har Roe at være,
Mit Hierte slaaer, og ængster sig,
Jeg dig seer; al min Rædsel svinder.

Lucas.

Jeg hader Uerkiendtlighed,
Med Ømhed skal jeg din belønne;
Naar Pligterne fra dig mig river,
Forsvinder al min Munterhed;
Men Glæden mig paa nye opliver,
Forglemt er al min Mødighed,
Saa snart jeg siner kun min Skionne.

Alle.

Kom! griber Værket glade an!
Min Arm er stærk, mit Mod ei mindre;
Om end vor Kaar os Møie volder,
Og tit besværlig synes kan,
Os Helbred skadeslos da holder,
Os muntert Sind er Rigdoms Stand,
Og Haabets Trost al Nød kan lindre.

Michaut.

Jeg siger dig endnu en Gang: frisk, lystig, bær I det Brænde hiem! saa gaaer jeg — ach hille

hille kus — jeg glemte min Troe det beste — min Krukke staaer der henne.

Catau.

Hvor min Faer? Hvor? Jeg skal —

Michaut.

Gaae hiem! gaae Lucas! bær dette hiem— og Du ogsaa — og lav Maden til — jeg er bæstialsk sulten — gaae — jeg vil hen og hente min Krukke.

Lucas.

Faer Michaut kommer snart tilbage?

Michaut.

Ja! ja! gaae kun —

(Michaut gaaer ind i Skoven. Lucas og Catau gaae hen til Huuset, holdende hinanden under Armen; paa venstre Side imellem Træerne seer man et Fruentimmer. Det er mørk Nat.

Tredie Scene.

Julie.

Recitativ.

Hvor skal jeg finde Vei?
Ach! Diet skimter ei,
I dette tykke Mørke!
Hvortil har mig mit Vanhæld bragt?
Du, som mig volder denne Smerte,
Siig, deeler du mit Hiertes Qval med mig?
Den føles sikkert i dit Hierte,
Ved Tvil derom fornærmede jeg dig.

Hvor

Hvor er jeg nu?
Rædsomme Eenlighed!
Ved Nattens Skræk foreges end din Grue!
Fra denne grumme Qval mig at unddrage,
Kom Død!
Kom end min Nød,
Jeg skrækkes ei for dig.

Aria.

Ømme Ven, som man fra mig river,
Mit Raab dig ei til mig kan drage,
Alting er tabt for mig.
Af Vinden føres bort min Klage,
I Luften Lyden borte bliver,
Den trænger ei til dig,
Og alt er tabt for mig.

Fierde Scene.

Julie. Michaut, som kommer ud af Skoven med Krukken i Haanden og synger:

Om Lykken mig imod end gaaer,
Og er i Dag forborgen;
Saa haabes dog at Piben faaer,
En anden Lyd i Morgen.

Julie.

O! Himmel, der kommer nogen — dersom det var — jeg zitrer over mit hele Legeme — mit Blod iisner.

Michaut.

Michaut (synaende)
Saa haabes dog at Piben faaer,
En anden Lyd i Morgen.

Julie (falder paa Knæ for Michaut som støder an mod hende.)
Ach! hvem De ogsaa er; hav Medlidenhed med min Ulykke.

Michaut.
Hvem er der? Det er en Fruentimmer-Røst. —

Julie.
Har de nogen Menneskekierlighed, saa hielp mig, og frels mig fra den overhængende Fare, der truer mig.

Michaut.
For Pokker, det er rigtig et Fruentimmer. Ih sig mig mit kiere Barn, hvad bestiller I her i Skoven saa silde, ganske allene?

Julie.
Ach! Fortvilelse har bragt mig hid; jeg veed ikke selv, hvor jeg er.

Michaut.
Kom lit herhid, lad mig see lidt paa jer ved Maaneskinnet — Kom nærmere — I er jo bange — Kom, I har ikke noget at frygte for — Jeg er vel fort, men derfor er jeg ikke Fanden. — Haarene — hvor I seer godt ud i Mørke! hvor I maae see bedre ud i Lyse — men hvem er I?

Julie.

Desverre jeg er —

Michaut.

Hvad for noget?

Julie.

Et ulykſaligt Menneſke —

Michaut.

Det kan gierne være; der er ſaa mange ulykkelige Folk i Verden; og det gier mig ondt, naar jeg tænker derpaa.

Julie.

Er De da medynkſom?

Michaut.

Ja, og det meget, at ſige med dem, der ikke ſelv har fortient deres Ulykke; for jeg har, min Troe, et Steen-Hierte mod den, ſom ſelv har bragt ſig den paa Halſen.

Julie.

Saa fol for mig Medlidenhed!
Den mindſte Skyld paa mig ei heſter;
Nei! jeg maae eene give efter,
For Skiebnen mig er vred.
Det tavſe, øde Sted,
Natten, min Forfatning med,
Nædſel mig paafore.
Lad Dem af mine Taarer rore,
Og bær med mig Medlidenhed.

Mig

Mig Kræfterne betages,
For Diet Mørke drages,
Jeg vakler, segner ned,
O, hav med mig Medlidenhed.

Michaut.

Nu, nu frisk Mod Jomfrue! man bør ikke lade sig saa forbløffe, — det har intet paa sig. Hun er bleven noget bange inde i Skoven, og det maae man undskylde — Hvor gik De hen?

Julie.

Jeg gik, for at undgaae den allerstørste Ulykke; for at tage min Tilflugt til een af mine Fastre, hvis Herre-Gaard ligger ved Udgangen af denne Skov, men Natten kom paa og jeg foer vild. Angest og Mathed har sat mig ud af Stand at gaae videre.

Michaut.

Kom hiem til os, for at hvile jer i Nat! i Morgen-Nat; en heel Maaned, om I vil. I seer ud til en skikkelig Pige — og I siger, I er ulykkelig — riig er jeg ikke — men jeg har alle Dage saa meget, at jeg kan give dem noget, som har mindre end jeg — kom see her er vores Dør. (Han tager hende under Armen, og fører hende hen til Huuset.)

Julie.

Hvor er jeg Dem forbunden! vær vis paa, jeg skal ikke vise mig utaknemmelig — dersom jeg nogentid bliver —

Michaut.

O! tal ikke derom. Jeg gier godt, fordi jeg finder Fornøielse deri. Hei Catau!

Femte Scene.

Julie, Michaut, Catau, Lucas.

Catau (aabner Døren. Man seer et dækket Bord, alting er tarveligt, men nøt og reent.)

Kom min Fader, kom, Maden venter paa Dem, jeg ogsaa. — Ah, I er jo ikke allene?

Michaut.

Nei marre er jeg ikke. See engang, har jeg ikke kiønt Følgeskab. — O! jeg veed nok at see mig det beste ud, jeg. Catau! Du maae smukt neie for Jomfruen — Hun har ikke den Lykke, som hun seer ud til at kunne bringe en anden.

Catau.

Jeg har den Ære at være Jomfruens Tienerinde.

Lucas.

Velkommen Jomfrue.

Julie.

Jeg bliver ganske stum. — Den megen Godhed, De viser mig, rører saaledes mit Hierte.

Michaut.

Sid ned mit vakkre Barn! I sagde mig før at I var træt, sæt Jer ned. Nu, ret an for os

os J andre: det hører de Yngre til at opvarte de Ældre. — Lad os faae Mad.

Catau.

Den er strax færdig, min Fader — (sagte til Lucas) Hvem kan denne Dame være, Lucas? Hun er virkelig kiøn? Hvad synes Dig?

Lucas.

Jeg troer det gierne — men det er ikke Dig — jeg forstaaer mig ikke paa det.

Michaut.

Hør mine Børn! dækker under Træerne, der er friskere Luft. (Michaut og Julie sætte sig paa en Græsbænk ved Døren af Huset.) Nu da! Lad mig høre, hvad det er for en forvorpen Hændelse, som nøder jer til at stryge saa omkring om Natte Tider. (Julie og Michaut tale sagte sammen, imedens Catau og Lucas synge; naar de høre op, bliver Julie og Michaut ved deres Samtale og taler høit; imidlertid dækker Lucas og Catau Bordet under Træerne.)

Catau, Lucas.

Duet.

(Paa to Steder i Duetten taler Julie og Michaut.)

Catau.

En Frue fra de store Steder!

Lucas.

Som vist nok har Bekymringer.

Catau.

Min Farve ei saa deilig er,
Men jeg ei mine Øine væder.

Begge.

En Frue fra de store Steder,
Som vist nok har Bekymringer.

Catau.

Hvor liflig er ei hendes Røst,
Som Rosen naar den først frembryder.

Lucas.

Langt sødere din Stemme lyder,
Den trænger sig ind i mit Bryst.

Begge.

Meer Lykſalighed vi nyder,
End man af til Hove veed;
I Hyttens søde Fredsomhed,
Alting Siel og Hierte fryder,
Fordi vor Lov er Kierlighed.

Julie.

Han har nu i et halvt Aar overhængt mig, og vil at jeg skal ægte en Herremand i Nabolauget.

Michaut.

Og De holder ikke af denne Herremand?

Julie.

Jeg hader ham til Døden.

Michaut.

Saa maae det være en kiøn Karl, den som I giver Fortrinet.

Julie.

Julie.

Ach! dersom I kiendte St. Alme, saa vilde I tænke som jeg.

Michaut.

Hvordan! er I Herren af Marsanges Datter? Og det er ham, som giør jer ulykkelig? I sætter mig rigtig i Forundring — Herren af Marsanges, som er saa from! han, som giør alle Bønderne paa sit Gods lykkelige, han skulde ikke være uretfærdig uden mod sit eget Barn!

Julie.

Ach! Veresyge, Fordeel —

Michaut.

Jeg begriber det. Greven er nok riig.

Julie.

Han har nok af Lykkens Gaver.

Michaut.

Og af Naturens? — For det er Hovedsagen.

Julie.

Forestil Jer de allerfæleste Ansigtstræk, at han er maaskee 60 Aar ældre end jeg, og at han for at være fuldkommen afskyelig er døv og stum.

Michaut.

Hilleknee! det maae være en kiøn Karl.

Julie.

Ja, jeg skulde før gaae ud af Verden. —

Michaut.

Det var for voldsomt et Foretagende, min lille Pige! I maae slaae Jer til Taals! slaae Jer nu til Rolighed her et Par Dage, jeg skal see til at skaffe Jer en bedre Lindring i Jeres Ulykke.

Lucas (til Michaut.)

Faer! nu er det færdig. I kan jo gierne snakke ved Bordet.

Michaut.

Jeg staaer her og sladdrer, og glemmer at jeg er sulten, men det er sandt! (til Julie) bliver I ikke forkiølet ved at spise saadan i frie Luft mit Barn!

Julie.

O! I er alt for god. Gier I kun, som I synes, jeg er ikke saa delicat. Gid jeg altid havde havt jeres Kaar, saa havde jeg været mere lykkelig.

Michaut.

Sæt Jer, Freken Julie. I maae ikke blive vred fordi jeg trakterer Jer lidt som Ligemand, seer I vel! Jeg har ikke de Stores Levemaade, men jeg har et godt Gemyt, og det ene kan nok gaae op mod det andet; see der! (han legger for Julie) tag den over Jer Mave — det er ingen stiv Fede; men naar man er hungrig, smager alting godt, I har gaaet langt i Dag og det giver Appetit. Nu, spiis!

spiis! gier som jeg, jeg lader mig ikke bede — noget at drikke! (et Øieblikks Taushed.)

(Lucas og Catau holde begge fast paa Krukken.)

Lucas.

Men Catau! jeg har jo Krukken?

Catau.

Jeg har den jo ogsaa?

Lucas.

Du gier mig altid imod.

Catau.

Og Du er altid egensindig.

Michaut.

Nu da! lad mig faae noget at drikke og dispoteer saa siden.

Lucas.

Ah! der fik jeg den, see der, Faer? (til Catau) Ha! jeg havde Leier af, at Du gjorde dig saa megen Umage, som jeg kunde have forskaanet dig for.

Michaut (til Julie.)

Jeres Skaal.

Julie.

Jeg takker.

Michaut.

Men I Freken, I tager jer intet fore. Lad ikke jeres Bekymringer betage jer Appetiten. Tvertimod, jo mere Modgang man har, jo mere maae man spise, det giver en Kræfter til at taale den — men I maae drikke.

Julie.

Jeg takker Jer — Jeres Sundhed.

Michaut.

O! jeg befinder mig ret vel. Mine to Børn og en god Helbred udgiør min Rigdom; men Haareknee (til Lucas og Catau) hvor I spiser, I to! (til Julie) de har kun været givt i tre Dage— nygivte Folk har en Diævels Appetit — er det ikke sandt, Lucas?

Lucas (med Maden i Munden.)

Jo, min Faer!

Michaut.

Tyg først af Munden — siden kan Du tale. (til Julie) Nu frisk, mit Barn! vær lystig! der nytter ingen Sorg til at giøre sig glad med, frisk Mod! giv os at drikke, Lucas! man maae marre dog tilstaae, at Viin er en god Ting. Der er intet, som giør min Stemme saa klar som den. Lad os synge en Vise. Det vil fornøie den kiønne Froken, som vist ikke er skabt til at være bedrøvet.

Michaut.

Druens Saft
Meddeeler Kraft.
Imod Bekymringer,
Den ret en Balsam er.
Ved den jeg Alderen forglemmer,
Og Ungdoms Fyrighed fornemmer.

Det

Det er kun, een, to, tre,
Med Flasken for Munden,
Strax sees Bunden,
Og lindret er min Vee.
Druens Saft
Meddeeler Kraft,
Den sagte glider ned,
Den Glæden opliver,
Den Kummer fordriver;
Og bortjager Modighed.

Nu Catau nogle smaae Leier, nu er Touren til dig.

Catau.

Det gior jeg min Troe gierne; lad os to, Lucas — Degnens Vise, det er ham, som har giort den — ah — han har Forstand for fire — begynd Lucas, jeg skal synge det andet Vers, jeg synes godt om det.

Terset.

Lucas.

Som Vinen intet Hiertet fryder;
Har man paa Tonden taget Sted,
Man over hele Verden byder,
Og eier Kongers Herlighed.
Ping, Pang!
Alle tre.
Stod Glassene sammen
Med Glæde og Gammen,
Ping, Pang!

For

For Planteren,
For Præsseren,
Denne Skaal skal være;
Og til Vinens Ære,
Lyde skal vor Sang,
Ping, Pang!
Hvilken liflig, herlig Klang!

Catau.

En liden Snis Kinderne opliver,
Men den kan dem og giøre bleg;
Det sig saa meget let begiver,
Man Ømheds Daarlighed bedriver,
En liden Snis er ingen Børne Leeg.

Michaut.

Forandring, Venner! alting frister;
Men har jeg denne Engle-Drik,
Mit glade Ansigt jeg ei mister,
Om hele Verden undergik.
Ping, Pang!

Alle tre.

Stød Glassene sammen,
Med Glæde og Gammen,
Ping, Pang!
For Planteren,
For Præsseren,
Denne Skaal skal være,

Og

Og til Vinens Ære,
Lyde skal vor Sang,
Ping, Pang!
Hvilken lystig, herlig Klang.

Julie.

Det var en meget smuk Vise og meget vel sungen.

Lucas.

Hvad er det, jeg hører?

Michaut.

Det er en, som banker paa Stalddøren, han er kommen over den lille Sti.

Julie.

Ach! skiul mig! skiul mig! jeg beder jer indstændigen. Dersom det var nogen, min Fader havde skikket efter mig, blev jeg ulykkelig.

Michaut.

Gesvindt! gesvindt! gaae ind i Cataus Kammer, der skal ingen Siel komme derind.

(Julie gaaer ind i Huset med Catau, som kommer strax igien.)

Michaut.

Gaae og luk op Lucas.

(Michaut bliver siddende ved Bordet, og tager mod St. Alme med stor Koldsindighed uden at forandre Stilling.)

Siette

Siette Scene.

Saint Alme, Michaut, Catau, Lucas.

(St. Alme har Halvstøvler paa, har en Pidsk i Haanden og kommer ind med en forvirret Mine.)

Michaut.

Er det denne Herre, som bankede paa Stalddøren som et galt Menneske? Havde vi ladet ham raade, havde han redet lige ind i Stuen.

Saint Alme (seer sig rundt omkring og betragter Catau nøie.)

Michaut.

Nu, min Herre! hvad vil De?

Saint Alme.

Er hun her?

Michaut.

Hvem?

Saint Alme.

Jeg spørger jer, om hun er her.

Michaut.

For Pokker! jeg troer, I vil giøre Nar af mig. Nei vist er hun ikke her.

Saint Alme.

Er hun her ikke, jeg ulykfalige! (Catau forskrækket over St. Almes hæftige Adfærd, søger Beskyttelse hos sin Fader) Julie! min dyrebare Julie! Deres Elsker har da for evig mistet Dem!

Michaut

Michaut (sagte til Catau.)

Ach! det er hendes Kiereste.

St. Alme (taler snart til Michaut og snart til Lucas, som seer stivt paa ham uden at svare ham.)

Hvad! har I ikke seet —

Michaut (sagte.)

Det er, min Troe, en kiøn Karl.

Saint Alme.

Et ungt deiligt Fruentimmer?

Michaut.

Jeg forundrer mig ikke over, at hun vil heller have denne —

St. Alme.

Hun er godt klædt.

Michaut.

End den anden, som er døv og stum.

St. Alme.

O! svar mig dog, jeg beder jer indstændig.

Michaut (til St. Alme)

Saa er det da Jer, der har en Kiereste, som streifer Landet om?

St. Alme.

Jeg har mistet Julie — jeg maae dee.

Michaut.

For en Ulærd! dee — det er en vigtig Ting. Men hvad vil I?

St. Alme.

St. Alme.

Intet, I har ikke seet Julie! — I leer af min Bedrevelse! — I er meget grusom. Jeg vil reise videre — jeg vil søge efter Julie, jeg vil døe.

Catau (med Taarene i Øinene.)

Han vil døe, min Faer!

Lucas (givende lidet Jalousi tilkiende.)

Du er meget medlidende.

Michaut.

Hør da fortvivlede Junker! Skal man da just tage alting op for Alvor? I siger da, at I elsker denne Freken Julie? Og at det bliver Jer visse Død, hvis I ikke finder hende.

St. Alme.

O! lad mig være — siden —

Michaut.

Det skulde dog være Synd, at lade saa smuk en Kavaleer krepere, naar man kan bringe ham til Live igien!

St. Alme.

Hvad siger I.

Michaut.

See ret paa mig, seer jeg ikke ud til at være den Mand, som kunde giøre Jer Lykke?

St. Alme.

Hvordan? — Julie! —

Michaut.

Michaut.

Hvad vilde I vel give mig, om jeg skaffede Jer hende igien?

St. Alme (hurtigen.)

Mit Uhr, min Bors, min Hest, mit Liv.

Michaut.

For den Diævel! hvad skulde I da have til hende?

St. Alme (overmaade gesvindt.)

Ach! min Herre, ach! min kiere Ven! I seer min Forfatning, min Elskov, min Fortvilelse. For Himmelens Skyld, lad mig ikke dee af Utaalmodighed. Har I seet Julie? Har I fundet hende? Er hun kommen hid? Har hun talt med Jer? Hvad sagde hun?

Michaut.

Det var dog en Fandens Hob Spørsmaal! (raaber) Kom Freken Julie, kom ind og svar paa dem, for det er mere Arbeide, end jeg kan overkomme allene.

Syvende Scene.

Julie, St. Alme, Michaut, Catau, Lucas.

St. Alme (gaaer hen til Julie.

Det er Dem — det er Dem Julie!

Julie.

St. Alme! saa seer jeg Dem da igien! ach! Kierlighed, som igien forener os; vil den vel tillade, at man endnu engang skiller os ad? — Men hvor har De faaet at vide mit Tilflugts Sted?

Saint Alme.

Ved Hielp af den Mængde Mennesker, som strømmede op til Herregaarden; saasnart Deres Flugt var bleven kundbar, fandt jeg Leilighed til at komme ind til Gartnerens, og Loviſe, hans Datter, sagde mig, at De var gaaet ud igiennem Dyrehaven, og venteligen havde taget Veien til Skoven. Jeg behøvede ei videre Underretning, satte mig til Hest, og tog denne Vei; jeg reed feil, og denne Hændelse, hvorfor jeg takker Himmelen, har jeg uden Tvil at takke for den Lykke, at have fundet Dem igien.

Julie.

Ach! St. Alme, hvad skal der blive af os?

Saint Alme.

Himmelen vil ikke forlade os. Den hielper altid oprigtige Elskende. — Min kiere Julie!

Julie.

St. Alme!

Catau (sagte til Lucas.)

Bliver Du ikke rørt ved at see, hvor de elske hverandre, Lucas!

Lucas.

Lucas.

Jo til visse — jeg bliver saa underlig til mode.

Catau.

Og jeg ogsaa.

Michaut (til Julie og St. Alme.)

Saa mine vakkre Børn; dette er altsammen godt, men I kan ikke jeres hele Livstid blive i mit Huus; ikke fordi jeg vilde afslaae eder det, seer I vel! jeg vil anseе det for en Lykke, om det kunde tiene til et Tilflugts-Sted for skikkelige Folk; men det er ikke anstændigt for Personer som I, og desuden er Frøkenen jo atten Aar gammel og Herren tyve i det høieste, og disse to Aldre og Kierlighed oven i Kiøbet kan ikke anstændig boe under eet Tag, med mindre der er en Smule Ægteskab iblandt. Tag ikke ilde op, jeg taler saa reent ud til Eder. Jeg taler til Jer, som jeg vilde tale til dette Pigebarn og til denne Knøs.

Saint Alme.

Hvordan! vil I slaae Haanden af os?

Julie.

I, som er saa ømhiertet, I føler intet ved vores Ulykke.

Michaut.

O! for en Ufærd, græd ikke! De komme mit Hierte til at bløde; nei! nei! jeg skal ikke forlade ijer, I smukke bedrøvede; men jeg skal min Troe

forsone jer igien med jeres Fader, eller og er han ikke Menneske; lad mig kun betænke mig en lille Smule.

Julie.

Marsanges holder fast ved sine Beslutninger.

Michaut (hæftigen)

For Pokker! lad ham være hundrede Gange mere paastaaelig. Jeg forstaaer nok den Kunst at faae Folk til at erindre Deres Feil — og jeg, skal vide — saa vel — saaledes at — der har jeg det. Vær rolige, enten er jer Fader den meest onskabsfulde Mand, eller ogsaa skal I i Morgen Formiddag være denne smukke Ungkarls Kone — bekymrer jer kun om ingen Ting.

St. Alme (hæftigen.)

Skulde det vel være muligt?

Julie (hæftigen)

I giver os vores Liv igien!

Michaut (med Standhaftighed.)

Det skal lykkes mig — eller Fanden selv maae have sit Spil deri. Hvad er Klokken?

St. Alme (seer paa sit Uhr.)

Klokken er slagen tolv.

Michaut.

To Timer herfra saa har vi Dag Lucas. — Du skal gaae hen og sadle min Hest, og Du Catau, Du skal gaae hen og tage dit Korsklæde paa og dit Sondags Forklæde; jeg vil Du skal see net ud.

Catau.

Catau.

Hvad vil I da jeg skal giøre, min Faer?

Michant.

Bryd Du dig ikke derom, det skal Du faae at vide paa Veien. — (modigen) Lad os reise hen til Marsanges Herregaard.

Julie (forskrækket.)

Til Marsanges Herregaard.

St. Alme.

O! Himmel.

Michaut.

Giv Jer tilfreds — jeg staaer inde for alt. I, min kiere Herre, I reiser foran. Jeg skal stræbe at faae Jer skiult et Steds i Gartnerens Huus. En vis Lovise, som I nylstalte om, skal giøre Anstalter der til.

St. Alme.

Hvad har I i Sinde?

Julie.

Hvad vil I tage jer for?

Michaut.

Her er ikke Tid til at sladre. Afstæd min Dræng! jeg skal komme til jer i Dagbrækningen. Reis! I maae ikke lade jer see med Frøkenen. Dersom vi mødte nogen af hendes Faders Folk, saa vilde det fordærve alting. Frøkenen, Lucas, Catau og jeg, vi skal følge jer et Stykke fra.

St. Alme.

Vi skilles ad?

Julie.

Det maae saa være.

Qvintet.

Michaut.

Nu maa De ei længer tove!
Liid paa det jeg lovede;
Kort Fraværelse at prove,
Tonder er for Elskende.

Saint Alme.

O haarde Pligt, hvad Smerte
Forvolder Du ei mig!
Jeg reiser nødig; men mit Hierte
Tager Haabet bort med sig.

Julie.

Lad Stormen brage, støde,
Luften klares op derved;
Til at gaae Skiebner kiek i Møde,
Os skienkes Kraft af Kierlighed.

Alle fem.

Den Værket best at ende veed,
Og al vor Kummer at forsøde,
Lad Stormen brage, støde,
Luften klares op derved;
Til at gaae Skiebner kiek i Møde,
Os skienkes Kraft af Kierlighed,
Den al vor Kummer kan forsøde.

Tredie Act.

(Theatret foreſtiller et Gitterværk midt for Herregaarden; man ſeer paa den eene Side Gartnerens Huus og og paa den anden en Hytte, ſom ſynes at foreene Landsbyen med Marſanges Pallæe.)

Første Scene.

Saint Alme, allene.

Alting er nu ſtille paa Palæet. Herren af Marſanges er uden Tvil ikke kommen tilbage — Jeg er reiſt i Forveien for Julie, og diſſe ſkikkelige Bønder, ſom tiene os med ſaa megen Menneſke-Kierlighed — Derſom jeg ſik Loviſe at ſee, ſaa ſkulde hun bringe mig ind til ſin Fader, og der vilde jeg oppebie min Skiebne.

Anden Scene.

Saint Alme. Loviſe, ſom kommer ud af Gartnerens Huus.

Loviſe.

Men det er jo neppe lyſt; jeg tænkte Klokken var mere. Uvished, Frygt, og Utaalmodighed er Aarſag i, at jeg har vaagnet ſaa tilig; man ſeer endnu ingen. (hun bliver St. Alme vaer.) O! Himmel er det Dem, Herre.

St. Alme.

Louise! det er dig — jeg har fundet dig.

Louise.

Og Frøken Julie?

St. Alme.

Jeg har fundet hende — jeg fører hende tilbage — kan Du forestille dig, hvor lykkelig jeg er? Kan Du forestille dig min inderlige Glæde? Hun kommer strax, i Selskab med en Bonde-Pige og denne Piges Faer og Mand. Du maae tage imod dem og giøre alt, hvad de forlange af dig.

Louise.

Men i det mindste maae De forklare — jeg hører nogen — de gaae hid; maaskee det er nogen af Herren af Marsanges Folk — løb der hen at skiule Dem. —

(St. Alme skiuler sig bag nogle tykke Buske paa høire Haand af Theatret.)

Tredie Scene.

Louise, Greven.

Louise.

Hvad mon Enden bliver paa al dette? — men jeg seer rigtig nok, det er Hr. Greven — O! gode Gud, hvor seer han ud! hvad mon der har hendet ham? Han er besmurt fra Top til Taae; i hvor

i hvor bekymret jeg er, kan jeg ikke bare mig for at lee.

Greven.

O Vee! hvad vi—vi—vilde jeg dog der!
Min arme Si—Si—Side knuset er!
I hvert Le—Ledemod det kna—knager,
Smerten Aanden mig betager,
Bandsatte Kierlighed.
Ja; dine Morder-Næver,
Af Sadelen mig—mig hæver,
Og med en Fart i Modingen,
Mig slænger hen.
See kun, hvordan jeg er tilreed,
Fra Hovedet til Fo—Fo—Foden ned;
O Vee! hvad vi—vi—vilde jeg dog der!
Min arme Si—Si—Side knuset er!

Loviſe (leende.)

Ih! min Herre, hvordan seer De ud?

Greven.

Du leer din Taske, og jeg har hvert Lem af Leed.

Loviſe.

Jeg veed ikke min Herre, om der er stedt Dem noget til; men jeg leer allene over at see Dem i en Uorden, som synes mig løierlig.

Greven.

Hvad? Hvad er det Du siger?

Louise.

Bringer De os Frøkenen tilbage min Herre?

Greven.

Ja! ja!

Louise.

Ja?

Greven.

Der er Mærker deraf.

Louise.

Hvordan? Alt dette Stænk.

Greven.

Fra Top til Taae, mit Barn, er jeg stødt mør.

Louise.

Men hvad Sammenhæng har det med Frøken Julie?

Greven.

O! o! den forbandede Hest.

Louise.

Er De falden af Hesten? De maae jo være ganske forknust.

Greven.

Ja! ja, det var en Grav—Grav fire Fod dyb; han giorde — han giorde — ach mine Hofter, ah — ah —? Den forbandede Hest, han giorde et Spring til Siden, og jeg gav ham af Sporen; men, som jeg tillige var bange, holdt jeg mig

mig i Bidselet — han — han snublede og jeg falt af.

Louise.

Men der kom dog vel nogen og hialp Dem?

Greven.

Ah for en Ulykke! lad løbe efter hende hvem der vil, jeg streiffer ikke mere omkring, see, hvordan jeg er tilreed? Og for hvem, for en utaknemmelig, som oven i Kiebet vilde lee af min uhældige Tildragelse, dersom hun saae mig i denne Tilstand.

Louise.

Hvor bliver de andre af.

Greven.

Ja, ja lad hende vandre — lad hende rende til Verdens Ende. Gid jeg saae al Pest og Ulykke, om jeg gaaer hen, og søger hende op. Jeg holder det ikke længer ud, for af mine Ribbeen er, i det mindste to knuste. — Jeg vil gaae hen og hvile mig, der kan man see, hvad Kierlighed er, see hvor den reder et Menneske til — ach — jeg spaaer intet godt, om mit Giftermaal, Forspillet dertil er ikke lykkeligt. (han gaaer.)

Fierde Scene.

Louise, allene.

Han har Ret — var jeg i hans Sted, saa følte jeg nok ogsaa en Slags Banghed — men i midler-

midlertid er jeg endnu lige saa klog, som førend jeg saae ham. Hvilket Menneske! man kan aldrig faae et Svar af ham, som har mindste Overeensstemmelse med hvad man spørger.

Femte Scene.

Julie, Michaut, Catau, Lucas, Loviſe.

Loviſe.

Men — tager jeg Feil? Jh nei, det er hende selv — see der ere de — det er dem — den unge Bondepige og de to Bønder, som St. Alme fortalte mig om. (til Julie) Freken! Freken! kom snart.

Julie.

Ach min kiere Loviſe, hvor jeg har havt en Forſkrækkelſe.

Michaut.

Her vi slap godt derfra.

Loviſe.

Hvordan?

Michaut.

En Fierdingsvei herfra mødte vi en heel Hob af hendes Faders Folk, som kom lige hen til os. Jeg lod mine tre unge Folk skiule sig i Buskene, jeg tog mine Been paa Nakken og tog en Omvei, saa jeg kom ud af den Vei, som Domestikerne reed: derefter kom jeg igien ligesom bag efter

efter dem, og jeg sagde til dem, at jeg havde seet Frøken Julie en halv Miil derfra ved Siden af Bierget. De udsendte en af dem for at løbe hen til Marsanges, som ikke var langt borte, og sige ham, at de skulde bringe ham hans Datter tilbage; jeg raadede dem til at tage selv Æren for en saa smuk Fangst, og den, som reiste bort, lovede sine Kammerater paa Vilkaar at han skulde deele Profiten, at bringe Frøkenens Fader hid, i den Forvisning at see hende igien inden en halv Time.

Louise.

Jeg har endnu ingen seet undtagen —

Julie. (utaalmodigen)

Hvem?

Michaut (leende)

Ih for Pokker! vores Kiereste, den smukke Karl, den, som man giver sig med i Aften — Hr. St. Alme.

Louise.

Det er allerede længe siden han kom.

Michaut.

Ach! Kierlighed og Haab giv gode Been.

Julie (til Louise.)

Aa, min Fader? — Ach Louise, hvor jeg bebreider mig den Sorg, jeg har voldt ham.

Louise.

Han sætter endnu efter Dem; jeg raadede ham at tage den Vei, som gaaer til Paris; Herr

Greven

Greven har ogsaa rendt efter Dem, men hans Hest var ikke for den Reise; han skikkede ham paa en ubehøvlet Maade ned i en Grav at hvile sig; hans Folk har trukket ham op igien, og han kom nylig tilbage.

Julie.

Ach! er min Fader endnu ikke kommen tilbage?

Loviſe.

Nei Frøken.

Michaut.

Hvor har I giort af Hr. St. Alme?

Loviſe.

Da Greven kom, lod jeg ham skiule sig bag disse Buske, som De der seer; jeg skal strax hente ham. (hun gaaer.)

Siette Scene.

Julie, Michaut, Catau, Lucas.

Julie.

Ach! vilde min Fader tilgive mig den Feil, som jeg i min Fortvilelse har begaaet!

Michaut.

Han tilgiver Jer den, han har et Hierte, som taler Eders Sag; det gaaer vel til i Byen, som i vore Landsbyer: Børn begaae Daarligheder og Forældrene tilgive dem.

Syvende Scene.

De Forrige, Loviſe, St. Alme.

Loviſe.

Der er han, der er han — han har ſeet Dem, han var paa Veien hid.

St. Alme (tilløbende.)

Ach Julie! hvordan ſkal jeg viſe Dem min Erkiendtlighed! hvor mange Fortrædeligheder foraarſager ikke Dem min Kierlighed.

Michaut.

Vi har ingen Tid at give bort, I kan ſige hinanden alle diſſe ſmukke Ting en anden Gang. (til Loviſe) Jomfrue, derſom I har noget Venſkab for jeres Freken, og for den gode Herre, maae I lade dem nogle Minuter være i Skiul hos Jer; tillad dem ei at komme ind paa Pallæet! pas paa det Øieblik, Marſanges kommer! fremſtil for ham dette unge Pigebarn og den Karl, ſom er hendes Mand; ſiig intet af hvad I har ſeet, af hvad I veed; lad dem tale og lad mig raade — ſee det er alt, hvad vi behøve, kan I giøre det?

Loviſe.

Hvad er det, jeg ei ſkulde kunne giøre for min Freken! min Faer er vaagnet; de kan ſkiule dem i hans Kammer, han gaaer ikke fra dem, og jeg ſkal imellem underrette dem om hvad, der foregaaer.

Michaut.

Michaut.

Kommer.

Julie.

Ach hvor mit Hierte slaaer.

Michaut.

Frisk Mod, jeg er vis i min Sag. (til Catau og Lucas) Mine Børn, I skal hielpe os.

Catau.

Vær ikke bange, lad ham kun komme, lad ham komme, Herren af Marsanges, det er saa meget desto bedre, jeg skal slye Eder ham saa from som et Lam.

Michaut.

Lad os gaae ind.

Lovise.

Bie lidt! man maae være vis paa, de ei kan see os, naar vi gaae ind paa Pallæet; see jer om paa alle Kanter, om der ingen kommer (til Michaut) Og I følg med mig, der er ingen, som kiender jer, I vover intet. (Lovise gaaer ind paa Pallaiet med Michaut; Catau og Lucas er ved hver sin Fløi af Theatret, og see efter, om ingen kommer, Julie og St. Alme synge, og staae foran paa Theatret.)

St. Alme.

Vær rolig min kiere Julie, jeg venter alle Ting af disse gode Bønderfolk.

Duet.

Duet.

Julie og Saint Alme.

Det er hos dig
At Elskovs Liflighed,
Min Barm paa nye indtager.
Den Barm, som anden Kierlighed
Ei giver Sted hos sig;
Om, for at leve, Suk jeg drager,
Er det med dig.
Boi Amor Øret til vor Bon,
Lad Seieren vor Troskab vinde,
Du vilde vore Hierter binde,
Giv os Lykkalighed til Løn!

Loviſe (til Julie og St. Alme efter Duetten.)
Kom, kom vi see ingen, min Fader venter paa Dem.

Ottende Scene.

Catau og Lucas, komme ud bag fra Træerne.

Catau.

Nu ere de borte; kan Du godt din Lectie?

Lucas.

Paa mine Fingre.

Catau.

Man maae bære sig snedig ad; erindrer Du alt hvad min Fader sagde dig?

Lucas.

Aa ja, Catau! jeg kan godt huske, bryd dig ikke derom; men Du — Du har meest at bestille — tænk paa Du skal falde paa Knæ.

Catau.

Og jeg skal græde, medens jeg sidder paa Knæ.

Lucas.

Det er ikke nok med det, at Du skal græde, Du skal være fortvilet.

Catau.

Jeg skal være saa fortvilet, saa det halve skal være nok; jeg skal slaae Hænderne sammen, som en, der beder — og, naar jeg ligger for Herren af Marsanges Fedder, skal jeg fortælle ham min lille Legn.

Lucas.

Med en heftig bevæget, ængstelig Mine.

Catau.

O! bedrøvet — trøstesles; jeg skal paa sine Steder hulke, drage dybe Suk — jo! I skal faae at see!

Lucas.

Og jeg skal forene min Bedrøvelse med dine Taare.

Catau.

Der maae vi vise os dobbelt mistrøstige.

Lucas.

Lucas.

Troe Du mig, Catau, at jeg forstaaer lige saa godt som Du at forestille en Løgner.

Catau.

Vi lyve ikke uden for at giøre andre Tieneste.

Lucas.

Det er i al Tugt og Ære, at vi gier Sandheden et Ørefigen — det er sandt.

Catau.

Vi har intet at bebreide os — vores Faer har befalet os, og lært os, hvordan vi skulde bære os ad — Lucas! hører Du ikke — see der er Folk i Enden af Alleen — hvilken Sværm! de komme op til Pallæet — jeg vedder, at det er Herren af Marsanges — vi kan ikke gaae tilbage — der staae vi i en Maade — vi maae springe over Grøften.

Lucas.

Ja, lad det være et Ord; lad os springe over.

Niende Scene.

Catau, Lucas og Lovise.

Catau (til Lovise.)

Jomfrue, see der komme de — er det ham? er han blandt alle disse Mennesker.

Lovise.

Ja, mine Venner, det er ham, som har den gamle Dame under Armen.

Lucas.

Det er nok.

Loviſe.

Jeg ſkiælver — ach mine Venner — vi haabe kun paa jer; I har min Frekens Skiæbne i Eders Hænder, I gier os alle lykkelige, derſom I gier hende det. (hun gaaer.)

Catau.

Vi ſkal giøre vores Beſte — kom Lucas, Leiligheden er der, vi maa paſſe paa den.

Tiende Scene.

Herren af Marſanges, Marquiſen, Lucas, Catau, Herren af Marſanges Domeſtique.

Herren af Marſanges.

Nu vel Tante! man maae feie dem i hvad de vil; jeg vil ikke gaae videre; men det er maaſkee en falſk Efterretning, man har givet Dem.

Marquiſen.

Nei nei! jeg veed ikke hvad det er for noget, ſom ſiger mig, at jeg ſnart ſkal ſee mit Barn igien, min Julie, min ſtakkels Julie.

Hr. af Marſanges.

I maae ikke gaae bort I andre! lad Eders Heſte ſtaae færdige. Derſom vi ikke inden en halv

Time

Time faae Efterretning, reise vi paa Øieblikket tilbage.

Marquisen.

Den Umage komme de til at spare.

Lucas og Catau. (i det de kaste sig for Herren af Marsanges Fødder.)

Naadige Herre — ach naadige Herre hør os!

Hr. af Marsanges.

Hvad vil I?

Catau.

Naadige Herre forlad os ikke; vi haabe ikkun paa Dem.

Hr. af Marsanges.

Staae op! staae op!

Lucas.

Nei, fromme naadige Herre, vi staae ikke op, førend De lover at bønhere os.

Catau.

At hielpe os.

Lucas.

At beskytte os.

Catau.

Vi har hørt sige over alt, at De er saadan en skikkelig Mand, paa denne Troe søge vi Tilflugt hos Dem.

Hr. af Marsanges.

Staae op mine Børn, jeg vil høre Eder, jeg vil beskytte Eder — og jeg vil hielpe Eder. Staae op.

Marquisen (til Herr af Marsanges.)

Man maae høre Dem, man maae giøre vel imod dem, de see saa skikkelig ud — de vere.

Herren af Marsanges.

Hvem ere I mine Venner.

Lucas.

Fattige Bønder af deres Gods.

Catau.

Vi hede, jeg Catau, og han Lucas.

Hr. af Marsanges.

Hvori kan jeg tiene Eder?

Catau.

Frels os fra Forfølgelse.

Hr. af Marsanges.

Forfølger man Jer da?

Catau.

Desverre! ja der er intet Fruentimmer i Verden mere ulykkelig end jeg — dersom Deres Ansigt ikke lyver, saa siger det, uden at De taler, at De har et godt Hierte — et Konge-Hierte, et Hierte, som ikke kan taale at see Piger lide; giør ikke Deres Udseendes Vidnesbyrd til intet — hielp mig — frels mig. —

Hr. af Marsanges.

Men hvad har man da giort Jer?

Lucas.

Man vil give hende bort.

Mar-

Marquiſen.

Og det er I bedrøvet for?

Catau.

Ach min fromme Frue, det er min Faer — han vil —

Marquiſen.

Hvem er Jeres Fader?

Catau.

Han heder Michaut, det er en Brændehugger, ſom arbeider her ved Indgangen af Skoven — der — en Miil fra Deres Herregaard.

Hr. af Marſanges.

Det er vel ikke ham, ſom forfølger Eder?

Lucas.

Desverre! jo.

Marquiſen.

Hvordan! hvordan!

Catau.

Jeg ſkulde nok ſige Dem det — men jeg er ganſke blye — Blodet ſtiger mig op i Anſigtet.

Begge.

Tael! tael!

Catau.

Siig Du det for mig, Lucas, jeg tør ikke.

Lucas.

Min fromme Herre, ſee, Sagen er denne, hendes Fader vil give hende vores Foged til ægte, en Mand, ſom hun ſlet ikke lider.

Herren af Marsanges.

Og hvorfor ikke det?

Catau.

Fordi — fordi — sig Du det dog Lucas.

Lucas.

Fordi hun holder af en anden.

Catau.

1ste Vers.

De seer i mig en Bonde-Datter,
Som Erbarhed var stedse kier;
Men Herre! hvor om alting er,
Hvor høit man Tugt og Ære skatter,
Har Hiertet visse Følelser.

2det V.

En Dag jeg Hindbær vilde plukke,
Bag efter mig sneeg Lucas sig;
Med kielen Røst han siger mig,
Blandt mange skionne Ting: min Dukke,
Slaae til! lad mig dit Hierte faae.

3die V.

Troe mig, jeg ham det ikke skienker;
Jeg suurt og bister til ham saae;
Men hør engang et Ondskabs Træk!
Da jeg paa intet mindre tænker,
Har Skielmen Lucas Hiertet væk.

4de V.

Forgieves er mit Raab, min Smerte,
Den Skalk det agter meget lidt;

For

For nu ei reent at miste mit,
Jeg siger saa: behold mit Hierte!
Behold det kun; jeg tager dit.

5te V.

De seer i mig en Bonde-Datter,
Som Ærbarhed var stedse kier;
Min Herre! hvorom alting er,
Hvor høit man Dugt og Ære skatter,
Har Hiertet visse Følelser.

Marquisen.

Ach kiere Neveu! hvilket elskværdigt Barn — hun ligner min Julie. — Nu da lille Hierte! kom — lad os høre — fortæl os nu noget om det — ikke sandt Neveu, at hun er indtagende?

Herren af Marsanges (til Catau.)

Saa er det da den Karl, som I elsker?

Lucas.

Ja naadige Herre, og jeg bliver hende intet skyldig.

Catau.

Ja, det er vist. — Det er ikke fordi han staaer der; men Lucas er den beste Dreng; der er intet Menneske i Verden, som jeg synes er saa smuk — næst Dem naadige Herre.

Hr. af Marsanges.

Hvad er det da for en, som jeres Fader har bestemt Jer?

Catau.

Det er et lidet Menneske, som seer altid ud som om han var vred, og det endogsaa, naar han er lystig; han er eeneiet; han kunde ikke høre om det tornede aldrig saa stærk, saa døv er han; han savler, han er halt og foruden alt dette hoster han, hoster saa det er en Yuk at høre. De maae tilstaae mig, naadige Herre, at saadan Frier giver ingen Lyst til at gifte sig.

Marquisen.

Neveu — det er Greven ganske livagtig— det er i Sandhed ham — er det ikke rigtig Greven.

Herren af Marsanges.

Min Tante! hvor vil De hen — men dette Portrait er ikke fordeelagtig.

Lucas.

Men det er lige saa livagtig som han gaaer her. Jeg har endogsaa giort det noget mindre grimt, for man bør elske sin Næste.

Herren af Marsanges.

Men hvad kan bringe jeres Fader til at gifte jer med dette Menneske.

Catau.

O! det er fordi han er meget riig; De maae ikke troe, min fromme Herre, at det ikkun er Byens Herrer, som begaae Daarligheder; i hvorvel vi er ikkun Bønder saa har vi dog ikke meer Samvittighed end de, naar det kommer an paa at berige os.

Herren

Herren af Marsanges (tilkiendegiver en Slags Skamfuldhed, men kommer sig strax igien og svarer.)

I har da vel i en lang Tid modstaaet jeres Faders Befalning?

Catau.

Ach saalænge, jeg har kunnet; men i Gaar sagde han mig, at mit Bryllup var bestemt til i Dag — jeg blev reent fortvilet — jeg mødte Lucas, jeg fortalte ham vores Ulykke — det stakkels Menneske var vist nok død af Bedrøvelse derover, dersom han ikke havde troet, at jeg ikke kunde leve uden ham; og i den sørgelige Tilstand vi ere, have vi ikke fundet nogen anden end Dem, som vi kunde finde Trøst hos i vores Ulykke.

Marquisen.

Den lille Stakkel — hun ligner min Julie — Neveu det er een og den samme Omstændighed. — Det bør giere Dem ondt i Deres inderste Hierte.

Herren af Marsanges (noget vred.)

Lad os gaae ind — lad os gaae ind.

Catau og Lucas (med en Stemme, som synes qvalt af Graad.)

Ach! naadige Herre, De forlader os.

Marquisen

Neveu —!

Catau og Lucas.

Hav Medlidenhed med os.

Ellevte

Ellevte Scene.

De Forrige, Loviſe.

Loviſe.

Ach min Herre, kom geſvindt — løb.

Marquiſen og Hr. af Marſanges.

Hvad er det? Er det Julie.

Loviſe.

Ach nei — det er en Mand ganſke ude af Aande, ſom kom nylig ind giennem den lille Dør fra Dyrehaven; han ſkriger og ſværger; han ſpørger efter ſin Datter og en Slyngel, ſom er løben bort med hende — han vil tale med Dem — han ſeer ud ſom han var gal — han gaaer op og ned af Trapperne — han løber ind i alle Værelſerne og raaber Catau, Catau!

Catau.

Ach det er min Fader?

Lucas.

Ja det er ham.

Catau.

Jeg er om en Hals.

Lucas.

Det er ude med mig.

Marquiſen (hidſta.)

Min Herre, ſkulde De endnu være grum nok.

Hr. af

Hr. af Marsanges.

Nei, mine Børn, frygter ikke! jeres Fader skal ingen Overlast begaae imod Jer i mit Huus; jeg tager paa mig, at komme ham til at finde sig i Billighed.

Lovise.

Der er han.

Marquisen.

Skiul Jer, mine Børn, vi skal forlige Jer med ham.

Tolvte Scene.

De forrige, Michaut.

(Catau og Lucas inderst paa Theatret.)

Michaut (med Anseelse af en hæftig Vrede.) De ere her — man har sagt mig, de tog Veien herhid; naadige Herre, lad mig faae Ret.

Hr. af Marsanges.

Ja Michaut de er her.

Marquisen.

Og vi tage dem i Beskyttelse imod Jer, disse Stakkelsbørn.

Michaut.

De beskytte dem! beskytte en Slyngel, som bortforer min Datter! — beskytte en Pige, som rømmer af sin Faders Huus, for at følge med en Skurk, som har forledet hendes Uskyldighed.

Marqui-

Marquiſen.

De elſke hverandre; Lucas giver ſig med Jeres Datter — det vil giøre alle Ting godt igien: de elſke hverandre.

Michaut.

Det har jeg forbudet dem.

Hr. af Marſanges.

Man er ikke Herre over ſit eget Hierte.

Michaut.

Fias — en vel opdraget Pige bør ikke elſke uden efter Forældres Raad; og for Pokker vi forſtaae os nok paa Anſtændigheden vi — desuden naadige Herre, betragt engang hendes Klædedragt. Jeg ſkulde juſt give hende, alting var færdig, jeg havde ſendt Bud efter Muſikantere; de vare allerede komne; min Svigerſøn Fogden havde indbuden hans hele Familie, Forvalteren, Forvalterinden, en Accise-Skriver, ſom alle kom paa den beſtemte Tid, den hele Landsbye var hos os — ogſaa med det ſamme jeg vilde reiſe hen til Vielſen, ſaa, naadige Herre, kan ingen finde Bruden — hun er reent — med hvem, med Lucas; alle Menneſker ſkrige mig i Ørene — Nu da, Fatter holder jo Bryllup — lad Muſicanten ſpille op — Mameſel Catau her, Mameſel Catau der, for en Ufærd, hvor hun er bleven vel oplyſt — hvor hun veed god Beſkeed — hun er ikke mere end 16 Aar, men hun

hun er snedig som om hun var 25 — See saadant sagde de til mig fra alle Kanter — lige til Skolemesteren, naadige Herre, som talte mig til paa Latin — Var det ikke et smukt Spetakel, kunde man ikke blive saa rasende derover, at man rev Haaret af Hovedet.

Herren af Marsanges (til Michaut.)

Jeres Datter har fortalt mig om den, som I vil give hende til Mand.

Marquisen.

Ach! hvilken fæl Tingest maae det ikke være; tal ikke til mig derom, han er ligesom Jeres Herr Greve.

Michaut.

Naadige Herskab! hun har løiet for Dem.

Hr. af Marsanges.

Er Fogden ikke gammel.

Michaut.

Ikke ældere end 60 Aar.

Marquisen.

Det er alt for meget for en Pige, som er ikke meer end 16 Aar — han er sygelig, hoster.

Michaut.

En og anden Gang, ja det er sandt, hans Sundhed er ikke med den beste.

Hr. af Marsanges.

Han er næsten blind.

Michaut.

Michaut.

O! nei nei — Eeneiet naadige Herre, Eeneiet.

Marquiſen.

I maa tilſtaae mig, at dette er ikke behageligt; han ſavler, halter og er døv.

Michaut.

Ja, ſavle giør han; men han halter ei, han trækker kun lidt paa det eene Been.

Marquiſen.

O! fy fy, Lucas paſſer ſig bedre til hende, han ſeer ud til at være en ſkikkelig Karl.

Michaut.

Ja, hvad Skikkeligheden angaaer, ſaa har jeg ikke noget at ſige paa ham.

Hr. af Marſanges.

Han er ikke riig, men han vil blive ſtræbſom.

Marquiſen.

Han er ung, han vil arbeide; det er et ganſke paſſeligt Partie, vi vil ſaa have det, vi vil have det.

Michaut.

Naadige Frue, med Deres Tilladelſe ſaa er jeg Herre over min egen Familie, jeg veed hvad der er tienligt for Catau — jeg giver hende til den rigeſte Mand i vor hele Bye. Midler giør alt, og jeg ſeer intet, ſom kan ſættes over Midler.

Marqui-

Marquiſen.

Godt, godt; — Neveu! der har De Deres Syſtem, føler De hvor latterligt det er?

Hr. af Marſanges.

Madam, De benytter Dem alt for meget af den Tilſtand, jeg er i — De var i Stand til at opirre mig imod Dem. (ſagte) — Gode Gud! hvilken Lection for mig.

Marquiſen.

Nu ſkal vi faae at ſee, om han kan imodſtaae ſine Børns Taarer — om han er ligeſaa haardhiertet ſom — nok ſagt — kommer ind mine Børn, kommer ind.

Catau (kommer ganſke forgrædt ind.)

Min Faer! tilgiv Lucas, han fulgtes kun med mig.

Lucas (hulkende)

Faer Michaut, det er mig allene, ſom har Uret; ſtraf ingen uden mig, Catau er uſkyldig.

Michaut (ſtiller ſig an ſom høiſt raſende.)

Ach ere I der! I ſkielmſke Pak, vanſlægtede Datter! Skurk! ſlæb I kun længe nok, I ſkal ikke bevæge mig, jeg ſtaaer faſt ſom en Klippe; kom Mameſel, I ſkal følge mig, kom at erſtatte jeres Uforſkammenhed ved at ægte Fogden i Morgen den Dag; og Du, derſom Du kommer mit Huus

kun paa 100 Skridt nær, saa vil jeg være den største Sølin-Hund, dersom jeg ikke —

(under den heele Scene seer man Louise høre efter hvad der foregaaer, for at underrette Julie og St. Alme derom.)

Hr. af Marsanges.

Nu Michaut, saa-sagte.

Michaut.

Nei min Troe ikke — ih min Herre! sæt Dem i mit Sted, jeg siger det endnu engang — vilde De ikke giøre det samme som jeg.

Hr. af Marsanges.

Aa, lad det fare.

Michaut.

Nei saa men skal vi ikke lade det fare; man maae først tænke efter, hvad man selv vilde giøre i saadan Omstændighed, førend man laster hvad andre giør. — Det er derpaa, at De maae være saa from at svare — lad os engang see, undersøg Deres eget Hierte og dom mig saa.

Hr. af Marsanges.

I er temmelig paastaaelig.

Michaut.

Og De er temmelig forlegen, om jeg seer ret, naadige Herre.

Marquisen (til Herren af Marsanges med største Ivrighed.)

Frisk! frisk! ingen Egenkierlighed — man maae tilstaae Tingen som den er — (til Michaut)

jo

jo mit Barn, Din Tildragelse er den samme som vores i eet og alt; deri er ikke den mindste Omstændighed at forandre. — Nu er han rasende over den Daarlighed, han har begaaet, og derfor er det han ikke veed, hvad han skal svare dig.

Hr. af Marsanges.

Madam, De vil, at vi aldrig meer skal omgaaes.

Marquisen (noget mildere.)

Min Hensigt var ikke at fortørne Dem; men det er jo en Ting, som hele Verden veed.

Michaut.

O! det er meer end en Maaned siden, at man har talt om det overalt i Egnen; nu, naadige Herre, en Smule Oprigtighed; for Pokker! naar man vil, at eens Lærdom skal giere Nytte, saa maae man gaae for med et godt Exempel.

Hr. af Marsanges (sagte)

Jeg er ganske skamfuld.

Marquisen til Michaut.)

Har I hørt tale om min Julies Giftermaal.

Michaut.

Paa alle Hiørner i Landsbyen.

Hr. af Marsanges.

Hvad sagde man derom.

Michaut.

Naadige Herre.

Hr. af Marsanges.

Siig det kun.

Michaut.

O! nei, saa vilde De vist blive vred.

Hr. af Marsanges.

Jeg befaler det.

Michaut.

Befaler De det?

Hr. af Marsanges.

Ja.

Michaut.

Saa vel da! alle Folk lastede Dem.

Hr. af Marsanges.

Og I?

Michaut.

Det tog jeg mig nok vare for — Deres Exempel gav mig Ret.

Hr. af Marsanges.

Men i Jeres Hierte?

Michaut.

Jeg sagde ved mig selv: tie stille min Samvittighed! den naadige Herre han veed det bedre end du; de fornemme Herrer veed nok hvad de giøre — tie stille, du er en Tosse; Hr. af Marsanges har Ret; han er vores Herre og vi bør tage Exempel af ham. (han staaer et Øieblik uden at tale og betragter Hr. af Marsanges, som synes ganske betaget.) De siger

siger intet naadige Herre — har jeg forstørret Dem, beder jeg om Forladelse — det er i al Uskyldighed; men seer De, jeg bær mit Hierte paa mine Læber.

Catau (virkelig forskrækket over Hr. af Marsanges Udseende.)

Ach Lucas! min Fader har talt formeget, den naadige Herre er vred; naadige Herre! tilgiv min Faer, fromme Herre! tilgiv Michaut.

Hr. af Marsanges (rørt lige til at græde.)

Ach mine Børn, ach Michaut hvor jeg er straffværdig?

Michaut.

De, naadige Herre! og hvori da?

Hr. af Marsanges.

I har fuldkommen aabnet mine Øine — jeg har voldet min Datters Ulykke og mistet hende, maaskee for evig.

Michaut.

Hvordan da? Hillemen —!

Hr. af Marsanges (med den hæftigste Bedrøvelse og en bevægelig Tone.)

Lad min Feil bringe Jer til at blive klog; jeg har tvunget Julies Tilbøielighed, jeg har opofret hende for min Ærgierrighed, og jeg bliver straffet derfor. Michaut, vogt jer for at efterfølge mig — mit Exempel er affskyeligt — ach Julie! jeg har tvungen min Datter til sin Vanære,

til

til at flygte fra sin Faders Huus — jeg er tusinde Gange meer lastværdig end hun.

Michaut.

Er Deres Datter flygtet.

Hr. af Marsanges.

Jeg saaer hende maaskee aldrig meer at see — jeg er meget ulykkalig. (med Hæftighed) Michaut, lad Catau saae Lucas; det er mig, som indstændig beder Jer derom — hvad Bebreidelser vil jeg ikke have at giøre mig, dersom mit Exempel havde forledet Jer ned i den Afgrund, hvori jeg har styrtet mig; lad det være Jer nok, at I har kommet mig til at erkiende min Feil, og tag ingen Deel i den.

Michaut.

Jeg vil adlyde Dem — Deres Fortrydelse synes mig alt for oprigtig til at jeg skulde vove at efterfølge Dem.

Hr. af Marsanges.

Ach min Ven! vogt dig for at giøre det, det er gyseligt at være lastværdig.

Michaut.

Ja, men det er smukt at fortryde det — (med Hæftighed og en bevæget Tone) O! I er en brav Mand; I maae giøre hvad I vil, saa har Naturen givet Jer et godt Hierte — al Jeres Omgang med den store Verden har ikke været i Stand til at fordærve det. Vær ikke bedrøvet, det onde er alt

alt giort, tænk allene paa at oprette det. Bild Dem ind, at De har sovet, og at De har drømt vores Samtale; at Lucas, Catau og jeg ikke har været uden Spøgelser, som har sagt Dem Sandhed; at De har hørt paa os og at De har givet tabt for vores Formaninger. (med mere Hæftighed) For sandt at sige, saa er vores heele Disput en Drøm, Lucas er givt med Catau, jeg har leiet for at giøre Dem en Tieneste, for at bringe Dem til dem selv igien, og give Dem tilbage en Datter, som er Dem høist værdig — og skaffe hende en Mand, som er skabt for hende. Jeg har ladet Deres Søvn vare noget længe; (høit) kom Frøken Julie kom for at faae Deres Fader fuldkommen vaagen.

Trettende Scene.

De Forrige, Julie, St. Alme, løber frem og falder paa Knæ for Hr. af Marsanges.

Hr. af Marsanges og Marquisen.

Julie — min kiere Julie.

Julie.

Min Fader! jeg knæler for Deres Fødder.

St. Alme.

Ach min Herre.

Hr. af Marsanges.

Mine Børn! mine Børn, hvor jeg sukker over mine begangne Feil.

Catau.

Lucas! jeg græder af Glæde.

Lucas.

Jeg ogsaa, Catau.

Michaut (betragter med største Fornøielse Julie og St. Alme i Hr. af Marsanges Arme.)

See alt dette er min Gierning!

Hr. af Marsanges (til Michaut.)

Kom, min Ven! kom! lad mig omfavne Dig. Jeg har Dig at takke for mine Børn. Julie! jeg vil intet sige Dig i Henseende til din ufornuftige Opførsel, dit dydige Hierte vil sige Dig nok — min Datter, St. Alme, De skal blive forenede — bliver lykkelige og for alleting elsker mig altid.

Julie og St. Alme.

Min Faer! ach! altid, altid.

Fiortende og sidste Scene.

Greven, de Forrige, Bønder-Piger, Domestikerne, som skulle opsøge Julie.

Greven.

Man har ikke fundet hende — ih, der er hun jo!

Michaut

Michaut.

Haareknee! De kommer for silde — Pigebarnet er alt forsynet.

Hr. af Marsanges.

Det nytter ikke min Herre, at smigre for Dem længer.

Greven.

Hvad!

Hr. af Marsanges.

Min Datter kan ikke blive Deres.

Greven.

Hvad?

Hr. af Marsanges.

Jeg giver Dem deres Ord tilbage, hav den Godhed ogsaa at give mig mit.

Greven.

Hvordan?

Michaut (gaaer hen til Greven og skriger ham i Ørene.

Det er ikke Dem, som hun giver sig med, det er mig, som hun tager, for jeg er ung — jeg er smuk — og jeg er mere passelig for hende end De.

Greven.

Ja ja! jeg vil føre Proces.

Michaut.

Hun holder ikke af Dem.

Greven.

Det blæser jeg af, jeg skal føre Proces.

Marquisen. (efteraber Grevens Stammen.)

Den Fornielse skal De ikke faae, jeg betaler Opslaget. — Min Datter! det er din Brudegave.

Greven.

Ja, naar saa er, saa tager jeg mine Ord til mig igien; det var ikke Umagen værd at lade mig reise saa lang Vei, for at rende efter hende.

(han gaaer.)

Hr. af Marsanges.

Kom mine Børn! lad os glemme de Fortrædeligheder, som vi har forvoldt hinanden. Lader os aldrig glemme, at det er disse ærlige Folk, som vi skylde jeres Lykke, og jeg min Dyd.

Saint Alme (til Michaut.)

Kan vi nogen Sinde giengielde Eders Godhed.

Michaut.

Aa for Pokker! er den ikke giengieldet; det lykkedes for os, det er vores beste Løn.

Lovise.

Naadige Herre! her er alle Landsbyens Bønder; de har Musicantere med sig; de ville heller danse paa St. Almes Bryllup end paa Hr. Grevens; see der kommer tillige hele Selskabet til os.

Michaut.

Hei, lad os danse! lad os danse, her er intet tabt, som vi seer. Frisk Glæden leve.

Chor.

Chor.

Glæden Taarene aftorrer,
Idel Fryd nu Hiertet rører;
Thi paa denne blide Dag,
Naturen forte Elskovs Sag;
Den nu Lonnen kan hiembære,
Til Bestandighedens Ære!
Kommer! lad os Haand i Haand
Prise Hymens sode Baand,
Os lykkalig giore vil,
Naar det trofast drages til.

St. Alme.

Julie er min, hvad Lykke!

Julie.

Lad dig ei fra hende rykke,

St. Alme.

Jeg kan ikkun elske dig,

Begge.

Ja; imens vi er i Live,
Skal vor Troe urokket blive;
Stig Amor ned
Og hør vor Eed,
Du Borgen bliv for mig!

Alle.

Glæden Taarene aftorrer,
Idel Fryd ꝛc.

Ende.

